

NKP:n
23.
kokous

29. 3–8. 4. 1966

NKP:n
23.
EDUSTAJA-
KOKOUS
1966

SELOSTUKSET
ASIAKIRJAT

**Uutistoimisto Novostin
APN
julkaisu**

Helsinki 1966 Kustannusosakeyhtiö Yhteistyö

NKP:n
KESKUSKOMITEAN
TOIMINTASELOSTUS
XXIII
EDUSTAJAKOKOUKSELLE

**NKP:n keskuskomitean
ensimmäisen sihteerin
Leonid Brezhnevin alustus 29. 3. 1966**

Toverit! edustajat!

Puolueemme XXII ja XXIII edustajakokouksen välisellä kaudella on ollut runsaasti huomattavia ja tärkeitä tapahtumia niin kotimaassa kuin kansainvälisessäkin elämässä. Pitäen ohjeenaan puolueen XX—XXII edustajakokouksen määrittelemää linjaa NKP on kaikkina näinä vuosina ohjannut jatkuvasti neuvostokansaa kommunismin rakentamisen tietä. Puolueen koko toiminnan suuntana on ollut NKP:n ohjelman täyttäminen, kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luominen, kansan elintason kohottaminen, yhteiskunnallisten suhteiden täydentäminen sekä neuvostoihmisten kasvataminen korkean kommunistisen tietoisuuden hengessä. Puolue on kaikin voimin yrittänyt turvata rauhalliset edellytykset neuvostokansan työlle ja taistellut aktiivisesti maailmanrauhan säilyttämiseksi.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen kehityksen kannalta katsoen kuluneelle kaudelle on ollut ominaista puolueen rivien jatkuva lujittuminen ja sen entistä suurempi poliittinen ja organisatorinen osa neuvostoyhteiskunnassa. Leniniläiset puolue-elämän periaatteet ovat vakiintuneet pysyvästi. Tänään puolueen XXIII edustajakokouksessa me voimme varmoina sanoa: Neuvostoliiton kommunistinen puolue on muodostunut entistä voimakkaammaksi ja yhtenäisemmäksi, ja siteet, jotka yhdistävät sen kansaan, ovat entistä lujempia. Neuvostoliiton kommunistinen puolue on yhdessä muiden veljespuolueiden kanssa kamppailut ja kamppailee aktiivisesti kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseksi Marxin-Engelsin-Leninin voittamattoman opin pohjalla, koko maailman kommunistien yhteistoiminnan puolesta taistelussa yhteistä vihollista, imperialismia, vastaan.

Neuvostoliiton sisäpoliittisen kehityksen kannalta tämä on ollut kautta, jonka kuluessa neuvostokansa on tehnyt antaumuksellisesti työtä kommunistisen puolueen johtamana ja täyttänyt seitsenvuotissuunnitelman. Uudet saavutukset kansantalouden, tieteen, tekniikan ja kulttuurin kehityksessä ovat tehneet Neuvostoliiton taloudellisesti, poliittisesti ja sotilaallisesti entistä mahdavamiksi. Neuvostokansan elintaso on noussut. Sosialistinen demokratia on edelleenkin lujittunut ja laajentunut yhteiskuntaelämän eri aloilla. Entisestään on lujittunut sosialistisen järjestelmän poliittinen perusta: työväenluokan ja kolhoositalonpoikaiston liitto, monikansallisen Neuvostoliiton kansojen ystävyys, kaikkien työtätekevien aatteellinen ja poliittinen yhtenäisyys; he ovat tiivistäneet rivejään etujoukkonsa, kommunistisen puolueen ympärille.

Kansainvälisen tilanteen kannalta katsoen puolueen XXII edustajakokouksesta kuluneelle kaudelle on ollut luonteenomaista Neuvostoliiton ja koko sosialistisen maailmanjärjestelmän kansainvälisen vaikutuksen jatkuva voimistuminen; riippumattomuutensa ja edistyneen puolesta siirtomaasortoa vastaan taistelevien maiden ja kansojen uudet voitot; työväenluokan taistelun aktiivisoituminen pääoman maissa; kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen jatkuva kehittyminen.

Toisaalta tänä kautena kapitalismin yleinen kriisi on edelleenkin syventynyt ja kapitalististen maiden ristiriidat ovat voimistuneet. Imperialismi ja ennen kaikkea USA:n imperialistiset piirit ovat monesti turvautuneet häikäilemättömiin ja provokatorisiin toimenpiteisiin, jopa sotaseikkailuihin. Tämän tuloksena kansainvälinen tilanne on kärjistynyt.

Imperialismin hyökkäysinnon kiihtyminen ei kuitenkaan merkitse mitään sille edullista voimasuhteen muutosta maailmassa. Päinvastoin tämä hyökkäysinto kuvastaa niitä lisääntyviä vaikeuksia ja ristiriitoja, joita kapitalistinen maailmanjärjestelmä kohtaa meidän päivinämme. Kuluneiden vuosien tapahtumat ovat uusi

osoitus siitä, että imperialismi ei kykene pidättelemään historiallisen kehityksen kulkua, turvautukoon se mihin menetelmiin tai keinoihin hyvänsä. Aikamme vallankumoukselliset voimat jatkavat etenemistään. Kansojen taistelu imperialismia vastaan voimistuu.

NKP:n keskuskomitea on puolueen ja valtion ulkopoliittista linjaa määritellesään ottanut huomioon kansainvälisen tilanteen koko mutkallisuuden, pitänyt ohjeenaan Neuvostoliiton kansojen elintärkeitä etuja ja pyrkinyt turvaamaan rauhalliset olot sosialistisen maailmanjärjestelmän maiden kommunistiselle ja sosialistiselle rakennustyölle ja estämään uuden maailmansodan sytyttämisen. Keskuskomitea on ulkopoliittikkaansa määritellesään ja noudattaessaan lähtenyt puolueemme kansainvälisestä vallankumouksellisesta velvollisuudesta niin sosialistisia veljesmaita kuin myös kaikkien maiden työtätekeviä kohtaan.

Kuluneiden vuosien yhteenvedot todistavat, että NKP:n poliittinen linja on oikea ja sillä on koko neuvostokansan täysi kannatus. Taistelu tämän linjan toteuttamiseksi on päätehtävämme. Uskollisuus kommunistin asialle, proletaariselle internationalismille ja sosialistiselle solidaarisuudelle on ollut ja tulee olemaan suuren leniniläisen puolueemme elämän ja taistelun laki.

I. Neuvostoliiton kansainvälinen asema.

NKP:n ulkopoliittinen toiminta

1. Sosialistinen maailmanjärjestelmä, NKP:n taistelu sen yhtenäisyyden ja mahdin lujittamiseksi

Toverit!

Puolueemme ja valtiomme kaikessa moninaisessa ulkopoliittisessa toiminnassa on erityisen tärkeä sija huolenpidolla sosialististen maiden ystävyysliiton mahdin ja yhtenäisyyden lujittamisesta. Meistä sosialismin maailmanjärjestelmä on kansainvälisen työväenluokan mitä suurin historiallinen aikaansaannos, aikakautemme tärkein vallankumouksellinen voima, luotettavin tuki niille kansoille, jotka taistelevat rauhan, kansallisen vapauden, demokratian ja sosialismin puolesta. Viime vuosina sosialismin maiden maailmanjärjestelmä on vahvistunut huomattavasti, sen kansainvälinen arvovalta ja sen vaikutus ihmiskunnan kohtaloihin on lisääntynyt.

Socialismin maiden poliittisessa yhteistyössä on kuluneelle toimintakaudelle ollut kuvaavaa se, että näiden maiden veljespuolueiden keskinäisiä suhteita on kehitetty pitämällä perustana marxismia-leninismiä, sosialistista internationalismia ja keskinäistä tukemistoimintaa sekä periaatteena tasa-arvoisuutta, sekaantumattomuutta toistensa asioihin, keskinäistä kunnioitusta ja puolueiden ja valtioiden itsenäisyyttä. Kuluneella toimintakaudella suhteemme sosialistisen ystävyysliiton maiden kommunistisiin ja työväenpuolueisiin ovat epäilemättä monipuolistuneet ja muodostuneet läheisemmiksi ja sydämellisemmiksi. Meillä on hyvät veljelliset välit Bul-

garian Kansantasavallan, Jugoslavian Federatiivisen Sosialistisen Tasavallan, Korean Kansandemokraattisen Tasavallan, Kuuban Tasavallan, Mongolian Kansantasavallan, Puolan Kansantasavallan, Romanian Sosialistisen Tasavallan, Saksan Demokraattisen Tasavallan, Tšekoslovakian Sosialistisen Tasavallan, Unkarin Kansantasavallan ja Vietnamin Demokraattisen Tasavallan kanssa.

Neuvostoliiton ja Sosialististen valtioiden suhteiden kehityksessä on merkittävä osa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksilla. Nämä sopimukset ovat todellisia ystävyuden julistuskirjoja, joissa on olennoitunut monien vuosien aikana kertynyt kokemus, veljeskansojen suhteiden kypsyneisyys, sydämellisyys, niiden syvästi kansainvälinen henki. Ne ovat palvelleet ja tulevat edelleenkin palvelemaan yhteistä vallankumousasiaamme.

Meistä on mieluista panna merkille, että veljesmaissa sosialistinen järjestelmä lujittuu alati, uudet yhteiskunnalliset suhteet täydellistyvät, kansan elintaso kohoaa ja sosialististen valtioiden kansainvälinen arvovalta kasvaa.

Sosialistinen maailmanjärjestelmä etenee järkkymättömästi. Sosialistisen rakennustyön tärkeimmät lainmukaisuudet ovat yhteiset kaikille maille, ne tunnetaan hyvin ja käytäntö on vahvistanut ne oikeiksi. Samalla kuitenkin sosialistisen järjestelmän maat joutuvat kehittyessään jatkuvasti tekemisiin uusien ongelmien kanssa, joita reaalin elämä kaikessa pulmallisuudessaan ja monipuolisuudessaan synnyttää. Näihin tehtäviin ei ole eikä voikaan olla mitään valmiita ratkaisuja. Sen vuoksi sosialismin maailmanjärjestelmän kehitys vaatii alinomaa suhtautumaan luovasti esiinnouseviin kysymyksiin pitämällä koeteltuna pohjana marxismia-leninismisiä, vaatii kokemuksen ja mielipiteitten vaihtoa.

Sosialististen maiden veljespuolueiden johtajien väliset asialliset yhteydenotot ja poliittiset neuvonpidot ovat muodostuneet järjestelmällisiksi. Yksistään sinä puoleltoista vuoden aikana, mikä on kulunut keskuskomii-

tean lokakuun (1964) täysistunnosta, keskuskomitean puhemiehistön jäsenet ja keskuskomitean sihteeri sekä monet tämän komitean jäsenet ovat useaan otteeseen tavanneet lähes kaikkien sosialististen maiden kommunististen ja työväenpuolueiden johtohenkilöitä, neuvotelleet ja keskustelleet yksityiskohtaisesti heidän kanssaan. Ystävällisissä tapaamisissamme, vilpittömissä keskusteluissa, mielipiteiden ja kokemusten vaihdossa on aina ollut kaikessa vallitsevana henkenä toveruus, syvä keskinäinen kunnioitus, yhteinen uskollisuutemme sosialismin yleviä aatteita ja tarkoitusperiä kohtaan.

Tällaiset tapaamistilaisuudet tarjoavat mahdollisuuden ajoissa ja täydellisemmin yleistää ja käyttää hyväksi kaiken, mikä on parasta kunkin maan ja koko sosialistisen järjestelmän käytännössä, määritellä paremmin kommunismin ja sosialismin rakentamisen politiikan maissamme ja oikeamman linjan kansainvälisissä asioissa. Elämä ja kokemus kokonaisuudessaan puhuvat siitä, että tällainen käytäntö on hyvin tarpeellista ja hyödyllistä, ja me kannatamme sen laajentamista kaikin keinoin.

Mitä NKP:hen tulee, niin me tulemme edelleenkin tekemään kaiken voitavamme sen hyväksi, että poliittiset suhteemme sosialistisiin veljesmaihin kehittyisivät ja lujittuisivat yhä enemmän.

Socialismin maiden taloudellisen yhteistyön alalla suhteemme ovat viime vuosina kehittyneet menestyksellisesti ja saavuttaneet uuden asteen. Niin kahden- kuin monenkeskisetkin taloudelliset yhteydet ovat laajentuneet huomattavasti. Sosialististen maiden keskinäinen tavaravaihto on lisääntynyt oleellisesti. Tavaravaihto SEV:n maiden kanssa on lisääntynyt yksistään kuluneena toimintakautena 5,6 miljardista ruplasta 8,5 miljardiin ruplaan. On suoritettu useita tuotannon erikoistamista ja yhteistoiminnallistamista edistäviä toimenpiteitä kaikille osapuolille edullisin ehdoin. Tieteelliset ja kulttuuriyhteydet lisääntyvät ja lujittuvat lakkaamatta kansojemme eduksi. Keskinäisen taloudellisen

avun merkitys sen jäsenmaiden talouden kehitykselle suurenee jatkuvasti. Taloustieteellisen ajattelun piirissä pohditaan nykyisin paljon ongelmia, jotka koskevat tuotannon jatkuvaa erikoistamista ja yhteistoiminnallistamista sekä kansantaloussuunnitelmien entistä järkipäisempää suhteuttamista. Monien veljespuolueiden kanssa olemme sitä mieltä, että vain sillä tavoin voi sosialististen maiden kansallinen talouselämä kulkea yhtä jalkaa aikamme myrskyisen tieteellis-teknisen vallankumouksen kanssa ja turvata edellytykset jatkuvalla menestykselle taloudellisessa kilpailussa kapitalismin kanssa.

Socialismin maiden talous kehittyy nopeammin kuin porvarillisen maailman maiden talous. Riittää kun mainitaan, että sosialismin maailmanjärjestelmän teollisuustuotanto kasvoi vuosina 1961—1965 43 % ja kapitalistisen järjestelmän maissa 34 %. Kuten huomaatte, ero on oleellinen puhumattakaan siitä, että kapitalististen maiden tuotannon kasvua kuvastavat numerotiedot eivät ole osoituksena kansan elintason kohoamisesta, kuten sosialismin maissa, vaan ne todistavat ennen kaikkea monopolien liikevoittojen kasvua ja talouselämän kiihtyvää militarisointia.

Säilyttämällä ja lisäämällä etumatkaansa taloudellisen kehityksen kasvuvauhdin osalta ja käyttämällä entistä tuloksellisemmin hyväksi sosialistisen tuotantotavan etuisuuksia sosialismin maat ratkaisevat siten erään ensivuoroisen tosi vallankumouksellisen tehtävänsä.

Mitä NKP:hen tulee, niin me teemme edelleenkin kaiken voitavamme sen hyväksi, että taloudelliset suhteemme sosialistisiin veljesmaihiin laajenisivat ja lujittuisivat entisestään.

Sotilaallisen yhteistyön alalla imperialististen voimien ja niiden etunenässä olevan USA:n voimistuneiden hyökkäystoimien vuoksi yhteytemme sosialistisiin maihin ovat jatkuvasti lujittuneet ja Varsovan sopimuksen rakennetta on lujitettu ja parannettu. Varsovan sopimus suojaa luotettavasti sosialismin maiden kansojen aikaan-

saannokset. Tämän sopimuksen allekirjoittaneiden maiden armeijat on aseistettu mitä parhaimmilla aseilla. Kenttäharjoituksissa, ilmassa ja merellä opetellaan liittoutuneiden valtioiden armeijoiden ja aselajien yhteistoimintaa, kokeillaan nykyaikaisen asetekniikan tehoa, lujittuu Varsovan sopimuksen järjestön aseellisten voimien aseveljeys. Kun tarve vaatii, tämän sopimuksen osapuolet asettuvat kiinteän yhtenäisenä perheenä puolustamaan mahtavalla voimallaan sosialistista järjestelmää, puolustamaan kaikkien kansojen vapaata elämää, ja antavat musertavan iskun jokaiselle hyökkäjälle.

Mitä NKP:hen tulee, niin me teemme edelleenkin kaiken voitavamme sen hyväksi, että sosialististen veljesmaiden sotilaallinen yhteistyö kehittyisi ja voimistuisi.

Toverit!

Yhteistyö ja solidaarisuus ovat sosialistisen järjestelmän tärkeimpiä voimanlähteitä. Tämän yhteistyön edistäminen ja laajentaminen on kunkin maan ja koko sosialismin maailmanjärjestelmän perusetujen mukaista ja riviemme tiivistymistä taistelussa imperialismia vastaan.

Tällainen yhteenliittyminen on erityisen välttämätöntä nykytilanteessa, jolloin Amerikan imperialistit ovat ryhtyneet häikäilemättömään hyökkäykseen sosialistista maata, Vietnamin Demokraattista Tasavaltaa, vastaan laajentaessaan hyökkäystoimiaan Vietnamin kansaa vastaan. NKP on puoltanut johdonmukaisesti kaikkien sosialististen maiden ponnistusten yhdistämistä taistelevan Vietnamin avustamiseksi. Vietnamin tapahtumista ja Vietnamin kansan veljellisestä tukemisesta saanen, toverit, puhua hieman myöhemmin.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue ja neuvostokanssa antavat täyden kannatuksensa Korean veljeskansalle, joka taistelee Amerikan imperialismia vastaan Korean yhdistämiseksi demokratian periaatteiden pohjalta. Puolueemme, kaikki neuvostoihmiset ovat varmat siitä, että Korean kansa saavuttaa voiton ja että Korea tulee yhtenäiseksi ja vapaaksi.

Kuuban, Amerikan ensimmäisen sosialistisen vallankumouksen suorittaneen maan, sankarillinen kansa käy taisteluaan ja rakentaa sosialismia kommunistisen puolueensa ohjaamana mutkallisissa olosuhteissa. Kuuba ei ole yksin, se kuuluu sosialististen valtioiden mahtavaan liittoon. Kansamme on koko sydämestään Kuuban kansan puolella sen taistellessa uuden yhteiskunnan rakentamisen puolesta. Neuvostoliitto on kaikin tavoin tukenut ja tulee pysyvästi tukemaan veljellistä Kuubaa.

Toverit, puhuessamme sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittamisesta täytyy muuten huomauttaa, että suhteemme kahden sosialistisen maan puolueisiin, Kiinan kommunistiseen puolueeseen ja Albanian työn puolueeseen, ovat edelleenkin epätydyttävät.

Puolueemme ja neuvostokansa pyrkivät vilpittömästi ystävyyteen Kiinan Kansantasavallan ja sen kommunistisen puolueen kanssa. Me olemme valmiit tekemään kaikkemme parantaaksemme suhteitamme myös Albanian Kansantasavaltaan ja Albanian työn puolueeseen.

Te tiedätte, että marraskuussa 1964 Moskovassa oli tapaamistilaisuus Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitean edustajiston kanssa. Hieman myöhemmin edustajistomme keskusteli Pekingissä KKP:n johdon kanssa. NKP:n keskuskomitea ehdotti kiinalaisille tovereille, että joko Moskovassa tai Pekingissä pidettäisiin uusi korkeimman tason neuvottelu. Nytkin olemme sitä mieltä, että tällainen tilaisuus olisi hyödyllinen, ja olemme valmiit minä hetkenä tahansa ottamaan jälleen käsiteltäviksi yhdessä KKP:n johdon kanssa olemassaolevat erimielisyydet, jotta löydettäisiin keinot niiden voittamiseksi marxismin-leninismin periaatteiden mukaisesti.

Olemme vakuuttuneita siitä, että puolueemme ja kansamme voittavat lopulta vaikeudet ja tulevat taistelemaan rinnakkain yhteisen suuren vallankumouksellisen asian puolesta.

Myös tulevaisuuteen nähden NKP:n keskuskomitea pitää puolueen ja neuvostovaltion ulkopoliittisen toiminnan eräänä tärkeimpänä suuntaviivana marxismin-

leninismin periaatteiden mukaista aatteellis-poliittisten yhteyksien kehittämistä ja lujittamista kaikkiin sosialismin maiden kommunistisiin puolueisiin, Neuvostoliiton ja sosialististen valtioiden poliittisten, taloudellisten ja muiden yhteyksien kehittämistä ja lujittamista, sosialistisen ystävyyliiton yhtenäisyyden kaikkinaista parantamista, sen mahdin ja vaikutuksen tehostamista. NKP tulee puolestaan tekemään kaiken voitavansa, että sosialistinen maailmanjärjestelmä muodostuisi entistä mahtavammaksi ja etenisi voitosta voittoon.

2. Kapitalistisen järjestelmän ristiriitojen syveneminen. Proletariaatin luokkataistelun laajeneminen.

Toverit!

NKP:n keskuskomitea on ulkopoliittisessa toiminnassaan ottanut huomioon kapitalistisessa maailmassa tapahtuvat prosessit. Kapitalistinen järjestelmä kokonaisuudessaan on yleisessä kriisitilassa, sen sisäiset ristiriidat syvenevät. Yrittäessään voittaa nämä ristiriidat ja kestää taistelussa sosialismia vastaan porvarillisen maailman johtomiehet ovat panneet toivonsa erityisesti talouselämän valtiollisen säännöstelyn menetelmien käyttöön, tieteellis-tekniseen edistykseen ja sotatarviketuotannon laajentamiseen. Tämä ei ole kuitenkaan johtanut eikä voi johtaa siihen, että kapitalismi pääsisi perusvioistaan. Vaikka johtavien kapitalistimaiden talous on sodanjälkeisinä vuosina kasvanut nopeammin kuin kahden maailmansodan välisenä aikana, ei voida olla huomaamatta, että kapitalismin talouselämä jää edelleenkin epävakaaksi. Tiettyjen nousukausien välillä on ollut lamakausia. Tämänlaatuisia ilmiöitä on ollut monissa kapitalistisissa maissa ja varsinkin USA:ssa.

Kun tämän lisäksi inflaatio voimistuu ja valtionvelat ja väestön velkaantuneisuus lisääntyvät valtavasti, niin

käy ilmeiseksi, että kapitalistisen talouden piilevät hajottavat voimat vaikuttavat edelleenkin eikä se voi välttää uusia järkytyksiä.

Kapitalismin kehityksen epätasaisuuden laki vaikuttaa jatkuvasti, ja kapitalististen valtioiden väliset ristiriidat kärjistyvät. Länsi-Euroopan maat ja Japani ovat olleet useiden vuosien ajan talouden kasvuvauhdin osalta USA:n edellä. Viime vuosina osat ovat kuitenkin vaihtuneet. USA:n talouden kehitysvauhti on nopeutunut. Sen sijaan Länsi-Euroopassa ja Japanissa se on kovasti hidastunut.

Tätä ovat käyttäneet hyväkseen USA:n monopolit, jotka ovat siirtyneet uudelleen hyökkäykseen maailmanmarkkinoilla. Amerikkalainen pääoma on alkanut jälleen tunkeutua voimaperäisesti Italian, Saksan Liittotasavallan, Englannin ja muiden maiden teollisuuteen. Toisin kuin ensimmäisinä vuosina sodan jälkeen amerikkalaiset monopolit ovat nyt kuitenkin tekemisissä voimakkaampien kilpailijoiden kanssa, jotka antavat yhä useammin vastaiskuja dollarille.

Kilpataistelu on kärjistynyt myös Länsi-Euroopassa, myös "yhteismarkkinoiden" sisällä ja muissa valtiomonopolistisissa yhteenliittymissä. Imperialistisia liittoutumia horjuttaa niiden jäsenten keskinäisten ristiriitojen kärjistyminen. USA ei enää kykene samassa määrässä kuin aikaisemmin johtamaan niihin kuuluvien valtioiden politiikkaa. Yksikään järkevä poliitikko, kansoista puhumattakaan, ei ole enää pitkään aikaan pitänyt totena "Neuvostoliiton hyökkäysuhkasta" seipitettyä myyttiä, jonka avulla näitä liittoutumia aikoinaan muodostettiin. Sen sijaan Amerikan hyökkäystoiminta on tosiasia, joka on kaikkien nähtävissä. USA:n liittolaisille käy yhä selvemmäksi, että on vaarallista seurata sokeasti Washingtonia.

Näin ollen kapitalistisen maailman sisällä on alkamassa uusi ristiriitojen ja kilvoittelun vaihe.

Huomio ei voi olla kiintymättä nykyään porvarillisen maailman mitä nurinkurisimpaan ilmiöön: talouselämän

militarisointiin. Työtätekevien luomia kansallisia rikkauksia käytetään yhä enemmän tuhoamisvälineiden tuotantoon eikä ihmisten elinolojen kohentamiseen. On kasattu jo kokonaisia vuoria aseita, mutta siitä huolimatta kilpavarustelu jatkuu ennen näkemättömällä vauhdilla niellen valtavan suuren osan kansantulosta.

Riittää kun mainitaan, että NATO:n olemassaolon aikana tämän liittoutuman sotakoneiston luomiseen ja parantamiseen on käytetty alun toista tuhatta miljardia dollaria. USA on viimeksi kuluneiden 20 vuoden aikana käyttänyt sotilasmenoihin 48 kertaa enemmän varoja kuin se käytti niihin kahden vuosikymmenen aikana ennen toista maailmansotaa. Enemmän kuin kolme neljäsosaa USA:n liittovaltiobudjetin kaikista menoeristä käytetään nykyään joko suoranaisesti tai välillisesti sotilastarkoituksiin.

Sotatarviketuotannon kasvu johtavissa imperialistisissa valtioissa pakottaa muutkin maat käyttämään huomattavia varoja puolustuskuntonsa tehostamiseen. Talouselämän militarisointi on erottamattomassa yhteydessä imperialististen valtojen ja ennen muuta Amerikan Yhdysvaltojen politiikan yleiseen aggressiiviseen suuntaukseen. Ne halusivat saattaa herruutensa alaisiksi monet riippumattomat valtiot ja asettaa esteen ihmiskunnan yhteiskunnallisen edistyksen tielle. Historian kulku on jälleen todistanut, että Lenin oli oikeassa luonnehtiessaan Amerikan imperialismiin petomaiseksi, ryövärimäiseksi, kaikkien vihaamaksi kansojen tukahduttajaksi.

Kapitalismin maailmassa vaikuttaa edelleenkin täydellä tehollaan kapitalistisen yhteiskunnan perusristiriita: työn ja pääoman välinen ristiriita. Monopolit yrittävät sälyttää yhä suurempia taakkoja työväenluokan ja muiden työtätekevien kerrosten hartelle. Riiston aste ei ole vielä koskaan ollut niin korkea kuin nykyaikana. Tieteellis-teknisen edistyksen ja tuotantovoimien kasvun tulokset koituvat pienen monopolistiryhmän hyväksi. Sen sijaan miljoonat ihmiset kärsivät yksinpä korkea-

suhdanteen aikoina työttömyydestä. Talonpoikia joutuu laajassa mitassa taloudelliseen häviöön ja pois mailtaan.

Tosiasiat hajottavat porvariston ideologiien levittämät valheelliset tarinat niinsanotusta "kansankapitalismista" ja "hyvinvointivaltiosta". Mikä yleinen hyvinvointi voi tulla kysymykseen, kun esimerkiksi vuonna 1965 USA:n monopolit saivat puhdasta liikevoittoa 45 miljardia dollaria, toisin sanoen 4 kertaa enemmän kuin keskimäärin vuodessa toisen maailmansodan aikana, mutta 32 miljoonaa amerikkalaista elää USA:n hallituksen oman tunnustuksen mukaan köyhyydessä.

Työtätekeviin kohdistuvan riiston tehostuminen kärjistää luokkataistelua ja voimistaa sosiaalista taistelua kapitalistisessa yhteiskunnassa. Italian ja Japanin, Ranskan, Belgian, USA:n, Englannin ja muiden maiden proletaarit ovat sitkeällä lakkotaistelullaan torjuneet näinä vuosina heidän elintasoonsa kohdistuneen monopolien hyökkäyksen ja pakottaneet eräissä tapauksissa porvariston tekemään myönnytyksiä. Riittää kun mainitsee, että viime vuosikymmenen aikana lakkoihin osallistuneiden määrä kaksinkertaistui ja on nykyään vuosittain 55—57 miljoonaa.

Työväenluokan yhteiskunnallis-taloudellisten ja poliittisten vaatimusten piiri laajenee luokkataistelujen kulussa kapitalistisissa maissa. Italian, Ranskan ja muiden maiden työläiset ja toimihenkilöt vaativat entistä päättäväisemmin ammattiliittojen osallistumista yritysten johtoon, ratkaisevien talousalojen kansallistamista ja esiintyvät finanssipääoman kaikkivaltaa vastaan. Japanin miljoonat työtätekevät eivät vaadi ainoastaan palkankorotusta, vaan ne vaativat myös poistamaan amerikkalaisten sotilastukikohdat ja kieltämään USA:n atomisukellusveneiltä pääsyn Japanin satamiin.

Kapitalististen maiden proletariaatti käy etujoukkonsa, kommunististen puolueiden johdolla aktiivista taistelua sodan estämiseksi sekä imperialistien siirtomaapolitiikkaa vastaan ja imperialistien hyökkäyksen uhreiksi joutuneiden kansojen puolesta. Ranskan työväen-

luokan ja kaikkien vasemmistolaisten voimien viime aikoina poliittisessa taistelussa saavuttamat huomattavat menestykset ovat kirkkaana osoituksena siitä, että niiden vaikutus yhteiskuntaelämään voimistuu ja joukkojen poliittinen kypsyyt lisääntyy. Italian työväenluokka, joka on edistyksellisten voimien laajan rintaman eturivissä, tekee tyhjiksi taantumuksen yritykset kajota kansan demokraattisiin aikaansaannoksiin. Amerikan Yhdysvalloissa on näinä vuosina voimistunut valtavasti taistelu rotusyrjintää vastaan kaksikymmenmiljoonaisen neekeriväestön kansalaisyhteisyyksien puolesta. Amerikan laajat kansanjoukot protestoivat yhä voimakkaammin USA:n imperialismin Vietnamin suorittamia hyökkäyksiä vastaan.

Työväenluokan ympärille keskittyy yhä enemmän muita monopolien harjoittamaa sortoa vastustavia yhteiskuntakerroksia — talonpoikaiston perusjoukkoja ja henkisen työn tekijöitä. On muodostumassa laaja monopolienvastainen rintama. Tämä on omiaan yhdistämään kansanjoukkoja ja laajentamaan niiden taistelua, jonka päämääränä on yhteiskunnan vallankumouksellinen uudistaminen, sosialismi.

Tilanne muodostuu kapitalismille entistä vaikeammaksi. Yhä ilmeisemmäksi käy, että sen päivät ovat luetut. Mutta kapitalistit eivät luovu koskaan vapaaehtoisesti valta-asemastaan. Työväenluokka ja työtätekevät joukot saavuttavat voiton vain sitkeiden luokkataistelujen kuluksa.

Tiedämme, että kapitalistisissa maissa työväenliike joutuu voittamaan vakavia vaikeuksia ja käymään raskaita taisteluja. Näitä taisteluja tullaan käymään runsaasti vastaisuudessakin.

Neuvostomaan kommunistit ja koko kansa osoittavat palavaa myötämielisyyttä porvarillisten maiden työtätekeviä kohtaan. Neuvostoihmisiä innoittaa tietoisuus siitä, että neuvostomaan ja muiden sosialististen maiden työväenluokan voitot auttavat luokkaveljiämme heidän

taistellessaan miehuullisesti oikeuksiensa, lastensa tulevaisuuden, uuden yhteiskuntajärjestelmän voiton puolesta.

3. NKP taistelussa maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseksi

Toverit!

Sata vuotta sitten, jolloin Marx ja Engels kohottivat tieteellisen kommunismin lipun, heidän perustamassaan maailman ensimmäisessä "Kommunistien liitossa" oli kaiken kaikkiaan muutamia kymmeniä jäseniä. Maailma kuuli niihin aikoihin ylvään, sisällöltään paljon merkitsevän sanan kommunisti. Tämä sana kajahti olakseen iäti katoamatta, sillä se sisältää korkeimman totuuden, monien miljoonien työihmisten korkeimman elämäntarkoituksen.

Puoli vuosisataa sitten, jolloin puolueemme Vladimir Iljitsh Leninin johdolla nostatti kansan rynnäkköön kapitalismia vastaan, maailmassa laskettiin olevan 400 000 kommunistia. Nykyään on kaikilla mantereilla 88 kommunistista puoluetta yhdistämässä lähes 50 miljoonaa taistelijaa.

Mikä on kommunistien rivien ja niiden vaikutuksen herkeämättömän kasvun syy? Se, että kommunistit ilmentävät täydellisimmin työtätekevien perusetuja. Rajaton uskollisuus työväenluokan asiaa kohtaan, elävä, katkeamaton yhteys kansaan. taito oppia jatkuvasti sen vallankumouksellisesta kokemuksesta. kyky johtaa joukkoja ja viedä ne pelottomasti taisteluun — juuri siinä on kommunistien voimanlähde.

Kommunismi on maailman ainoa poliittinen liike, joka näkee selvästi ihmiskunnan historialliset perspektiivit, sillä sen aseena on tieteellinen yhteiskuntakehityksen teoria. Kommunistisen liikkeen päälinja, jonka veljespuolueet määrittivät yhteisesti vuosien 1957 ja

1960 neuvottelukokouksissa, on linja, jonka suuntana on rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden ja sosialismin voitto. Se on koko ihmiskunnan etujen mukainen. Sen perusteella useimmat kommunistiset puolueet ovat viime vuosina hyväksyneet uusia ohjelmallisia asiakirjoja, joissa on otettu huomioon niin kansalliset kuin kansainvälisetkin intressit ja tehtävät.

Kansainvälisessä toiminnassaan NKP:n keskuskomitea on pyrkinyt näinä vuosina jatkuvasti lujittamaan yhtenäisyyttä ja veljellistä yhteishenkeä muiden kommunistien ja työväenpuolueiden kanssa, taistelemaan yhdessä niiden kanssa kansainvälisen kommunistisen liikkeen päälinjan toteuttamiseksi.

Vuoden 1960 jälkeen kommunistien lukumäärä on kasvanut maailmassa 14 miljoonalla. Yhteydet joukkoihin ovat vahvistuneet entisestään. Kansainvälinen kommunistinen liike on lujittanut asemiaan aikamme vaikuttavimpana poliittisena voimana.

Sosialististen maiden kommunistiset puolueet suorittavat valtavaa rakentavaa työtä. Ne ratkovat taloudellisen kehityksen, uusien sosiaalisten suhteiden, joukkojen kommunistisen kasvatuksen mutkallisia ongelmia ja suojelevat sosialistisia aikaansaannoksia. Tämä työ on historiallisesti merkittävää. Se lujittaa sosialismin kansainvälisiä asemia, lisää sen aatteiden puoleensavetävää voimaa kaikkialla maailmassa.

Pääoman maiden kommunistiset puolueet johtavat joukkojen taistelua monopoleja vastaan ja luovat luokkataisteluissa poliittista vallankumousarmeijaa. Monissa näissä maissa kommunistisilla puolueilla on nykyään syvälle ulottuva vaikutus koko kansakunnan elämään. Kommunistit ovat työväenluokan työtätekevän talonpoikaiston ja edistysmielisen sivistyneistön parhaimmistoa. Heidän keskuudestaan nousee huomattavia yhteiskunnallisia ja poliittisia toimihenkilöitä, työtätekevien asian uhrautuvia puolustajia. Kommunistit ovat kapitalististen maiden monien ammattiliittojen ja demokraattisten joukkojärjestöjen johtomiehiä; kommunisteja on

parlamenttien jäseninä, monien kaupunkien ja maalaiskuntien johtajina; kommunisteihin kuuluu lehtimiehiä ja oppineita, kirjailijoita ja opettajia; kommunistit ovat sissiosastojen ja maanalaisten vallankumouksellisten ryhmien johdossa maissa, joissa käydään aseellista taistelua porvariston diktatuuria vastaan. Kaikessa tässä ilmenee käytännössä kommunististen puolueiden vaikutuksen voimistuminen ja niiden erottamattomat yhteydet kansanjoukkoihin.

Ranskassa ja Italiassa, Suomessa ja Belgiassa, Englannissa ja Itävallassa, Tanskassa ja Kyproksella, Australiassa ja Kanadassa, Intiassa, ja Ceylonilla, Syyriassa ja Irakissa, Sudanissa ja Etelä-Afrikan Tasavallassa, Chilessä ja Uruguayssa, Argentiinassa ja Kolumbiassa, Brasiliassa ja Ecuadorissa, Meksikossa ja Guatemalassa sekä muissa maissa, kaikkialla missä on kommunistisia puolueita, nämä käyvät sitkeää taistelua laajentaakseen joukkovaikutustaan, puolustaakseen työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etuja. Kommunistit valloittavat entistä suuremmissa määrässä puolelleen kansanjoukkojen sympatiat. Monissa Euroopan ja Latinalaisen Amerikan maissa kommunistiset puolueet ovat muodostuneet huomattavaksi poliittiseksi voimaksi.

Juuri kommunistit taistelevat aktiivisimmin työväenliikkeen yhtenäisyyden puolesta. Viime aikoina on saavutettu tiettyä menestystä tämän yhtenäisyyden puolesta käydyssä taistelussa, vaikkakin tässä suhteessa kohdataan yhä suuria vaikeuksia. Vastuun siitä kantavat ennen muuta sosialidemokratian oikeistojohtajat. Nämä johtajat eivät kuitenkaan ilmennä työväenliikkeen todellisia intressejä. Työväenluokka näkee yhä selvemmin sen vaaran, joka koituu sosialidemokratian oikeistojohtajien politiikasta, minkä tarkoituksena on kapitalismin puolustaminen ja työväenliikkeen hajanaisuuden säilyttäminen. Oman kokemuksensa perusteella työtätekevät joukot vakuuttuvat yhä enemmän, että vain yhteisvoimin voidaan saavuttaa todellista menestystä monopolipääomaa vastaan käytävässä taistelussa. Työväen-

luokan pyrkimyksenä on sen rivien yhtenäistäminen, ja olemme syvästi vakuuttuneita siitä, että se saavuttaa tarkoituksensa.

Imperialismin siirtomaajärjestelmän luhistuminen ja se, että maailman areenalle on ilmaantunut suuri ryhmä nuoria riippumattomia valtioita, ovat asettaneet **Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa kommunistiselle liikkeelle** uusia tehtäviä. Kansalliseen vapauteen tähtäävien vallankumousten tullessa syntyneenä tämä liike saa voimaa taistelussa, jossa tavoitteena on niiden suorittaminen loppuun, vapauden ja riippumattomuuden varmistaminen, yhteiskunnallinen edistys.

Vaikea ja ohdakkeinen on kommunistien tie "vapaaksi" väitetyin kapitalistisen maailman maissa. Jokainen kommunistisen liikkeen saavutus vaatii siellä ankaraa taistelua kokenutta, salakavalaa ja julmaa vihollista vastaan. Puolueemme, joka on kulkenut maineikkaasti tiensä XIX vuosisadan lopun ensimmäisistä maanalaisista marxilaisista kerhoista, vuoden 1905 barrikadi-taisteluista Suuren Lokakuun vallankumoustaistelun kautta sosialismin voittoon, on täysin tietoinen siitä, kuinka paljon miehuutta, kestävyyttä ja sankaruutta vaatii kommunisteilta kansan asian puolustaminen vihollisen keskeytymättömän tulen alla. Kommunistiset puolueet ovat olleet maanalaisia jo monia vuosia Espanjassa, Portugalissa, Kreikassa, Länsi-Saksassa, Venezuelassa, Perussa, Etelä-Afrikan Tasavallassa ja monissa muissa maissa. USA:n kommunistinen puolue taistelee sankarillisesti mitä vaikeimmissa oloissa jättiläismäisen poliisivallan koneiston painostuksessa joutuen alinomaa ajojohdin kohteeksi porvariston palkkaamien antikommunismien ideologioiden taholta.

Kykenemättä voittamaan kommunisteja aatteellispoliittisessa taistelussa porvarilliset taantumusvoimat turvautuvat kommunistisia puolueita vastustaessaan terroriin, työtätekevän kansan uskollisten poikien fyysiseen tuhoamiseen.

Koko puolueemme, koko kansamme tuomitsee syvästi

suuttuneena Indonesiassa harjoitetun antikommunistisen terrorin. Tämän maan taantumusvoimat ovat ilman oikeudenkäyntiä ja tutkimuksia tuhonneet petomaisesti kymmeniä tuhansia ihmisiä, jotka ovat "syllistyneet" ainoastaan siihen, että he ovat olleet kommunistisen puolueen jäseniä. Kommunistisen puolueen vainoaminen ja kieltäminen on isku Indonesian vallankumouksellisten voimien yhtenäisyyttä vastaan, se hajottaa imperialisminvastaista rintamaa ja vahingoittaa suuresti meille ystävällismielisen Indonesian kansan etuja. Me vaadimme, että kommunistien — Indonesian kansallisen riippumattomuuden ja työtätekevien etujen urhoollisten puolustajien rikollinen murhaaminen lopetetaan.

Viime vuosina pyövelit ovat vieneet kommunistien riveistä monia huomattavia toimihenkilöitä. Poliisivankiloissa on kidutettu kuoliaaksi monia merkittäviä henkilöitä, jotka ovat taistelleet maansa kansojen onnen ja sosialismin puolesta. Nämä miehet ovat kuolemattomia, he tulevat elämään monien sukupolvien ajan ihmisten sydämessä.

Mitkään kidutukset, mikään taantumuksen harjoittama terrori eivät voi masentaa kommunisteja. Me olemme ylpeitä siitä, että liikkeemme synnyttää erinomaisia sankareita ja tarjoaa näkyviä esimerkkejä aatteellisuudesta, kansalaisrohkeudesta ja henkilökohtaisesta miehuullisuudesta.

Toverit!

Kommunistisen liikkeen menestykset ovat kiistattomia. Kommunistit ottavat kuitenkin tervejärkisesti huomioon tilanteen. Vladimir Iljitsh Lenin opetti pitämään tiliä paitsi voitoista myös epäonnistumisista, jotta niistä voitaisiin tehdä oikeat johtopäätökset.

Luokkataistelun johtaminen vaatii suurta ja monipuolista taitoa ja meidän aikanamme ehkenpä monipuolimpaa kuin koskaan muulloin. Olosuhteet, joissa veljespuolueemme käyvät taisteluun, ovat varsin erilaisia. Vallankumoustaisteluun yhtyvät uudet yhteiskuntakerrokset, kokonaiset kansat. Niiden perinteet, taloudelliset

olot ja taistelukokemukset ovat erilaisia. Kaikki tämä lyö leimansa myös kommunististen puolueiden toimintaan.

Vallankumouksellisen liikkeen käytäntö on viime vuosina vielä kerran todistanut sen, että menestystä saavuttavat ne puolueet, jotka pitävät ohjeenaan käytännössä kokeiltuja ja tarkistettuja leniniläisiä strategisia ja taktillisia periaatteita ja ottavat huomioon todellisen tilanteen. Elämä opettaa, että poikkeaminen marxismileninismien teoriasta niin oikealle kuin "vasemmallekin" muodostuu erityisen vaaralliseksi, kun siihen liittyy nationalismiin, suurvaltashovinismiin ja hegemonismiin ilmentymiä. Kommunistit eivät voi olla tekemättä tästä vastaavia johtopäätöksiä.

Toverit, te tiedätte, että maailman kommunistinen liike on viime vuosina kohdannut vakavia vaikeuksia. Edustajakokouksen osanottajat tuntevat hyvin, mikä on NKP:n kanta tässä kysymyksessä. Valitamme syvästi sitä, ettei tähän mennessä ole voitettu niitä erimielisyyksiä, joista ovat hyötyneet vain yhteiset vihollisemme. Tämä ei mielestämme ole yhdenkään veljespuolueen etujen eikä maailman kommunistisen liikkeen yhteisten etujen mukaista. NKP on sitä mieltä, että kaikkien kommunistien velvollisuus on auttaa liikkeemme yhtenäisyyden lujittamista. NKP:n keskuskomitea on syvästi vakuuttunut siitä, että mitä lujempaa on kommunistisen liikkeen kaikkien osastojen solidaarisuus, sitä voimakkaampi on kansainvälinen imperialisminvastainen rintama ja sitä merestyksellisemmin tulee kehittymään maailman vallankumousprosessi.

Mitä konkreettisia mahdollisuuksia kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseen puolueemme näkee nykytilanteessa?

NKP:n keskuskomitean mielestä kommunistien rivien yhtenäisyyden lujittamista varten on olemassa hyvä marxilais-leniniläinen toimintaohjelma — päälinja, joka on määritelty veljespuolueiden vuosina 1957 ja 1960 pidetyissä neuvottelukokouksissa. Elämä on asettanut tä-

män linjan mitä vaativimmalle koetukselle, ja se on kestänyt tämän koetuksen. Ja tänään voidaan sanoa varmasti, että tämän linjan uskollinen noudattaminen takaa luotettavasti vallankumouksellisen liikkeemme yhtenäisyyden ja tulevan menestyksen.

Yhtenäisyyden lujittaminen vaatii, että puolueiden keskinäisissä suhteissa noudatetaan niiden yhteisesti kehittämää normeja: täydellistä tasa-arvoisuutta ja itsenäisyyttä, puuttumattomuutta toistensa sisäisiin asioihin, keskinäistä avunantoa ja kansainvälistä solidaarisuutta. Kommunistisilla puolueilla on runsaasti kokemusta vallankumouksellisesta toiminnasta, eikä kukaan voi paremmin kuin ne itse löytää oikeita ratkaisuja niiden ratkaistavina oleviin ongelmiin. NKP vastustaa kaikkea hegemonismia kommunistisessa liikkeessä ja on kaikkien puolueiden keskinäisiin suhteisiin nähden tosi internationalistisen tasa-arvoisuuden kannalla.

Puolueemme on kuten muutkin marxilais-leniniläiset puolueet sillä kannalla, että silloinkin kun on olemassa erimielisyyksiä, voidaan ja tulee pyrkiä kaikkien maiden kommunistien yhteistoimintaan, jotta voitaisiin taistella imperialismia vastaan, vastustaa tehokkaammin imperialismiin hyökkäystoimia sekä puolustaa kansojen vapautta ja riippumattomuutta. Kamppailu Amerikan hyökkäystoimien lopettamiseksi Vietnamin, Afrikan, Aasian ja Latinalaisen Amerikan edistyksellisten voimien tukeminen ja imperialismiin anastuspyrkimysten vastustaminen, veljiemme, kommunistien, puolustaminen taantumuksen terrorilta useissa maissa — kaikki nämä ja monet muut tärkeät nykypäivien imperialisminvastaisen taistelun tehtävät tullaan ratkaisemaan sitä menestyksellisemmin, mitä yhtenäisempi tulee olemaan kommunistien maailmanarmeija.

Viime aikoina olleet kommunististen puolueiden edustajien neuvottelukokoukset ja tapaamistilaisuudet ovat edistäneet hyvin maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamisen asiaa. Puolueemme pitää tämäntapaisia yhteydenottoja erittäin merkittävinä. Yksis-

tään viime puolentoista vuoden aikana meillä on ollut tapaamistilaisuuksia useamman kuin kahdensadan valtuuskunnan kanssa, jotka ovat edustaneet 60 eri veljespuoluetta. Monenkeskisten ja kaksipuolisten kohtaamisten järjestäminen vastaisuudessa, jatkuva kokemusten vaihto ja ajankohtaisten tehtävien toverillinen käsittely — tämä on oikeaa ja hyödyllistä käytäntöä veljespuolueiden kanssakäymisessä ja samalla hyvä keino lujittaa kommunistisen liikkeen yhtenäisyyttä.

NKP:n keskuskomitea puoltaa ja kannattaa täydellisesti sitä veljespuolueiden mielipidettä, että kommunististen puolueiden kansainvälinen neuvottelukokous on tärkeä ja kokeiltu muoto turvata kommunistien internationaalinen yhtenäisyys, käsitellä yhteisiä uusia elämän esille nostamia ongelmia. Me olemme sillä kannalla, että on pidettävä uusi neuvottelukokous, kun sille ovat muodostuneet edellytykset.

Tosiasiat vahvistavat sen, että kommunististen puolueiden valtaosa puolustaa päättäväisesti kansainvälisen työväenluokan vallankumouksellisen etujoukon internationaalista yhtenäisyyttä. Kaikkien vallankumouksellisten osastojen perusintressien objektiivinen yhteisyys on se perusta, jolle rakentuu ja jolla lujittuu kommunistien yhtenäisyys. Tänään edustajakokouksessamme kehotamme vielä kerran: rivit tiiviiksi yhteisen vihollisen vastustamiseksi!

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on aina täytävä uskollisesti kansainvälisen vallankumouksellisen velvollisuutensa. Edustajakokouksemme puhujalavalta me vakuutamme maailman kommunistisen liikkeen edustajille ja heidän kauttansa koko maailman kommunisteille:

NKP on taisteleva horjumattomasti kaikkien veljespuolueiden kansainvälisen yhtenäisyyden lujittamiseksi pitämällä pohjana Marxin-Engelsin-Leninin suurta oppia, maailman kommunistisen liikkeen yhteisesti määrittelemää linjaa.

Me tulemme edelleenkin taistelemaan leppymättömästi revisionismia, dogmatismia, nationalismin ilmentymiä vastaan, puoltamaan marxilais-leniniläisen opin luovaa kehittelyä.

Puolueemme linjana tulee edelleenkin olemaan maailman kommunististen puolueiden yhteistoiminta taistelussa imperialismia vastaan suurten päämäärien — rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden, sosialismin ja kommunismin puolesta.

4. Kansallisen vapausliikkeen kehitys. Puolueemme tuki kansojen kansalliselle vapaustaistelulle.

Toverit!

Kaikkina näinä vuosina NKP:n keskuskomitean johdonmukaisesti noudattamana linjana on ollut kansojen siirtomaaorjuutta vastaan käymän taistelun tukeminen, kaikinpuolinen yhteistoiminta vapautuneiden valtioiden kanssa pitämällä perustana tasa-arvoisuutta, suvereniteetin ehdotonta kunnioitusta ja sekaantumattomuutta niiden sisäisiin asioihin.

Kuluneina vuosina kansallisen vapautuksen asia on edistynyt huomattavasti. Maailman kartalle on ilmestynyt 17 uutta itsenäistä valtiota. Niiden joukossa ovat Algerian Kansandemokraattinen Tasavalta, Kenia, Uganda, Tanzania, Zambia ym. Miltei koko Aasia ja Afrikka ovat nyt jo karistaneet niskoiltaan siirtomaaorjuuden ikeen. Tämä on kansojen suuri voitto niiden imperialisminvastaisessa vapaustaistelussa.

Maailmassa on kuitenkin vielä tänäkin päivänä maita, joissa imperialistit yrittävät asevoimin säilyttää häpeällisen kolonialistisen järjestyksen. Angolassa ja Mosambikissa, "Portugalin Guineassa" ja Etelä-Arabiassa isänmaanystävät taistelevat urhoollisesti ulkomaalaisia orjuuttajia ja anastajia vastaan. Kansanjoukot vastustavat entistä laajemmassa mitassa rotukiihkoilijain valtakoko-

mentoa Etelä-Afrikassa ja Etelä-Rhodesiassa. Puolueemme ja neuvostokansa tukevat aktiivisesti tätä taistelua, antavat ja tulevat antamaan reaalista kaikinpuolista apua kansoille, jotka taistelevat vapautensa ja riippumattomuutensa puolesta muukalaisia anastajia vastaan. Me tiedämme varmasti, että ei ole kaukana päivä, jolloin hävitetään kolonialismin viimeiset pesäkkeet ja kansat kohottavat vapautuneissa maissa kansallisen vapauden lipun. Sellainen on historian tuomio eikä se ole vältettävissä.

Valtiollisen riippumattomuuden saavuttaneiden maiden kansat käyvät taistelua eliminoidakseen siirtomaorjuuttajien herruuden raskaat jälkiseuraukset. Näiden maiden luonnonrikkaudet ovat valtavia. Niiden tuotantotaso yhtä asukasta kohden laskettuna on kuitenkin vielä 20—40 kertaa alhaisempi verrattuna taloudellisesti kehittyneihin maihin. Mutta itsenäisyytensä saavuttaneet kansat ovat kuitenkin päättäneet vakavasti päästä vuosisataisesta takapajuisuudestaan.

Uusi elämä vapautuneissa maissa syntyy ankarassa kamppailussa imperialismia vastaan ja näiden maiden edistyksellisten ja taantumuksellisten voimien välisessä kärkevässä taistelussa. Tietyt yhteiskuntakerrokset yrittävät imperialistien tukemina ohjata vapautuneiden maiden kehitystä kapitalismin suuntaan. Toiset voimat, jotka ilmentävät kansan enemmistön etuja, pyrkivät suuntaamaan kehityksen yhteiskunnallisen edistyksen ja todellisen kansallisen yhtenäisyyden tielle.

Elämä todistaa, että taistelu yhteiskunnallisen edistyksen ja kansallisen itsenäisyyden puolesta on sitä menestyksellisempää, mitä yksimielisempiä ovat vapautuneiden maiden isänmaalliset, edistysmieliset ja demokraattiset voimat. Tässä taistelussa ovat aktiivisesti mukana kommunistit, jotka vastustavat antaumuksellisesti imperialismia ja puolustavat kansan etuja. Siellä, missä tämä unohdetaan ja missä jopa vainotaan kommunisteja, vahingoitetaan kansallisen riippumattomuuden ja vapauden asiaa.

Monia vapautuneita valtioita yhä vieläkin riistää taloudellisesti ja painostaa poliittisesti imperialismi, joka ei ole tyytynyt kärsimiinsä tappioihin. Imperialismi yrittää hinnalla millä hyvänsä säilyttää mahdollisuutensa kansojen riistämiseen käyttäen uusia entistä kavalampia menetelmiä.

Kapitalistiset monopolit, joiden valvonnassa Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan monien maiden talouselämä ja voimavarat huomattavalta osaltaan yhä vieläkin ovat, ryöväävät edelleenkin niitä säälimättömästi. Yksistään investointivoittoina USA, Englanti ja muut imperialistivaltiot pumppaavat sieltä nykyään noin 6 miljardia dollaria vuodessa.

Kaikkialla, missä se suinkin on mahdollista, imperialistit yrittävät käyttää hyväkseen vapautuneiden maiden sisäisiä ristiriitoja. Ne provosoivat eri yhteiskunnallisten ja kansallisten sekä heimoryhmien yhteenottoja, yrittävät saattaa vastakkain eri poliittiset toimihenkilöt ja nostaa valtaan taantumuksellisimpia ja lahjottavissa olevien piirien edustajia, joiden hyvinvoinnin perustana ovat yhteydet ulkomaiseen pääomaan ja yhteistoiminta sen kanssa. Joissakin maissa imperialistit ovat onnistuneet pystyttämään kansoille vihamielisen valtakomennon, jonka edustajat eivät häpeä esittää myöskään kansainvälisellä areenalla imperialismin suoranaisten apurien osaa.

Imperialistit eivät piittaa vapautuneiden maiden valtiollisesta suvereniteetista. Ne vaativat röyhkeästi "oikeutta" puuttua aseellisesti muiden kansojen sisäisiin asioihin. Esimerkkinä siitä on USA:n kongressin edustajainhuoneen hiljattain hyväksymä päätös aseellisesta sekaantumisesta Latinalaisen Amerikan maiden asioihin, mikä on aiheuttanut suuttumusta kaikkialla maailmassa. Oikeastaan tämä on yritys laillistaa imperialistien sellaiset hyökkäystoimet kuin USA:n äskettäinen aseellinen interventio Dominikaanisessa Tasavallassa.

Nämä kaikki ovat uskolonialistisen politiikan ilmen-

tymiä, joiden vastustamisen koko edistyksellinen ihmis-kunta katsoo erääksi tärkeimmäksi tehtäväkseen. Ei voi olla mitään epäilystä sen suhteen, että kansat, jotka ovat ryhtyneet taistelemaan riippumattomuuden puolesta, vievät asiansa voittoisaan loppuun ja torjuvat niihin kohdistuvat uudet orjuutusyritykset.

NKP:n keskuskomitea voi tyytyväisenä ilmoittaa edustajakokoukselle, että suhteemme useimpiin Aasian ja Afrikan riippumattomiin valtioihin ovat kehittyneet suotuisasti. Neuvostoliiton ja näiden valtioiden keskinäinen kaupankäynti, taloudellinen ja kulttuurinen yhteistyö on laajentunut huomattavasti. Suunnittelujärjestöjemme avulla ja neuvostoliittolaisten rakennus-spesialistien osanotolla Aasian ja Afrikan maissa rakennetaan noin 600 teollisuus-, maatalous- ja muuta kohdetta. Monissa näissä maissa tekevät työtä viidakoissa ja auringon polttamalla aavikoilla neuvostoliittolaiset geologiset tutkimusryhmät, jotka auttavat nuoria valtioita löytämään uumeniensa rikkaudet ja asettamaan ne kansallisen talouden palvelukseen.

Näissä maissa on Neuvostoliiton avulla rakennettu ja rakennetaan alun toista sataa oppi- ja lääkintälaitosta ja tieteellistä keskusta. Neuvostoliiton korkeakouluissa ja teknikumeissa opiskelevien Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maista tulleiden opiskelijoiden määrä on lähes kaksinkertaistunut viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana. Miltei nelinkertaiseksi on kasvanut kuluneena kautena niiden neuvostoliittolaisten opettajien, lääkäreiden ja muiden kulttuurin alalla toimivien spesialistien määrä, joita nykyään on työssä 28 eri maassa Aasiassa ja Afrikassa. Neuvostoihmiset tekevät siellä työtä uhrautuvaisesti, antaumuksellisesti ja voimiaan säästämättä. He edistävät osaltaan suuresti maittemme välisen ystävyuden lujittumista. Kaikessa tässä ilmenee käytännössä neuvostokansan proletaarinen internationalismi.

Puolueemme ja valtiomme tukee vapautuneita maita kaikin tavoin myös kansainvälisellä areenalla. Neuvos-

toliitto vastustaa aktiivisesti sitä, että imperialistit se-
kaantuvat nuorten kansallisten valtioiden sisäisiin asioi-
hin, se vastustaa sitä, että uuskolonialistit yrittävät saat-
taa itsenäiset valtiot keskinäisiin konflikteihin ja ehdyt-
tää näiden voimia keskinäisissä yhteenotoissa. Monien
tärkeiden kansainvälisten kysymysten osalta me olem-
me toimineet menestyksellisesti yhdessä Aasian, Afrikan
ja Latinalaisen Amerikan riippumattomien valtioiden
kanssa. Me tulemme vastedeskin kehittämään edelleen
tätä yhteistoimintaa edistyksen ja rauhan eduksi.

Toverit! Viime vuosien tärkeänä tapahtumana oli
useiden nuorten vapautuneiden maiden lähtö edistyk-
sellisen yhteiskunnallisen kehityksen tielle. Siten käy-
tännössä sai vahvistuksensa johtopäätös, jonka vuonna
1960 Moskovassa pidetty kommunististen ja työväenpuo-
lueiden neuvottelukokous merkitsi julkilausumaansa
seuraavasti: kansanjoukot ”vakuuttuvat siitä, että vuo-
sisataisen jälkeenjääneisyyden hävittäminen ja joukko-
jen elinehtojen parantaminen tapahtuu parhaiten ei-
kapitalistisen kehityksen tietä. Vain tätä tietä kulkien
kansat voivat vapautua riistosta, kurjuudesta ja nä-
löstä”.

Sellaisissa maissa kuin Yhdistyneessä Arabitasavallas-
sa, Algeriassa, Malissa, Guineassa, Kongossa (Brazza-
ville) ja Burmassa on suoritettu tärkeitä sosiaalisia
uudistuksia. Sieltä karkotetaan muukalaisia monopoleja.
Siellä takavarikoidaan feodaalien maatiloja ja kansal-
listetaan kapitalistisia yrityksiä. Talouden valtionsektori-
a kehitetään, maata teollistetaan ja sosiaalista lain-
säädäntöä laajennetaan kansan etuja silmällä pitäen.
Tämä tapahtuu tietenkin eri maissa eri tavalla, eri muo-
dossa ja eri mitassa. Kansat, jotka ovat julistaneet pää-
määräkseen sosialismin rakentamisen, tuovat vallanku-
mouksellisella luovalla toiminnallaan omaluonteisuutta
yhteiskunnallisen edistyksen muotoihin.

Suhteemme nuoriin valtioihin, jotka ovat ottaneet
suunnakseen sosialismin, ovat muodostuneet läheisiksi
ja ystävällisiksi. Ja luonnollista on, että mitä lähem-

mäksi valitsemaansa päämäärää nämä valtiot pääsevät, sitä monipuolisemmiksi, sisällyksekkäimmiksi ja kestävämmiksi muodostuvat yhteytemme niihin. Niin ikään ovat järjestymässä NKP:n yhteydet näiden maiden demokraattisiin vallankumouspuolueisiin.

Yhteiskunnallisen edistyksen tielle lähteneiden vapautuneiden valtioiden kehitys synnyttää vihaa erityisesti imperialisteissa, jotka punovat salaliittoverkkoa niitä vastaan. Viime aikojen tapahtumat todistavat taantumuksellisten voimien aktivisoitumista Afrikan mantereella. Useissa Afrikan maissa imperialistiset salaliitot on paljastettu ja nujerrettu. Imperialistien juonitteluihin ja salaliittoihin ja niiden lahjottujen asiamiesten vehkeilyihin vapautensa saavuttaneet kansat vastaavat ainoalla oikealla tavalla: torjumalla päättäväisesti vapauden ja edistyksen viholliset, valppaudella ja vielä kerran valppaudella! NKP ja koko neuvostokansa tuomitsevat suuttumuksen tuntein rippumattomia valtioita vastaan tähdättyjen salaliittojen ja tihutöiden rikollisen politiikan.

Huomautettakoon erityisesti Latinalaisen Amerikan kansojen urhoollisesta vapaustaistelusta.

Vielä verraten läheisessä menneisyydessä USA piti Latinalaista Amerikkaa luotettavana selustanaan. Tänä päivänä tällä mantereella ei ole ainoatakaan maata, missä ei taisteltaisi Amerikan imperialismia ja sen apureita — paikallista sotilasjuntaa, feodaalisia piirejä ja ulkomaisiin monopoleihin yhteydessä olevaa porvaristoa vastaan. Tämän taistelun johdossa ovat työväenluokka ja kommunistiset puolueet.

Aasian, Afrikan, Latinalaisen Amerikan kansojen yhtenäisyyden lujittaminen on meidän aikanamme huomattava tekijä imperialisminvastaisessa taistelussa. Afroaasialainen solidaarisuusliike, arabikansojen ja Afrikan kansojen yhtenäisyysliike sekä kolmen mantereen kansojen solidaarisuusliike vastaavat kansojen perusetuja, ja me tuemme niitä aktiivisesti ja innokkaasti.

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistinen puolue katsoo kansainväliseksi velvollisuudekseen tukea edelleenkin kaikin tavoin taistelua, jota kansat käyvät vapautuakseen lopullisesti kolonialistisesta ja uskollialistisesta sorrosta.

Puolueemme ja neuvostohallitus tulevat edelleenkin tukemaan kaikin tavoin kansoja, jotka taistelevat vapautensa puolesta, ja pyrkimään siihen, että kaikille siirtomaille myönnettäisiin viipymättä itsenäisyys;

kehittämään kaikinpuolista yhteistoimintaa kansallisen riippumattomuutensa saavuttaneiden maiden kanssa, auttamaan niiden talouden kehitystä, kansallisten kaadereiden kouluttamista ja niiden taistelua uskollialismia vastaan;

lujittamaan NKP:n veljellisiä yhteyksiä Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maiden kommunistisiin puolueisiin ja vallankumouksellisiin demokraattisiin järjestöihin.

Kansallisen vapausliikkeen menestyminen on erottamattomassa yhteydessä maailman sosialismin ja kansainvälisen työväenluokan saavutuksiin. Näiden suurten vallankumouksellisten voimien kestävä ja murtumaton liitto on takeena siitä, että kansojen kansallisen ja yhteiskunnallisen vapautuksen asia voittaa lopullisesti.

5. Neuvostoliiton taistelu imperialismin hyökkäyspolitiikkaa vastaan rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden puolesta

Toverit edustajat!

Neuvostoliitto on kansainvälisten suhteiden alalla noudattanut johdonmukaisesti rauhanpolitiikkaa. Tämä johtuu itse valtiomme luonteesta, sillä sen koko toiminnan määräävät työtätekevien intressit. V. I. Lenin laskee tämän politiikan perustan, ja me olemme noudatta-

neet johdonmukaisesti Leninin kantaa kansainvälisissä asioissa.

NKP:n XXII edustajakokouksesta kuluneille vuosille on ollut ominaista kansainvälisen politiikan kahden vastakkaisen suuntauksen — rauhantahtoisen ja hyökkäyshenkisen suuntauksen — kärkevä taistelu. Neuvostoliitto on yhdessä muiden sosialististen maiden kanssa noudattanut politiikkaansa tarkoituksenaan jännittyneisyyden lieventäminen, rauhan vakauttaminen, yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhallinen rinnakkainolo sekä sellaisten olojen luominen kansainvälisessä elämässä, että kukin voisi vapaasti kehittyä kansallisen ja yhteiskunnallisen edistyksen suuntaan.

Toisaalta näinä vuosina on tullut entistä näkyvämmiin esille imperialismin hyökkäyshenkisen luonne, vaara, joka imperialismin taholta uhkaa kansojen rauhaa, vapautta ja itsenäisyyttä. Imperialistit ovat häikäilemättä puuttuneet muiden maiden ja kansojen asioihin kaihtamatta edes aseellista interventiota. Kansainvälinen jännittyneisyys on sen tuloksena lisääntynyt. Entistä suuremmaksi on käynyt sodanvaara, joka johtuu imperialistien ja ennen kaikkea USA:n aggressiivisista toimista.

Puolueen ja neuvostovaltion politiikan tarkoituksena on ollut näissä oloissa päättäväisen vastaiskun antaminen aggressiivisille voimille, kansainvälisen tilanteen kärjistymistä ehkäisevä toiminta ja maailmansodan puhkeamisvaaran vastustaminen. Tässä suhteessa me olemme nojanneet jatkuvasti Neuvostoliiton ja koko sosialismin maailmanjärjestelmän lisääntyvään mahtiin sekä koko maailman rauhantahtoisten voimien tukeen.

Me olemme aina olleet imperialistien hyökkäyksen kohteeksi joutuneiden kansojen puolella, antaneet näille kansoille poliittista, taloudellista ja tarpeen vaatiessa myös sotilaallista apua sekä paljastaneet hyökkääjien kavalat juonet. Neuvostoliiton aktiivinen toiminta yhdessä muiden voimien kanssa, joille vapauden ja rauhan asia on kallis, on useamminkin kuin kerran pakottanut imperialistit perääntymään.

Puhuessamme kansainvälisen jännityksen ja maailmansodan puhkeamisvaaran lisääntymisestä on pysäyttävä tarkastelemaan erityisesti Amerikan imperialismin hyökkäystoimia Vietnamissa. Tunnettua on, että USA on törkeästi rikkonut Genèven sopimusta ja hyökännyt kuin ryöväri Vietnamin Demokraattisen Tasavallan kimppuun ja käy veristä sotaa Etelä-Vietnamin kansaa vastaan. Ei liene juuri sellaisia tuhoamisvälineitä ja tappoaseita, joita tämä vapauden ja sivilisaation puolustajaksi tekeytyvä imperialistivalta ei olisi käyttänyt rauhantahtoista maata vastaan, joka on senkin seitsemän meren takana Amerikasta eikä ole koskaan eikä milloinkaan loukannut sen etuja. Yli 200.000 amerikkalaista sotilasta, lentokoneiden ja emälaivojen tehokkaita pommikoneita, myrkkukasuja ja napalmpommeja on toimitettu käytettäväksi Vietnamin urhoollisia isänmaanystäviä vastaan. Washingtonista kuuluu vastuuttomia uhkauksia, että sotatoimia tullaan laajentamaan entisestään. USA:n ulkoministeriö ilmoitti hiljattain virallisesti, että "ohjelmassa" on Etelä-Vietnamin kasvillisuuden ja viljelmien tuhoaminen kemiallisin keinoin ravinnonlähteiden riistämiseksi vietnamilaisilta. Kas siinä on Amerikan imperialismin todellinen olemus! Hyökkäämällä Vietnamin kimppuun USA on liannut itsensä häpeätahralla, jota se ei voi poistaa milloinkaan.

Mutta riehukoot maahanhyökkääjät kuinka tahansa, he eivät pysty lannistamaan Vietnamin kansaa, joka on noussut pyhään taisteluun, puolustamaan isänmaataan, elämäänsä ja kunniaansa, oikeuttaan määrätä itse omasta kohtalostaan. Sen sankarillinen oikeudenmukainen taistelu piirtyy historiaan erinomaisena esimerkkinä murtumattomasta miehuullisuudesta, lujuudesta ja taistelutahdosta.

Kautta maailman laajenee mahtava liike Vietnamin avustamiseksi. Amerikkalaiset hyökkääjät joutuvat yhä enemmän eristettyyn asemaan sekä moraalisessa että poliittisessa suhteessa. Vietnamin kansaa auttavat Neuvostoliitto ja muut sosialismin maat, se saa osakseen

kaikkien maiden laajojen kansanjoukkojen myötätunnon ja kannatuksen. Myös Amerikan kansa vastustaa yhä voimakkaammin Vietnamin sotaa. Kaikki tämä on kansainvälisen työväenluokan parhaiden internationalististen perinteiden jatkumista.

Neuvostoliitto ja maailman rauhantahtoiset kansat vaativat päättäväisesti USA:ta lopettamaan hyökkäystoimensa Vietnamia vastaan ja kaikkien maahanhyökkäysjoukkojen poistamista tästä maasta. Tämä hyökkäys, jonka amerikkalaiset sotakiihkoilijat yrittävät ulottaa myös muihin Kaakkois-Aasian maihin, uhkaa jatkuessa muodostua seurauksiltaan mitä vaarallisimmaksi maailman rauhalle.

Me sanomme päättäväisesti: toteuttaessaan Vietnamin kansaa vastaan käymänsä häpeällisen sodan "eskalatiota" maahanhyökkääjät saavat tuntea, että Neuvostoliitto ja Vietnamin muut sosialistiset ystävät ja veljet tulevat auttamaan sitä entistä enemmän. Vietnamin kansasta tulee oman maansa isäntä. Kukaan ei onnistu koskaan sammuttamaan sosialismin soihtua, jonka Vietnamin Demokraattinen Tasavalta on kohottanut korkealle.

Amerikan Vietnamissa suorittamien hyökkäystoimien ja Amerikan imperialismin muiden aggressiivisten toimien johdosta suhteemme Amerikan Yhdysvaltoihin ovat huonontuneet. Ja siihen ovat syytä USA:n hallitsevat piirit.

Mitä Neuvostoliittoon tulee, niin se on valmis elämään rauhassa kaikkien maiden kanssa, mutta se ei voi hyväksyä imperialistien mielivaltaa muiden kansojen suhteen. Me olemme useasti ilmoittaneet olevamme valmiit kehittämään suhteitamme USA:han ja olemme nytkin samalla kannalla. Mutta tämä edellyttää, että USA luopuu hyökkäyspolitiikastaan. Hyökkäyksen ja väkivallan myrkyllinen maaperä ei kasva rauhanomaisen rinnakkainolon hyviä hedelmiä. Puolueemme ja valtiomme torjuu jyrkästi järjettömän katsantokannan, että suurvallat muka voivat rakentaa suhteensa pienten maiden ja kansojen etujen kustannuksella. Kaikilla valtioilla,

niin suurilla kuin pienilläkin, on yhtäläinen oikeus siihen, että niiden suvereniteettia, riippumattomuutta ja alueellista koskemattomuutta kunnioitetaan, eikä kenenkään sallita loukata tuota oikeutta.

Toverit! Neuvostoliitto on elimellisesti kiinnostunut Euroopan turvallisuuden varmistamisesta. Tällä hetkellä USA:n tärkeimpänä eurooppalaisena liittolaisena kansainvälisen jännityksen lisäämisessä on Länsi-Saksan imperialismi. Länsi-Saksa muodostuu yhä vaarallisemmaksi sodanpesäkkeeksi, jossa riehuvat revanshi-intohimot. Siellä on jo muodostettu huomattava armeija, jonka kantajoukkona on Hitlerin Wehrmachtin upseerikunta. Valtion monissa johtopaikoissa on entisiä fasis- teja ja jopa sotarikollisia. Saksan Liittotasavallan poli- tiikan määräävät yhä laajemmassa mitassa ne monopoli- piirit, jotka aikoinaan kohottivat Hitlerin valtaan.

Rheinin rantamien poliitikot kuvittelevat, että heidän tarvitsee vain saada atomipommi, niin rajapylväät kaa- tuvat ja he saattavat toteuttaa kaipaamansa toiveen: lohkoa uudelleen Euroopan karttaa ja saada hyvitystä toisessa maailmansodassa kärsimästään tappiosta.

Rauhan asialle vaarallisimpia seikkoja meidän päivi- nämme on eräänlainen kahdenkeskinen sotaliitto, joka on muodostumassa Yhdysvaltojen ja Saksan Liittotasa- vallan hallitsevien piirien kesken. Tämä seikka on ollut ja pysyy edelleenkin heikentymättömän huomiomme kohteena.

Amerikkalainen ja länsisaksalainen imperialismi ovat tavallaan kaksi kumppania. Kumpikin niistä haluaa käyttää toista hyväkseen toteuttaakseen aikeensa. Kum- pikin pyrkii lisäämään kansainvälistä jännitystä Euroo- passa omien tarkoitusperiensä mukaisesti. Länsi-Saksan militaristeista tämä on se keino, jonka avulla ne toivo- vat — tietenkin turhaan — voivansa toteuttaa revanshi- aikeensa. USA puolestaan haluaa omata verukkeen voi- dakseen pitää joukkojaan ja säilyttää sotilastukikoh- tansa Euroopassa yhä vieläkin, vaikka sodan päättymi- sestä on kulunut enemmän kuin 20 vuotta, ja siten vai-

kuttaa suoranaisesti Länsi-Euroopan maiden talouselämään ja politiikkaan.

Washingtonin vallanpitäjät olettavat, että Länsi-Saksa on edelleenkin ajava uskollisesti Amerikan imperialistien etuja Euroopassa ja tarpeen vaatiessa länsisaksalaiset voidaan heittää ensimmäisinä sodan tuleen. Bonn sitä vastoin haaveilee siitä, että saisi USA:n ja samalla muutkin NATO-liittolaiset osallistumaan kiinteämmin revanshisuunnitelmiinsa ja siten tarkistetuksi toisen maailmansodan lopputuloksia edukseen. Ei ole vaikea huomata, että kaikki nämä suunnitelmat on tähdätty Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita vastaan, rauhaa sekä Euroopan ja koko maailman kansojen turvallisuutta vastaan.

Euroopan kansat käsittävät hyvin länsisaksalaisten revanshikiikhoilijain pyrkimysten vaarallisuuden. Monet Euroopan maat ovat puolen vuosisadan aikana joutuneet kahdesti saksalaishyökkäyksen kohteeksi. Kahdeksan sosialistisen maan kansat samoin kuin mekin tuntevat saksalaisten militaristien rosvonelkeet. Myös suurin osa Länsi-Euroopan kansoista on saanut kokea saksalais miehityksen taakan. Sen vuoksi uuden sodan vaaran torjuminen muodostuu nykyään Euroopan kansojen elintärkeäksi asiaksi. Itse Länsi-Saksassakin vastalauseet Bonnin hallituspiirien sotaista politiikkaa vastaan käyvät yhä äänekkäämmiksi.

Saksan Liittotasavallan kanslerin äskettäinen puhe kristillisdemokraattisen liiton edustajakokouksessa osoittaa, että Saksan Liittotasavallan hallitus aikoo edelleenkin noudattaa revanshihenkistä suuntaa, aggressiivista politiikkaa. Tämä ilmenee myös ehdotuksista, joita Saksan Liittotasavallan hallitus on esittänyt Neuvostoliiton ja useiden muiden maiden hallituksille kansainvälisen politiikan tärkeimmistä kysymyksistä.

Voimasuhde Euroopassa on nykyään täysin erilainen kuin toisen maailmansodan edellä. Kenenkään ei onnistu muuttaa Euroopan valtioiden vakiintuneita rajoja. Länsisaksalaiset imperialistit eivät kasva sen pitemmiksi,

vaikka kiipeäsivät amerikkalaisen liittolaisensa harteille, putoaminen vain koskee sitä kipeämmin. Hyökkääjillä on nyt vastassaan niin mahtava ja järkkymätön voima, että jos he uskaltavat ryhtyä sotaan, ei siitä ole mitään muuta tulosta kuin heidän oma tuhonsa.

Tärkeänä toimenpiteenä Neuvostoliiton ja liittolaisemme taistelussa Länsi-Saksan militaristien estämiseksi pääsemästä käsiksi ydinaseisiin on sitä koskeva yksimielinen ja jyrkkä varoitus, jonka Varsovan sopimuksen osanottajavaltiot esittivät tammikuussa 1965.

Me emme milloinkaan suostu emmekä mukaudu siihen, että länsisaksalaiset militaristit saisivat ydinaseita. Jos se kuitenkin tapahtuu, ryhdytään asian vaatimiin toimenpiteisiin. Vastuu lankeaa kokonaisuudessaan Saksan Liittotasavallan hallitseville piireille ja niille, jotka näitä piirejä auttavat. Kenelläkään ei ole oikeutta unohdtaa, että hitleriläisten hyökkääjien kärsittyä murskaavan tappion ottivat hitlerinvastaisen liittoutuman osanottajat — Neuvostoliitto, USA, Englanti ja Ranska — Potsdamin sopimuksessa juhlallisen sitoumuksen kansojen edessä: tehdä kaikki tarpeellinen maailmanrauhan säilyttämiseksi ja sen takaamiseksi, ettei Saksa milloinkaan enää uhkaisi naapureitaan. Neuvostoliitto pysyy uskollisena tälle sitoumukselle.

Me arvostamme korkealle sen, että Euroopan sydämessä seisoo rauhanvartiossa ystävämme ja liittolaisemme — saksalaisten työtätekevien ensimmäinen sosialistinen valtio, Saksan Demokraattinen Tasavalta. Se on käytännössä toteuttanut Potsdamin sopimuksen rauhan- ja demokraattiset periaatteet sekä noudattaa johdonmukaisesti rauhan politiikkaa, korottaa äänensä Euroopan turvallisuuden lujittamisen puolesta.

Toverit, kokonaisuutena ottaen sosialististen maiden ystävyysliiton asemat Euroopassa ovat vankat ja kestävä. Tämä tärkeä tekijä on omiaan lujittamaan sosialismia kaikkialla maailmassa, vahvistamaan kaikkien kansojen turvallisuutta.

Vastapainoksi sille sotaiselle revanshipolitiikalle, jota

Amerikan ja Länsi-Saksan imperialismi harjoittavat Euroopassa, Neuvostoliitto toimii johdonmukaisesti Euroopan turvallisuuden lujittamiseksi, Euroopan kaikkien valtioiden rauhanomaisen ja kaikille osapuolille edullisen yhteistoiminnan laajentamiseksi.

Olemme syvästi vakuuttuneita siitä, että kansainvälisen kommunistisen liikkeen johtopäätös hyökkääjien aisoissapitämisen ja uuden maailmansodan ehkäisemisen mahdollisuudesta pätee edelleenkin. Mutta siihen, että mahdollisuus muuttuisi todellisuudeksi, tarvitaan laajojen kansanjoukkojen osallistumista tähän taisteluun, siihen tarvitaan kaikkien rauhanvoimien jännittämistä ja jatkuvasti kasvavaa aktiivisuutta, uutta voimakasta nousua rauhanpuolustajain liikkeen, ammattiliittojen, naisten ja nuorison liittojen sekä muiden demokraattisten joukkojärjestöjen toiminnassa.

Sosialistisille maille kuuluu erityinen osuus rauhan puolustuksessa. Me olemme siitä hyvin tietoisia. Sen vuoksi puolueemme huolehtii väsymättä maamme puolustusmahdin lujittamisesta sekä meitä toisiin sosialistisiin valtioihin yhdistävän taisteluliiton vahvistamisesta. NKP katsoo velvollisuudekseen pitää yllä neuvostokansan suurta valppautta rauhan vihollisten salajoukkojen suhteen ja tekee kaikkensa, etteivät hyökkääjät, jos ne yrittävät rikkoa rauhaa, pääsisi milloinkaan yllättämään meitä, tekee kaikkensa, jotta oikeudenmukainen rangaistus kohtaisi niitä väistämättömästi ja viivytyksittä.

Toverit!

Paljastaessamme imperialismin hyökkäyspolitiikkaa me samalla noudatamme johdonmukaisesti ja muuttumattomasti kurssia, joka tähtää erilaisiin yhteiskuntajärjestelmiin kuuluvien valtioiden rauhalliseen rinnakkainoloon. Tämä merkitsee, että pitäessään yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden rinnakkainoloa sosialismin ja kapitalismin välisen luokkataistelun muotona Neuvostoliitto samalla puoltaa johdonmukaisesti normaalien rauhallisten suhteiden ylläpitä-

mistä kapitalistisiin maihin, valtioiden välisten kiistakysymysten ratkaisemista neuvottelutietä eikä sodalla. Neuvostoliitto kannattaa lujasti puuttumattomuutta kaikkien valtioiden sisäisiin asioihin, niiden suvereenisten oikeuksien ja alueellisen koskemattomuuden kunnioittamista.

Rauhallista rinnakkainoloa ei tietenkään voi olla siellä, missä on kysymys sisäisistä luokkataistelun ja kansallisen vapaustaistelun prosesseista kapitalistisissa maissa ja siirtomaissa. Rauhallisen rinnakkainolon periaatetta ei voida soveltaa sortajien ja sorrettujen, kolonialistien ja siirtomaasorron uhrien välisiin suhteisiin.

Mitä taas tulee valtioidenvälisiin suhteisiin kapitalistimaiden kanssa, me olemme sillä kannalla, että näiden suhteiden tulee olla ei ainoastaan rauhallisia, vaan myös sisältää mahdollisimman laajoja molemminpuolisesti edullisia yhteyksiä talouselämän, tieteen ja kulttuurin aloilla.

Tässä edustajakokouksessa voimme tyydytyksen tuntein todeta rauhantahtoisen politiikkamme merkittävät saavutukset kuluneen toimintakauden ajalta. Neuvostoliitolla on hyvät suhteet suurimpaan osaan maailman valtioista.

Neuvostoliitto on aina pitänyt suhteita naapurimaihin hyvin merkityksellisinä, ja olemme tyytyväisiä sen johdosta, että harjoittamamme hyvien naapurisuhteiden politiikka on antanut myönteisiä tuloksia. Keskinäinen luottamus, ystävyys ja yhteistoiminta ovat luonteenomaisia suhteillemme Suomeen ja Afganistaniin. Suhteet Skandinavian maihin ovat rakentuneet normaaliin tapaan, vaikkei tietenkään voida vielä sanoa, ettei niiden edelleen kehittämiseksi ole mitään esteitä. Neuvostoihmiset tervehtivät sitä tiettyä käännettä parempaan, joka on tapahtunut viime vuosina Neuvostoliiton suhteissa Turkkiin ja Iraniin.

Puolueen keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat kohdistaneet ja kohdistavat vakavaa huomiota suhteiden parantamiseen sellaisiin suuriin Aasian valtioihin kuin

Intiaan ja Pakistaniin, joita tosiasiallisesti voidaan myös pitää meidän naapureinamme. Ajan koetuksen kestäneet perinteelliset ystävyyssuhteemme Intiaan ja sen suureen kansaan ovat kuluneella toimintakaudella lujittuneet entisestään. Suhteissa Pakistaniin on tapahtunut tiettyä parantumista.

Tärkeäksi tapahtumaksi muodostui neuvostotahon ehdotuksen mukaisesti Tashkentissa järjestetty Intian ja Pakistanin johtajien kohtaaminen, johon myös neuvostohallituksen päämies osallistui. Itse tuon konferenssin koollekutsuminen, sen tulokset ja maailman yleisen mielipiteen niistä antama myönteinen arvio todistavat kaunopuheisesti, kuinka suurta luottamusta kansat tuntevat neuvostovaltion rauhantahtoista ulkopoliittikkaa kohtaan.

Neuvostoliitto on kannattanut ja kannattaa ystävällisten suhteiden kehittämistä Indonesiaan. Indonesian valtakunta antoi merkittävän panoksen kansojen imperialisminvastaiseen taisteluun. Indonesian miehuullisella kansalla on täysi oikeus säilyttää sen pitkällisessä ja vaikeassa taistelussa riippumattomuuden ja edistyksen puolesta saavutetut tulokset sekä kehittää näitä saavutuksiaan edelleen.

Neuvostoliitto tukee meille ystävällismielisen Kambodžhan oikeutettua taistelua itsenäisyytensä, puolueettomuutensa ja alueellisen eheytyensä säilyttämiseksi sekä lujittamiseksi.

Suhteemme Ranskaan ovat huomattavasti parantuneet. Tämä on myönteinen ilmiö. Se pohjautuu molempien valtioiden etujen yhdenmukaisuuteen useissa suurissa kansainvälisissä kysymyksissä ja kansojemme välisen ystävyyden pitkäaikaisiin perinteihin. Neuvostoliittolais-ranskalaisten suhteiden jatkuva kehitys voi muodostua tärkeäksi Euroopan turvallisuuden lujittamisen osatekijäksi.

Viime vuosina meillä ovat alkaneet järjestyä suhteet – ennen kaikkea taloudelliset suhteet – sellaiseen suu-

reen Euroopan maahan kuin Italiaan. Me olemme valmiit kehittämään näitä suhteita.

Neuvostoliiton ja Englannin suhteiden aktivointi olisi epäilemättä hyödyllistä. Tulevaisuus näyttää, missä määrin Englannin ulkopoliittikka mahdollistaa näiden suhteiden kehityksen siihen suuntaan.

Voimme todeta viime aikoina tapahtuneen edistystä suhteissamme Japaniin, jonka kanssa olemme kehittäneet molemmille osapuolille edullisia taloudellisia yhteyksiä. Mutta emme saa olla ottamatta huomioon myöskään sitä, että Japanin alueella on Neuvostoliiton rajojen välittömässä läheisyydessä USA:n joukkoja sekä sotilastukikohtia. Japani solmi hiljattain Washingtonin marionetin, Etelä-Korean hallituksen kanssa militaristisen sopimuksen, jonka me tuomitsemme jyrkästi. Kaikki tämä ei voi olla vaikeuttamatta meidän ja Japanin välisten suhteiden kehitystä.

Kysymys ulkomaisten sotilastukikohtien poistamisesta vierailta alueilta ja ulkomaisten joukkojen kotiuttamisesta näiltä alueilta on ollut ja on edelleen tärkeä kansainvälinen kysymys. Imperialistiset vallat ja ennen kaikkea Amerikan Yhdysvallat ovat perustaneet joka puolelle maailmaa lukuisia sotilastukikohtia ja majoittaneet toisten maiden alueille omia aseellisia voimiaan. Näitä tukikohtia ja aseellisia voimia käytetään rauhan asialle vieraiden tarkoituksien ajamiseen, rauhantahtoisten valtioiden painostamiseen ja useasti myös suoraan aseelliseen sekaantumiseen näiden valtioiden sisäisiin asioihin. Neuvostoliiton mielestä on jo kauan sitten tullut aika tehdä loppu tällaisesta rauhaa ja valtioiden turvallisuutta uhkaavasta asiantilasta, poistaa vierailta alueilla sijaitsevat sotilastukikohdat ja viedä ulkomaiset aseelliset voimat pois näiltä alueilta. Me tulemme entiseen tapaamme noudattamaan tämän tavoitteen saavuttamiseen tähtäävää politiikkaa, jonka silmämääränä on yleisen rauhan lujittaminen ja kansojen turvallisuus.

Neuvostoliitto pyrkii johdonmukaisesti hillitsemään

imperialistien alulle panemaa kilpavarustelua ja tekemään siitä kokonaan lopun, se pyrkii tässä asiassa sopimukseen käytännöllisistä toimenpiteistä, jotka johtaisivat lähemmäksi yleistä ja täydellistä aseidenriisuntaa. Neuvostoliiton politiikka näissä kysymyksissä saa osakseen ymmärtämystä ja tukea monien valtioiden taholta.

Neuvostoliitto on kuluneella toimintakaudella jatkanut aktiivista toimintaansa Yhdistyneiden Kansakuntien järjestössä. Monien uusien vapautuneiden maiden liittyminen YK:n riveihin on oleellisesti muuttanut järjestössä vallinnutta tilannetta, eikä suinkaan imperialistien hyödyksi. Neuvostoliitto pyrkii järkähtämättä edistämään YK:ssa hyökkäyspolitiikkaa vastustavien valtioiden yhteenliittyneisyyttä ja siten kohottamaan tämän järjestön merkitystä yleisen rauhan ja kansojen riippumattomuuden puolesta käytävässä taistelussa. Neuvostoliiton aloitteesta YK:n viimeinen yleiskokous hyväksyi, kuten tiedetään, tärkeitä päätöslauselmia valtioiden sisäisiin asioihin sekaantumista ja ydinaseiden leviämistä vastaan. Me tulemme edelleenkin pitämään Yhdistyneiden Kansakuntien järjestöä areenana, jolla käydään aktiivista poliittista taistelua hyökkäystoimia vastaan, rauhan asian puolesta, kaikkien kansojen turvallisuuden puolesta.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue katsoo, että kansainvälisen tilanteen tervehtyttämiseksi, rauhan lujittamiseksi ja kansojen välisen rauhallisen yhteistojinnan kehittämiseksi käytävän taistelun nykyisessä vaiheessa olisivat tärkeimpiä mm. seuraavat toimenpiteet:

Olisi tehtävä loppu USA:n hyökkäyssodasta Vietnamin, poistettava Etelä-Vietnamista kaikki amerikkalaiset ja muut ulkomaalaiset joukot ja annettava Vietnamin kansalle mahdollisuus itse päättää omista sisäisistä asioistaan. Vietnamin ongelman järjestelyssä olisi otettava perustaksi Vietnamin Demokraattisen Tasavallan hallituksen ja Etelä-Vietnamin Kansallisen vapautusrintaman esittämä kanta.

Olisi huolehdittava siitä, että valtioiden sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatetta noudatetaan tiukasti.

Olisi solmittava ydinaseiden leviämisen estävä kansainvälinen sopimus; poistettava kokonaan päiväjärjestyksestä kysymys Saksan Liittotasavallan varustamisesta ydinaseilla tai sen päästämistä osalliseksi ydinaseiden hallintaan missä tahansa muodossa; olisi toteutettava kansojen pyrkimys ydinaseettomien vyöhykkeiden luomiseksi eri puolille maailmaa; ydinaseita omistavien valtioiden olisi juhlallisesti sitouduttava olemaan käyttämättä niitä ensimmäisinä, solmittava sopimus maanalaisten ydinräjäytysten kieltämisestä. Toteutettuina nämä ydinsodan vaaraa vastaan tähdätyt toimenpiteet avaisivat tien jatkuvalla etenemiselle kohti ydinaseiden täydellistä kieltä ja hävittämistä.

Olisi ryhdyttävä neuvottelemaan Euroopan turvallisuutta koskevista kysymyksistä sekä käsiteltävä Euroopan sosialististen ja muiden valtioiden tekemiä ehdotuksia, jotka koskevat sotilaallisen jännityksen laukaisemista ja aseistuksen supistamista Euroopassa, kaikille osapuolille edullisten rauhanomaisten yhdyssiteiden kehittämistä Euroopan valtioiden välille. Siinä tarkoituksessa olisi kutsuttava koolle vastaava kansainvälinen neuvottelukokous. Olisi edelleen etsittävä keinoja Euroopan turvallisuuden erään perustehtävän, Saksan rauhan-sopimusjärjestelyn ratkaisemiseksi, jotta saataisiin täydellisesti hävitetyksi toisen maailmansodan jäänteet Euroopasta lähtien siltä pohjalta, että tunnustetaan Euroopan valtioiden, muiden muassa myös molempien Saksan valtioiden nykyisin vakiintuneet rajat.

Tällaiset ovat meidän ehdotuksemme. Monet niistä olemme jo esittäneet aikaisemmin. Emme tietenkään pidä niitä kaikkikäsitettävänä ja olemme valmiita tutustumaan kaikkiin muihin ehdotuksiin, jotka tähtäävät kansainvälisen ilmapiirin tervehdyttämiseen ja rauhan lujittamiseen.

Toverit edustajat!

Me voimme täysin perustellusti sanoa, että synnyinmaamme kansainvälinen asema on vankka. Kommunistisen puolueen ja neuvostohallituksen rauhantahtoinen ulkopolitiikka palvelee varmasti kommunistisen rakennustyön asiaa, yleisen rauhan säilyttämisen ja lujittamisen sekä kansojen turvallisuuden asiaa. NKP tulee edelleenkin kulkemaan tätä oikeaksi todettua tietä.

Kansainvälisiä tehtäviämme ratkotaan sitä menestyksellisemmin, mitä nopeammin edistyy uuden yhteiskunnan rakentaminen maassamme. Historian tahdosta Neuvostojen maa nosti ensimmäisenä maapallolla rakentuvan kommunismin lipun. Neuvostokansa tulee leniniläisen kommunistisen puolueensa johdolla kantamaan kunnialla tätä suurta voittamatonta lippua.

II. Puolueen taistelu kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomiseksi

Toverit!

Sallikaa minun nyt siirtyä luonnehtimaan maan sisäistä tilannetta ja selostaa edustajakokoukselle puolueen politiikkaa ja toiminnan tuloksia taloudellisen rakennustyön alalla.

Keskuskomitean toiminta kansantalouden johtamisen alalla oli suunnattu ohjelmamme taloudellisen päätehtävän ratkaisemiseen — kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomiseen.

Edustajakokouksemme osuu yhteen seitsenvuotissuunnitelman päätökseen viemisen kanssa, joka on tärkeä vaihe tämän päätehtävän täyttämässä. Sen vuoksi pyydän saada selostaa lyhyesti tärkeimpiä yhteenvetoja tältä kaudelta, jolle on luonteenomaista sosialistisen talouden jatkuva kasvu ja lujittuminen tieteellis-teknisen edistyksen pohjalta.

Kasaamiseen ja kulutukseen käytetty kansantulo kasvoi kuluneiden seitsemän vuoden aikana 53 % ja teollisuustuotannon volyyymi 84 %. Kansantalouden perustuotantovarannot ovat lisääntyneet 92 %. Teollisuus on valmistanut tuotteita 46 miljardin ruplan arvosta yli suunnitelman. On tutkittu ja otettu teolliseen käyttöön uusia öljy-, kaasu-, rautamalmi- ja ei-rautametallialueita, kemianteollisuuden raaka-aineiden ja muiden hyödyllisten kaivannaisten esiintymiä. Kansantalouden polttoaine- ja energialähteiden sekä metallurgisen teol-

lisuuden perusta on laajentunut. Raskaan teollisuuden perushaarat ovat näinä vuosina kasvaneet herkeämättä ja samoin elintarvikkeiden sekä yleisten kulutustavaroiden ja kulttuurihyödykkeiden tuotanto on laajentunut huomattavasti.

Kommunistisella puolueella, koko neuvostokansalla on syytä olla tyytyväinen Neuvostoliiton kehityksen tuloksiin kuluneelta kaudelta. Näinä vuosina synnyinmaamme on tehostanut taloudellista mahtiaan ja puolustus-kuntoaan, se on kuvaannollisesti sanoen entisestään miehistynyt ja vahvistunut, saanut leveyttä harteihinsa.

Sen taloudellisen potentiaalin ja puolustusvoiman luomiseen, joka valtiollamme oli seitsenvuotiskautta aloitettaessa, tarvittiin yli 40 vuotta ja sodat pois luettuna 32 vuotta neuvostokansan työtä. Seitsemässä vuodessa maamme työtätekevät puolueen johdolla melkein kaksinkertaistivat perustuotantovarantomme. 32 vuotta ja 7 vuotta — niin suuresti on taloutemme kehitysvauhti kiihtynyt.

Toverit! Seitsenvuotiskauden viimeisenä vuonna synnyinmaamme vietti suurin juhlallisuuksin Neuvostoliiton Suuressa Isänmaallisessa sodassa saavuttamansa voiton 20-vuotispäivää. Tässä yhteydessä on hyödyllistä palauttaa mieliin, että sodan edellä, vuonna 1940, me tuotimme 18,3 miljoonaa tonnia terästä, 13,1 milj. tn valssaustuotteita, 31,1 milj. tn raakaöljyä, 5,7 milj. tn sementtiä, 145 400 autoa, 31 600 traktoria sekä 48,3 miljardia kilowattituntia sähköenergiaa. Tällaisin voimavaroin kansamme nousi sotaan riehaantunutta vihollista vastaan ja murskasi perinpohjaisesti hitleriläisen sotakoneiston.

Me kärsimme sodassa mitä raskaimpia menetyksiä. Yli 20 miljoonaa neuvostoihmistä menetti henkensä. Suunnattoman laajoilla alueilla Volgalta länteen tuhoutui tuhansia kaupunkeja sekä kyliä, kymmeniä tuhansia tehtaita, kaivoksia, kollektiivitalouksia ja neuvostotiloja, kouluja ja asuinrakennuksia. Näytti siltä että tarvittai-

siin monia vuosikymmeniä kaiken hävitetyn jälleenrakentamiseen.

Mutta neuvostoihmiset tekivät puolueen johdolla ihmeitä sankarillisessa työssään. Vuonna 1965, toisin sanoen seitsenvuotiskauden viimeisenä ja voiton 20-vuotisjuhlavuotena teollisuutemme tuotti vuoteen 1940 verrattuna terästä 5 kertaa enemmän, valssaustuotteita melkein 5,5 kertaa, raakaöljyä miltei 8 kertaa, sementtiä lähes 13 kertaa, autoja 4,2 kertaa, traktoreita runsaasti 11 kertaa ja sähkövoimaa 10,5 kertaa enemmän kuin vuonna 1940.

Kaivataanko tässä kommentteja? Kansamme saavutukset ovat totisesti suurenmoisia!

Rinnan maan tuotantovoimien kehityksen kanssa ovat sosialistiset yhteiskunnalliset suhteet täydellistyneet. Yhteiskuntajärjestelmämme on käynyt entistä kestävämmäksi ja voimakkaammaksi. Sosialistisen omistuksen yleiskansallinen ja kollektiivitaloudellis-osuustoinnallinen muoto ovat entisestään lujittuneet. Maan yhteiskunnallinen rikkaus ja työtätekevien tulot ovat kasvaneet, on toteutettu laajakantoisia toimenpiteitä työpalkkojen järjestelyn ja korottamisen osalta kansantalouden kaikilla aloilla. Tuotannon johtamisen demokraattisia perusteita on laajennettu.

Neuvostoyhteiskunnan sosiaalinen rakenne on olennaisesti muuttunut näinä kuluneina vuosina. Työläisten lukumäärä on seitsenvuotiskaudella kasvanut 14 miljoonalla ja spesialistien sekä toimihenkilöiden luku 7 miljoonalla. Työläisten lukumäärän kasvu kuvastaa maamme teollisen kehityksen nopeaa vauhtia, se on osoitus työväenluokan, yhteiskuntamme etummaisesta ja järjestyneimmän luokan merkityksen jatkuvasta noususta ja niin ollen myös sosialistisen järjestelmän lujuudesta. Työläisten ja toimihenkilöiden sekä heidän perheittensä osuus Neuvostoliiton väkiluvusta on nyt 75,4 % ja kolhoositalonpoikaiston osuus 24,6 %. Työväenluokan ja kolhoositalonpoikaiston veljesliitto sementoi koko neuvostokansan yhtenäisyyden.

Ponnistuksissa seitsenvuotissuunnitelman täyttämiseksi on ilmennyt uudella voimalla puolueen järjestävä ja kasvattava osuus, sen kyky nostattaa mitä laajimmat kansanjoukot esikuvallisiin työsuorituksiin.

Te muistanette, toverit, kuinka NKP:n XXI edustajakokouksen jälkeen moskovalaiset ja leningradilaiset, Ukrainan ja Valko-Venäjän, Uralin ja Siperian työtätekevät, kaikkien liittotasavaltojen työläiset, kolhoositalonpojat ja sivistyneistö aloittivat puolueen kutsusta laajan sosialistisen kilpailun neuvostomaan talouden uuden voimakkaan nousun puolesta.

Työväenluokka, insinöörit ja teknikot, teollisuuslaitosten ja kulkulaitosten työntekijät lujittivat työllään entisestäänkin synnyinmaamme taloudellista mahtia, kohottivat sen teollista tasoa.

Kolhoositalonpojat, neuvostotilojen työläiset, agronomit ja eläinhoitoteknikot ovat ahertaneet sitkeästi pelloilla ja karjafarmeilla. He ovat vaikeuksia voitaen tehneet paljon antaakseen oman panoksensa maan talouden kehittämiseen turvatakseen väestön välttämättömillä tarvikkeilla ja teollisuuden raaka-aineilla.

Rakentajat ovat pystyttäneet tuhansia tehtaita, satojatuhanasia asuinrakennuksia, uusia kouluja ja sairaaloita.

Tieteen, tekniikan ja kulttuurin toimihenkilöt, koko neuvostosivistyneistö osallistuvat aktiivisesti luovalla toiminnallaan neuvostokansan rakentavaan työhön.

Sallikaa minun onnitella edustajakokouksen nimissä lämpimästi tuotannon eturivin työntekijöitä ja uudistajia, koko työväenluokkaa, kolhoositalonpoikaistoa, sivistyneistöämme, koko neuvostokansaa erinomaisten työsaavutusten johdosta!

Neuvostoliiton talous on harpannut viime vuosina pitkälti eteenpäin, sen kehityksessä on kiistämättömiä saavutuksia. Se on erittäin hyvä asia. Mutta ei ole puolueemme perinteiden mukaista ummistaa silmiä puuteilta ja sietää niitä.

Useista syistä, joista tulee puhe tuonnempana, emme onnistuneet täyttämään seitsenvuotissuunnitelman tehtäviä eräiden tärkeiden tavoitelukujen kohdalta. Tämä koskee ennen kaikkea maataloutta, jonka tuotos kasvoi ainoastaan 14 prosenttia. Maatalouden jälkeenjääneisyys alkoi merkittäväällä tavalla jarruttaa eteenpäinmenoaamme, se on vaikuttanut kielteisesti kevyen ja ravintoaineteollisuuden kasvuvauhtiin ja riistänyt mahdollisuuden toteuttaa täydessä laajuudessaan kansan elintason kohoittamiseksi suunnitellut toimenpiteet.

Erinäistä epäsuhtaisuutta on ilmennyt muutamien raskaan teollisuuden haarojen kehityksessä. Seitsenvuotissuunnitelman tavoiteluvut eräiden kemianteollisuuden tuotelajien, kivihiilen, koneiden ja teollisuuskaluston sekä eräiden kulutustavaroiden tuotannon osalta ovat jääneet täyttämättä. Useilla teollisuudenaloilla ei kaikkia uusia tuotantolaitoksia saatu käyntiin suunnitelmanmukaisina määräaikoina, monet rakennetuista laitoksista eivät ole saavuttaneet nimellistä tuotantotehoaan. Tämän kaiken johdosta kansantulon kasvuvauhti on jäänyt pienemmäksi kuin seitsenvuotissuunnitelmassa oli edellytetty.

Toverit!

Kulunut toimintakausi on muodostunut tärkeäksi vaiheeksi seitsenvuotissuunnitelman täyttämisen, NKP:n ohjelmassa asetettujen tehtävien toteuttamisessa. Pyydän saada tehdä nyt yksityiskohtaisemmin selkoa puolueen työstä taloudellisen rakennustyön alalla puolueen XXII ja XXIII edustajakokousten välisenä aikana sekä myös taloutemme edelleen kehityksen näköaloista. Ottaen huomioon, että viime edustajakokouksessa toimintakertomuksen numerotiedot esitettiin vuoteen 1960 asti, sanottu vuosi mukaan luettuna, otamme tarkasteltavaksi tärkeimmät tuotantoluvut vuosilta 1961–1965. Se antaa mahdollisuuden vertailla havainnollisemmin päättyneen viisivuotiskauden tuloksia seuraavan viisivuotiskauden direktiiviluonnokseen.

Teollisuus ja rakennustoiminta

Sosialistinen teollisuus on päässyt kuluneella toimintakaudella suuriin saavutuksiin. Se näkyy tärkeimmistä tuotantoluvuista, jotka kuvastavat teollisuustuotannon kasvua kuluneella viisivuotiskaudella.

Teollisuustuotannon kasvu

	1960	1965	1965 %:ssa verrattuna v:een 1960
Teollisuuden kokonaistuotto (mrd. rpl.)	155	234	151
Sähkövoimaa (mrd. kWt)	292	507	173
Raakaöljyä (milj. tn)	148	243	164
Kaasua (mrd. m ³)	47	129	274
Kivihiltä (milj. tn)	510	578	113
Terästä (milj. tn)	65	91	139
Valssauustuotteita (milj. tn)	51	71	139
Koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotto (mrd. rpl.)	34	61	179
Kankaita kaikkia laatuja (mrd. m)	8,2	9,1	111
Nahkajalkineita (milj. paria)	419	486	116
Hienoa sokeria (milj. tn)	6,4	11,0	173
Lihatuotteita (milj. tn)	4,4	5,2	118
Voita (milj. tn)	0,737	1,073	146
Kasvisrasvoja (milj. tn)	1,586	2,770	175
Kalan, valaiden ja merinisäkkäiden pyynti ja muiden meren antimien hankinta (milj. tn)	3,5	5,8	163

Näistä luvuista näkyy, että toimintakaudella on saavutettu merkittävää teollisuustuotannon kasvua varsinkin johtavilla teollisuuden aloilla. Kansantuote on kasvanut kuluneiden viiden vuoden aikana 35 % ja teollisuuden kokonaistuotto puolitoistakertaisesti. Yksin teollisuustuoton kasvu nousi viisivuotiskaudella 79 miljardiin ruplaan. Tämä ylittää enemmän kuin kolminkertaisesti kaikkina sodanedellisinä viisivuotikausina saavutetun kasvun.

Neuvostoliiton osuus maailman teollisuustuotannossa nousee jatkuvasti. Neuvostoliitto valmisti v. 1965 melkein viidenneksen koko maailman teollisuustuotoksesta, kun taas toisen maailmansodan edellä Neuvostoliiton teollisuustuotoksen osuus oli vajaa kymmenesosa. Huomautettakoon tässä, että Neuvostoliiton väkiluku käsittää ainoastaan 7 % koko maapallon väkiluvusta. Meillä ratkaistaan johdonmukaisesti puolueen asettamaa tehtävää, jona on kehittyneimpien kapitalistimaiden ohittaminen tuotannon määrässä asukasta kohti. Ero Neuvostoliiton ja Amerikan Yhdysvaltojen teollisuuden tuotantotasojen välillä supistuu supistumisestaan.

Sosialistisessa taloudessamme ei ole tapahtunut vain suuria määrällisiä, vaan myös syvällelämpiä laadullisia muutoksia. Tieteellis-tekninen edistys on herättänyt toimintaan monia uusia tuotantoaloja. Monilla kansantalouden aloilla on toteutettu tekninen ajanmukaistaminen. On konstruoitu ja otettu käyttöön suuri joukko erilaisia konetyyppejä, teollisuuskalustoa, kojeita ja laitteita, monet niistä ainutlaatuisia, jollaisia ei ole ennen valmistettu missään. Teknisen edistyksen, tuotannon koneellistamisen ja automaation ansiosta työn tuottavuutta teollisuudessa on voitu viisivuotiskaudella kohottaa 25 %.

Liikenteessä suoritetaan suurisuuntaista teknistä uudistamistyötä. Rautateillä on suoritettu viime vuonna sähkö- ja dieselvetureilla 85 % kaikista tavarankuljetuksista. Liikennelaitokset saavat yhä kasvavissa määrin raskaita ja nopeita lentokoneita, raskaita kuorma-autoja

sekä laivoja. Jatkuvasti rakennetaan pitkiä öljy- ja kaasujohtoja, joiden yhteinen pituus on tätä nykyä yli 70 tuhatta kilometriä.

On toteutettu valtava rakennusohjelma. Vuosina 1961–1965 perussijoitukset kansantalouteen käsittivät 211 mrd. ruplaa, suunnilleen yhtä paljon kuin kymmenen edellisen vuoden aikana.

Näin suurisuuntaisia perusrakennustöitä ei maassamme ole koskaan aikaisemmin suoritettu. Täällä on tovereita, jotka ovat saapuneet Moskovaan Neuvostoliiton kaikilta kulmilta. He vahvistavat, että kaikkialla ”Moskovasta kaukorojillemme”, kuten laulussa sanotaan, on käynnissä kuumeinen työ, rakennetaan uusia teollisuuslaitoksia, voimaloita, rautateitä, putkijohtoja, uusia asuinkortteleita ja kokonaisia kaupunkeja; matkustivatpa he maan äärettömiä lakeuksia vaikka kuinka pitkään, kaikkialla on rakennustyömailta. Se on kotimaallemme tyypillinen näkymä.

Kaikkien liittotasavaltojen talous on kehittynyt menestyksellisesti Neuvostoliiton kansantaloudellisen kokonaisuuden puitteissa. Tuotantosuunnitelmansa ovat täytäneet Venäjän Federaatio, jonka teollisuustuotos on viisivuotiskaudella kasvanut 45⁰/₁₀₀, Ukrainan liittotasavalta, missä se on lisääntynyt 53⁰/₁₀₀ ja Valko-Venäjän liittotasavalta 64⁰/₁₀₀. Tuotanto on jatkuvasti kasvanut Gruusian, Azerbaidžhanin, Armenian ja Moldavian tasavalloissa. Turkmenistanissa on teollisuustuotanto kasvanut viisivuotiskaudella 34⁰/₁₀₀, Uzbekistanissa 50⁰/₁₀₀, Tadžikistanissa 54⁰/₁₀₀, Kazahstanissa 63⁰/₁₀₀ ja Kirgisiassa 67⁰/₁₀₀. Koko maan keskimääräistä kehitysvauhtia nopeammin on teollisuustuotanto kasvanut Liettuassa, Latviassa ja Eestissä, joiden merkkipäivää, neuvostovaltan palauttamisen 25-vuotispäivää, koko maa hiljattain juhli.

Kuten näette, toverit, teollisuutemme on koko maan mitassa ja jokaisessa liittotasavallassa kasvanut ja parantunut kuluneiden viiden vuoden aikana. Liittotasavaltojen väliset taloudelliset yhteydet ovat lujittuneet

entisestään ja niiden toisilleen antama keskinäinen apu on laajentunut.

Voimme erityisen tyydytyksen tuntein todeta viime vuosina tehdyn erittäin paljon sen hyväksi, että liittotasavaltojen poliittista tasavertaisuutta ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyttä, jotka on saavutettu ja kypsytetty sosialismin rakentamisen kulussa, vahvistaisi niiden taloudellisen kehitysasteen tasoittuminen. Tämä on, toverit, leniniläisen kansallisuuspolitiikan erittäin tärkeä tosiasia, joka osoittaa koko maailmalle, että vain sosialismi avaa kansoille varman tien taloudellisen ja muunlaisen takapajuisuuden nopeaan voittamiseen ja auttaa niitä muuttumaan eturivin sosialistisiksi, teollisesti korkealle kehittyneiksi kansakunniksi. Siinä on vankka pohja suuren monikansallisen synnyinmaamme kaikkien kansojen yhteenkuuluvuuden jatkuvalla voimistumiselle.

Tarkastellessamme talouden kehitystä meidän täytyy nähdä työmme tulosten myönteiset puolet samoin kuin puutteellisuudetkin. Viime vuosina on alkanut esiintyä sellaisia kielteisiä ilmiöitä kuin tuotannon ja työn tuotavuuden kasvuvauhdin hidastumista, tuotantovarantojen ja perussijoitusten käytön tuloksellisuuden laskua. Ilman kriittistä tarkastelua ei voida antaa oikeaa arviota, ilman sitä eteenpäinmenomme muodostuu vähemmän menestykselliseksi.

NKP:n keskuskomitea analysoi vuoden 1964 lokakuun täysistunnon jälkeen talouselämässä syntyneitä asiantilaa ja selvitti näiden kielteisten ilmiöiden syyt, viitoitti tien niiden voittamiseen.

Kasvuvauhdin hidastumiseen vaikuttivat talouden johdon ja suunnittelun puutteellisuudet, itsekannattavuuteen perustuvien taloudenpitomenetelmien väheksyminen sekä aineellisten ja moraalisten kannustimien puutteellinen hyväksikäyttö. Viime aikoihin asti sovelletut tuotannon johtamis-, suunnittelu- ja taloudellisen kannustamisen menetelmät eivät vastaa maan tuotantovoimien uutta, korkeampaa tasoa ja ovat alkaneet jarruttaa niiden kehitystä.

Katovuosilla 1963 ja 1965 oli kielteinen vaikutus kansantalouteen ja varsinkin työtätekevien elintason kohottamiseen. Ei voida jättää pois laskuista myöskään kansainvälisen tilanteen mutkistumista. USA:n imperialistien hyökkäystoimet ovat viime vuosina pakottaneet meidät suuntaamaan huomattavia lisäsummia maan puolustusmahdin lujittamiseen.

On tunnustettava, että seitsenvuotissuunnitelma laadittaessa tehtiin subjektivistisen käsittelytavan vaikutuksesta eräitä virheitä, kiiruhdettiin liian varhain eteenpäin. Erinäisten tuotantohaarojen kasvutavoitteita ei aina sovitettu yhteen reaalisten mahdollisuuksien kanssa.

Teollisuuden alueellinen johtamisjärjestelmä vei siihen, että teollisuudenhaarojen johto ositettiin monilukuisten talousalueiden kesken, tekniikan kysymyksissä noudatetun politiikan yhtenäisyys rikkoutui, tieteelliset tutkimuslaitokset joutuivat irralleen tuotannosta, mikä oli omiaan jarruttamaan uusien teknisten laitteiden suunnittelua ja käyttöönottoa.

Kommunistisen rakennustyön edut sekä syntyneiden vaikeuksien voittamisen tarve vaativat, ettei rajoitetai yksittäisiin osakorjauksiin, vaan oli kehitettävä sellainen toimenpiteiden järjestelmä, joka takaisi maan jättimäisten tuotantovoimien järkiperaisemmän hyväksikäytön, kansan hyvinvoinnin nopeamman kasvun ja auttaisi käyttämään täydellisesti järjestelmämme etevämmyyttä.

Lokakuun täysistunnon jälkeen keskuskomitea keskitti huomionsa yhteiskuntamme taloudellisten suhteiden kehittämisen, kansantalouden johtamisjärjestelmän ja tuotannon suunnittelun sekä kannustamisen peruskysymyksiin. Maaliskuun ja syyskuun täysistunnoissa NKP:n keskuskomitea kehitti uuden asennoitumistavan talouselämän johtamiskysymyksiin nähden, määritteli puolueen talouspolitiikan periaatteet kehityksemme nykyvaihetta silmälläpitäen. Tämän politiikan sisältönä on taloudellisten menetelmien ja kannustimien merkityksen

voimistaminen kansantalouden johtamistyössä, valtion-suunnittelun perinpohjainen parantaminen, tuotantolaitosten, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen taloudellisen itsenäisyyden laajentaminen, tuotantokollektiivien lisääntynyt vastuu ja aineellinen kiinnostuneisuus toimintansa tuloksista.

Tällainen talouspolitiikka auttaa luomaan tarvittavat olosuhteet teknisen edistyksen nopeuttamiselle, yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kasvulle ja tuotantovoimien kehitykselle.

Teollisuudenhaarojen johdon parantamiseksi ja yhteellisen teknisen edistyksen jouduttamiseksi on, kuten tiedätte, muodostettu yleisliittolaisia sekä liiton ja tasavaltojen ministeriöitä. Niille on uskottu vastuu asiain-tilasta vastaavilla aloilla, korkeasta teknisestä tuotantotasosta ja maan tarpeiden tyydyttämisestä teollisuustuotteiden osalta, taloudellisen uudistuksen toteuttamisesta.

Vastaperustettu keskitetty ja aloittain järjestetty johto sopeutuu hyvin yhteen liittotasavaltojen, teollisuuslaitosten ja yhtymien oikeuksien oleellisen laajentamisen kanssa, taloudellisten johtamismenetelmien tehostamisen kanssa – ja siinä piilee teollisuuden uuden johtamisjärjestelmän etevämyys. Tekisi mieli varoittaa ministeriöiden työntekijöitä, etteivät he yrittäisi herättää henkiin sitä ahdaskatseista oman hallintohaaran puitteisiin rajoittunutta suhtautumistapaa, jota entiset ministeriöt monasti suosivat.

On tehtävä vielä paljon, ennen kuin uusi suunnittelu- ja taloudellisen kannustamisen järjestelmä saadaan täydellisesti toteutetuksi. Tämä on yksi lähivuosien tärkeistä tehtävistä.

Toverit, asian menestys riippuu nyt suuresti johtajiston ja insinööri- sekä teknikkokunnan aloitekyvystä, asiallisuudesta ja joustavuudesta, rohkeasta asennoitumistavasta taloudellisen kehityksen mutkallisia tehtäviä ratkaistaessa, johtajien kyvystä mobilisoida teollisuus-

laitosten kollektiivit täyttämään suunnitelmia ja lisäämään paljon tuotannon tehokkuutta.

Olemme varmoja, että puoluejärjestöt, poliittisesti kypsyneet talouselämän johtohenkilöt, joilla on runsaasti kokemusta sosialistisessa rakennustyössä, tehtaiden johtajat, osastojen ja lohkojen päälliköt yhteistoiminnassa tiedemiesten, insinöörien ja teknikoiden kanssa suoriutuvat menestyksellisesti puolueen asettamista tehtävistä.

Keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun täysistuntojen päätökset saivat laajaa vastakaikua ulkomailla. Ystävämme ymmärsivät ne oikein ja vihollisemme koettavat tapansa mukaan vääristellä niitä. Taantumuksellinen porvarilehdistö on viime aikoina kirjoitellut melko paljon jonkinlaisesta neuvostolaisen talouselämän "kriisistä". Ja eräät ovat jopa kuvitelleet viimeisimpien taloudellisten toimenpiteittemme merkitsevän luopumista sosialismista.

Mitä voidaan sanoa tämän johdosta?

Tuollaiset väitteet ovat alusta loppuun naurettavia. Kaikille on ilmeistä, että tuotantovälineiden yhteiskunnallinen omistus on ollut ja pysyy meillä järkkymättömänä perustana. Me emme ainoastaan säilytä, vaan myös parannamme suunnitelmallisuuden aineksia talouden kehittämisessä.

Kun kansantalouden keskitetyn suunnitelmallisen johdon tehostaminen liittyy meillä nyt tuotantolaitosten aloitteellisuuden ja itsenäisyyden edelleen kehittämiseen, niin tämä osoittaa juuri sitä, että sosialistisia taloudenpidon periaatteita sovelletaan yhä oikeammin ja tuloksellisemmin. Sosialismi on sellainen yhteiskuntataloudellinen muodostuma, jonka periaatteena on työn määrää ja laatua vastaava palkka, joka niin muodoin edellyttää taloudellisten kannustimien vaikutusta, aineellista kiinnostuneisuutta ja miljoonaisten työtätekevien joukkojen vetämistä mukaan maan talouselämän johtamistyöhön.

Sosialistisen teollisuuslaitoksen tuotteet syntyvät koko

kollektiivin yhteisten ponnistusten tuloksena. Sen vuoksi on täysin lainomaista, että paitsi jokaisen työntekijän aineellista kannustamista hänen henkilökohtaista työsuoritustaan vastaavasti taataan koko kollektiivin aineellinen kiinnostuneisuus teollisuuslaitoksen toiminnan lopullisista tuloksista. Siten käy mahdolliseksi yhdistää täydellisemmin henkilökohtaiset ja yhteiset edut.

Koko neuvostokansa tukee yksimielisesti keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun täysistuntojen päätöksiä.

Toivomme, että täysistuntojen hyväksymät maamme talouselämän johtamistyön parantamiseen tähtäävät toimenpiteet saavat myös XXIII edustajakokouksen osanottajien hyväksymisen.

Toverit!

Edustajakokouksemme edessä on uuden viisivuotissuunnitelman direktiivien käsittely ja hyväksyminen. Koska edustajakokouksessa tullaan kuulemaan tästä kysymyksestä toveri A. N. Kosyginin alustus, sallikaa minun kosketella vain tämän suunnitelman tärkeimpiä erikoisuuksia, jotka heijastavat niitä periaatteellisia ajatuksia ja poliittisia suuntaviivoja, jotka NKP:n keskuskomitea katsoi välttämättömäksi ottaa uuden viisivuotissuunnitelman perustaksi.

Ennen muuta on sanottava, että viisivuotissuunnitelma vuosiksi 1966–1970 on uusi, tärkeä vaihe neuvostokansan taistelussa kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomisen puolesta. NKP:n keskuskomitea määritteli uuden viisivuotissuunnitelman **perustehtävän, joka on seuraava. Tieteen ja tekniikan saavutusten kaikinpuolisen hyväksikäytön, koko yhteiskunnallisen tuotannon teollisen kehityksen, sen tuloksellisuuden ja työn tuottavuuden kohottamisen pohjalta on turvattava teollisuuden huomattava kasvu, maatalouden korkea ja pysyvä kehitysvauhti ja sen ansiosta saatava aikaan kansan elintason merkittävä nousu, tyydytettävä täydellisemmin kaikkien neuvostoihmisten aineelliset ja kulttuuritarpeet.**

Alkavalla viisivuotiskaudella ryhdytään uusiin toi-

miin, jotta saataisiin ratkaistuksi sellaiset ongelmat kuin kaupungin ja maaseudun, henkisen ja ruumiillisen työn oleellisten eroavuuksien voittaminen. Suurten taloudellisten ja sosiaalisten tehtävien ratkaiseminen lujittaa entisestään työväenluokan ja talonpoikaiston liiton poliittista ja aineellista perustaa. Maassamme asuvien kansojen veljesliitto kehittyy edelleen.

Viisivuotissuunnitelman tehtävissä heijastuvat täten elimellisesti toisiinsa liittyvinä aineellisen ja teknisen perustan kehitys sekä työtätekevien elintason nousu, kansantalouden voimavarojen määrällinen kasvu ja talouselämässä jatkuvasti tapahtuvat syvällekäyvät laadulliset muutokset, tuotantovoimien kasvu ja yhteiskunnallis-taloudellisten suhteiden täydellistyminen.

Uuden viisivuotissuunnitelman perustehtävissä on myös otettu huomioon, että meidän on lujitettava edelleen taloudellisia yhteyksiämme sosialistisiin veljesmaihiin ja kehitysmaihin.

Direktiiviluonnos kokonaisuudessaan ilmentää pyrkimystä kaikkien mahdollisuuksiemme parempaan hyväksikäyttöön maan talouden entistä dynaamisemman kasvun turvaamiseksi, koko kansan aineellisten ja kulttuuritarpeiden tyydyttämiseksi entistä täydellisemmin.

Tulevan viisivuotiskauden suunnitelma edellyttää yhteiskunnallisen tuotannon ja kansantulon nopeaa kasvua. Aineellisen tuotannon kaikkien alojen kokonaistuotemäärä, ts. koko kansantuote, tulee kasvamaan yli seitsemän prosenttia vuosittain sen oltua päättyneellä viisivuotiskaudella hiukan yli 6 0/0. Tässä on aiheellista mainita, että teollisuustuotannon absoluuttinen vuosittainen lisäys uudella viisivuotiskaudella tulee olemaan 22—23 miljardia ruplaa, kun se päättyneellä viisivuotiskaudella oli 15,8 miljardia. Teollisuuden tuottoa on suunniteltu lisättäväksi viidessä vuodessa noin puolitoistakertaisesti ja maatalouden tuottoa 1,25-kertaisesti.

Perussijoitukset kansantalouteen käsittävät likimain 310 miljardia ruplaa, toisin sanoen puolitoista kertaa enemmän kuin edellisten viiden vuoden aikana. Näin

voidaan turvata kansantalouden kaikkien alojen ja kaikkien liittotasavaltojen kehitys, jouduttaa elintärkeiden talousalojen kasvua ja poistaa sekä talousalojen väliset että niiden sisäiset epäsuhteet, jotka ovat viime vuosina muodostuneet kansantalouden sopusuhtaisen kehityksen haitaksi.

Maatalouden kehitystä pidetään ensiarvoisen tärkeänä. Tehtävänä on kohottaa tämä mitä tärkein aineellisen tuotannon ala, jotta voitaisiin tyydyttää täydellisemmin koko maan maataloustuotteiden tarve. **Maatalouden koneellistamisen, kemiallistamisen ja sähköistämisen pohjalta on tarkoitus kohottaa työn tuottavuutta ja nostaa maataloutta johdonmukaisesti, askel askeleelta teknisen varustuksen ja tuotannon järjestelyn puolesta teollisuuden tasolle.**

Tulevan viisivuotiskauden tärkeänä erikoisuutena on tuotantovälineiden tuotannon (ryhmä A) ja kulutushyödykkeiden tuotannon (ryhmä B) kasvuvauhdin oleellinen tasoittuminen.

Tämä on yksi tärkeimmistä talouspoliittisista tehtävistä, jonka ratkaiseminen vastaa miljoonien ihmisten etuja. Ja puolue, jolle kansan hyvä on kaikki kaikessa, omistaa uudella viisivuotiskaudella suurta huomiota sille.

Oli aika, jolloin meidän täytyi tietoisesti rajoittaa tarpeitamme raskaan teollisuuden nopean kasvun saavuttamiseksi. Nyt meillä on käytettävissämme mahtavia tuotantovoimia. Niiden turvin voidaan kehittää nopeammin niitä yhteiskunnallisen tuotannon aloja, jotka tyydyttävät välittömästi työtätekevien aineellisia, kulttuuri- ym. tarpeita. Tämä puolueen omaksuma suunta ilmenee juuri niissä viisivuotissuunnitelman edellyttämissä toimenpiteissä, joiden tarkoituksena on lähentää toisiinsa tuotantovälineiden tuotannon ja kulutushyödykkeiden tuotannon kasvuvauhtia, maatalouden ja teollisuuden kehityksen vauhtia.

Niinpä kun ryhmä A suureni edellisellä viisivuotiskaudella 58 % ja ryhmä B 36 %, niin uudella viisivuo-

tiskaudella tuotantovälineiden tuotannon kasvu on suunniteltu 49—52 prosentiksi sekä kulutushyödykkeiden tuotannon kasvu 43—46 prosentiksi.

Kuten näistä numeroista selviää, puolue tulee edelleenkin noudattamaan raskaan teollisuuden ensisijaisen kehityksen linjaa, tuotantovälineiden tuotannon nopeamman kasvun linjaa. Nojautuen raskaan teollisuuden kehittämässä saavutettuihin menestyksiin me samalla kuitenkin voimme suunnata uudella viisivuotiskaudella huomattavasti enemmän varoja kulutushyödykkeitä tuottavien teollisuusalojen kehittämiseen. Siten voidaan kohottaa vielä enemmän maan teollista mahtia ja samalla toteuttaa kansan elintason kohottamiseen tähtääviä suurisuuntaisia sosiaalisia ja taloudellisia toimenpiteitä.

Uudella viisivuotiskaudella kiinnitetään erityistä huomiota **tieteellis-teknisen edistyksen jouduttamiseen ja yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamiseen** pitäen tätä mitä tärkeimpänä taloudellisena ja poliittisena tehtävänä.

Tieteellisten tutkimuslaitosten ja teknisten suunnittelutoimistojen voimat, aineelliset ja rahalliset resurssit on keskitettävä tieteen ja tekniikan tärkeimmille, ensivuoroisille kehityssuunnille. Tieteellisten tutkimusten täytyy liittyä erottamattomasti tuotannon jatkuvan kehityksen vaatimuksiin, on selvästi spesialisoitava tieteelliset laitokset ja tekniset suunnittelulaitokset, tehtävä loppu vastuuttomuudesta ja parallelismista niiden työssä.

Tehtävänä on saada aikaan työn tuottavuuden ja tuotannon kannattavuuden nopea kasvu. Puolue- ja talouselinten, tiedemiesten ja asiantuntijoiden, teollisuuden kaikkien työntekijäin täytyy paneutua koko tarmollaan tämän tehtävän ratkaisemiseen.

Tärkeimpänä työn tuottavuuden kasvun lähteenä on pidettävä tuotannon teknisen tason kohottamista kehittämällä ja ottamalla käyttöön uutta tekniikkaa ja edistyksellisiä teknologisia tuotantoprosesseja suorittamalla laajaa, täyskoneellistamista ja automaatiota sekä myös

parantamalla pitemmälle vietyä spesialisointia ja teollisuuslaitosten tuotannollista yhteistoimintaa.

Täyskoneellistaminen ja automaatio on, kuten tiedetään, mitä tärkein keino tuottavuuden kohottamiseksi ja työn helpottamiseksi. Tässä asiassa meillä tehdään paljon. Mutta perustöiden ja aputöiden koneellistamisasteiden ero on vielä suuri. Vaikka teollisuuslaitoksissa on runsaasti uusinta teknistä kalustoa, ihmistyön osuus supistuu hitaasti. Sellainen tilanne muodostuu vakavaksi haitaksi työn tuottavuuden ja tuotannon kannattavuuden kasvun tiellä. Kaikkien talouselinten sekä tuotantolaitosten puoluejärjestöjen tulee sitkeästi pyrkiä tuotantoprosessien täyskoneellistamiseen, ihmistyön osuuden johdonmukaiseen supistamiseen, järkiperaisempään kaaderien, työvoiman käyttöön.

Tuotannon ja työn tieteellinen järjestely saa nykyoloissa erityisen merkityksen. On tietysti hyvin tärkeää varustaa kansantalouden kaikki alat, tuotannon kaikki lohkot uudella teknisellä kalustolla. Vähintään yhtä tärkeää on muodostaa ammattitaitoinen työntekijäkuunta, joka kykenee käyttämään tuota teknistä kalustoa täysin määrin. Puolue on menestyksellisesti ratkaissut nämä ongelmat sosialistisen rakennustyön kulussa. Sekä tuotannon teknisen tason että työläis- ja asiantuntijakaaderien ammattipätevyyden puolesta neuvostolainen teollisuus on noussut maailman kärkisijoille.

Valitettavasti monet teollisuuslaitoksemme kuitenkin jäävät yhä vielä vahvasti jälkeen tuotannon järjestelyssä, jonka tarkoituksena on liittää tekniikka ja ihmiset yhteen tuotantoprosessissa. Sen vuoksi nouseekin eräänä ensivuoroisena kansantaloudellisena tehtävänä esiin nykyajan tieteellis-teknisen edistyksen vaatimuksia vastaava tieteellinen tuotannon ja työn järjestely kaikissa teollisuuslaitoksissa.

Puolue katsoo erääksi ajankohtaisimmaksi tehtäväkseen tuotteiden laadun perinpohjaisen parantamisen. Tuotteiden laadun parantaminen, koneiden käyttöajan pidentäminen ja toimintavarmuuden lisääminen saavat

erityisen tärkeän merkityksen pyrittäessä jouduttamaan teknistä edistystä. Mitä korkeampi on tuotteiden laatu, sitä tuloksellisempaa ja tuottavampaa on koko yhteiskunnallinen työ. Tämä tehtävä on tärkeä toisistakin syistä. Nyt, kun olemme astuneet maailmanmarkkinoille ja ryhtyneet laajaan kilpailuun kehittyneimpien kapitalistimaiden kanssa, on hyvin tärkeää, että neuvostoliittolaiset koneet, tekninen kalusto, sanalla sanoen kaikki tuotteemme sekä kestäisivät vertailun ulkomaisten valmisteiden kanssa että olisivat vielä parempiakin.

Teollisuutemme on jo saavuttanut sellaisen teknisen kypsyyden, että se voi valmistaa koneita, laitteita ja muita tuotteita, jotka vastaavat täydellisesti teknisten ja taloudellisten ominaisuuksiensa puolesta kansantalouden sekä maailmanmarkkinoiden kasvavia vaatimuksia.

Viisivuotissuunnitelmassa omistetaan suurta huomiota teollisuustuotannon rakenteen parantamiselle ja pullonkaulojen poistamiselle. Voimatalouden, koneenrakennuksen, kemian teollisuuden ja elektroniikan kehityksen ensisijaisuus säilytetään.

Eräänä ajankohtaisena tehtävänä on polttoainevajauksen poistaminen, erityisesti maan eurooppa-alueisessa osassa. Suunnitelma edellyttää öljy- ja kaasuteollisuuden jatkuvaa nopeutettua kehitystä. Sen ohessa ei saa jättää vaille huomiota kivihiihteollisuutta, kuten viime vuosina on tapahtunut. Sillä on edelleenkin tärkeä osa maan polttoainehuollossa.

Metallurgisen teollisuuden kehityksen osalta on suunniteltu merkittäviä parannuksia nykyiseen asiantilaan. Käytäntö on kumonnut se väärän käsityksen, että metallien tarve tulisi supistumaan jyrkästi meidän aikamme muoviainneiden ilmaannuttua näyttämölle. Sellainen käsitys vaikutti kielteisesti metallurgisen teollisuuden kehitykseen.

Haluaisin puhua erityisesti autojen, traktorien ja maataluskoneiden tuotannosta. Autokuljetusten ja traktorien riittämättömyys käy yhä ahtaammaksi pullonkaulaksi kansantaloudessa; henkilöautoja valmistetaan vä-

hän. Jotta saataisiin paremmin tyydytetyksi kansantalouden tarpeet, on tarkoitus lisätä tällä viisivuotiskaudella huomattavasti autojen tuotantoa sekä uudistamalla nykyisiä tehtaita että rakentamalla uusia, laajentaa raskaiden kuorma-autojen ja erikoisautojen sekä myös traktorien, erityisesti kyntötraktorien tuotantoa. Kaikkien maatalouskoneiden laatua tullaan parantamaan.

Tuotantovoimien oikealla sijoituksella on suuri taloudellinen ja poliittinen merkitys valtavan laajassa maassamme, jossa luonnonsuhteet vaihtelevat erittäin suuresti ja väestötiheys on epätasainen. Suunnitelma edellyttää maan itäalueiden luonnonrikkauksien jatkuvasti laajenevaa käyttöönottoa. Voidaksemme kehittää nopeammin Siperian ja Kaukoidän taloutta, meidän on toteutettava uudella viisivuotiskaudella joukko sosiaalisia ja taloudellisia toimenpiteitä, jotka mm. edistävät siellä työskentelevien työntekijöiden asettumista pysyvästi asumaan noille seuduille ja uusien voimien siirtymistä sinne. Tämä on tärkeä puolueen ja koko valtion asia.

Viisivuotissuunnitelman tehtävien täyttäminen teollisuus- ja maataloustuotannon kasvun osalta sekä myös tärkeiden sosiaalisten ongelmien ratkaisu riippuu suuresti määrin **perusrakennustöiden suunnitelmien menestyksellisestä toteuttamisesta**. Huomattava osa tuotannon kasvusta lankeaa niiden tuotantokapasiteettien osalle, jotka on määrä panna käyntiin lähimpien viiden vuoden aikana.

Meidän on rakennettava satoja tehtaita, kaivoksia ja voimalaitoksia, uusia kaupunkeja sekä asutuskeskuksia, neuvostotiloja ja kolhoosifarmeja, kastelujärjestelmiä ja voimansiirtolinjoja, miljoonia uusia asuntoja sekä asuintaloja, tuhansia kouluja, lastentarhoja sekä -seimiä ja sairaaloita.

Valtaisan teollisuus-, asunto- ja palveluslaitosten rakennusohjelman täyttämiseksi on edelleen laajennettava rakennusteollisuuden kapasiteettia, vahvistettava rakennusjärjestöjen tuotannollista perustaa.

Perussuuntana rakennustuotannon kehittämisessä on ollut ja on edelleen sen teollistaminen. Vain jatkuvan teollistamisen tietä voidaan supistaa jyrkästi rakennustöiden suoritusajoja sekä alentaa rakennuskustannuksia. Koottavilla teräsbetonielementeillä sekä muilla edullisilla materiaaleilla ja konstruktioilla tulee edelleenkin olemaan tässä asiassa tärkeä osa. Vielä hiljattain vallalla ollut käytäntö — ns. ”epäindustriaalisten” rakennusaineiden kuten seinä- ja kattotiilien, luonnonkiven ja puutavaran syrjimin ja korvaaminen teräsbetonilla sielläkin, missä se oli taloudellisesti epätarkoituksenmukaista — oli kuitenkin väärään osunut. Näitä rakennusaineita ei saa väheksyä etenkin rakennettaessa maaseudulla.

Rakennustöiden jouduttaminen ja laadun parantaminen sekä perussijoitusten tuloksellisuuden kohottaminen ovat erittäin merkittäviä. On tehtävä päättävästi loppu siitä vahingollisesta tavasta, että perussijoitukset ja aineellis-tekniset resurssit sirotellaan monilukuisiin rakennuskohteisiin, mikä johtaa rakennusaikojen venymiseen ja sijoitettujen varojen jäädyttämiseen. Valtio joutuu kärsimään suuria tappioita tuotantokapasiteettien hitaan valmistumisen takia.

NKP:n keskuskomitea ja hallitus pitävät vältämättömänä ryhtyä rakennustuotannon suunnittelun parantamista ja taloudellista kannustamista tarkoitaviin toimenpiteisiin, jotka auttaisivat supistamaan rakennusaikoja, kohentamaan rakennustöiden laatua ja alentamaan kustannuksia. Tuotantokapasiteettien mahdollisimman nopea käyntiinpano ja rakennustöiden korkea laatu on otettava tärkeimmäksi mittapuuksi rakennusjärjestöjen toimintaa suunniteltaessa ja arvosteltaessa. On lisättävä rakennusjärjestöjen yksityisten työntekijäin sekä työntekijäkollektiivien aineellista palkitsemista rakennuskohteiden luovutuksesta ennen säädetyin määräjän päättymistä.

Liittotasavaltojen kommunistipuolueiden keskuskomiteoiden, puolueen aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piiriko-

miteoiden tulee kohdistaa jatkuvaa huomiota rakennustyön kysymyksiin, pyrkiä valtion perussijoitusten järjiparäisimpään käyttöön, tuotantokapasiteettien valmistamiseen määrääaikoihin mennessä ja rakennustöiden laadun parantamiseen sekä huolehtia rakentajien, maamme työväenluokan monilukuisen osan, työ- ja asuntooloista.

Uuden viisivuotissuunnitelman direktiiveissä on annettu tärkeä sija kaikkien **kululaitosten** kehittämislle. Tämän taloudenhaaran tehtävänä on turvata keskeytymätön aineellisten arvojen kiertokulku kansantaloudessa, avata pääsy uusien luonnonvarojen käyttöön sekä niille maan alueille, joita ei ole vielä vedetty talouselämän piiriin. Viisivuotiskaudeksi suunniteltu kululaitosten teknisen varustuksen kasvu ja eri kuljetusmuotojen keskinäisen suhteen parantaminen muodostuu tärkeäksi yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden nousua edistäväksi tekijäksi.

Toverit!

Uudessa viisivuotissuunnitelmassa on asetettu ratkaistavaksi teollisuuden, kululaitosten ja rakennustoiminnan peruskysymyksiä, se heijastaa neuvostokansan elin-etuja ja korkeita aineellisia sekä sivistyksellisiä vaatimuksia. Neuvostoihmiset hyväksyvät viisivuotissuunnitelman, nimittävät sitä kansan suunnitelmaksi. Ja puolue iloitsee sen johdosta ja pitää uuden viisivuotissuunnitelman saamaa yhteiskunnallista kannatusta oman politiikkansa oikeaanosuvuuden vahvistuksena.

Olemme vakuuttuneita, että sosialistisen valtiomme teollisen mahdin kohottamisen uusi ohjelma, jonka edustajakokous hyväksyy, tulee menestyksellisesti toteutuksi käytännössä.

Maatalous

Toverit!

Puolueen keskuskomitea sekä kaikki paikalliset puolue- ja neuvostoelimet ovat kuluneella toimintakaudella omistaneet suurta huomiota **talouselämämme tärkeälle**

haaralle — maataloudelle. Esiintyvistä vaikeuksista huolimatta meidän kollektiivitaloutemme ja neuvostotilamme kasvavat ja kehittyvät jatkuvasti, niiden taloudellinen asema, aineellinen ja tekninen perusta lujittuu, maatalouden työntekijöiden elintaso, kulttuuri ja tekninen tietotaso kohoaa.

Seuraavat numerot luonnehtivat tärkeimpien maataloustuotteiden tuotantoa (kaikki taloustyypit mukaan luettuina):

	Vuosina 1956—1960		Vuosina 1961—1965	
	Keskimääräinen vuosituotanto	Kasvuprosentti edell. 5-vuotis- kauteen verrat- tuna (vuotta kohti lukien)	Keskimääräinen vuosituotanto	Kasvuprosentti edell. 5-vuotis- kauteen verrat- tuna (vuotta kohti lukien)
Viljaa (milj. tn.)	121,5	6,5	130,2	1,4
Teollisuusokerijuuri- kasta (milj. tn.)	45,6	13,7	59,0	5,2
Raakapuuvillaa (milj. tn.)	4,4	2,3	5,0	2,7
Auringonkukansiementä (milj. tn.)	3,7	8,4	5,1	6,7
Vihanneksia (milj. tn.)	15,1	6,1	16,7	2,2
Perunaa (milj. tn.)	88,3	4,9	81,5	vähennys 1,6
Lihaa teuraspaino (milj. tn.)	7,9	6,8	9,3	3,4
Maitoa (milj. tn.)	57,2	8,6	64,7	2,5
Kananmunia (milj. tn.)	23,6	8,3	28,7	4,1
Villaa (tuhatta tonnia)	317	7,0	361	2,7

Taulukosta näkyy, että tärkeimpien maataloustuotteiden tuotanto meillä kasvaa. Niiden tuotannon kasvuvauhti on kuitenkin ollut kuluneella viisivuotiskaudella huomattavasti heikompi kuin edellisellä. Tämä on joh-

tanut siihen, että, kuten jo tuli mainituksi, seitsenvuotissuunnitelman tavoitteet maatalouden alalla ovat jääneet saavuttamatta. Keskuskomitea ei voinut olla kiinnittämättä huomiota tähän maataloudessa syntyneeseen asiintilaan.

Edustajakokouksen osanottajat tietävät, että tämä kysymys oli käsiteltävänä vuoden 1965 maaliskuun täysistunnossa. Keskuskomitea totesi maatalouden hitaan nousun perussyiksi sen, että oli rikottu tuotannon kehityksen taloudellisten lakien vaatimuksia, työntekijäin aineellisen kiinnostuneisuuden periaatteita sekä yhteisten ja henkilökohtaisten etujen oikeaa suhteuttamista vastaan. Tietysti oli muitakin syitä.

Maataloustuotteiden hankintajärjestelmän vakavat puutteet häiritsivät suunnitelmallista taloudenpitoa. Monien maataloustuotteiden hankintahinnat eivät korvanneet tosiasiallisia kustannuksia ja vähensivät kollektiivitalouksien sekä neuvostotilojen kiinnostusta tuotannon laajentamiseen. Maataloudelle myönnettiin riittämättömästi varoja perussijoituksiin sekä aineellisia ja teknisiä resursseja.

Tarkoitustaan vastaamattomat maatalouselinten uudestijärjestelyt, ylhäältä käsin tyrkytetyt kaavamaiset suositukset sekä tieteen ja monivuotisen käytännönkokemuksen väheksyntä eivät myöskään edistäneet tuotannon nousua.

Keskuskomitea ja hallitus toteuttivat maaliskuun täysistunnon jälkeen joukon tärkeitä suunnittelua parantavia ja tehokkaampaa taloudellista kannustamista tarkoittavia toimenpiteitä maataloustuotannon kohottamiseksi. Vahvistettiin periaatteellisesti uusi maataloustuotteiden hankintajärjestys. Kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille annettiin reaaliset kiinteät hankintasuunnitelmat viideksi vuodeksi. Monien maatalous- ja karjatuotteiden hankintahintoja korotettiin ja säädettiin korkeammat hinnat yli hankintakiintiöiden valtiolle myytävillä tärkeimmillä viljalajeilla. Samanaikaisesti alennettiin monien tuotantoa varten tarkoitettujen tava-

roiden sekä myös kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen kuluttaman sähköenergian hintoja. Maaseudulla myytävien elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden hinnat alennettiin ja saatettiin kaupungeissa voimassa olevia hintoja vastaaviksi.

Nämä toimenpiteet johtivat myönteisiin tuloksiin. Siitä huolimatta, että maan monilla alueilla, varsinkin myyntiviljan tuotantoalueilla, vallitsi viime vuonna ankara kuivuus, maatalouden kokonaistuotto oli vertailukelpoisissa hinnoissa ilmaistuna 55,3 miljardia ruplaa, mikä ylittää minkä tahansa aikaisemman vuoden tuoton arvon. Maan kollektiivitaloudet ja neuvostotilat saivat v. 1965 varsin tyydyttävän sadon useimmista viljelyskasveista leipäviljaa lukuunottamatta.

Toverit, on erityisesti mainittava, että maamme puuvillanviljelijät, juurikkaanviljelijät ja karjankasvattajat työskentelivät viime vuonna erinomaisesti. Heidän työnsä tuloksista voidaan ylpeillä täysin oikeutetusti!

Myös karjatalouden kehittämisessä on selvästi edistytty. Antakaamme tilastonumeroiden puhua.

Karjan pääluku ja tuotos kollektiivitalouksissa, neuvostotiloilla ja muilla valtioneuvoilla.

	1961	1962	1963	1964	1965
Nautakarjaa (milj. päätä v:n lopussa)	58,2	62,5	61,3	62,1	65,5
NIISTÄ:					
lehmä	20,1	21,8	22,3	22,6	23,5
sikoja (milj. päätä)	49,4	53,9	27,7	38,3	41,3
lampaita ja vuohia (milj. päätä)	109,1	110,9	108,4	100,2	103,1
siipikarjaa (milj. yksilöä)	152,0	154,5	97,7	127,8	140,2
Maidon tuotos keskimäärin lehmää kohti (kg)	1851	1765	1599	1700	2006

Kuten taulukosta näkyy, kollektiivitaloudet ja neuvostotilat ponnistellessaan vuonna 1963 syntyneiden vakavien vaikeuksien voittamiseksi ovat saaneet lisätyksi nautakarjan, mm. lehmien sekä myös sikojen ja siipikarjan päälukua, vaikka sika- ja siipikarjakanta ei olekaan noussut vuoden 1962 tasolle. Keskimääräinen maidon tuotanto lehmää kohti nousi viime vuoden kuluessa 306 kilogrammaa. Kollektiivitaloudet ja neuvostotilat ovat v. 1965 huomattavasti laajentaneet tuotantoa ja täyttäneet valtion hankintasuunnitelman kaikkien karjataloustuotteiden osalta.

Meidän on tehostettava huomiota tähän tärkeään, mutta silti vielä jälkeenjäävään maatalouden alaan. Uudella viisivuotiskaudella on tehtävänä kehittää yhteiskunnallista karjataloutta sekä lisäämällä karjankantaa että myös, ja pääasiallisesti, suurentamalla karjan tuottoisuutta. Tällainen suhtautumistapa tekee mahdolliseksi lisätä lähiaikoina huomattavasti karjataloustuotantoa ja sen kannattavuutta. Viljan bruttotuotannon jatkuva kasvu, niittyjen ja laidunmaiden hyvä käyttö, töiden laajempi koneellistaminen karjafarmeilla ja karjan jalostus auttavat meitä ratkaisemaan tämän tehtävän.

Rehutilouden jatkuvaa lujittamista silmälläpitäen puolueen keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto ryhtyivät toimenpiteisiin väkirehuteollisuuden sekä myös valkuaisrehuja, hivenaineita ja antibiootteja tuottavan teollisuuden laajentamiseksi. On todettu tarkoituksenmukaiseksi perustaa uusi teollisuuden ala — mikrobiologinen teollisuus ja luoda sille vastaavat kehitysmahdollisuudet.

Toverit!

Voimme täydellä syyllä todeta, että maaliskuun täysistunnon päätöksillä on ollut myönteinen vaikutus maatalouden kehitykseen. Kansa on vakuuttunut puolueen maaseudulla harjoittaman talouspolitiikan oikeellisuudesta, tukee sitä teoin, ja sehän onkin olennaisinta!

Kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen tuotannon kohottaminen on koko puolueemme ja kansamme tärkeimpiä tehtäviä. Keskuskomitea pitää välttämättömänä useita toimenpiteitä maatalouden alalla, jotta luotaisiin edellytykset maaseudun tuotantovoimien jatkuvalla kasvulle sekä teollisuuden ja maatalouden kehityksessä vallitsevan epäsuhteen poistamiselle. Tämän tehtävän ratkaisemisen perusta on laskettu viisivuotissuunnitelmasta annettujen ohjeiden luonnoksessa. Siinä edellytetään maatalouteen sijoitettavien perusvarojen lisäämistä melkein puolella. Viisivuotiskautena maaseudulle suunnitellaan toimitettavaksi traktoreita 700 000 ja kuorma-autoja 680 000 kappaletta sekä maatalouskoneita 4 miljardin ruplan arvosta enemmän kuin edellisinä viitenä vuotena. Sähkövoiman kokonaiskulutus maaseudulla lisääntyy noin kolminkertaiseksi. Kolhoosit ja neuvostotilat saavat yhä enemmän kivennäislannoitteita. Vuoteen 1970 mennessä niiden toimitus lisääntyy puolella viime vuoteen verrattuna.

Viljantuotannon lisääminen on edelleenkin maatalouden tärkein tehtävä. Ennen tämä ongelma pyrittiin ratkaisemaan laajentamalla kylvöalaa. Kolhoosit ja neuvostotilat tulevat vastedeskin jossain määrin laajentamaan viljakasvien kylvöalaa käyttämällä tarkoituksenmukaisemmin hyväksi maatalouden käyttöön varattua maata ja ennen kaikkea kyntömaata. **Mutta pääasia on, että jokaisen peltohehtaarin satoisuutta kaikkinaisesti kohotetaan.** Se on nykyään ylipäänsä ratkaiseva ehto maatalouden ja varsinkin viljantuotannon kehitysvauhdin nopeutumiselle. Suunnitellaan riisin ja ryynikasvien tuotannon huomattavaa lisäämistä, jotta maamme tarpeet niiden osalta tyydytettäisiin mahdollisimman pian ja täydellisesti. Suunnitellaan myös toimenpiteitä sellaisten tärkeiden kasvien kuin perunan ja vihannesten, puuvillan, pellavan, sokerijuurikkaan, auringonkukan, teen, hedelmien ja viinirypäleiden tuotannon lisäämiseksi.

Edessä olevina vuosina aiotaan kohottaa maaperän

hedelmällisyyttä ja maanviljelykulttuuria koko valtakunnan kaikilla viljelysvyöhykkeillä.

Meidän on täytynyt harjoittaa maataloutta mitä erilaisimmissa maaperä- ja ilmasto-oloissa. Toisilla alueilla kylvöt joutuvat aika ajoin turmiollisen kuivuuden kohteiksi, kun taas toisilla ne kärsivät liiallisesta kosteudesta. Runsaan ja vakaan sadon turvaamiseksi sellaisilla vyöhykkeillä, joiden luonnonsuhteet ovat epäsuotuisat, keskuskomitea ja hallitus pitävät välttämättömänä laajasuuntaisen maanparannusohjelman toteuttamista, ja tämä koskee ennen kaikkea Neuvostoliiton euroopanpuoleisen osan keskistä vyöhykettä, Valko-Venäjää, Itämeren tasavaltoja, Venäjän Federaation ja Ukrainan eteläosaa, Kazahstania, Keski-Aasian tasavaltoja sekä eräitä muita maamme alueita. Ehkä tämän kysymyksen käsittelylle on omistettava yksi vuoronmukaisista keskuskomitean täysistunnoista.

Maa on yhteiskuntamme valtava rikkauden lähde, maataloustuotannon perusta. Tämän rikkauden säilyttämistä ja sen tuottoisaa käyttämistä, maaperän hedelmällisyyden kohottamista, tuulen ja veden haittojen torjumista sekä metsäistutusten suorittamista siellä, missä se on välttämätöntä, pidettäköön valtakunnallisesti tärkeänä tehtävänä.

Keskuskomitea pitää välttämättömänä kiinnittää huomiota vielä erääseen asiaan, nimittäin koneiden käyttöön kolhooseissa ja neuvostotiloilla. Maaseutu saa vuosi vuodelta yhä enemmän traktoreita, autoja, leikkuupuimureita ja muita koneita. Työs maaseudulla on muodostumassa luonteeltaan yhä teollisemmaksi. Samalla kone- ja traktorikannan käyttö on monilta tärkeiltä kohdin viime vuosilta huonontunut. On havaittavissa koneita käyttävien työntekijöiden vaihtuvuutta. Tämä kaikki tuottaa vaikeuksia. On kaikin tavoin parannettava maatalouskoneiden korjauksen mahdollisuuksia, varustettava "Selhoztehnikan" tuotantolaitokset sekä kolhoosit ja neuvostotilat nykyaikaisilla koneilla ja laitteilla, parannettava koneenkäyttäjien koulutusta ja kohotettava heidän

aineellista kiinnostustaan. Kartuttamatta jatkuvasti maatalouden käytössä olevien koneiden määrää, ratkaisematta käänteentekevästi niiden korjaukseen ja huoltoon liittyviä pulmia sekä parantamatta mitä erilaisimpien koneenkäyttäjien koulutusta ei voida nykyoloissa ratkaista menestyksellisesti maataloustuotannon kohottamisen tehtävää.

Maatalouden tuotantovoimien kehitys kaipaa **maaseudun yhteiskuntasuhteiden täydellistämistä**. Monivuotinen kokemus on vahvistanut yhteistalouden organisatation niin kolhoosi- kuin sovhoosimuodonkin elinvoimaisuuden. Viime vuosina oli kuitenkin aiheettomia yrityksiä muuttaa monet kollektiivitaloudet valtiontiloiksi. Maaliskuun täysistunto korjasi tilanteen.

Kuten tunnettua, on tehty päätös kolhoosilaisten kolmannen yleisliittolaisen edustajakokouksen koollekutsumisesta, missä käsitellään uudet maatalousosuoskunnan säännöt. Tuo edustajakokous on oleva huomattava poliittinen toimenpide kolhoosirakennustyössä ja edistävä kolhoosijärjestelmän lujittamista edelleen.

Kollektiivitaloista on tullut taloudellisesti vauraita, korkeasti koneellistettuja talouksia. Niiden keskinäiset yhteydet sekä suhteet valtion elimiin ovat laajentuneet huomattavasti, kolhoosituotannon ammattiväen ja kaikkien työtätekevien poliittinen ja sivistyksellinen taso on kohonnut verrattomasti. Haluaisimme neuvotella siitä, eikö pitäisi muodostaa valinnalliset kolhoosi-osuustoinnalliset elimet piireihin, alueille, aluepiireihin, tasavaltoihin ja keskukseseen. Tällainen demokraattinen hallintomuoto antaisi mahdollisuuden käyttää täydellisemmin hyväksi osuustalouksien etuisuuksia maataloustuotannon tulevassa kehityksessä, laajentaa huomattavasti kollektiivitalouksien tuotannollisia ja taloudellisia yhteyksiä, käyttää tarkoituksenmukaisemmin luonnonvaroja, aineellisia, teknisiä ja työvoimaresursseja sekä parantaa tuotteiden jalostus- ja myyntiorganisaatiota.

Esittäessämme tämän ehdotuksen olemme ottaneet huomioon myös aikaisemman kokemuksen. Kuten tun-

nettua, kolhoosijärjestelmän alkuvuosina oli maassamme tällainen kollektiivitalouksien hallintojärjestelmä, jossa oli kolhoosiliitot paikkakunnilla sekä kolhoosikeskusjärjestö, jotka nauttivat arvovaltaa talonpoikien keskuudessa.

Tämä olisi leniniläisen osuustoimintasuunnitelman aatteiden jatkuvaa toteuttamista ja kehittämistä. Siten voitaisiin demokratisoida entisestään kollektiivitalousjärjestelmää, vetää mitä laajimmat kolhoositalonpoikais-ton joukot aktiivisesti mukaan taloudelliseen, sivistykselliseen ja yhteiskunnalliseen elämään.

Samalla on voimistettava neuvostotilojen merkitystä valtionlaitoksina maaseudulla. Jokaisen neuvostotilan on kaikissa suhteissa muodostuttava sosialistisen suurmaatalouden esikuvaksi.

Näin muodoin nykyvaiheessa on kaikkinaisesti edistettävä niin neuvostotilojen kuin kollektiivitalouksienkin kehitystä ja vaurastumista.

Toverit!

Puolue on täysin tietoinen siitä, että maataloustuotannon kohottaminen ei ole helppo tehtävä. Olisi väärin luulla, että nyt, kun maatalouden kehittämiseen on myönnetty valtavat aineelliset ja tekniset varat, kaikki lähtee luistamaan itsestään.

Puolue-, neuvosto- ja maatalouselimet sekä kaikki maatalouden työntekijät ovat velvolliset taitavasti, taloudellisesti ja suurimmalla hyödyllä käyttämään jokaisen hehtaarin maata, perussijoitusten jokaisen ruplan, jokaisen koneen, jokaisen lannoitetonnin.

Viitoitettujen maataloussuunnitelmien täyttäminen tulee riippumaan maaseutuväen luovasta aloitteellisuudesta ja tarmosta, työn oikeasta järjestelystä, kollektiivi- ja neuvostotilojen johtajien, agronomien, karjateknikkojen, koneinsinöörin ja ekonomien työn tasosta.

Maatalouden vastaisessa edistymisessä on valtava merkitys tieteellä ja sen tulosten soveltamisella tuotantoon. Emme epäile, että tiedemiehet ja käytännön specialistit tulevat uurastamaan koko luovalla voimallaan

maataloustieteen, biologian ja talousopin nykyongelmien ratkaisemiseksi ja antavat ansiokkaan panoksen maatalouden kohottamisen hyväksi.

Puolueen alue-, aluepiiri- ja piirikomiteoiden on huolehdittava alinomaan kaikkien tuotantolohkojen tukemisesta pätevilla työntekijöillä, annettava heille enemmän käytännöllistä apua. On parannettava organisatorisen ja kasvatuksellisen työn tasoa, aktivoitava kollektiivi- ja neuvostotilojen puoluejärjestöjen toimintaa sekä lisättävä niiden työkykyisyyttä.

Pyydän saada edustajakokouksen nimissä tuoda julki syvän vakaumuksen, että tasavaltojen, aluepiirien, alueiden ja piirien puolue-, neuvosto-, maatalous-, ammattiliitto- ja nuorisoliittoelimet, kaikki maaseudun uurastajat — kolhoosilaiset ja neuvostotilojen työläiset sekä kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen tilauksia täyttävät työntekijät, tiedemiehet ja specialistit ryhtyvät neuvostoihmisille ominaisella tarmolla ja sinnikkyydellä uutterasti täyttämään niitä suuria tehtäviä, joita puolue on viitoittanut maatalouden kohottamiseksi, ja täyttävät ne kunnialla!

Toverit edustajat!

Voimme tyytyväisinä todeta, että uusi viisivuotissuunnitelma on saanut myös sosialististen veljesmaiden kansojen ja puolueiden hyväksymisen ja kannatuksen. Se valaa meihin lisää voimia, reipasta mieltä ja varmuutta. Uutta viisivuotissuunnitelmaa tervehtivät ja kannattavat kommunistit ja kaikki ystävämme kapitalistisissa maissa pitäen sitä vielä yhtenä voitokkaana askeleena kommunismia kohti. Jopa neuvostovallan vastustajat ja avoimet vihollisetkin joutuvat myöntämään suunnitelmiamme reaalisuuden.

Edustajakokouksen viitoittaman poliittisen linjan sekä taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön käytännöllisen ohjelman toteuttaminen kohottaa entistä korkeammalle Neuvostoliiton taloudellisen mahdin ja puolustuskunnon, arvovallan ja vaikutuksen. Se on oleva taas uusi isku imperialismille, kommunistisen puolueen, so-

sialistisen valtion ja neuvostokansan huomattava kansainvälinen poliittinen ja taloudellinen voitto.

Tärkeintä on nyt, että mobilisoimme kaikki voimamme viisivuotissuunnitelman täyttämiseen. Uusissa oloissa lisääntyy puoluejärjestöjen vastuu tuotantokollektiivien työstä, piirien, kaupunkien, alueiden, aluepiirien, tasavaltojen taloudellisesta kehityksestä. Niiden tulee toimia puolueen viitoittamien suunnitelmien täytäntöönpanon täydellisinä järjestäjinä, kehittää työtätekevien luovaa aloitteellisuutta, kilpailua, tukea kommunistisen työn liikettä.

Puolue asettaa puolueen ja talouden työntekijöille erittäin tärkeän tehtävän — omaksua nykyaikaiset teieteelliset tiedot tuotannon, tekniikan, talouden ja organisaation alalla. Kaikkien teollisuuden, maatalouden, rakennusalan ja kulkulaitosten johtavien työntekijöiden on opeteltava tarmokkaasti johtamaan tuotantoa uusissa oloissa ja ratkaisemaan taitavasti työn järjestämiseen liittyviä kysymyksiä. On parannettava tuntuvasti työntekijöiden valmennusta ja lisävalmennusta tuotannon johtamisen alalla.

Puoluejärjestöt ovat velvolliset tekemään kaiken välttämättömän kansantalouden johtamisen uuden järjestelmän toteuttamiseksi johdonmukaisesti käytännössä, siinä piilevien mahdollisuuksien käyttämiseksi mitä suurimmassa määrin hyväksi.

Mitkä ovat tärkeimmät johtopäätökset, jotka voidaan tehdä sanotusta?

Ensiksi, neuvostotalous on kehittynyt kaikkina näinä vuosina nopeasti. Sen rakenteessa on tapahtunut tärkeitä laadullisia muutoksia. Tämän ansiosta on luotu välttämättömät edellytykset uudesta viisivuotissuunnitelmasta annettujen ohjeiden luonnoksessa asetettujen uusien, entistä vaikeampien tehtävien ratkaisemiseksi.

Toiseksi, toimintakausi on osoittanut, että noudattaen Leninin oppia Neuvostoliiton kommunistinen puolue ratkaisee luovalla tavalla ja rohkeasti vaikeimpia kansantalouden johtamisen ongelmia, hylkää kaiken, mikä ei

ole kestänyt elämän koetta ja jarruttaa etenemistämme. Keskuskomitea katsoo, että viime täysistunnoissa on määritelty oikea suunta kansantalouden perusprobleemien ratkaisemiseksi, mikä johtaa kehitysvauhtimme nopeutumiseen.

Kolmanneksi, taloudellisessa kilvassa johtavien kapitalististen maiden kanssa Neuvostoliitto on jatkanut asemiensa lujittamista. Kuluneet vuodet ovat osoittaneet jälleen, että tuotannon herkeämätön laajeneminen nopeaa ja, mikä tärkeintä, vakaata vauhtia on maamme sosialistisen talouselämän kehityksen lainomaisuus. Kapitalistiset maat eivät pysty tällaiseen kehitykseen. Tämä on sosialismin kiistaton etu kapitalismiin verrattuna.

Toverit!

Kaikkialla maassa on ollut käynnissä sosialistinen kilpailu edustajakokouksen ottamiseksi vastaan kunniakain saavutuksin.

Edustajakokoukselle saapuu synnyinmaamme kaikilta ääriä lukuisia ilmoituksia työssä saavutetuista voitoista. Teollisuuden työntekijät täyttivät ennen määräaikaan, edustajakokouksen avajaispäiväksi, uuden viisivuotiskauden ensimmäisen vuoden ensimmäisen neljänneksen suunnitelman. Maa saa yli suunnitelman suuren määrän metallia, sähkövoimaa, kivihiiltä, kivennäislannoitteita, sementtiä, kautsua, autorenkaita, koneita ja teollisuuslaitteita, pukimia, trikoovalmisteita ja nahkajalkineita sekä monia elintarvikkeita.

Maatalouden työntekijät täyttivät ja ylittivät maaliskuun 20. päivään mennessä lihan, maidon, kananmunien ja muiden karjatuotteiden valtiolle myynnin suunnitelman. Traktoreiden ja maatalouskoneiden korjaus on pääpiirteissään päättynyt. Maan eteläisillä alueilla ovat käynnissä kevatkylvöt. Kolhoosilaiset, koneidenkäyttäjät sekä neuvostotilojen työntekijät suorittavat kylvöjä erittäin järjestyneesti.

Sosialistisen kilpailun lippu, jonka sankarillinen työväenluokka kohotti jo neuvostovallan alkuvuosina, lie-

hukoon ylväästi puolueen ja kansan koko taipaleella taistelussa synnyinmaamme talouselämän uuden viisivuotisen kehityssuunnitelman täyttämiseksi!

Puolue uskoo syvästi, että ehtymättömällä tarmollaan ja intomielisyydellään neuvostokansa on osoittava uutta mainiota uljuutta työssä suuren päämäärän, kommunismin vuoksi.

III. Kansan aineellisen elintason kohoaminen, tieteen ja kulttuurin kehitys

Toverit!

Turvattuaan talouselämän ja tuotantovoimien nopeutetun kehityksen sosialistinen järjestelmä on luonut suosittuimmat olosuhteet työläisten, talonpoikien, sivistyneistön, kaikkien työtätekevien elintason herkeämättömälle kohoamiselle. Työn määrään ja laatuun perustuva aineellisten hyödykkeiden jaon oikeudenmukainen periaate on mahdollinen vain sosialismin vallitessa, koska tällöin vallitsee yhteiskunnallinen omistus, ei ole toisen ihmisen toista ihmistä kohtaan harjoittamaa riistoa ja on toteutettu yhteiskunnan kaikkien jäsenten tasa-arvoisuus tuotantovälineiden omistuksen suhteen.

Yhteiskunnan rikkauden karttuessa jokaisen työtätekevän aineellinen elintaso kohoaa. Neuvostoliiton kansantulo on maailman suurimpia. Se kasvaa herkeämättä, ja sen mukana kasvavat myös työtätekevien tulot. Kansantulo on viimeisten viiden vuoden aikana lisääntynyt 33 prosenttia ja teki viime vuonna 190 miljardia ruplaa. Lähes kolme neljänestä tästä summasta eli 141 miljardia ruplaa on käytetty neuvostoihmisten tarpeiden tyydyttämiseen.

Nojaten talouselämän kehityksessä saavutettuun menestykseen puolue ja neuvostovaltio tekevät kaiken välttämättömän kansan elämän parantamiseksi. Työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkka on noussut toimintakaudella 19 prosenttia. On korotettu väestöä välittö-

mästi palvelevien alojen työntekijäin, muun muassa valistuksen, terveydenhoidon, kulttuurin, kaupan sekä asuin- ja kunnallistaloudellisten töiden alalla työskentelevien palkkoja.

Samalla on alennettu villa-, silkki- ja pellavakankaiden, erinäisten pukimien, lastenvaatteiden, kellojen, polkupyörien, valokuvauskameroiden, lääkkeiden ja eräiden muiden joukkokulutustavaroiden hintoja.

Meidän oloissamme kansan elintason kohottamisessa on suuri merkitys yhteiskunnallisilla varannoilla. Väestön saamat maksut ja helpotukset yhteiskunnallisista kulutusvarannoista vuonna 1965 olivat 41,5 miljardia ruplaa vastaavan luvun ollessa 27,3 miljardia ruplaa vuonna 1960. Näistä varannoista on korotettu eläkkeitä, säädetty lisähelpotuksia Suuren isänmaallisen sodan invalideille ja kaatuneiden sotilaiden perheille. Tärkeänä sosiaalisena toimenpiteenä oli kolhoosilaisten eläkkeiden käytäntöönotto. Yleissivistävissä, ammatti-, keski- ja korkeakouluissa, oppilaitoksissa ja kursseilla opiskelee maksuttomasti yli 70 miljoonaa henkeä. Sairaaloiden, poliklinikkojen, sanatorioiden ja lomakotien verkko laajenee vuosi vuodelta. Ihmisten terveydestä huolehtii yli 4 miljoonaa lääkäriä ja muuta terveydenhoitotyöntekijää. Seimissä ja tarhoissa hoidettavien lasten määrä on lisääntynyt yli kaksinkertaiseksi ja käsitteää noin 8 miljoonaa.

Puhumme ylpeydellä huomattavista sosiaalisista toimenpiteistä, sillä ne ovat mahdollisia vain sosialistisessa maassa, missä kaikki tapahtuu kansan eduksi.

Puolueen keskuskomitea ja hallitus huolehtivat jatkuvasti asuntorakennustoiminnan laajentamisesta. Kaupungeissa, työläisasutuksissa ja neuvostotiloilla on viimeisten viiden vuoden aikana rakennettu 393 miljoonaa neliometriä asuntoja ja kolhoosikyliin on kohonnut yli 2 miljoonaa taloa. Kaupunkien ja työläisasutusten ajanmukaistaminen edistyy jatkuvasti.

Me rakennamme paljon, mutta asuntokysymys on edelleenkin hyvin kiperä. Pitäen tämän ongelman rat-

kaisemista erittäin tärkeänä puolue katsoo välttämättömäksi lisätä asuntorakennusmäärärahoja, laajentaa rakennustuotannon perustaa ja parantaa asuntojen laatua. Valtion sijoitusten ohella on kaikin tavoin laajennettava asunto-osuuskuntien toimintaa. Ensi viisivuotiskautena aiotaan rakentaa kaupunkeihin, työläisasutuksiin ja neuvostotiloille 480 miljoonaa neliometriä asuntoja. Tällöin valtion ja asunto-osuuskuntien varoin rakennetaan 100 miljoonaa neliometriä enemmän kuin edellisenä viisivuotiskautena. Sitä paitsi maaseutuväestön ja kollektiivitalouksien voimin rakennetaan 2–2,5 miljoonaa taloa. Asuntojen ja väestöä palvelevien kaupunginlaitosten rakentamiseen suunnitellaan myönnettäväksi yli 45 miljardia ruplaa, kun kuluneiden viiden vuoden aikana käytettiin mainittuihin tarkoituksiin 35 miljardia ruplaa.

Puolue-, neuvosto-, talous- ja ammattiliittoelimet ovat velvolliset toimimaan siten, että asuntorakennussuunnitelmat täytetään, voimistamaan huomiotaan asuntojen käyttöä ja korjausta koskevia kysymyksiä kohtaan, turvaamaan täsmällisen ja tarkemman järjestyksen asuntojen jakamisessa sekä laajan avoimen julkisuuden tällä alalla.

NKP:n keskuskomitea katsoo, ettei voida enää sietää maaseudun asuntorakennustoiminnan jälkeenjäämistä. Monien vuosien aikana ei valitettavasti ole kiinnitetty asianmukaista huomiota asuntojen rakentamiseen maaseudulla eikä kylien oikeaan rakennussuunnitteluun ja ajanmukaistamiseen. On kehitettävä laajalti asuntojen sekä kulttuuri- ja yleisöpalvelulaitosten rakentamista maaseudulla. Kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen on itsensä oltava huomattavasti aktiivisempia tässä asiassa.

Toverit!

Puolueen keskuskomitea ja hallitus ovat viime vuosina toteuttaneet useita uusia toimenpiteitä väestön elintarvike- ja teollisuustavarahuollon parantamiseksi sekä neuvostokaupan kehittämiseksi. Vähittäiskaupan tava-

ranvaihto oli vuonna 1965 104,6 miljardia ruplaa ja 34 prosenttia suurempi kuin vuonna 1960.

Edustajakokouksen osanottajat tietävät, että olemme tällä alalla onnistuneet saamaan aikaan huomattavia parannuksia. Väestölle on myyty leipomo- ja makaronituotteita, maitoa ja meijerituotteita, kananmunia, eläinrasvoja ja kasvisöljyä, sokeria, sokerileipomotuotteita ynnä muita elintarvikkeita keskeytyksittä. Näitä tuotteita myytiin viime vuonna enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Eräiden tavaroiden tuotanto jää kuitenkin jälkeen väestön tarpeista. Kauppaverkossa ei ole joka paikassa laajaa lihajalostusvalikoimaa. Vaikka maitovarot ovat riittävät, tuotetaan liian vähän hapanmaitotuotteita ja juustoja; dieettituotteiden valikoima on rajoitettu, tattari- ja riisiryynin kysyntää ei tyydytetä täydellisesti. Keskuskomitea asettaa uudeksi viisivuotiskaudeksi maataloudelle suuret tehtävät, joiden ratkaiseminen antaa mahdollisuuden tyydyttää täydellisemmin väestön alati kasvavan elintarvikekysynnän.

Väestön rahatulojen kasvu on viime vuosina johtanut teollisuustavarain kysynnän huomattavaan lisääntymiseen. Vuonna 1965 teollisuus tuotti yli 9 miljardia metriä erilaisia kankaita ja 486 miljoonaa paria nahkajalkineita. Kulttuuri- ja taloustarvikkeiden myynti lisääntyi. Yksistään viime vuoden aikana myytiin väestölle 3,3 miljoonaa televisiota, 4,8 miljoonaa radiovastaanotinta, lähes 1,5 miljoonaa jääkaappia, yli 3 miljoonaa pesukonetta ja paljon muita tarvikkeita. Toverit, se on jo kohtalaisen hyvin.

Työätekevät kuitenkin esittävät aiheellisesti vakavia moitteita kevyen teollisuuden sekä muiden kulutushyödykkeitä tuottavien alojen toiminnasta. Markkinoitaviksi ei ole riittävästi välttämättömiä tavaroita. Myymälöissä ei ole aina tarjolla kauniita lastenpukimia, sopivia leninkejä, pukuja, takkeja tai mieluisia jalkineita. Kaikki kulutushyödykkeitä valmistavat tuotantolaitokset eivät ota huomioon ostajien alati kasvavia vaati-

muksia ja makua. Monet vaatetus-, tekstiili- ja jalkine-teollisuuden tuotteet ovat huonoa laatua.

Toverit, meidän on tehtävä tällä alalla vakavasti työtä tilanteen korjaamiseksi. Uuden viisivuotiskauden kuluessa tyydytetään väestön lisääntyvä kulutustavarain kysyntä entistä täydellisemmin. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota tavaroiden laadun kohottamiseen sekä niiden ulkoasun parantamiseen.

Kevyen, elintarvike- ja kemianteollisuuden ynnä muiden väestölle tavaroita valmistavien tuotantolaitosten rakentamista suunnitellaan laajennettavaksi tuntuvasti. Näihin tarkoituksiin myönnetään vuosina 1966—1970 noin 15 miljardia ruplaa eli melkein puolet enemmän kuin käytettiin kuluneena viisivuotiskautena. Kevyen ja elintarviketeollisuuden, kaupan ja yleisönpalvelun teknisellä uudistamisella on oleva suuri merkitys kulutustavaroiden tuotannon laajentamiselle ja niiden laadun parantamiselle.

Puolue- ja neuvostoelinten, ministeriöiden, yhtymien ja tuotantolaitosten on pidettävä kulutustavaroiden tuotantoa valtakunnallisesti tärkeänä tehtävänä. Kulutustavaroiden tuotannon lisäämisen mahdollisuuksia on käytettävä huomattavasti täydellisemmin hyväksi paitsi kevyen ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitoksissa myös muillakin aloilla. Voitaisiin saada paljon lisää tuotteita ja sitäpaitsi ilman mainittavia perussijoituksia käyttämällä järkiperaisemmin hyväksi maaseudun työvoima- ja raaka-ainevaroja. Kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille olisi annettava laajat mahdollisuudet kehittää erinäisiä kotiteollisuusaloja ja aputuotantoja maatalousraaka-aineiden ylijäämän, luonnonvaraisten hedelmien sekä paikallisten luonnonmateriaalien jalostamiseksi.

Myymälöitä, ruokaloita, jäähdytyslaitoksia, varastoja, kellareita ja muita kauppa- ja apulaitoksia suunnitellaan myös rakennettavan entistä laajemmin. Yleisönpalvelun kulttuurin kohottamisessa on ratkaiseva merkitys kaupunkien ja maaseudun kauppatyöntekijöillä sekä kulu-

tusosuuskunnilla, joiden tulee kehittää ja parantaa uusia väestölle sopivimpia kaupan muotoja.

Meidän on jyrkästi parannettava yleisön palvelua, muun muassa maaseudulla, laajennettava yleisten ruokailulaitosten verkkoa, lisättävä pesulaitoksia, parturiliikkeitä, kampaamoja, kemiallisia pesuloita, ompelimoja ja korjaamoja, tuettava tätä yleisönpalvelun lohkoa aloitekykyisillä työntekijöillä.

Toteuttamalla menestyksellisesti kaikki nämä toimenpiteet voidaan parantaa elintarvikkeiden ja teollisuustavaroiden toimittamista väestölle ja lisätä tavarantavaihtoa.

Toverit!

Puolueemme pitää merkitykseltään erittäin suurena neuvostoihmisten aineellisen hyvinvoinnin kasvua. Se pyrkii käyttämään kaikkia taloudellisia vipusimia, jotka ovat omiaan edistämään kansantalouden kehitystä. Tuotannon lisäämisen, työn tuottavuuden ja kansantulon kasvun pohjalla voimme tämän viisivuotiskauden aikana kohottaa entisestään neuvostokansan elintasoja. **Asukasta kohti laskettuna reaalitytulot kasvavat viisivuotiskautena noin 1,3-kertaisesti.**

NKP:n keskuskomitea pitää työtätekevien tulojen kasvun pääsuuntana työläisten ja toimihenkilöiden rahanpalkan kohoamista sekä työn maksun kohoamista kollektiivitalouksissa. Palkkakysymys on huomattava poliittinen ja taloudellinen kysymys. Sen ratkaiseminen koskee miljoonien ihmisten elinotia.

Tänä viisivuotiskautena aiotaan korottaa vähimmäispalkkaa kansantaloudessa 60 ruplaan kuukaudessa. Uuden vähimmäispalkan käyttöönottoon sekä keskinertaisesti palkattujen työläisten ja toimihenkilöiden palkkojen korottamiseen tarvitaan vuotta kohden laskettuna noin 12,5 miljardia ruplaa. Se on valtava summa.

Pohjoisimpien seutujen, Kaukoidän ja Siperian työntekijöiden etusijaa voimistetaan palkkauksen ja helpotusten alalla. Näillä alueilla tullaan tekemään suhteelli-

sesti enemmän perusijoituksia asuntojen, koulujen, sairaaloiden, esikoulu- ynnä muiden kulttuuri- ja yleisöpalvelulaitosten rakentamiseen, mikä edistää hyvin näiden tärkeiden taloudellisten alueiden kehitystä.

Mainittakoon erityisesti työn maksusta kollektiivitalouksissa. Kollektiivitalouksien tulojen jaossa nykyään vallitseva käytäntö johtaa usein siihen, että kolhoosilaisten työn maksussa ilmenee horjuvuutta, ja monissa kollektiivitalouksissa ei taata pysyviä ansioita tehdyistä töistä. Uutena viisivuotiskautena ehdotetaan suuren tehtävän asteittaista toteuttamista — kolhoosilaisten työn taatun kuukausimaksun käytäntöönottamista sen mukaisesti, mitä neuvostotilojen työläisille maksetaan palkkaa vastaavista töistä ja suorituksista. Se on oleva uusi tärkeä vaihe kolhoosituotannon kehittämässä ja kolhoositalonpoikien elintason kohottamisessa.

Rinnan palkkojen korottamisen ja järjestelyn kanssa uudella viisivuotiskaudella aiotaan alentaa vähittäishintoja sitä mukaa kuin tavarantuotanto lisääntyy ja työn tuottavuus kasvaa. Se on myös edistävä kansan elintason kohottamista.

Toverit!

Me olemme viime aikoina kokeilutarkoituksessa sallineet useilla Ivanovon, Permin, Dnepropetrovskin ja eräiden muiden alueiden tuotantolaitoksilla siirtyä viisipäiväiseen työviikkoon ja kahteen lepopäivään viikossa. Kokemus on osoittanut, että vastaavien organisatoristen ja teknisten toimenpiteiden toteuttamisen tuloksena noiden tuotantolaitosten tuotannolliset osoittimet ovat parantuneet huomattavasti.

Tämän kokemuksen nojalla ja työtätekevien lukuisat toivomukset huomioonottaen keskuskomitea pitää mahdollisena työläisten ja toimihenkilöiden siirtymistä 5 päivän työviikkoon ja kahteen lepopäivään työviikon jäädessä 41-tuntiseksi. Tällöin työläisten ja toimihenkilöiden siirtyminen uusiin työoloihin tullaan suorittamaan vähitellen sitä mukaa kuin tuotantolaitokset ovat val-

miit työskentelemään uuden työjärjestyksen mukaisesti, jotta siitä hyötyisivät työtätekevät sekä valtiomme.

Viiden päivän työviikon käyttöönottolla tulee olemaan suuri sosiaalinen merkitys yhteiskunnallemme, koska se luo lisää mahdollisuuksia työolojen parantamiseen sekä työläisten ja toimihenkilöiden vapaa-ajan järkipäiväiseen käyttöön. Ilmaantuu laajempia mahdollisuuksia lepoon, lasten kasvatukseen, opiskeluun tuotannon ohella sekä työtätekevien sivistyksellisen ja teknisen tason kohottamiseen.

Toverit!

Huolenpito niiden henkilöiden toimeentulosta, jotka ovat antaneet huomattavan osan elämästään työhön ja ovat nyt siirtyneet ansaittuun lepoon, on sosialistisen valtion velvollisuus. Toisin kuin kapitalistisissa maissa eläkehuolto tapahtuu meillä valtion kustannuksella sekä yhteiskunnan varannoista. Eläkkeiden maksuun käytetään nykyään vuosittain noin 11 miljardia ruplaa, mikä on huomattava osa kansantuloa.

Tällä viisivuotiskaudella on tarkoituksena parantaa edelleen eläkehuoltoa. Aikomuksena on muun muassa:

- korottaa työläisten ja toimihenkilöiden vanhuudeneläkkeiden vähimmäismäärää;

- ulottaa kolhoositalonpoikia koskeviksi ne vanhuudeneläkkeelle siirtymisen ehdot, jotka on säädetty laissa työläisten ja toimihenkilöiden eläkkeistä, ja säätää naisten eläkeiäksi 55 vuotta ja miesten 60 vuotta;

- korottaa kolhoositalonpoikien vanhuuseläkkeiden vähimmäismäärää sekä ulottaa heitä koskeviksi työläisten ja toimihenkilöiden eläkkeiden määrittelyä säädetty järjestys;

- parantaa työläisten ja kaikkien työtätekevien avustushuoltoa työkyvyttömyyden sattuessa.

Työläisten ja toimihenkilöiden palkasta perittävien verojen lakkauttamista ja alentamista tullaan jatkaamaan.

Viisivuotissuunnitelman tärkeänä erikoispiirteenä on se, että siinä edellytetään uusia tärkeitä toimenpiteitä,

joiden avulla voidaan lähentää vielä enemmän maa-seutu- ja kaupunkiväestön elintasoja kohottamalla samalla Neuvostoliitossa vallitsevaa yleistä elintasoja. To-teuttamalla nämä toimenpiteet teemme samalla hyvin työtä sen ajan lähentämiseksi, jolloin katoavat olennai-set kaupungin ja maaseudun sekä henkisen ja ruumiillisen työn väliset eroavuudet. Kaikkien näiden toimen-piteiden poliittinen kantavuus on siinä, että ne lujittavat entistä enemmän työväenluokan ja talonpoikaiston mur-tumatonta liittoa, koko neuvostokansan monoliittista yhtenäisyyttä, tulevat olemaan puolueemme ja neuvos-tovaltion uusi suurenmoinen saavutus.

Toverit!

Nykyisen aikakauden mainiona piirteenä on **tieteen** ennenäkemättömän vauhdikas kehitys, sen voimistuva vaikutus aineellisen ja henkisen elämän kaikkiin puoliin. Meidän aikanamme on mahdotonta turvata tuotan-tovoimien korkeaa kasvuvauhtia ja tekniikan edistystä ilman laajasuuntaisia tieteellisiä tutkimuksia ja niiden tulosten nopeaa soveltamista tuotantoon. Tieteen muo-dostuminen välittömästi tuotantovoimaksi muuttaa sy-vällisesti ihmisen työtoiminnan luonnetta. Sosiaalisella alalla tiede muuttaa paitsi ihmisen työn luonnetta myös hänen koko aineellista ja henkistä elämäntapaansa.

Kommunistinen puolue ja neuvostokansa ovat kasvat-taneet kokonaisen armeijan mainioita tiedemiehiä, jotka ovat uskollisia kommunismin asialle ja pystyvät ratkai-semaan aikamme mitä vaikeimpia tieteellisiä ongelmia. Neuvostoliiton 4 650 tieteellisessä tutkimuslaitoksessa ja korkeakoulussa työskentelee 660 000 tieteellistä työntekijää. Se on neljäsnes maailman kaikista tieteellisistä työntekijöistä.

Olemme ylpeitä Tiedeakatemiastamme. Se saa osakseen puolueen ja kansan huomiota ja huolenpitoa, se palvelee uhrautuvasti ja uskollisesti maataamme ja maailman sivistystä. Kotimaisen tieteen suurenmoiset saavutukset, jotka ovat edistäneet ja kohottaneet kor-

kealle synnyinmaamme mainetta, liittyvät välittömästi Neuvostoliiton Tiedeakatemia toimintaan.

Liittotasavaltojen tiedeakatemit ja tieteelliset laitokset ovat viime vuosina laajentuneet ja lujittuneet. Niissä on kasvanut paljon lahjakkaita tiedemiehiä ja tieteellisiä työntekijöitä, jotka osallistuvat aktiivisesti kansantaloudellisten tehtävien ratkaisemiseen, kulttuurin kehittämiseen sekä kansallisten tiedemiesvoimien valmentamiseen. Tärkeänä toimenpiteenä tieteen jatkuvan kehittämisen alalla on ollut Neuvostoliiton Tiedeakatemia Siperian osaston perustaminen.

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat auttaneet uusien tehokkaiden prosessien soveltamista tuotantoon, tehokkaan atomiteollisuuden ja voimatalouden luomista, maanuumenien valtaviin rikkauksien käytäntöönottoa, mainioiden maanviljelyskasvilajikkeiden jalostamista. Meillä on suuria saavutuksia matematiikan, fysiikan, kemian, biologian, lääketieteen, geologian ynnä muiden tieteiden alalla.

Koko maailma tunnustaa neuvostotieteen suurenmoiset saavutukset maailmankaikkeuden tutkimisessa ja kosmisen avaruuden valloittamisessa. Neuvostoliiton nimissä on tienraivaajan kunnia sellaisista maailmankaikkeuden tuntemuksen lisääntymisen vaiheista kuin ensimmäisen tekokuun sinkoamisesta, ihmisen ensimmäisestä avaruuslennosta, ensimmäisistä ryhmälennoista kosmiseen avaruuteen, maailman ensimmäisestä naisen avaruuslennosta sekä ihmisen ensimmäisestä poistumisesta kapselista ulos avaruuteen.

Tärkeänä vaiheena avaruuden tutkimisessa sekä avaruuslentojen kehittämisessä on ollut automaattisen "Luna-9"-aseman pehmeä laskeutuminen kuun pinnalle. Neuvostoliittolaiselta asemalta maahan välitetyllä ensimmäisellä kuumaiseman kuvalla on huomattava tieteellinen merkitys.

Neuvostotieteen uutena voittona ovat olleet automaattisten tutkimusasemien "Venus-2" ja "Venus-3" lennot, joiden tuloksena on hankittu runsaasti tieteellisiä tietoja

sekä toimitettu Venukseen Neuvostoliiton vaakunalla varustettu viiripallo.

Pyydän saada edustajakokouksen korokkeelta yhä vieläkin kerran onnitella lämpimästi koko sydäimestä neuvostoliittolaisia tiedemiehiä, suunnittelijoita, insinöörejä, tekniikkoja, työläisiä, maineikkaita avaruuslentäjiämme tämän neuvostotieteen riemusaavutuksen johdosta!

Tieteemme on hankkinut huomattavan arvonannon ja sillä on kiistattomasti suuria saavutuksia. On kuitenkin mainittava niistä puutteista, jotka jarruttavat sen kehitystä. Vakavin niistä koskee valmiiden tieteellisten tutkimusten soveltamista tuotantoon. Vallitsee perusteeton pullonkaula teoreettisten tutkimusten ja niiden tulosten teknologisen ja konstruktivisen sovellutuksen välillä. Keksintöjen käytännöllinen soveltaminen venyy usein vuosikaupalla, mikä tuottaa kansantaloudelle ja tietelle itselleen vahinkoa. Esimerkkinä siitä on tietokoneiden liian vähäinen hyväksikäyttö. Nykyaikaisten tieto- ja ohjaukskoneiden käyttö taas johtaa täydelliseen mullistukseen paitsi tuotantoteknologiassa myös taloudellisissa tutkimuksissa, suunnittelussa, tilinpidossa, rakennus- ja konstruktiosovellutusten kehittelyssä sekä itsessään tieteellisissä tutkimuksissa.

Toimeenpantu teollisuuden johdon uudelleenjärjestely ja tuotannollisten ministeriöiden muodostaminen ovat luoneet suotuisat olosuhteet tieteellisten tutkimusten nopealle soveltamiselle tuotantoon. Mutta edellytykset eivät vielä sinänsä takaa menestystä. Sen vuoksi ministeriöiden, puolue- ja valtioelinten on voimistettava huomiotaan tieteeseen, sen saavutusten käyttämiseen kansantaloudessa. On paremmin koordinoitava Tiedeakatemian ja tuotannollisten tutkimuslaitosten, insinööri- ja suunnittelujärjestöjen ja tehtaiden toimintaa, turvattava niiden kompleksinen yhteistyöskentely, jotta tieteellisten saavutusten käytännöllisten sovellutusten kehittäely veisi mahdollisimman vähän aikaa. Samalla tiedemiesten itsensä, Tiedeakatemian sekä Tieteen ja tekniikan komitean on pyrittävä aktiivisesti siihen, että tieteellisten

tutkimusten tulokset tulisivat mitä nopeimmin käyttöön tuotannossa.

Teknisen edistyksen vauhti kansantaloudessa on oleva sitä suurempi, mitä hedelmällisemmin tiede ravitsee käytäntöä uusilla aatteilla, uudella tekniikalla ja teknologialla. Näillä suunnilla kaivataan rohkeaa luovaa etsiskelyä, avarakatseisuutta tekniikan alalla noudatettavassa politiikassa.

Neuvostotieteen ratkaistavana olevat tehtävät ovat todella valtavat. Uuden yhteiskunnan rakentaminen vaatii historiassa ennennäkemätöntä tieteellisen tietouden määrää niin tuotantovoimien kehittämiseksi kuin koko yhteiskuntaelämän uusimiseksi. Tieteen kutsumuksena on moninkertaistaa kansan aineellisia ja henkisiä arvoja, tehdä neuvostoihmisten elämä vielä paremmaksi, auttaa puoluetta ja kansaa kommunistisen yhteiskunnan menestyksellisessä rakentamisessa.

Puolue ja kansa eivät tule säästämään voimiaan eikä varoja edistääkseen neuvostotieteen kukoistusta. Tiedemiehet voivat luottaa kommunistisen puolueen, hallituksen ja koko neuvostokansan varauksettomaan tukeen heidän suuressa, hedelmällisessä työssään synnyinmaansa parhaaksi.

Toverit!

Valtio-, talous- ja kulttuurielämän kehittämisessä, uuden ihmisen muovaamisessa on valtava merkitys koululla, keski- ja korkeimmilla oppilaitoksilla. Puolueemme on ylpeä, että se on onnistunut kasvattamaan neuvostoihmisissä tiedonhalun, pyrkimyksen sivistykseen. Maassa toimii 214 000 yleissivistävää koulua, joissa käy yli 48 miljoonaa henkeä. Vuosina 1966—1970 aiotaan rakentaa vielä yli 22 000 uutta koulua.

Kommunistisen rakennustyön edut vaativat koulujen toiminnan parantamista edelleenkin, niiden aineellisen perustan lujittamista ja opetusprosessin kehittämistä. Neuvostolittolaisen koulun tulee kehittyä yleissivistävänä, työ- ja polyteknillisena kouluna, sen tulee aseistaa opiskelijat kestäväillä tiedoilla tieteiden perusteista, kas-

vattaa heitä materialistisen maailmankatsomuksen ja kommunistisen eettisyyden hengessä, valmentaa nuoriso elämään, tietoiseen ammatinvalintaan. Tämän tehtävän täyttämässä on ratkaiseva merkitys opettajalla. Kouluissa toimii nykyään yli 2 400 000 opettajaa. Tämä on eräs neuvostosivistyneistön huomattavimpia osastoja. Puolue ja kansa suhtautuvat suurella kunnioituksella ja huomaavaisuudella neuvosto-opettajaan, joka uhraa kaikki voimansa ja tietonsa, koko sydämensä lämmön lasten opettamiselle ja kasvattamiselle.

Teollisuuden kehittämisen ja maatalouden kohottamisen valtava ohjelma asettaa puolueen tehtäväksi täydentää jatkuvasti työväenluokan sekä maaseudun työtätekevien rivejä ammattitaitoisilla työntekijöillä. Tämä vastuullinen tehtävä on uskottu teknisille ammattiopistoille.

Maassa toimii nykyään yli 4 000 tällaista opistoa, joissa saa opetusta yli 1 500 000 nuorta. Kuluvana viisivuotiskautena teknisten ammattiopistojen tulee kouluttaa yli 6 miljoonaa nuorta ammattityöläistä. Tämän tehtävän suorittamisessa ovat velvolliset niitä jatkuvasti auttamaan puolue-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöt sekä kaikki ministerineuvostot ja virastot. Olemme varmat, että mestarit, opettajat, kaikki teknisen ammattiopistolaitoksen työntekijät täyttävät velvollisuutensa kunnialla!

Toverit!

Maamme kansantalouden ja kulttuurin eri aloilla toimii yli 12 miljoonaa spesialistia, muunmuassa noin 5 miljoonaa korkeakoulusivistyksen saanutta henkilöä. Korkeakoululaitos on saavuttanut huomattavaa menestystä. Puolue tulee vastedeskin huolehtimaan erikoisalojen korkeimpien ja keskioppilaitosten kehittämisestä, koska nykyoloissa ammattitaitoisten työntekijävoimien tarve on lisääntynyt verrattomasti. Kuluvana viisivuotiskautena ylioppilaiden määrä lisääntyi maassamme lähes miljoonalla.

Maa ammentaa työntekijöitä talous-, puolue-, valtio-,

diplomaatti- ja sotilasalalle, koko yhteiskunnalliseen toimintaan lähinnä korkeakoululaitoksen kouluttamista spesialisteista. Spezialistiemme on sekä hallittava täydellisesti oma alansa että tunnettava yhteiskuntakehityksen ja sisä- ja ulkopolitiikan lait, heillä on oltava avara maailmankatsomus. Ei voi olla hyvä neuvostoespecialisti tutkimatta syvällisesti marxilais-leniniläistä teoriaa, ymmärtämättä selkeästi puolueen ja valtion politiikkaa. Tämän tehtävän ratkaisemiseksi on parannettava huomattavasti yhteiskuntatieteiden opetusta korkeakouluissa.

Toverit!

Kommunistinen puolue on aina pitänyt suuressa arvossa luovan sivistyneistön — **kirjailijoiden ja taiteilijoiden** merkitystä. Omaksuttuaan puoluekantaisuuden ja kansan palvelemisen jalon hengen neuvostotaide ja -kirjallisuus ovat muuttuneet mahtavaksi kommunistisen kasvatuksen voimaksi.

Kirjallisuuden ja taiteen teoksista on meillä tullut mitä laajimpien kansanjoukkojen omaisuutta. Neuvostokansan kaikinpuolinen sivistyneisyys ja korkea kulttuuri sekä sen asema maansa isäntänä on luonut erinomaiset mahdollisuudet neuvostokirjallisuuden ja -taiteen kukoistukselle. Parhaat kirjallisuus- ja taideteokset rikastuttavat paitsi neuvostoliittolaisen klassillisen taiteen myös maailman sosialistisen taiteen aarteistoa, koko ihmiskunnan edistyksellistä kulttuuria.

Näinä vuosina on luotu paljon hyviä romaaneja ja runoja, onnistuneita lauluja ja maalauksia, sisällöltään rikkaita elokuvia ja näytelmiä, jotka ovat saavuttaneet lukijoiden ja yleisön suosion. Monet näistä teoksista ovat ansainneet Leninin palkinnon, mutta kansan henkistä elämää luomistyöllään rikastuttaneiden kirjailijoiden, kuvanveistäjien, teatteri, ja elokuvatyöntekijöiden, muusikkojen ja taiteilijoiden piiri on tietenkin huomattavasti laajempi kuin palkinnon saaneiden luettelo.

On hyvin tärkeää, että aikamme, maamme kommunistisen rakennustyön probleemit ovat tulleet neuvostoliit-

tolaisen kirjallisuuden ja elokuvataiteen, teatteri- ja kuvaamataiteen, musiikin ja kuvanveistotuotteiden hallitsevaksi sisällöksi.

Eri sukupolvien taiteilijat yrittävät ymmärtää paremmin ja kuvata värikkäästi aikalaistamme. Tällä alalla suoritetaan tarmokkaita etsiskelyjä ja rinnan luovan työn voittojen kanssa sattuu myös epäonnistumisia. Haluamme tietenkin, että epäonnistumisia olisi mahdollisimman vähän. Näemme neuvostokulttuurin menestyksellisen kehityksen takeen siinä, että luomistyötä tekevä sivistyneistömme pitää työssään ohjeena samoja tarkoituksia ja tehtäviä kuin koko neuvostokansa ja sen kommunistinen puolue.

Laajalle valtakunnalliselle, eikä yksistään valtakunnalliselle, vaan myös kansainvälisellekin areenalle on viime vuosina ilmestynyt paljon uusia liittotasavaltojen taidetyöntekijäin lahjakkaita teoksia. Meillä ei ole ainoatakaan tasavaltaa, joka ei voisi olla ylpeä suuremoisista saavutuksistaan ja huomattavista lahjakkuuksista taiteen ja kirjallisuuden eri aloilla. Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton veljesperheeseen kuuluvien kansojen kulttuurit ovat kansallisia ja sen vuoksi muodoltaan äärimmäisen moninaisia, mutta ne muodostavat samalla sosialistiselta sisällöllään yhtenäisen kulttuurin, jota elähdyttää kommunistisen rakennustyön henki, yhteinen huoli suuren monikansaisen synnyinmaamme menestyksestä ja kukoistuksesta.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on aina huolehtinut ja on vastedeskin huolehtiva kirjallisuuden ja taiteen kehityksestä. Puolue on aina ohjannut ja on vastedeskin ohjaava luovan työn tekijäin järjestöjä ja laitoja antaen niille kaikkea mahdollista tukea ja apua. Puolue vastustaa hallinnollista määräilyä ja mielivaltaisia ratkaisuja taidetta ja kirjallisuutta koskevissa asioissa. Samalla me pidämme ohjeenamme taiteen puoluekantaisuuden periaatetta, luokka-aseenoitumista arvioissamme kaikesta, mitä kulttuurin alalla tapahtuu. Muistamme aina V. I. Leninin sanat, että ”kirjallisuus-

alan pitää muodostua yhteisen proletaarisen asian osaksi...”

Puolue tulee aina tukemaan taidetta ja kirjallisuutta, joka julistaa uskoa ihanteisiimme ja käy leppymätöntä taistelua kaikkia meille vieraan ajatusmaailman ilmauksia vastaan.

Sosialistinen taide on syvästi optimistista ja elämänmyönteistä. Se osaa teräväkatseisesti havaita uuden ja edistyksellisen elämässämme, kuvata lahjakkaasti ja värikkäästi sen maailman kauneutta, jossa elämme, uuden yhteiskunnan kansalaisten päämäärien ja ihanteiden suuruutta. Tämä ei tietenkään merkitse, että pitäisi kirjoittaa vain hyvästä. Meillä on tunnetusti melkoisesti vaikeuksia ja puutteita, ja niiden totuudellinen arvosteleminen taideoksissa on hyödyllistä ja välttämätöntä, se auttaa neuvostoihmisiä niiden puutteellisuuksien voittamisessa.

Valitettavasti tavataan sepustajia, jotka kansan auttamisen asemesta valitsevat ammatikseen järjestelmämme mustaamisen, sankarillisen kansamme herjaamisen. Tällaisia on meillä tietysti vain harvoja yksilöitä. He eivät missään määrin ilmaise kansamme ja puolueeseemme erottamattomasti yhteenkuuluvan luovan sivistyneistömme tunteita eivätkä mietteitä. Luopureille ei ole kallista se, mikä on pyhää kaikille neuvostoihmisille – sosialistisen synnyinmaan edut. Täysin ymmärrettävästi neuvostokansa ei voi sivuuttaa tuollaisten henkilöiden häpeällistä toimintaa. Se kohtelee heitä siten kuin he ansaitsevat.

Puolue suhtautuu huomaavaisesti sivistyneistön tarpeisiin, se on aina tukenut ja tulee tukemaan tämän luomistyön liittoja ja yhtymiä. Alan työntekijäin järjestöissä ja laitoksissa, kustantamoissa, teattereissa ja elokuvaamoissa on luotava korkean vaativuuden, periaatteellisuuden ja taiteilijain kansaa kohtaan tunteman kansalaisvastuun ilmapiiri. Kirjallisuuden ja taiteen kehityksessä on tärkeä sija marxilais-leniniläisellä arvostelulla.

Neuvostotaiteilija osallistuu aktiivisesti taisteluun maailman vallankumouksellisen uudistamisen puolesta. Kehittäessään taiteellisen luomistyön muotoja ja metodeja kuvatkoon kirjallisuutemme ja taiteemme vastedeskin totuudellisesti kaikessa laajuudessa elämämme rikasta moninaisuutta ja innoittakoon se neuvostokansaa tämän titaanisessa työssä ja taistelussa ylevien, jalojen päämäärien saavuttamiseksi.

Toverit!

Kaikki, mitä maassamme on jo tehty neuvostoihmisten elin- ja kulttuuritason kohottamisen, tieteen ja valistuksen, kirjallisuuden ja taiteen kukoistuksen hyväksi, vahvistaa sitä yksinkertaista totuutta, että sosialismin päätavoitteena on ihmisen paras, hänen kaikinpuolinen kehityksensä. Nyt olemme tulleet sellaisiin lähtöasemiin, josta voimme nopeuttaa etenemistämme tätä tavoitetta kohti, viitoittaa ja ratkaista suurempia tehtäviä.

Tulevaisuudensuunnitelmissamme ei saa olla epärealistisia kohtia. Niiden on perustuttava Neuvostoliiton talouselämän mahdollisuuksien sekä maan tuotantovoimien kehityksessä saavutetun tason huomioonottoon. Nyt on kysymys siitä, että käytettäisiin noita mahdollisuuksia tehokkaasti hyväksi, lisättäisiin herkeämättä ihmisten tarvitsemien aineellisten ja henkisten rikkauksien vyöryä. Puolue ei sääli voimiaan tämän toteuttamiseksi. Kansan johdossa ja sen kanssa kommunistit tekevät kaikkensa, jotta neuvostoihmisten elämä kävisi vuosi vuodelta paremmaksi, vauraammaksi ja kulttuurisemmaksi. Pidämme tätä korkeana velvollisuutenamme, tämän vuoksi rakennamme kommunismia.

IV. NKP:n johtavan osuuden kasvu kommunistisessa rakennustyössä

1. Puolueen lujittuminen ja sen organisatorisen ja poliittisen toiminnan kohoaminen

Toverit!

Toimintakaudelle on ollut ominaista puolueen osuuden kasvu neuvostoyhteiskunnan elämässä, sen rivien lujittuminen, toimintamuotojen ja -menetelmien täydellistyminen, puolueen ja kansanjoukkojen yhteyksien lujittuminen ja kehittyminen. Leniniläinen kommunistinen puolueemme on neuvostoyhteiskuntamme johtava ja suuntaa-antava voima. Sen riveihin kuuluvat työväenluokan ja kaikkien työtätekevien parhaat edustajat, se noudattaa koko maailman työväenluokan taisteluhenkistä vallankumouksellista ideologiaa, marxismia-leninismiä, johtaa neuvostokansaa eteenpäin kommunismin rakentamisen tietä, ohjaa ja järjestää sosialistisen yhteiskunnan elämää, täyttää menestyksellisesti tehtäviään koko neuvostokansan opettajana, järjestäjänä ja poliittisena johtajana.

Puolueen poliittinen ja organisatorinen toiminta joukkojen keskuudessa ja neuvostokansan uhrautuva työ ovat turvanneet maan talouselämän jatkuvan kasvun ja neuvostoihmisten elintason kohoamisen, ne ovat suoneet mahdollisuuden lujittaa entisestään sosialistista valtiotamme ja kohottaa Neuvostoliiton kansainvälistä arvovaltaa.

Tärkeänä vaiheena puolueen ja maan elämässä oli NKP:n keskuskomitean lokakuun täysistunto (1964), joka toi julki puolueen horjumattoman pyrkimyksen kehittää ja noudattaa tinkimättä puolue-elämän leniniläisiä normeja ja johtamisen leniniläisiä periaatteita. Lokakuun täysistunnon päätösten mukaisesti korjataan puutteellisuuksia talous- ja puolue-elämän alalla sekä puolue-, neuvosto- ja talouselinten aiheettomaan uudelleenjärjestelyyn liittyviä virheitä.

Lokakuun täysistunnolla on ollut myönteinen vaikutus puolueen, sosialistisen valtion ja koko neuvostoyhteiskunnan elämän ja toiminnan kaikilla aloilla. Se ilmensi erinomaisella tavalla puolueen monoliittisuutta ja yhtenäisyyttä, sen poliittista kypsyyttä, taitoa rohkeasti ja päättävästi luopua kaikesta, mikä häiritsee etenevää liikettämme. Marxisin-leninisin suurella opilla aseistettuna ja luottaen syvästi joukkojen luoviin voimiin Neuvostoliiton kommunistinen puolue johtaa neuvostokansaa horjumatta kommunismin tietä.

Keskuskomitea toteaa suurella tyydytyksellä, että XXIII edustajakokouksen edellä pidetyt puoluekokoukset, -konferenssit ja edustajakokoukset hyväksyivät täydellisesti keskuskomitean lokakuun täysistunnon ja myöhempien täysistuntojen päätökset.

Puoluekokoukset, -konferenssit ja edustajakokoukset pidettiin poliittisesti korkealla tasolla kommunistien suuren aktiivisuuden merkeissä. Yksistään puolueen perusjärjestöissä käytti puheenvuoron lähes 2 300 000 puolueen jäsentä ja jäsenkandidaattia.

Suurimmalle osalle puheenvuoroja on ollut piirteellistä asiallisuus, saavutettujen tulosten ja työssä ilmenevien puutteiden syvälinen erittely ja voimistunut vaativaisuus puolueen johtavia elimiä ja työntekijöitä kohtaan.

Puolueessa käyty vaalikamppailu osoitti erinomaisesti, että kommunistit kannattavat yksimielisesti NKP:n keskuskomiteaa ja ymmärtävät selvästi korkeat tehtävänsä ja velvollisuutensa.

Kommunistien aktiivisuuden kasvu ja puolueeseen kuulumattomien syvä kiinnostus kaikkeen puolueen toimintaan on ilmennyt muun muassa siinä, että NKP:n keskuskomitealle ja XXIII edustajakokoukselle on tullut kymmeniä tuhansia kirjeitä, joissa maamme työtätekevät lähettävät edustajakokouksen osanottajille sydämellisiä tervehdyksiä, toivottavat parhainta menestystä, esittävät puolueelle kiitoksen sanoja huomiosta kansan parasta kohtaan, esittävät ehdotuksia, neuvoja ja huomautuksia laajasta puolue- ja valtioelämää koskevasta kysymyspiiristä. Toverit, näitä neuvostoihmisten lämpimiä kirjeitä, joissa he kirjoittavat hartaimmista mielteistään ja pyrkimyksistään, ei voi lukea ilman syvää liikutusta.

Edustajakokouksen aineistojen valmistelussa on käytetty ja otettu huomioon lukuisia työtätekevien ehdotuksia ja toivomuksia. Puolueen sekä neuvosto-, talous-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöjen johtavien elinten on toteutettava tulevassa toiminnassaan kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien arvokkaat ehdotukset, neuvot ja huomautukset.

Toverit edustajat, pyydän saada edustajakokouksen nimissä lausua vilpittömät kiitokset puoluejärjestöille, työtätekevien yhteisöille, Neuvostoarmeijan ja laivaston sotilaille, kommunisteille, kaikille neuvostoihmisille, jotka ovat lähettäneet edustajakokoukselle kirjeitään ja vakuuttaa teille, että puolue suhtautuu mitä tarkkaavaisimmin heidän huomautuksiinsa, ehdotuksiinsa ja neuvoihinsa.

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistisessa puolueessa on nykyään 12 471 000 jäsentä ja jäsenkandidaattia. Sen rivit ovat toimintakaudella kasvaneet 2 755 000:lla. NKP:n rivien kasvu kuvastaa puolueen korkeaa arvovaltaa sekä neuvostokansan rajatonta luottamusta puolueeseensa.

Olemme ylpeitä miljoonista tovereistamme — kommunisteista, jotka kommunistisen rakennustyön kaikilla lohkoilla saattavat joukkojen keskuuteen puolueen aat-

teita, kulkevat neuvostomaan työtätekevien eturiveissä. Monimiljoonainen kommunistinen armeija antaa kaikki voimansa, tietonsa ja organisatoriset kykynsä synnyinmaan mahdin lujittamisen, suuren vallankumouksellisen asiamme hyväksi.

Saanen selostaa puolueen laadullista kokoonpanoa.

NKP:n jäsenistö

(Tammikuun 1 p:nä 1966, prosentteina)

a) yhteiskunnallinen asema:		b) puolueessaoloaika:	
työläisiä	37,8	alle 10 vuotta	47,1
talonpoikia		10—30 vuotta	47,3
(kolhoosilaisia)	16,2	yli 30 vuotta	5,6
toimihenkilöitä ja muita	46,0		
c) ikä:		d) sivistystaso:	
alle 25-vuotiaita	6,2	korkeakoulu- ja vajaa korkea-	
26—40-vuotiaita	46,8	koulusivistys	18,2
41—50-vuotiaita	24,9	keskisivistys	30,9
yli 50-vuotiaita	22,1	vajaa keski-	
		sivistys	27,5
		alkeiskoulu-	
		sivistys	23,4

Kuten esitetyistä tiedoista ilmenee, puolueessamme ovat enemmistönä työläiset ja kolhoosilaiset. Puolueen jäsenkandidaateiksi hyväksytytjen määrässä työläisten prosenttiluku on viime vuosina kasvanut. XX ja XXII edustajakokouksen välillä hyväksytyistä puolueen jäsenkandidaateista oli työläisiä 40,6 prosenttia, mutta kyseisellä toimintakaudella heitä oli 47,6 prosenttia.

Työväenluokan tulee olla puolueen sosiaalisessa kookoomuksessa vastakin johtavassa asemassa.

Puolueeseen liittyneistä toimihenkilöistä on yli kaksi kolmannelta insinöörejä ja muuta teknistä sivistyneistöä, kansantalouden eri alojen spesialisteja. Joka toisella kommunistilla on keskikoulusivistys, vajaa korkeakoulutai korkeakoulusivistys.

NKP:n kokoonpano on merkittävä myös jäsenenäoloajan suhteen. Näemme siinä puolueen veteraaneja jotka ovat osallistuneet kolmeen vallankumoukseen, kommunisteja jotka ovat karaistuneet maan teollistamisen ja maatalouden kollektivisoinnin, synnyinmaan suurten sosialististen uudistusten puolesta käydyissä taisteluissa. Näemme siinä myös ne, jotka pyhittivät elämänsä puolueelle Suuren isänmaallisen sodan ankeina vuosina ja sodan jälkeen olivat kohottamassa neuvostosynnyinmaata tuhasta ja raunioista. Poliittisten taistelijoiden yhtenäisessä armeijassa he kaikki rakentavat nykyään aktiivisesti kommunistista yhteiskuntaa.

Puolueen laadullisesta kokoomuksesta kuvastuu selvästi, että siihen kuuluu rinnan vanhoja ja nuoria kommunisteja. Enemmän kuin puolet NKP:n jäsenistä ja jäsenkandidaateista on alle 40-vuotiaita. V. I. Lenin oli aina ylpeä siitä, että puolueeseemme liittyy nuorisoa. Hän piti sitä ilmauksena sukupolvien kiinteästä yhteydestä, puolueen vallankumouksellisen hengen ja sen taisteluperinteiden jatkuvuudesta.

NKP:n historiallinen osuus sosialismin suurissa voitoissa ja sen korkea arvovalta herättävät luonnollisesti monissa neuvostoihmisissä halua yhdistää aatteellisesti ja järjestöllisesti elämänsä puolueen elämään ja pyhittää itsensä vallankumoukselliselle taistelulle yhteiskunnallisen uudistamisen, kommunismin voiton puolesta. Jokaiselle puolueeseen liittyvälle asetetut korkeat vaatimukset johtuvat puolueen valtavasta vastuusta neuvostokansaa kohtaan.

Keskuskomitea on viime aikoina tarkastanut useiden puoluejärjestöjen työtä ja todennut, että eräissä oli lievennetty NKP:hen liittyville esitettyjä vaatimuksia. Yksityiset puoluekomiteat olivat ohjanneet puoluejär-

jestöjä jouduttamaan jäseneksiottoa, minkä tuloksena puolueeseen oli päässyt valmentumattomia henkilöitä. Nyt tämä tilanne korjautuu.

Puolueen, sen kaikkien järjestöjen elämän laiksi on muodostuttava sen, että huolehditaan puolueen rivien puhtaudesta, siitä, että jokainen kommunisti kantaisi kunniallaasti leniniläisen puolueen jäsenen ylevää nimeä ja osoittaisi olevansa sen arvoinen. V. I. Lenin sanoi, että on parempi, jos kymmenen työskentelevää on nimittämättä itseään puolueen jäseneksi kuin että yhdellä lörpöttelijällä olisi oikeus puolueen jäsenyyteen.

Puolueen jatkuva lujittaminen vaatii ehdottomasti puolueen perustan muodostavien perusjärjestöjen taistelukunnan tehostamista. Puolueen perusjärjestöt laajoina työosastojärjestöjen ja puolueeryhmien verkkoineen esittävät ratkaisevaa osaa puolueen politiikan käytännöllisessä toteuttamisessa, kommunistien kasvattamisessa, ne liittyvät puolueen ja joukot toisiinsa, toimivat siellä, missä välittömästi rakennetaan ja luodaan uutta. Puolueessa on nykyään yli 320 000 perusjärjestöä; niitä on melkein joka tuotantolaitoksessa ja virastossa.

Puolueen koko elämä, sen saavutukset ja puutteet, kaikki, mikä ilahduttaa ja pahoittaa mieltämme, kuvastuu puolueen perusjärjestöjen toiminnassa. Niissä tavallisesti syntyy paljon uutta, mikä usein koituu koko puolueen hyödyksi. Samalla ne joutuvat tekemisiin myös kielteisten ilmiöiden kanssa, kamppailemaan niitä vastaan. Puolueen perusjärjestöjen tulee ottaa oikealla tavalla huomioon ihmisten yksilölliset luonteenpiirteet, heidän tarpeensa, vaatimuksensa, kykynsä ja suhtautumisensa asiaan. Juuri siksi perusjärjestöjen ja puolueemme aktiivien — puolueen perusjärjestöjen sihteerien ja puolueeryhmien järjestäjien — suuren osaston toiminta on monitahoista ja vaikeaa.

Kaikki puolue-elimet ovat velvolliset pitämään perusjärjestöjä herpaantumatta huomionsa kohteena. On välttämätöntä, että puoluekomiteoilla olisi jatkuvasti yhteys perusjärjestöihin, että piiri-, kaupunki-, aluekomiteoiden

ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden johtavat työntekijät kävisivät säännöllisesti puoluejärjestöissä, keskustelisivat ja neuvottelisivat kommunistien kanssa ja pitäisivät heille selostuksia.

Puolueen perusjärjestöjen tulee toimia kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien kasvattamiseksi korkean aatteellisuuden hengessä, siinä hengessä, että he oppivat suhtautumaan tunnollisesti velvollisuuksiinsa ja ymmärtämään syvällisesti NKP:n politiikkaa. Puoluejärjestöt ovat velvolliset kohottamaan entistä korkeammalle tasolle joukkojen keskuudessa tapahtuvan poliittisen ja organisatorisen toiminnan, kehittämään työtätekevien luovaa aktiivisuutta taistelussa uuden viisivuotissuunnitelman menestykselliseksi täyttämiseksi, huolehtimaan herkeämättä työläisten, kolhoositalonpoikien ja sivistyneistön työ- ja elinolojen parantamisesta.

Kaikki tietävät hyvin, kuinka suuri osuus puolueen aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piirikomiteoilla on puolueen politiikan ja toimenpiteiden käytännöllisessä toteuttamisessa kunkin toimintakentällä. Voimme edustajakokouksessa todeta tyydytyksellä, että NKP:n keskuskomitean marraskuun täysistunto (1964) yhdisti alueiden teollisuus- ja maaseutu-puoluejärjestöt yhteen palauttaen siten ennalleen puolueen leniniläisen rakenneperiaatteen ja korjaten tässä tehdyt vakavat virheet. Maaseudulla on muodostettu uudelleen myös puolueen piirikomiteat, jotka ovat lyhyessä ajassa muodostuneet jälleen vankasti puolueen politiikan taistelukykyisiksi ja arvovaltaisiksi toteuttajiksi maaseudulla.

Toverit!

Puolueen ja sen kaikkien johtavien elinten on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota puolueen sisäisen demokratian tinkimättömään noudattamiseen ja johdonmukaiseen kehittämiseen. NKP:n keskuskomitea on viime aikana suorittanut useita tätä tarkoittavia tärkeitä toimenpiteitä. Demokraattisen sentralismin periaatteen entistä laajempi soveltaminen on saanut ilmauksensa kollektiivista johtamista edellyttävän periaatteen jatkuvassa lujittami-

sessä keskuksessa ja alajärjestöissä, NKP:n keskuskomitean täysistuntojen sekä paikallisten puolue-elinten täysistuntojen osuuden kohottamisessa, täydellisen luottamuksen osoittamisessa toimitsijoita kohtaan sekä puolueen sisäisen tiedotustoiminnan parantamisessa.

On välttämätöntä, että NKP:n keskuskomitean puhe-miehistön jäsenet ja varajäsenet, keskuskomitean sihteeri ja jäsenet, hallituksen jäsenet, ministerit ja muut johtavat työntekijät tekisivät puolueaktiiveille, kommunisteille ja työtätekeville säännöllisesti selostuksia ja esitelmiä taloudellisen rakennustyön ja kulttuurielämän sekä maan sisäisen ja kansainvälisen elämän ajankohtaisista problemeista.

On suhtauduttava huomaavaisemmin ja kunnioittavammin kommunistien mielipiteeseen ja ehdotuksiin; luotava olosuhteet laajalle arvostelulle ja itsearvostelulle, jotta puoluejärjestö voisi ajoissa oikaista jokaista kommunistia, joka rikkoo puolueen sääntöjä, ja ehkäistä työssä ilmenevien puutteellisuuksien paisumisen. Arvostelun ahdistajat on saatettava mitä ankarimpaan edesvastuuseen.

Puoluedemokratian kehittäminen edellyttää samalla puoluekurin kaikkinaista lujittamista. Nämä molemmat puolet liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Rajaton demokratia, mielipiteiden vapaus kaikkien kysymysten käsittelyssä ja rautainen kuri sen jälkeen, kun päätös on enemmistön tahdosta tehty — se on puolueen ehdoton laki. Ja meidän on vaalittava, että sitä noudattaisivat tinkimättä kaikki kommunistit riippumatta siitä, missä he työskentelevät ja mikä asema heillä on.

Tehtävänä on kohottaa jokaisen kommunistin vastuuntuntoa järjestönsä ja koko puolueen asiantilasta, olla vaativaisia kaikkien puolueenjäsenten suhteen, olla sallimatta liberalismia niihin nähden, jotka rikkovat puolue- ja valtiokuria, unohtavat puoluevelvollisuutensa ja katsovat, että puoluejäsenyyden on annettava heille jonkinlaisia etuoikeuksia.

Puoluedemokratian kaikkalainen kehittäminen on omiaan lujittamaan edelleenkin puoluetta, laajentamaan ja lisäämään puolueemme arvovaltaa.

Toverit!

Taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön mitat ovat nykyään laajempia ja ulkopoliittiset tehtävät mutkikkaampia kuin koskaan ennen. Näissä olosuhteissa on ratkaiseva merkitys puolueen ja valtion johtavien työntekijäin oikealla esiinnostamisella ja kasvattamisella.

Puolue on kasvattanut ja nostanut johtotyöhön monimiljoonaisen armeijan aatteellisesti karaistuneita, hyvin koulutettuja ja tarmokkaita työntekijöitä, jotka toteuttavat puolueen linjaa järjestelmällemme ominaisella pontevuudella ja asiallisuudella. Johtavan työntekijäkunnan laadullinen kokoomus on viime vuosina tuntuvasti parantunut. Valtaosa puoluekaadereista on kokeneita työntekijöitä, jotka ovat käyneet läpi hyvän poliittisen ja organisatorisen toiminnan koulun. Se on kommunistisen puolueen aikaansaannos, ja puolue on oikeutetusti ylpeä työntekijöistään.

Työntekijäin valintaan, esiinnostamiseen ja kasvatukseen ovat kuitenkin vaikuttaneet kielteisesti ne puolue-, neuvosto- ja talouselinten tavantakaiset uudestijärjestelyt, joita viimeksi kuluneina vuosina on toimitettu. Niiden yhteydessä on tavallisesti siirrelty ja vaihdettu aiheettomasti työntekijöitä, mikä on herättänyt heissä epävarmuutta, estänyt heitä tuomasta täydellisesti esiin kykynsä ja luonut maaperää edesvastuuttomuudelle.

Nykyään meillä on todella ehtymättömät mahdollisuudet asettaa puolue- ja valtioelinten sekä talous- ja kansalaisjärjestöjen johtoon taitavia järjestäjiä, joilla on perusteellista asiantuntemusta ja jotka nauttivat arvovaltaa kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien keskuudessa. Asian edut vaativat nostamaan rohkeammin esiin nuoria, tarmokkaita työntekijöitä. Samalla on kuitenkin aina muistettava, että vanhat ja nuoret kaaderit on yhdistettävä oikealla tavalla toisiinsa. On nostettava aktiivisemmin johtotyöhön tovereita, jotka ovat

saaneet runsaasti kokemusta käytännöllisestä puolue-työstä.

Työntekijäin valinta ja kasvatustyö on nostettava puolueen ja valtion yleisten tehtävien tasolle. Kaikkien, sekä ylimpien että alimpien puolue-elinten huomio on keskitettävä perusasiaan: työntekijöiden valintaan, esiinnostamiseen ja kasvatukseen, puolueen ohjeiden täytäntöönpanon tarkastukseen sekä puoluejärjestöjen ja valtiokoneiston toiminnan parantamiseen.

On paranettava tuntuvasti puolue-, neuvosto- ja taloustyöntekijäin valmennusta ja lisävalmennusta. Johtavien työntekijäin toimintapätevyuden sekä aatteellisen ja teoreettisen tietotason kohottamiseksi on keskuksessa samoin kuin eri paikkakunnillakin muodostettava laaja vakituisten kurssien verkko ja parannettava puolueen oppilaitosjärjestelmää.

Elämä vaatii puolue- ja valtioelimiä parantamaan niin ikään kansantalouden spesialistien sijoittelua ja käyttöä.

Työntekijäin valinta ja nostaminen edellyttävät ehdottomasti, että valvotaan alituisen, kuinka työntekijät noudattavat puolueen ja hallituksen ohjeita ja johtavat heille uskottua toimialaa. Hyvin järjestetty toimeenpanon tarkastus on työntekijäin oikean kasvatuksen tärkeimpiä keinoja. Sen tulee tapahtua säännöllisesti, auttaa poistamaan virheet ja löytämään parhaat, oikeimmat ratkaisut asetettuihin tehtäviin. Aluekomiteoiden, aluepiirikomiteoiden ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden on tehtävä säännöllisesti selkoa toiminnastaan NKP:n keskuskomitealle ja puolueen piirikomiteoiden ja kaupunkikomiteoiden aluekomiteoille, aluepiirikomiteoille ja liittotasavaltojen kommunistisen puolueiden keskuskomiteoille. On kohotettava NKP:n keskuskomitean yhteydessä olevan puoluekontrollikomitean ja puolueen paikalliselinten puoluekomissioiden osuutta valvottaessa, noudattavatko kommunistit asian vaatimalla tavalla puolue- ja valtiokuria.

Toverit!

Kommunistisen puolueen voima on puolueen ja kansan yksimielisyydessä. Puolue katsoo velvollisuudekseen lujittaa yhteyksiään kansanjoukkoihin, kehittää sosialistista demokratiaa ja parantaa valtio- ja kansalaisjärjestöjen toimintaa.

Neuvostovaltiojärjestelmän sosialistinen demokraattisuus on olennoitunut parhaiten Työätekevien edustajien **neuvostoissa**, jotka ovat sekä valtiiovallan elimiä että kansamme laajimpia yhteiskunnallisia joukkojärjestöjä. Paikallisneuvostojen tehtävänä on parantaa kansanvalistustyötä, terveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa sekä kauppa-toimintaa ja yhteisruokailun järjestelyä, neuvostoihmisten kulttuuri- ym. palvelua sekä huolehtia vieläkin tarkokkaammin kaupunkien, kylien ja asutuskeskusten ajanmukaistamisesta ja asuin- ja tienrakennustoiminnasta.

Neuvostojen toimintaa tulee parantaa niiden jatkuvan demokratisoinnin pohjalta. On kohotettava entisestään Työätekevien edustajien neuvostojen istuntojen merkitystä, myönnettävä paikallisneuvostolle enemmän itsenäisyyttä talous-, finanssi- ja maakysymysten ratkaisussa, paikallisen teollisuuden tuotantolaitosten johtamisessa, väestön sosiaali- ja kulttuuripalvelun alalla sekä aktivoitava vakinaisesti toimivien valiokuntien työtä, pidettävä huoli siitä, että edustajat tekevät säännöllisesti selkoa toiminnastaan valitsijoille. On päästävä käytännössä siihen, että Neuvostoliiton ministerineuvosto selostaa toimintaansa Neuvostoliiton korkeimman neuvoston istunnoissa ja liittotasavaltojen ministerineuvostot sekä aluepiirien, alueiden, kaupunkien ja piirien toimeenpanevat komiteat työätekevien edustajien vastaavien neuvostojen istunnoissa. Tärkeämmät lakiehdotukset ja muut aktit on esitettävä koko kansan käsiteltäviksi.

Neuvostoliiton korkeimman neuvoston ja liittotasavaltojen korkeimpien neuvostojen on tehostettava toimintaansa neuvostolainsäädännön kehittämisen ja lakien

toimeenpanon tarkastuksen alalla ja esitettävä istuntojen käsiteltäväksi enemmän taloudellisen, yhteiskunnallisen, kulttuurirakennustyön ja valtiorakennustyön kysymyksiä. Neuvostoliiton korkeimman neuvoston sekä liittotasavaltojen korkeimpien neuvostojen jäsenten toiminta on saatava aktiivisemmaksi. Sitä voitaisiin mahdollisesti edistää muodostamalla Neuvostoliiton korkeimman neuvoston kamareiden uusia vakinaisia valiokuntia.

Puolue-elinten on tehtävä täydellisesti loppu neuvostoelinten pikkumaisesta holhouksesta ja siitä käytännöstä, että ne suorittavat neuvostoelinten tehtäviä, sillä se synnyttää työntekijöissä edesvastuuttomuutta ja saamattomuutta. Puoluejärjestöjen velvollisuus on kehittää kaikin keinoin neuvostojen aktiivisuutta, tukea niiden aloitteellisuutta, huolehtia vakinaisesti neuvostojen työntekijäin valinnasta ja nostamisesta sekä sosialistisen demokratian periaatteiden noudattamisesta ja jatkuvasta kehittämisestä.

Neuvostojen toiminnan menestyksellisyys riippuu lähinnä laajojen kansanjoukkojen osallistumisesta niiden työhön. Siinä suhteessa on tärkeä merkitys kansanvalvontaelimillä.

Puoluejärjestöjen on ohjattava säännöllisesti kansanvalvontaelinten toimintaa sekä autettava ja tuettava niitä kaikin keinoin.

Soveltaessaan yhä laajemmin demokraattisia periaatteita valtiollisessa rakennustyössä puolue lähtee siitä, että neuvostoelinten kaiken toiminnan ja kansalaisten laajan asiallisen osallistumisen maan asioiden hoitoon tulee pohjautua sosialistisen laillisuuden äärimmäisen tiukkaan noudattamiseen. Neuvostolait, joissa olennoituvat elämän oikeiksi osoittamat sosialistisen oikeusjärjestyksen normit, ovat kaikkien työtätekevien tahdon ilmaus. Niiden läpikäyväna ajatuksena on huolenpito kansasta ja ne varjelevat luotettavasti yhteiskuntajärjestelmäämme sekä neuvostokansalaisten etuja ja oikeuksia. Miliisi- ja prokuraattorilaitos sekä oikeuseli-

met tekevät paljon sosialistisen laillisuuden lujittamiseksi. Valtion turvallisuuselimet ja rajavartijamme toimivat valppaasti paljastaen ja ehkäisten imperialististen tiedustelulaitosten ja niiden asiamiehistön hankkeet.

Toverit!

Neuvostovaltion erittäin tärkeänä tehtävänä on huolehtia alituisesti maanpuolustuksen ja maineikkaiden aseellisten voimiemme mahdin lujittamisesta. Neuvostorarmeija osoitti niin kansalaissodan vuosina kuin myös neuvostokansan Suuren isänmaallisen sodan raskaiden koettelemusten vuosina olevansa maamme työväenluokan, talonpoikaiston ja sivistyneistön arvon mukainen luomus. Neuvostosotilaat ovat puolustaneet sankarillisesti synnyinmaan vapautta ja riippumattomuutta.

Talouden, tieteen ja tekniikan kehityksessä saavutettu menestys on tehnyt mahdolliseksi varustaa armeijan ja laivaston nykyaikaisilla ohjuksilla ja ydinaseilla sekä muilla uusinta mallia olevilla taisteluvälineillä. Neuvostojoukkojen aseistus on ajan vaatimusten tasalla ja niiden lisääntynyt isku- ja tulivoima on kyllin riittävä minkä hyvänsä hyökkääjän murskaamiseen.

Emme saa unohtaa sitä mahdollisuutta, että neuvostokansa joutuu vastaisuudessa uusiin koettelemuksiin. Nykyinen vaikea ja jännittynyt kansainvälinen tilanne vaatii meiltä herpaantumaton valppautta. Puolue katsoo välttämättömäksi kehittää edelleen maanpuolustuksen tarkoituksia palvelevaa teollisuutta ja parantaa raketti- ja ydinaseita sekä kaikkia muita teknisiä taisteluvälineitä. Sitä vaatii synnyinmaamme turvallisuus.

On parannettava väestön suojelua sekä patrioottista maanpuolustustoimintaa työtätekevien ja varsinkin nuorison keskuudessa, lujitettava tuotanto- ja oppilaitosten, kolhoosien ja neuvostotilojen kollektiivien yhteyksiä joukko-osastoihin ja joukkoyksikköihin sekä huolehdittava paremmin neuvostorarmeijan sotilaista ja upseereista ja heidän perheistään. Koko puolueen ja neuvostomaan kaikkien yhteiskuntapiirien on huolehdittava siitä vakituisesti.

Kommunistinen puolue, neuvostohallitus ja kansamme arvostavat korkealle sotamiesten, matruusien, ali-päälyllystön, upseerien, kenraalien ja amiraalien kunnia-kaan ja raskaan työn, pitävät syvästi aseellisista voimistaan ja ovat ylpeitä niiden taistelumaineesta. Puolue tulee vastedeskin tehostamaan kaikin keinoin Neuvostoliiton puolustuskuntoa, lisäämään Neuvostoliiton aseellisten voimien mahtia ja pitämään armeijan taisteluvalmiuden tasolla, joka turvaa neuvostokansan rauhanomaisen työn.

Toverit!

Suuri merkitys kommunistisen rakennustyön tehtävien ratkaisussa on **ammattiliitoilla**, joiden riveihin kuuluu n. 80 miljoonaa jäsentä. Ammattiliitot kommunismin kouluina saavat toiminnassaan nykyaikana uutta sisältöä.

Tuotantolaitosten oikeuksien ja taloudellisen itsenäisyyden laajentaminen sekä taloudellisen kannustamisen periaatteen johdonmukainen soveltaminen lisäävät tunnustavasti ammattiliittojen vastuuta valtiosuunnitelman täytöstä, tuotannon teknisestä parantamisesta sekä laajamittaisesta keksijäin ja tuotannon uusintajain toiminnasta. Niillä tulee olemaan entistä suurempi merkitys työtätekevien luovan aktiivisuuden kehittämisessä, työtätekevien mukaansaamisessa tuotannon johtoon sekä sosialistisen kilpailun ja kommunistisen työn liikkeen kehittämisessä.

Ammattiliittojen tulee aina keskittää huomionsa sellaisiin kysymyksiin kuin työtätekevien poliittiseen kasvatukseen, työn järjestelyn ja palkkajärjestelmän parantamiseen, työläisten ammattitaidon kohottamiseen, työterveyshuoltoon sekä työnsuojeluun. Ammattiliittojen on huolehdittava joka päivä työtätekevien palvelusta sekä asuntojen ja lastenhoitolaitosten rakennussuunnitelmien täytöstä.

Ammattiliittojen toiminnan parantamisen ehdottomana edellytyksenä on se, että puolue johtaa niitä paremmin, että puoluejärjestöt kiinnittävät enemmän huo-

miota ammattiliittotyöntekijäin valintaan ja kasvatukseen ja tukevat ammattiliittojärjestöjen esittämiä ehdotuksia.

Neuvostoyhteiskunnan aktiivisia rakentavia voimia ovat **leniniläinen kommunistinen nuorisoliitto**, johon kuuluu noin 23 miljoonaa nuorta, sekä sen johtama erinomainen neuvostonuoriso. Puolue on oikeutetusti ylpeä siitä, että se on kasvattanut kokonaisia sukupolvia rajattoman uskollisiksi kommunismin suurille ihanteille. Puolue pitää nuorisoliittoa neuvostonuorison taisteluhenkisenä etujoukkona, luotettavana reservinä. Kommunistinen nuorisoliitto on kaikkina aikoina ja yhteiskuntamme joka elämän- ja kehitysvaiheessa varjellut pyhästi ja noudattanut sitä perinnettä, että on seurannut kaikessa kommunistista puoluetta ja ollut sen varma ja luotettava apulainen.

Nuorisoliittolaiset, neuvostomaan nuoret suhtautuvat hyvin vastuuntuntoisesti ja tietoisesti kansan ja valtion kohtaloihin. Polvesta toiseen siirtyvät perinteet ja vallankumouksellisten perinteiden valtava voima tulevat kirukkaasti ilmi nuorison teoissa ja sen ylevissä aatteellisissa pyrkimyksissä. Nuoriso — jättimäisten voimallistosten, rautatielinjojen ja uusien kaupunkien rakentajat, uudismaiden raivaajat ja avaruuden ensimmäiset valloittajat — on kirjoittanut loistavia sivuja synnyinmaamme historiaan uroteoillaan työn rintamalla.

Kuluu vuosia, ja jälkipolvemme tulevat ylistämään nykyisten sukupolvien sankaruutta ja määrätietoisuutta taistelussa sosialismin ihanteiden toteuttamiseksi maapallolla.

Nuorisossa on tulevaisuutemme. Me haluamme, että se tuntisi vallankumoustemme ajallisen yhteyden, oppisi käsittämään elämän koko syvyyden ja monimutkaisuuden ja tajuamaan merkityksensä kommunismin rakentamisessa ja vastuunsa siitä. Neuvostonuorisolle on ominaista vallankumouksellinen romantiikka, johon sisältyy työrintamalla suoritettuja urotekoja, inhimillistä jaloutta ja yleviä aatteellisia ihanteita, valmius puolus-

taa synnyinmaata kaikkia vihollisten hyökkäyksiä vastaan.

Puolue ja kansa uskovat nuorison luoviin voimiin. Me tahdomme nuorisomme tekevän joka päivä synnyinmaallemme hyödyllisiä konkreettisia tekoja. Neuvostomaan nuoret vastaavat hyvin herkästi kaikkiin puolueen ja hallituksen vetoomuksiin.

Samalla elämä asettaa suuria vaatimuksia nuorisoliiton toiminnan sisällölle, kaikelle nuorisotyölle. Maassamme on runsaasti järjestöjä ja laitoksia, joiden tehtävänä on huolehtia varttuvan polven kasvatuksesta. Mutta ne toimivat usein erillään toisistaan. Kuitenkin on otettava huomioon se, että maamme on kuvaannollisesti sanoen nuorison maa, sillä puolet sen väestöstä on alle 26-vuotiaita. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että puolue, nuorisoliitto ja kaikki muut järjestöt kiinnittävät enemmän huomiota nuorison kasvatukseen. Tärkeimpänä tehtävänä puolue- ja nuorisoliittojärjestöjen työssä on nuorison aatteellisen kasvatuksen parantaminen ja sen sisällön ja muotojen rikastaminen. Se on mainio asia, että nuorisoliittolaiset ja nuoriso yleensä tekee niin innokkaasti työtä rakennustyömailla ja osallistuu muiden taloudellisten tehtävien ratkaisuun. Mutta samalla on muistettava, että tärkeintä nuorisoliiton toiminnassa on nuorison kasvatusta.

On myönnettävä, että nuorison keskuudessa harjoitettussa aatteellisessa kasvatustyössä on puutteita. On puolue- ja nuorisoliittojärjestöjä, jotka eivät aina ota huomioon sitä, että nykyinen nuori polvi ei ole käynyt läpi sitä ankaraa vallankumoustaistelun koulua eikä saanut sitä karaistusta, jotka ovat tulleet vanhemman sukupolven osaksi. Eräät nuorista pyrkivät vetäytymään syrjään kuumeisesti sykkivästä elämästä, haluaisivat olla toisten elätettävinä, vaativat valtiolta apua, mutta unohtavat omat velvollisuutensa yhteiskuntaa ja kansaa kohtaan. Porvariston ideologit ja vihollisemme kiinnittävät huomionsa juuri tällaisiin karaistumattomiin ja kaikkinaiselle ideologiselle tartunnalle alttiisiin henki-

löihin ja pyrkivät käyttämään heitä hyödykseen. Sellaisia meillä on onneksi kuitenkin vain harvoja.

Puolueen ja nuorisoliiton kaiken aatteellis-poliittisen työn tulee kehittää ja lujittaa nuoren polven marxilais-leniniläistä itsetajuntaan, opettaa se suhtautumaan luokkakantaisesti kaikkiin elämänilmiöihin ja kasvattaa se uskolliseksi kommunistisen puolueen asialle. Juuri siinä on se suurenmoinen voima, joka saa nuorison huolehtimaan yhä enemmän valtiostaan ja sosialismin suurenmoisten aikaansaannosten suojelusta ja puolustuksesta. Samalla se on tehokas ase taistelussa porvarillisen ideologian ja moraalin vaikutusta vastaan.

Puoluejärjestöjen on parannettava nuorisoliiton johtamista, kasvatettava kärsivällisesti ja huomaavaisesti nuorisoliiton työntekijöitä ja perehdytettävä heidät poliittisessa ja järjestötyössä saamaansa kokemukseen. Nuorisoliittojärjestöissä on lisättävä puolueen jäsenten määrää. Ei voida katsoa oikeaksi sellaista asiointilaa, että kahdesta ja puolesta miljoonasta alle 30-vuotiaasta kommunistista nuorisoliitossa toimii vain noin 280 000. On saatava nuoret kommunistit osallistumaan aktiivisemmin nuorisoliittojärjestöjen toimintaan ja katsottava se heidän tärkeimmäksi puoluetehtäväkseen. Meidän on asetettava suurempia vaatimuksia itse nuorisoliittojärjestöjen toiminnalle sisällön kannalta. Neuvostoliiton leniniläisen kommunistisen nuorisoliiton riveissä on lujitettava järjestyneisyyttä ja kurinalaisuutta sekä parannettava kasvatustyön muotoja ja menetelmiä. Nuorisoliiton on tehostettava toimintaansa lasten keskuudessa ja ryhdyttävä toimenpiteisiin pioneerijärjestön toiminnan parantamiseksi. Myös ammattiliitto-, urheilu- sekä kulttuuri- ja valistuslaitosten samoin kuin tuotantolaitosten, rakennustyömaiden, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen johtohenkilöidenkin tulee kiinnittää yhdessä nuorisoliiton kanssa huomattavasti enemmän huomiota nuorison kasvatukseen.

Puolue luottaa leniniläisen nuorisoliiton, neuvostonuorison voimaan ja mahdollisuuksiin ja on uskonut ja us-

koo sille myös vastedes suuria ja vastuullisia tehtäviä.

Koko puolueemme kunnia-asiana on kasvattaa nuoriso vallankumouksellisen aikakautemme arvoiseksi. Niin kuin äiti vaalii hellästi lapsiaan, niin myös puolueen on kasvatettava nuorta polvea, suuren synnyinmaamme toivoa ja tulevaisuutta, kasvatettava henkisesti voimakkaita, järkähtämättömiä ja uhrautuvia suuren asian puolustajia.

2. *Eräistä NKP:n sääntöjen muutoksista*

Toverit!

XXII edustajakokouksen hyväksymät NKP:n säännöt vastaavat puolue-elämän normeja, ajan vaatimuksia ja kommunistisen rakennustyön tehtäviä. Kuluneiden vuosien kokemus on samalla osoittanut välttämättömäksi tehdä sääntöihin joitakin muutoksia ja lisäyksiä. Useita tätä asiaa koskevia ehdotuksia on tehty puoluejärjestöjen vaalikokouksissa, liittotasavaltojen kommunististen puolueiden konferensseissa ja edustajakokouksissa sekä NKP:n keskuskomitealle lähetetyissä kirjeissä. Ehdotusten pääasiallisena tarkoituksena on kohottaa vieläkin korkeammalle puolueenjäsen-nimi, laajentaa puoluedemokratiaa, turvata puoluejärjestöjen aloitteellisuuden ja aktiivisuuden jatkuva kehitys sekä kohottaa kommunistien vastuuta oman järjestönsä ja koko puolueen toiminnasta.

Keskuskomitea on tehnyt yhteenvedon edustajakokousten välisellä kaudella saadusta käytännön kokemuksesta sekä puolueen paikallisjärjestöjen ja kommunistien ehdotuksista ja katsoo sen perusteella välttämättömäksi esittää edustajakokouksen käsiteltäväksi seuraavat muutokset ja lisäykset NKP:n sääntöihin. Toverit, sallikaa esittää ne edustajakokoukselle.

Pitäen silmällä NKP:hen liittyville asetettavien vaatimusten korottamista ehdotetaan säädettäväksi, että 23

vuotta nuoremmat henkilöt otetaan puolueeseen ainoastaan NLKNL:n eli nuorisoliiton kautta. Se kohottaa nuorisoliiton merkitystä puolueen reservinä ja myötävaikuttaa siihen, että puolueeseen valitaan nuorison aktiivisin osa, joka on kasvanut NLKNL:n riveissä.

Mielestämme ovat oikeassa ne järjestöt ja toverit, joiden mielestä suosituksia antamaan puolueeseen liittyville olisi oikeutettava kommunistit, jotka ovat olleet puolueessa vähintään viisi eivätkä kolme vuotta, kuten nykyisissä säännöissä sanotaan.

Sääntöjen johdantoon ehdotetaan merkittäväksi, että puolue vapautuu henkilöistä, jotka rikkovat NKP:n ohjelmaa ja sääntöjä ja häpäisevät käytöksellään kommunistin ylevää nimeä.

Ehdotetaan säädettäväksi sellainen järjestys, että puolueen perusjärjestön päätös puolueesta erottamisesta astuu voimaan sitten kuin sen on vahvistanut NKP:n piiritai kaupunkikomitea. Se tullaan katsomaan lopulliseksi samalla tavalla kuin niiden päätös puolueeseen hyväksymisestä. Tämä kohottaa NKP:n piiri- ja kaupunkikomiteoiden vastuuta kommunistien henkilöasioiden käsittelystä. Tällöin ei loukata kommunistien oikeuksia, koska he voivat kuten ennenkin valittaa mihin tahansa ylempiin puolue-eliimiin aina NKP:n keskuskomiteaa myöten. On itsestään selvää, että aluekomiteat, aluepiirikomiteat ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat ovat velvolliset kuten nykyäänkin valvomaan henkilöasioiden käsittelyä puolueen piiri- ja kaupunkijärjestöissä.

Vastedes on todennäköisesti epätarkoituksenmukaista turvautua sellaiseen puolueen sisäiseen vaikutuskeinoon kuin puolueen jäsenen siirtämiseen jäsenkandidaatiksi. Käytännössä se ei ole osoittautunut tarkoitustaan vastaavaksi. Puoluejärjestöjen käytettävissä on kyllin paljon muita kasvatukseenkeinoja. Jos taas kommunisti ei ole puolueen jäsenen ylevän nimen arvoinen, puoluejärjestön on ratkaistava, voiko hän kuulua NKP:n riveihin.

Eräät muutokset ja lisäykset koskevat puolueen ylimpiä elimiä käsittelevää sääntöjen osaa.

Aikana, jolloin puolueen tehtävät ja merkitys kommunistisessa rakennustyössä yhä kasvavat, saattaa edustajakokouksen välisenä kautena osoittautua välttämättömäksi käsitellä tärkeimpiä poliittisia ongelmia NKP:n keskuskomitean täysistuntoa laajemmilla edustusluontoisilla puoluefoorumeilla. V. I. Leninin eläessä ja myöhemminkin aina vuoteen 1941 asti pidettiin sellaisissa tapauksissa yleisiä puoluekonferensseja. Säännöissä tulee osoittaa, että keskuskomitea voi tarpeen vaatiessa kutsua koolle yleisliittolaisia puoluekonferensseja ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat tasavaltojen puoluekonferensseja.

Ehdotetaan hyväksyttäväksi liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden ehdotukset, jotka koskevat liittotasavaltojen kommunistipuolueiden edustajakokousten samanaikaista koollekutsumista, ja säädettäväksi, että ne kutsutaan koolle vähintään kerran neljässä vuodessa.

Lukuisissa kommunistien kirjeissä on esitetty ehdotus NKP:n keskuskomitean puhemiehistön nimen muuttamisesta NKP:n keskuskomitean poliittiseksi toimistoksi. Kommunistit perustelevat tätä ehdotustaan sillä, että puolueessa oli pitkän aikaa Leninin eläessä ja myöhemmin Keskuskomitean poliittinen toimisto. Nimitys Poliittinen toimisto kuvastaa täydellisemmin puolueemme ylimmän poliittisen elimen toiminnan luonnetta, elimen, joka johtaa NKP:n keskuskomitean työtä NKP:n keskuskomitean täysistuntojen välisenä aikana. Me kannatamme mainittua ehdotusta.

On esitetty mielipide, että Keskuskomitean Venäjän SFNT:n toimikunnan säilyttäminen on nykyään tarpeellonta. Käytännössä on siten, että vaikka Keskuskomitean VSFNT:n toimikunta onkin olemassa, kaikki Venäjän Federaation aluepiirien ja alueiden puoluejärjestöjen toiminnan tärkeimmät kysymykset käsittelee NKP:n keskuskomitean puhemiehistö ja sihteeristö. Sen vuok-

si on epätarkoituksenmukaista, että on olemassa vielä yksi NKP:n keskuskomitean rinnakkaiselin Venäjän Federaatiossa. NKP:n keskuskomitea hyväksyy tovereiden tämänkin ajatuksen.

Koska on saatu paljon NKP:n keskuskomitealle ja puolueen XXIII edustajakokoukselle osoitettuja ehdotuksia, jotka koskevat puolue-elinten kokoonpanon ja niiden johtavien kaaderien uusimisen ja vahvistamisen säännöstelyä, on neuvoteltava siitä, onko säännöissä säilytettävä kyseiset säädökset. Johtaelinten säännöllisen uusimisen ja jatkuvuuden periaate sinänsä on ollut voimassa puolueessamme jo pitkän aikaa. Ja se on oikea periaate. Puolue on aina pitänyt huolta uusien varttuneiden työntekijäin nostamisesta johtavaan puolue- ja valtiotyöhön.

Mitä tulee nykyään voimassa oleviin tätä prosessia säännösteleviin normeihin, niin elämä on osoittanut, että ne eivät ole vastanneet tarkoitustaan. Valittaessa kommunisteja johtaelimiin eräin paikoin alettiin pitää silmällä muodollisia seikkoja sen sijaan, että olisi pidetty periaatteena työntekijäin valitsemista poliittisten ominaisuuksien ja toimintapätevyyden perusteella. Sen seurauksena valinnallisten elinten toiminnasta joutuvat useinkin vetäytymään syrjään hyvät työntekijät, jotka saattaisivat vieläkin toimia aktiivisesti puoluekomiteoissa.

Ehdoton määräys, jonka mukaan kommunisti saattaa olla puolueen perusjärjestön sihteerinä kaksi vuotta, on johtanut siihen, että sihteerit ovat vaihtuneet usein. Kun aikaisemmin vaihtui vuosittain 30—35 prosenttia perusjärjestöjen sihteereistä, niin viimeksi kuluneina vuosina vaihtuvaisuus on lisääntynyt 60 prosenttiin. Kaksi kolmasosaa sihteereistä on sitä paitsi vapautettu toimistaan yksinomaan sen vuoksi, että sääntöjen määräämä toimiaika on kulunut umpeen. Se on alkanut vaikuttaa kielteisesti puolueen perusjärjestöjen toimintaan.

Se sääntöjen vaatimus, että kaikissa sääntömääräisissä

vaaleissa on uusittava vähintään puolet puolueen piirikunta-, kaupunki- ja piirikomiteoiden sekä perusjärjestöjen puoluekomiteoiden ja toimistojen jäsenistöstä on niin ikään johtanut siihen, että on perusteettomasti supistettu kokoneiden työntekijäin piiriä, jotka voivat tulla valituiksi puoluekomiteoihin.

Edustajakokouksessa on tämän vuoksi käsiteltävä NKP:n sääntöjen mainitut säädökset. Nähtävästi on taroituksenmukaista jättää sääntöihin vain se periaatteellinen ohjelmallinen johtoajatus, että puolue-elinten vaaleissa perusjärjestöistä aina keskuskomiteaa myöten noudatetaan periaatteena niiden jäsenistön säännöllistä uusimista ja johdon jatkuvuutta, ja poistaa säännöistä tätä prosessia säännöstelevät normit. On katsottava oikeammaksi ja demokraattisemmaksi se, että kommunistit päättävät itse, onko se tai tämä puolueen jäsen poliittisten ominaisuuksiensa ja toimintapätevyytensä kannalta sen arvoinen, että hän voi kuulua puolueen johtoelimeen.

Niinikään ehdotetaan vahvistettavaksi säännöissä se vakiintunut käytäntö, jonka mukaan suurten puoluejärjestöjen komiteoille myönnetään piirikomitean oikeudet, säädettäväksi, että tällaiset puoluekomiteat valitaan kahdeksi vuodeksi.

Puolueen keskuskomitea on varma siitä, että ehdotettujen muutosten ja lisäysten tekeminen NKP:n sääntöihin kohottaa puolueen organisatorisen työn tasoa, parantaa puolueen toimintaa.

3. Puolueen aatteellinen kasvatustyö

Toverit!

Kommunistisen puolueen toiminnan tärkeimpiä perusosia on teoreettinen toiminta, kommunistien ja kaikkien työtätekevien aatteellis-poliittinen kasvatustyö. Puolueemme on kantanut aina korkealla marxismin-leninismien vallankumouksellisen teorian kaikkivoittavaa lippua.

Kaiken sen monitahaisen toiminnan järkkymättömänä periaatteena on uskollisuus tälle vallankumoukselliselle opille ja leppymätön taistelu sen vihollisia vastaan.

V. I. Lenin kehotti aina puolueen jäseniä tutkimaan jatkuvasti marxilaisuuden vallankumouksellista teoriaa ja kehittämään sitä luovasti. Hänen luova suhtautumisansa teoriaan on meille suurena esikuvana, hän antoi verrattoman näytteen monien sosialistisen vallankumouksen kehitystä ja uuden yhteiskunnan rakentamista koskevien peruskysymysten teoreettisesta ja käytännöllisestä ratkaisemisesta. Hänen aatteittensa, viitoitustensa ja ohjeittensa vaikutus kaikkeen jokapäiväiseen yhteiskunta-, valtio- ja talouselämäämme on nykyäänkin arvaamattoman suuri.

Kaikki sosialismin suuret voitot maassamme on saatettu Marxin-Leninin opin pohjalta.

Viholliset elättelevät suotta sellaisia toiveita, että kommunistinen puolue ja neuvostokansa rappeutuvat aatteellisesti. Niin ei käy milloinkaan! Maailmassa ei ole sellaista voimaa, joka pystyisi murtamaan horjumattoman uskollisuutemme marxismia-leninismiä kohtaan tai heikentämään sitä.

Marxin—Engelsin—Leninin teoreettinen perintö on puolueemme ja koko maailman kommunistisen liikkeen suurimpia aarteita. Täydellä syyllä voidaan sanoa, että puolueemme kaiken historiallisen toiminnan voimakain, merkittävin puoli on marxismin-leninismin tieteellisen teorian luova kehittäminen ja tämän teorian elimellinen yhdistäminen työväenluokan ja kaikkien työvätekevien joukkojen vallankumoukselliseen käytäntöön.

Teoreettisen työn mitat ja tehtävät laajenevat nykyoloissa entistä suuremmiksi. Tieteellinen teoriä ei ole ollut ainoallekaan yhteiskunnalle niin tarpeellinen kuin se on sosialistiselle yhteiskunnalle. Teorian tulee sen vuoksi vastedeskin avata tietä käytännölle ja turvata se, että neuvostokansan talous- ja kulttuurielämää johdetaan ehdottoman tieteellisesti. Laajakantoisen teoreet-

tisen toiminnan tulee valaista kirkkaana majakkana tietä puolueellemme. Puolue katsoo marxilais-leniniläisen teorian luovan kehittämisen tärkeimmäksi tehtäväkseen, kommunismin menestyksellisen rakentamisen välttämättömäksi ehdoksi.

Suuri merkitys tässä on yhteiskuntatieteillä, joihin puolue on aina pannut ja panee suuria toiveita ja joille se on säilyttänyt suuren vastuun. Neuvostomaan tiedemiesten mitä tärkein tehtävä on talouden ja politiikan, filosofian ja sosiologian, historian ja oikeusopin sekä muiden yhteiskuntatieteiden tärkeiden ongelmien tutkiminen kytkemällä ne läheisesti kommunistisen rakennustyön käytäntöön. Heidän tehtävänä on tutkia kaikinpuolisesti ongelmat, jotka koskevat kommunististen yhteiskunnallisten suhteiden muodostamisprosessin suuntaa ja luonnetta, valtiojärjestelmän parantamista ja sosialistisen demokratian kehitystä, taloudenhoidon muotoja ja menetelmiä, tieteellistä työnjärjestelyä, kommunistisen kasvatustyön sisältöä ja menetelmiä ja muita nykytärkeitä aiheita.

On luovuttava siitä eräiden työntekijöiden keskuudessa vallalla olevasta käsityksestä, että yhteiskuntatieteillä on yksinomaan propagandamerkitys ja että niiden tehtävänä on selittää ja kommentoida käytäntöä. Yhteiskuntatieteiden kehitys ja niiden suositusten soveltaminen käytäntöön on merkitykseltään yhtä tärkeää kuin luonnontieteiden saavutusten käyttö aineellisen tuotannon piirissä ja kansan henkisen elämän kehityksessä.

Tärkeä merkitys on taistelulla, jota käydään porvarillista ideologiaa, revisionismia, dogmatismia ja reformismia vastaan. Meidän on muistettava aina, että imperialismi on luokkavihollisemme. Se harjoittaa myyräntöytää sosialistista järjestelmää, tämän järjestelmän periaatteita, ideologiaa ja moraalialla vastaan. Imperialismin jättimäinen propagandakoneisto turmelee yksilön ja yrittää vieroittaa joukot politiikasta. Porvarillista ideologiaa vastaan tulee taistella leppymättömästi kaikissa tilanteissa, sillä tämä taistelu on luokkataistelua,

taistelua ihmisestä, taistelua hänen ihmisarvonsa ja vapautensa puolesta, sosialismin ja kommunismin asemien lujittamiseksi, kansainvälisen työväenluokan etujen hyväksi.

Tiedemiesten kunniatehtävänä on luoda Lokakuun suuren sosialistisen vallankumouksen 50-vuotispäivälle ja V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivälle omistettuja teoksia.

Marxismi-leninismi syntyi ja varttui tieteenä käymälä leppymätöntä taistelua kaikkinaisia vääristelyjä ja riistäjäluokkien ideologiaa vastaan. Se on aina eriteltyt syvästi objektiivisia historiallisia prosesseja ja luokkataistelua ja määritellyt sen perusteella vallankumouksen teorian ja taktiikan sekä valaissut tietä uuden yhteiskunnan rakentamisessa. Siinä on suuren kommunistisen opin elämänmyönteinen voima ja kuolemattomuus.

Ylevien marxilais-leniniläisten aatteiden käytännöllinen toteuttaminen kytkeytyy erottamattomasti laajojen kansanjoukkojen elävään luovaan toimintaan, niiden aktiiviseen osallistumiseen kommunistiseen rakennustyöhön, ja sen puolue saa aikaan suorittamalla suurta määrätietoista järjestelyä- sekä aatteellista kasvatus-työtä.

Puolueen monivuotisen ideologisen toiminnan suurena tuloksena on se, että on kasvatettu uusi neuvostoihminen. Jatkaen maailman ensimmäisen työläisten ja talonpoikain valtion luoneiden taistelijain sukupolven vallankumouksellisia perinteitä neuvostoihminen on rakentanut sosialismin, kestänyt ja voittanut kamppaillessaan elämästä ja kuolemasta fasismia vastaan, suojannut vallankumouksemme suuret aikaansaannokset ja rakentaa nyt ensimmäisenä historiassa kommunismia. Työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja neuvostosivistyneistön korkeatasoinen sosialistinen tietoisuus ja uljas työ ovat esimerkiksi kelpaavia. Sosialismin voit- taessa tapahtui neuvostoihmisten tietoisuudessa syvällinen muutos.

Nykyään on tärkeimpänä tehtävänä kohottaa vielä-

kin korkeammalle tasolle puolueen ideologista toimintaa kaikilta osiltaan. Meidän on muistettava ne Leninin sanat, että tietoisien työntekijöiden ja yhteiskunnallisen toiminnan ulkopuolella kommunistinen kasvatusta on ja tulee olemaan mahdotonta. Kaiken ideologisen toiminnan on kytkeydyttävä läheisesti elämään, kommunistisen rakennustyön käytäntöön, muutoin se muuttuu poliittiseksi jutusteluksi, kuten Lenin tähdensi monesti. Työtätekevien vetäminen mukaan ratkaisemaan menestyksellisesti kommunismin aineellisen ja teknisen perustan rakentamistehtäviä, yhteiskunnan kaikkien jäsenten tieteellisen maailmankatsomuksen muovaaminen, kommunistisen moraalin ja siveyskatsomusten juurruttaminen yhteiskunnan kaikkien jäsenten keskuuteen sekä kaikin puolin kehittyneen yksilön kasvattaminen — sellainen on puolueen ideologisen toiminnan tarkoitus.

Neuvostokansa ratkaisee ihmiskunnan historiassa mitä suurinta yhteiskunnallista tehtävää — rakentaa kommunismia. Kymmeniä miljoonia ihmisiä osallistuu aktiivisesti luovaan rakennustyöhön. Meidän on opetettava aluksi enemmistö ja sitten myös kaikki työtätekevät tekemään työtä samalla tavalla kuin tänään työskentelevät maineikkaat eturivin ihmiset, jotka ovat mestareita alallaan. Tämä on täysin voimienmukainen tehtävä. Nykypäivien eturivin ihmiset, tuotannon uudistajat ovat tavallisia ihmisiä. He eroavat toisista kuitenkin siinä, että he ovat perehtyneet täydellisesti tekniikkaan, palvelevat tietoisesti yhteiskuntaa, ovat moraalisesti ja siveellisesti puhtaita, uhrautuvaisia, hengeltään kollektivisteja ja täyttävät voimiaan säälimättä velvollisuutensa kansaa kohtaan. He ovat kuin tulevaisuuden ihmisiä. He tekevät työtä sillä tavalla kuin kaikki tulevat tekemään sitä kommunismin aikana. Tällä on hyvin suuri merkitys ideologisen työn menestymisen kannalta. Tämä on esimerkki, esikuva, jota tulee seurata ja josta voidaan ottaa oppia. Puoluejärjestöjen on tehtävä kaikkensa sen hyväksi, että jokainen neuvostoihminen näkisi uuden viisivuotissunnitelman tavoitteet oman henkilökohtaisen

työnsä ohjelmaksi ja antaisi asianmukaisen panoksen tämän suunnitelman täyttämiseen.

Puolueemme on aina pitänyt ensiarvoisen tärkeänä yhteiskunnan kaikkien jäsenten kasvattamista tietoiseen kurinalaisuuteen. Työkurin lujittaminen ja se, että vaaditaan ehdottomasti noudattamaan sosialistisen yhteiskunnan hyväksymiä lakeja ja sääntöjä, ei ole suinkaan ristiriidassa neuvostojärjestelmän demokraattisten periaatteiden kanssa, vaan se on päinvastoin sosialistisen neuvostodemokratian kehityksen ja laajentamisen edellytys. Sosialistisen demokratian olemuksena on jokaisen ihmisen hyväksi koitua koko yhteiskunnan sosialistinen järjestyneisyys ja koko yhteiskunnan hyväksi koitua jokaisen ihmisen sosialistinen kurinalaisuus. Puolueen tehtävänä on lujittaa alituisen tiukkaa kurinalaisuutta ja järjestyneisyyttä puolueen ja valtion kaikissa renkaissa.

Tärkeä sija puoluejärjestöjen toiminnassa tulee olla sillä, että opetetaan neuvostoihmiset olemaan säästeliäitä, huolehtimaan yhteiskunnan rikkauksien säilymisestä ja kartuttamisesta. Neuvostoyhteiskunnalla on jo nyt valtavia koko kansalle kuuluvia rikkauksia. Mutta synnyinmaan rikkauksia on herkeämättä kartutettava ja käytettävä säästeliäästi ja taloudellisesti. Valitettavasti meillä vielä toisinaan haaskataan aineellisia arvoja ja käytetään niitä epätaloudellisesti. Kuinka paljon rikkaampi ja voimakkaampi valtiomme olisikaan, jos me kaikki oppisimme käyttämään järkevästi ja taloudellisesti jokaisen metalli-, hiili-, sementti- ja öljykilon ja kansanvarojen jokaisen ruplan. Säästeliäisyyteen totuttamisen tulee puolueen ideologisessa toiminnassa olla yhtä tärkeää kuin on totuttaminen työhön.

Toverit!

Meidän synnyinmaamme, suuren Neuvostoliiton perustana on maamme kansojen veljeys, ystävyys ja yhteistyö sekä yhteiskuntataloudellisen rakenteen, poliittisen järjestelmän ja yhtenäisen sosialistisen ideologian yhteisyys. Neuvostoliiton kansojen keskinäiset taloudelli-

set ja kulttuuriyhteydet käyvät yhä kiinteämmiksi ja monipuolisemmiksi. On käynnissä kansojen lähentymisen, niiden ystävyys ja veljeyden, yksimielisyyden ja yhteenliittyneisyyden murtumattomien siteiden lujittamisen suurenmoinen prosessi.

Puolue lujitti, rakensi ja paransi jatkuvasti tätä liittoa miltei puolen vuosisadan ajan, kunnes se muuttui siksi valtiomme järkähtämättömäksi ja mahtavaksi voimaksi, jollainen Neuvostoliiton kansojen ystävyys ja veljeys on nykyään. Vihollisemme ovat yrittäneet monta kertaa järkyttää ja murtaa tämän lujan ystävyysniin asevoimin kuin myös porvarillisen ideologiansa myrkyllä avulla. Kaikki heidän toiveensa ovat kuitenkin rauenneet tyhjiin, jota vastoin neuvostokansojen ystävyys voimistuu, kukoistaa, lujittaa ja kehittyy.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on proletariatin internationalismin sekä kansojen ystävyys ja veljeyden aatteiden elävä ruumiillistuma. Maamme 131:tä kansakuntaa ja kansallista ryhmää edustavat puolueemme riveissä niiden parhaat pojat ja tyttäret. Olemme ylpeitä siitä, että samoin kuin joet virtaavat mahtavaan mereen myös puolueemme kaikki kansalliset osastot yhtyvät Neuvostoliiton kommunistiseen puolueeseen, samoin ajattelevien leniniläisten liittoon, jolla on yksi tahto, yksi päämäärä, yksi ideologia.

Tämä edustajakokouksemme on siitä mainiona esimerkkinä ja todisteena. Katsokaa ympärillenne, toverit, täällä salissa on maamme monien kansojen ja kansallisuuksien edustajia. Jokainen heistä on oman sosialistisen kansakuntansa poika, mutta samalla hän on puolueemme poika, sen soturi, hän on internationalistikkommunisti, jolle Neuvostoliiton kaikkien kansojen intressit ovat yhtä kalliita, läheisiä ja ymmärrettäviä kuin hänen oman kansansa intressit. Siinä on puolueemme voima, siinä on monikansallisen neuvostovaltiomme, neuvostokansamme voima.

Puolueen ja kaikkien kommunistien, olkootpa he mitä kansallisuutta hyvänsä, tulee vastaisuudessakin toimia

väsymättömästi sen hyväksi, että Neuvostoliiton kansat lähenisivät entistä enemmän kaikin tavoin toisiaan, että niiden ystävyys ja veljeys lujittuisi ja niiden taloudelliset, kulttuuri- ja aatteelliset yhteydet muodostuisivat entistä kiinteämmiksi ja monipuolisemmiksi. Maamme poliittisen, taloudellisen ja kulttuurikehityksen ongelmia ratkoessaan puolue tulee edelleenkin ottamaan huomioon jokaisen kansan intressit ja kansalliset erikoisuudet, kasvattamaan kaikkia neuvostoihmisiä proletaarisen internationalismin aatteiden hengessä ja järkähtämättömän uskollisiksi Neuvostoliiton kansojen veljeyden ja ystävyuden asialle. Se on ainoaa oikeaa kansallisuuspolitiikkaa. Neuvostoliiton kehitys kokonaisuudessaan on todistanut sen elinvoimaiseksi ja oikeaksi.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen tärkeimpiä tehtäviä on aina ollut, on ja tulee olemaan monikansallisen neuvostokansan ystävyuden ja yksimielisyyden lujittaminen, yhteyksien kehittäminen sosialististen maiden veljeskansoihin sekä koko maailman kommunistisiin puolueisiin ja kaikkiin työtätekeviin.

Toverit!

Ratkaistavanamme on suuria tehtäviä aatteellis-poliittisen työn alalla maaseudulla. Maatalouden sosialistisen uudestijärjestelyn puolesta käydyn kamppailun kulussa maaseudun työväen mentaliteetti on perin pohjin muuttunut, sen sivistys- ja kulttuuritaso on kohonnut ja työväenluokan ja talonpoikaiston liitto on lujittunut entisestään. Samalla on kuitenkin huomautettava, että maaseudulla harjoitetussa kulttuuri- ja valistustyössä on suuria puutteita. Pitkään aikaan ei annettu asian vaatimaa merkitystä kerhotojen, kirjastojen, elokuvateattereiden ja urheilulaitosten verkoston laajentamiselle maaseudulla.

Puolue-, neuvosto-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöjen ja kaikkien ideologisten laitosten on kiinnitettävä huomiota näiden puutteiden poistamiseen. On saatava aikaan perinpohjainen parannus maaseudun työntekijäin poliittisessa kasvatuksessa ja sivistämisessä,

kaupunkien kulttuuri- ja valistuslaitosten, teattereiden sekä kirjailija- ja taiteilijaliittojen ja järjestöjen on autettava aktiivisemmin maaseutua. Tätä toimintaa on harjoitettava laajalla rintamalla. Maaseudun kulttuuritason kohoaminen ja elinolojen paraneminen tulevat epäilemättä edistämään kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen tuotantovoimien menestyksellistä kehittymistä.

Toverit!

Joukkojen aatteellisen kasvatuksen tehokkuus riippuu läheisesti kommunistien teoreettisen ja poliittisen tietotason kohottamisesta. Meidän on otettava huomioon niin ikään se, että puolueemme on kasvanut lukumääräisesti. Miltei neljännes sen jäsenistöstä on kommunisteja, jotka ovat olleet puolueessa alle kolmen vuoden ja jäsenkandidaatteja.

Puolueella on runsaasti kokemusta kommunistien teoreettisen opiskelun järjestämisestä. Se parantaa jatkuvasti puoluevalistustoimintaa, samalla kun se ottaa varteen kaiken parhaan aikaisemmin saadusta kokemuksesta. Keskuskomitea on kehittänyt ja ottanut nyt käyttöön uuden, johdonmukaisemman puoluevalistusjärjestelmän, jossa otetaan huomioon työntekijäin erilainen teoreettinen tietotaso ja jonka tarkoituksena on saada kommunistien koko armeija suorittamaan aktiivisesti valistus- ja propagandatyötä työtätekevien keskuudessa.

Nykyään, kun puolue ratkoo suuria poliittisia ja taloudellisia tehtäviä, jokainen kommunisti on velvollinen astumaan yhtä jalkaa elämän kanssa, omaksumaan suuren marxismin-leninismien teorian, kasvattamaan itseään vallankumoukselliseksi ja periaatteelliseksi bolshevikiksi, hänen on opittava kannattamaan kaikkea uutta ja edistyksellistä ja vihaamaan luutuneisuutta ja totunnaisuutta. Kommunistinen aatteellisuus antaa työntekijöillemme voimaa ja lujuuutta viedä läpi puolueen politiikkaa.

Ideologisen työn tehtävät ovat suuret ja monimutkaiset. Ne vaativat puoluetta parantamaan perusteellisesti tämän erittäin tärkeän alan johtoa. Tämän päivän neuvostoihminen osallistuu aktiivisesti puolueen linjan to-

teuttamiseen, hän on maansa todellinen isäntä. Hänen harrastuspiirinsä on laaja ja kulttuurivaatimuksensa suuret. Kaikki se on otettava huomioon ideologisessa toiminnassa.

Meillä on käytettävissämme huomattavia aineellisia mahdollisuuksia kasvatustyön laajentamiseen joukkojen keskuudessa. Maassamme julkaistaan 7 700 sanomalehteä ja miltei 4 000 aikakauslehteä. Niiden painos on lisääntynyt kuluneella toimintakaudella 74 miljoonalla kappaleella, ts. 1,6-kertaiseksi. Joka vuosi julkaistaan enemmän kuin 1250 miljoonaa kirjaa. Maassamme on yli 70 miljoonaa vastaanotinta ja lankaradiota ja toimii 120 televisioasemaa. Uudesta viisivuotissuunnitelmasta annettujen direktiivien mukaan Neuvostoliitossa tulee vuonna 1970 olemaan 40 miljoonaa televisiota.

Puolueella on käytettävissään mainioita opinto-ohjajia ja agitaattoreita, lehtimiehiä, televisio-, elokuva-, radio- ja teatterialalla toimivia työntekijöitä. Siinä on todellakin puolueen aarre, jota on vaalittava, kartutettava huolellisesti ja käytettävä oikein.

On kerta kaikkiaan luovuttava siitä virheellisestä käsityksestä, että ideologinen työ on yksinomaan puolue-toiminnan tämän alan specialistien asia. Tällainen käsitys on ristiriidassa puolueen perinteiden kanssa ja ka-ventaa sen aatteellisen vaikutuksen alaa. Ideologinen työ on koko puolueen, kaikkien kommunistien asia. Meidän tulee aina muistaa, että aatteellinen vaikutus joukkoihin, koko valistustyön tehokkuus riippuvat suoranaisesti puolueen jäsenten, johtohenkilöiden persoonallisen esimerkin voimasta. Sanojen ja tekojen yhteisyys on mitä tärkein leniniläinen vaatimus, jonka tulee olla vastaisuudessakin puolueemme, jokaisen kommunistin ja jokaisen johtavan työntekijän toiminnan laki.

Puoluejärjestöjen on parannettava herkeämättä kaikkia aatteellis-poliittisia kasvatustekijöitä ja -muotoja, suoritettava ideologista työtä suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti ja koordinoitava paremmin kaikkien ideologisen rintaman osastojen toimintaa. Työ on järjestettävä

sillä tavalla, että puoluepropaganda, joukkojen keskuudessa harjoitettu agitaatio, kulttuuri, kansanvalistus ja -sivistys, sanalla sanoen kaikki keinot palvelisivat jaloa neuvostoihmisten marxilais-leniniläisen tietoisuuden muovaamisen asiaa, suurta kommunismin rakentamisen asiaa.

Toverit edustajat!

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous on koolla kahden suuren merkkipäivän aattona. Ensi vuonna, vuonna 1967, tulee kuluneeksi 50 vuotta päivästä, jolloin voitti Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous ja perustettiin maailman ensimmäinen sosialistinen valtio, Neuvostoliitto. Vuonna 1970, ts. uuden viisivuotiskauden viimeisenä vuotena, tulee kuluneeksi 100 vuotta suuren neron, puolueemme ja valtiomme perustajan ja johtajan Vladimir Iljitsh Leninin syntymästä. Voidaan olla varmoja siitä, että neuvostomaan työtätekevät, kaikki neuvostoihmiset ottavat nämä merkkipäivät vastaan usuin huomattavin saavutuksin kommunistisessa rakennustyössä.

Nämä suuret merkkipäivät sävyttävät aivan erikoisella tavalla viisivuotiskautta ja antavat sille erityisen merkityksen. Nämä kaksi merkkipäivää tulevat valaisemaan kirkkaasti puolueen ja kansan jättiläiskamppailua uuden viisivuotissuunnitelman toteuttamiseksi.

Uuden viisivuotissuunnitelman poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys ja sen toteuttamiseksi käytävä kamppailu ulottavat vaikutuksensa kauas maamme rajojen ulkopuolelle. Maan talouden kehityksen uusi suunnitelma olennoi käytännöllisesti puolueen ja neuvostovaltion järkähtämätöntä uskollisuutta Leninin määrittelemille proletaarisen internationalismin periaatteille, sitä, että ne täyttävät uskollisesti internaationaalisen velvollisuutensa sosialismin maailmanjärjestelmää, kansainvälistä kommunistista ja työväenliikettä sekä kansojen kansallista vapausliikettä kohtaan. Viisivuotissuunnitelman menestyksellinen täyttäminen tekee hyvän palveluksen sosialistisen maailmanjärjestelmän

yhtenäisyyden lujittamisen asialle, lujittaa entisestään Neuvostoliiton taloudellista ja puolustusmahtia ja sen kansainvälistä arvovaltaa.

Toverit, juuri sen vuoksi meidän on ryhdyttävä suorittamaan käytännössä viisivuotissuunnitelman tehtäviä äärimmäisen tarkasti ja sitkeästi niin kuin kommunistien kuuluu.

Samalla kun puolueemme ja kaikki neuvostoihmiset uhraavat voimansa tulevaisuuden yhteiskunnan rakentamiselle ne tuntevat ylpeyttä silmäillessään puolivuosisadan aikana kulkemaansa uskomattoman raskasta, mutta maineikasta taivalta.

Meillä on millä ylpeillä, toverit. Yksikään kansa ei ole ihmiskunnan historian aikana suorittanut näin lyhyessä ajassa ja näin uskomattoman raskaissa oloissa sellaisia vertaansa vailla olevia suurtekoja uuden yhteiskunnan rakentamisessa ja talouden, tieteen ja kulttuurin kehittämisessä kuin neuvostokansa on suorittanut. Se mitä kommunistinen puolue ja neuvostokansa ovat jo saaneet aikaan työllään, sekä meidän uudet saavutuksemme ja urotekomme muodostuvat maailman ensimmäisen sosialistisen yhteiskunnan puolivuosisataisen sankarillisen historian kruunuksi.

Tänään nähdään erityisen selvästi, millainen meidän sosialistinen valtiomme oli syntyessään ja millainen siitä on tullut nyt.

Sallikaa palauttaa mieleenne eräs tapaus historiasta. Vuonna 1918 maaliskuun alussa, jolloin neuvostohallitus muutti Pietarista Moskovaan, V. I. Lenin kirjoitti yöllä junassa himmeän lampun valossa kuuluisan artikkelinsa "Meidän päiviemme päättehtävä".

Sosialistinen isänmaa eli silloin, kuten tunnettua, erittäin raskaita päiviä. Saksan imperialismi oli hyökännyt raivoisasti nuoren sosialistisen valtion kimppuun. Monet puolueen jäsenet joutuivat tuolloin epätoivon ja neuvottomuuden valtaan. Mutta Lenin ei ollut sellainen, että olisi joutunut edes hetkeksi pakokauhun ja neuvottomuuden valtaan. Hän vetosi artikkelissaan puolueeseen

ja kansaan ja kehotti niitä kulkemaan järkähtämättömästi ja päättäväisesti eteenpäin sosialismin tietä, rakentamaan kivi kiveltä vankan kivijalan sosialistista yhteiskuntaa varten, työskentelemään väsymättä uuden-aikaisen koneistetun teollisuuden luomiseksi, kurin aikaansaamiseksi, järjestyksen parantamiseksi, toimeliaisuuden lisäämiseksi sekä kansan kaikkien voimien yhteistoiminnan tehostamiseksi. Artikkelinsa hän päätti nerokkaaseen ennustukseen. Toverit, miettikää näitä sanoja: "Tämä on juuri sitä, mitä Venäjän Sosialistinen Neuvostotasavalta tarvitsee, jotta se lakkaisi olemasta köyhä ja varaton ja tulisi peruuttamattomasti mahtavaksi ja vauraaksi."

Tämä ennakkonäkemyks on toteutunut. Niin, maailmassa on olemassa tämä peruuttamattomasti mahtava ja vauras sosialistinen valtio! Se on meidän neuvostoisänmaamme, Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto. Sen mahti on todella peruuttamaton niin taloudellisessa, sotilaallisessa kuin kaikissa muissakin suhteissa. Ja tämä on yksinomaan sen tulosta, että puolue ja kansa ovat kulkeneet vuosikausia järkähtämättömästi Leninin viitoittamaa tietä.

Monikansallinen sosialistinen valtiomme tulee viettämään 50-vuotispäiväänsä täydessä kukoistuksessaan, maineikkaana ja voimakkaana. Raivostuneet viholliset, imperialistit, ovat kuluneen puolivuosisadan aikana hyökänneet monesti valtiomme kimppuun, mutta kansamme on joka kerta murskannut ankarissa ja verisissä taisteluissa vihollisensa ja jatkanut voitokasta eteenpäinkulkuaan. Ne valtavat voitot, joista neuvostoihmiset ovat oikeutetusti ylpeitä, he ovat saavuttaneet Neuvostoliiton kommunistisen puolueen johdolla.

Puolueemme on ikuistanut nimensä sillä, että on kyennyt järjestämään ja innoittamaan kansan suuriin tekoihin. Kaikki mitä maassamme on saavutettu, on saavutettu puolueen johdolla. Puolue on kuitenkin pystynyt saavuttamaan nämä voitot vain sen ansiosta, että kansa

on tehnyt uhrautuvasti työtä ja kannattanut puoluetta rajattomasti.

Sankarillinen työväenluokka, maineikas kollektiivitalonpoikaisto ja lahjakas sivistyneistömme, miehet, naiset ja nuoriso — juuri he ovat toteuttaneet elämässä puolueen suuret suunnitelmat ja ohjeet, sulattaneet metalleja, louhineet hiiltä ja malmia, valmistaneet koneita, kasvattaneet viljaa, rakentaneet, kartuttaneet synnyinmaamme rikkauksia ja tarpeen vaatiessa puolustaneet sitä ase kädessä vihollisten hyökkäyksiä vastaan. Puolueemme on rajattoman ylpeä siitä, että niin suuri sankarikansa kuin neuvostokansa, on jo puolen vuosisadan ajan uskonut sille kohtalonsa ja tulevaisuutensa.

Saanan luvan kiittää lämpimästi neuvostokansaa kommunistista puolueettamme edustavan kokouksemme nimessä niitä suuresta luottamuksesta ja kannatuksesta, valtavasta työstä, viisaudesta, rohkeudesta, sitkeydestä ja urhoollisuudesta, jota se on osoittanut Leninin asian, puolueen asian puolesta käydyssä taistelussa!

Neuvostokansa näkee puolueessa johtajansa, neuvojansa ja kaikkien voittojensa järjestäjän. Se on vakuuttunut tekojen pohjalla ja vakuuttuu joka päivä siitä, että puolueen politiikka, niin sen ulko- kuin sisäpolitiikkakin, on ainoaa oikeaa politiikkaa ja se tie, jota pitkin puolue johtaa neuvostokansaa eteenpäin, on ainoa oikea, Leninin viitoittama tie.

Saanan luvan vakuuttaa monimiljoonaisen kommunistipuolueemme kaikkia osastoja edustavan kokouksemme nimessä työväenluokalle, kaikille työtätekeville ja monikansallisen maamme kansoille, että kommunistinen puolue tulee vastaisuudessakin taistelemaan kaikin voimin kansan onnen ja synyinmaamme kukoistuksen, kommunismin puolesta ja osoittaa teoillaan olevansa neuvostokansan suuren luottamuksen arvoinen.

Eläköön Neuvostoliiton kommunistinen puolue, Leninin puolue!

Eläköön maineikas, työteliäs ja urhoollinen neuvostokansa!

Eläköön ja kukoistakoon suuri monikansallinen synnyinmaamme, Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto!

Eläköön sosialismin maiden voimallinen ystävyysliitto!

Kehittyköön ja lujittukoon kansainvälinen kommunistinen ja työväenliike!

Eläköön ikuisesti marxismi-leninismi!

Eläköön kommunismi!

TOVERI L. I. BREZHNEVIN LOPPUPUHEENVUORO 4. 4. 1966

Toverit edustajat! Puolueemme keskuskomitean toimintaselostuksesta käyttivät puheenvuoroja edustajakouksessa suuren monikansallisen neuvostomaan, kaikkien liittotasavaltojen kommunististen puolueiden, sankarikaupunkien Moskovan ja Leningradin, Uralin, Siperian ja Povolzjen edustajat, kaukoidän, Venäjän liittotasavallan alueiden, piirien ja autonomisten tasavaltojen lähettäjä.

Edustajakokouksen puhujakorokkeelta saimme kuulla, mitä etumaisilla työläisillä, kolhoosilaisilla, insinööreillä, tiedemiehillä, kirjallisuuden ja taiteen, puolueen, valtion, ammattiliittojen ja nuorisjärjestöjen edustajilla oli sanottavanaan.

Leninin 12-miljoonaisen puolueen täysivaltaiset edustajat pohtivat syvällisesti ja asiallisesti puolueen ja maan elämää koskevia tärkeitä kysymyksiä, tähänastisia saavutuksia ja tulevaisuuden suunnitelmia.

Puheenvuorojen merkityksen voisi pääpiirteissään luonnehtia lyhyesti näin:

ne osoittivat, että edustajakokous oli täysin yksimielinen keskuskomitean poliittisesta linjasta niin sisä- kuin ulkopoliittisissa asioissa;

ne osoittavat lämpimää bolshevistista kansainvälistä solidarisuutta kaikkia sosialismin maita, maailman kaikkia kommunisteja ja kaikkia imperialismia vastustavia voimia kohtaan;

ne osoittivat, loppujen lopuksi, todellisen toverillisen puoluehengen ja ankaran vaateliaisuuden itseään ja

muita kohtaan yhteisen asiamme voiton puolesta, lyhyesti sanoen, kommunismin rakentajain valtavan armeijan etumaisen joukon hyvän ja asiallisen mielen- vireyden.

Tämä on oikein hyvä, toverit. Tämä on osoitus puolueemme korkeasta poliittisesta kypsyydestä.

Edustajakokousedustajat paitsi aktiivisesti tukeneet keskuskomitean politiikkaa myös ovat kehittäneet sitä, tehneet lisäyksiä keskuskomitean toimintaselostukseen, rikastuttaneet sitä suuren tosiasia-aineiston pohjalta ja esittämällä joukon uusia tärkeitä kysymyksiä.

Kaikkien tovereiden puheet edustajakokouksessa ki- teytyivät yhteen toimintaselostuksen kanssa ja toivat näin esiin puolueemme toiminnan koko laajuudessaan ja monipuolisuudessaan.

Tämä kaikki, toverit, vapauttaakin minut esittämästä laajempaa loppupuheenvuoroa.

**NKP:n
XXIII
EDUSTAJAKOKOUKSEN
DIREKTIIVIT
NEUVOSTOLIITON
KANSANTALouden
KEHITTÄMISEN
VIISIVUOTISSUUNNITELMASTA
VUOSIKSI
1966–1970**

**NKP:n keskuskomitean puhemiehistön
jäsenen, SNTL:n ministerineuvoston
puheenjohtajan A. N. Kosyginin alustus 5. 4. 1966**

Hyvät toverit edustajat! NKP:n keskuskomitea esittää puolueen XXIII edustajakokouksen käsiteltäväksi vuosiksi 1966—1970 laadittavaa SNTL:n kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmaa koskevan direktiiviluonnoksen. Tämä luonnos käsittää Neuvostoliiton talouden lähimpien viiden vuoden kehitysohjelman, jonka puolueemme esittää neuvostokansalle. Luonnoksessa kuvastuu puolueemme politiikan pääsisältö, neuvostokansan perusetuja ilmaisevan politiikan sisältö, jona on kommunismin rakennustyön edelleen laajentaminen Neuvostoliitossa NKP:n ohjelman suuntaviivoja vastaavasti.

Direktiiviluonnos julkaistiin ja sai laajaa vastakaikua kotimaassamme sekä rajojen takana. Sitä käsiteltiin eri tasavaltojen puoluejärjestöjen edustajakokouksissa, aluepiirien ja alueiden puoluekonferensseissa, puolueen perusjärjestöjen ja työtätekevien kokouksissa, siitä käytiin laajaa mielipiteiden vaihtoa lehdistössä. Luonnos on saanut kaikkialla osakseen yksimielisen hyväksymisen. On saatu paljon ehdotuksia. Nuo ehdotukset tullaan huolellisesti tutkimaan viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa ja eräiden niistä tulee heijastua direktiiveissä.

Ennen kuin ryhdyn selostamaan viisivuotissuunnitelman perustehtäviä, pyydän saada kertoa maamme talouden ja kulttuurin tärkeimmistä kehitystuloksista.

I. Neuvostoliiton kansantalous nykyvaiheessa.

Maan talouden ja kulttuurin kehitys seitsemän viime vuoden aikana

NKP:n keskuskomitean toimintaselostuksessa, jonka NKP:n keskuskomitean ensimmäinen sihteeri tov. L. I. Brezhnev esitti edustajakokoukselle, on:

vakuuttavasti osoitettu se jättiläismäinen työ, jonka puolue on tehnyt NKP:n XXII edustajakokousta seuranneella kaudella, sekä puolueen johtava osuus neuvostoyhteiskunnan kehittämisessä;

suoritettu Neuvostoliiton ulko- ja sisäpoliittisen aseman seikkaperäinen poliittinen luonnehdinta ja annettu arvio maamme kehityksen sosiaalisista ja taloudellisista yhteenvedoista;

määritelty jatkuvan kommunistisen rakennustyön talouspoliittiset tehtävät.

Sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän etevämmyyttä ilmaisevilla pitkän tähtäimen kansantaloussuunnitelmilla on mitä tärkein järjestävä osuus maamme talouden ja kulttuurin kehityksessä. On kulunut vajaat 40 vuotta siitä, kun puolueen XV edustajakokous, ohjeanaan Leninin lausuma ajatus sosialistisen talouden tie-teellisestä suunnittelusta, vahvisti ensimmäistä viisivuotissuunnitelmaa koskevat direktiivit. Silloin pantiin alulle Neuvostoliiton poliittisessa, taloudellisessa ja kulttuurikehityksessä tavattoman suurta osaa esittäneiden viisivuotissuunnitelmien sarja.

Silloin kun ensimmäinen viisivuotissuunnitelma hyväksyttiin, maamme itse asiassa vasta ryhtyi luomaan raskasta teollisuutta. Yksityispääomalla oli yhä vielä

huomattava sija teollisuustuotannossa ja varsinkin kaupassa; maaseutu oli tavallaan pienten talonpoikaistalouksien valtameri, neuvostotiloilla ja maatalousosuuksilla oli hyvin vähäinen osa maataloustuotannossa, riistäjäloukkia oli vielä sekä maaseudulla että kaupungeissa. Kommunistisen puolueen johtamina työväenluokka, työtätekevät joukot ottivat vasta ensi askelia sosialismin taloudellisen perustuksen rakentamisessa.

Täyttämällä ensimmäisen, toisen ja osan kolmatta, toisen maailmansodan keskeyttämää viisivuotissuunnitelmaa ratkaistiin mitoiltaan valtaisa maan teollistamisen ja maatalouden sosialistisen uudistamisen tehtävä. Riistäjäloukkista tehtiin loppu ja poistettiin ne syyt, jotka synnyttävät ihmisen riistoa. Vallitseviksi tulivat uudet sosialistiset tuotantosuhteet, jotka avasivat laajat mahdollisuudet tuotantovoimien nopeutuvalla kehitykselle. Neuvostoliitto muuttui korkeasti kehittyneeksi teollisuusmaaksi ja sosialismille laskettiin vankka aineellinen perusta.

Maassa tapahtui todellinen kulttuurivallankumous. Kaikki neuvostotasavallat saavuttivat suuria menestyksiä taloudellisessa rakennustyössä ja kulttuurielämässä.

Fasistien aloittama sota aiheutti suunnatonta vahinkoa Neuvostoliitolle: yli 20 miljoonaa ihmishenkeä tuhoutui ja me menetimme suunnilleen 30 prosenttia kansallisrikkaudestamme. Puolueen ja kansan eteen nousi lykkäystä sietämätön tehtävä: kansantalous oli jälleenrakennettava lyhyessä ajassa ja sitten ylitettävä huomattavasti sen sodanedellinen taso. Päättämällä neljännen viisivuotissuunnitelman me ratkaisimme tuon tehtävän pääpiirteissään. Viidennellä viisivuotiskaudella kohotettiin edelleen maan taloutta.

Puolueen XX edustajakokous, joka viitoitti suunnan kommunistisen rakennustyön laajentamiseen, vahvisti ohjeet kuudennen viisivuotissuunnitelman laatimiseksi. Kolme vuotta myöhemmin puolueen XXI edustajakokous vahvisti kansantalouden kehityksen tavoiteluvut vuosiksi 1959–1965. Koko tämä jakso käsittää kaksi

viisivuotiskautta. Maamme on siten täyttänyt kaikkiaan seitsemän viisivuotissuunnitelmaa. Jokainen viisivuotiskausi oli neuvostokansan suuri voitto, se merkitsi sosialistisen synnyinmaamme sankarillisen historian etappia, uutta askelmaa sosialismin ja kommunismin rakennustyössä.

Saadaksemme havainnollisemman kuvan tiestä, jonka maa on kulkenut ensimmäisestä viisivuotiskaudesta nykypäiviin, ja voidaksemme määritellä lähtöasemat uuden, kahdeksannen viisivuotissuunnitelman laatimista varten, esitän eräitä numeroita, joista näkyy miten raskaan teollisuuden eri haarojen tärkeimpien tuotelajien tuotanto on kasvanut:

	V u o d e t				
	1928	1940	1945	1958	1965
Sähköenergia					
(mrd. kWt)	5,0	48,3	43,3	235	507
Teräs (milj. tn)	4,3	18,3	12,3	54,9	91,0
Öljy (milj. tn)	11,6	31,1	19,4	113	243
Kaasu (mrd. m ³)	0,3	3,4	3,4	29,9	129
Kivihiili					
(milj. tn)	35,5	166	149	493	578
Sementti					
(milj. tn)	1,8	5,7	1,8	33,3	72,4
Metallintyöstökoneet					
(tuhatta kpl.)	2,0	58,4	38,4	138	185
Autot					
(tuhatta kpl.)	0,8	145	75	511	616
Traktorit					
(tuhatta kpl.)	1,3	31,6	7,7	220	355
Väkilannoitteet					
(lannoiteyksiköjä milj. tn)	0,14	3,2	1,1	12,4	31,3

Ryhtyessämme täyttämään ensimmäistä viisivuotissuunnitelmaa me kehitimme kaiken kaikkiaan 5 miljard-

dia kilowattituntia sähkövoimaa eli puolet siitä, mitä yksi ainoa V. I. Leninin nimeä kantava Volgan vesivoimalaitos Kuibyshevin alueella kehittää vuoden mittaan. Ensimmäisellä ja toisella viisivuotiskaudella sekä kolmannen viisivuotiskauden kolmena vuotena sähkövoiman tuotanto lisääntyi melkein kymmenkertaisesti. Sodan vaurioiden seurauksena sähköntuotanto supistui. Mutta ensimmäisestä sodanjälkeisestä viisivuotiskaudesta nyt päättäneeseen seitsenvuotiskauteen asti se on taas kasvanut vuosi vuodelta nopeasti. Vuonna 1965 maan voimalaitokset kehittivät sähköenergiaa 507 kWt eli 101 kertaa enemmän kuin v. 1928.

Likipitäen samanlainen on kuva myös muilla raskaan teollisuuden aloilla. Teräksen ja öljyn tuotanto on v. 1965 kasvanut vuoteen 1928 verrattuna 21-kertaiseksi, hiilen tuotanto 16-kertaiseksi, sementin tuotanto on lisääntynyt 39-kertaiseksi ja metallintyöstökoneiden valmistus 93-kertaiseksi.

Kulutustavaroiden osalta voidaan esittää seuraavia numeroita:

	V u o d e t				
	1928	1940	1945	1958	1965
Kankaita kaikkia laatuja					
(mrd. metriä)	3,0	4,5	1,8	7,5	9,1
Trikootuotteita (milj. kpl.)	8,3	183	50	496	907
Nahkajalkineita (milj. paria)	58	211	63	356	486
Hienoa sokeria juurikkaasta (milj. tn)	1,3	2,2	0,5	5,2	8,9
Radiovastaanottimia (tuhatta kpl.)	—	160,5	13,9	3902	5159
Televisioita (tuhatta kpl.)	—	0,3	—	979	3655
Jääkaappeja (tuhatta kpl.)	—	3,5	0,3	360	1675

Kuten asetelmasta näkyy, kankaiden tuotanto kasvoi viisivuotiskausien aikana kolminkertaiseksi, nahkajalkineiden 8,4-kertaiseksi ja hienon sokerin tuotanto seitsemänkertaiseksi.

Myös maataloustuotanto on kasvanut järjestelmällisesti. Se näkyy seuraavista keskimääräisistä vuosituotantoluvuista viisivuotiskausittain:

	1924— 1928	1936— 1940	1946— 1950	1956— 1960	1961— 1965
Maatalouden koko tuotto (vertailukelpoisissa hinnoissa, mrd. rpl)	22,0	23,5	27,3	46,7	52,3
Tärkeimpien tuotteiden tuotanto					
Vilja (milj. tn)	69,3	77,4	64,8	121,5	130,2
Raakapuuvilla (milj. tn)	0,6	2,5	2,3	4,4	5,0
Liha, teuraspaino (milj. tn)	4,2	4,0	3,5	7,9	9,3
Maito (milj. tn)	29,3	26,5	32,3	57,2	64,7
Kananmunat (mrd. kpl.)	9,2	9,6	7,5	23,6	28,7
Villa (tuhatta tn)	157	129	147	317	361

Kokonaisuudessaan on maatalouden keskimääräinen vuosituotanto kasvanut viisivuotiskausien kuluessa lähes 2,5-kertaiseksi.

Maan väestö on kuitenkin samana aikana kasvanut puolitoistakertaiseksi ja sen ostokyky on kasvanut vielä enemmän, kun taas maataloustuotannon kasvu on jäänyt jälkeen eikä ole tyydyttänyt täydelleen kansantalouden tarpeita.

Kuten näette, toverit, neuvostomaan kansantalous koko ajan kulkee nousevaa linjaa huolimatta kehityksen eri vaiheissa syntyvistä vaikeuksista. Taloutemme me-

nestykset on saavutettu maan sisäisten voimavarojen, työläisten, talonpoikien ja sivistyneistön sankarillisen työn avulla, sosialistisen järjestelmän etevämmyyden ansiosta.

Myös seitsenvuotissuunnitelman täyttämisen tärkeimmät yhteenvedot ovat todistuksena saavutuksistamme.

Teollisuustuotannon volyymi on päättyneellä seitsenvuotiskaudella kasvanut 84 0/0, perusrakennustoiminta (rakennus- ja asennustyöt) 49 0/0, tavarankuljetukset kaikilla kuljetusvälineillä 72 0/0. Kulutukseen ja kasaamiseen käytetty kansantulo on kasvanut 53 0/0. Kansantalouden perustuotantovarannot ovat lisääntyneet 1,9-kertaisiksi, siihen luettuna kaksinkertainen lisäys teollisuudessa.

Seitsenvuotiskaudella on pantu käyntiin monia uusia teollisuuslaitoksia, rakennettu maailman suurimpiin kuuluvia masuuneja, koksiiuneja, valssilaitoksia, koneenrakennus- ja kemian tehtaita sekä kevyen ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia, luotu kymmeniä tuhansia uusia kone-, koje- ja kalustotyyppisiä ja tehty suuri työ kaikkien kuljetusmuotojen teknisen uudistamisen alalla.

Neuvostolainen tiede on saavuttanut erinomaisia menestyksiä. Neuvostotiedemiesten tunnetut työt avaruustutkimuksen, kvanttielektroniikan ja kiinteän kappaleen fysiikan aloilla, polymeerien ja erilaisten puolijohteiden kehittämisessä, atomienergian rauhanomaisessa käytössä sekä monet muut työt ovat saaneet yleisen tunnustuksen.

Neuvostoliiton kansantalouden teollisen ja teknisen kasvun pohjalta täydellistyy jatkuvasti ja kaikinpuolisesti meidän puolustusteollisuutemme. Rinnan teknisten taisteluvälineiden tuotannon lisäämisen kanssa on omistettu suurta huomiota uusien taisteluvälineiden suunnittelulle ja tuotannon järjestämiselle sekä aseistuksemme taisteluteknisten ominaisuuksien parantamiselle. Neuvostoarmeijalla ja sotalaivastolla on nyt käytössään vahva nykyaikainen aseistus.

Me olemme ylpeitä kyvykkäistä tiedemiehistämme ja suunnittelijoistamme, puolustusteollisuutemme insinööreistä, teknikoista ja työläisistä, jotka luovat korkeimman luokan teknisiä taisteluvälineitä.

Neuvostoliitolla on melkein rajattomat luonnonvarat. Erinomaisten geologiemme uhrautuvan työn ansiosta ovat luonnonrikkauksien tutkitut varat huomattavasti laajentuneet. Meillä on nyt näitä luonnonvaroja niin paljon, että ne tyydyttävät täydelleen kansantalouden kehittymisen.

Neuvostoliiton väkiluku on lisääntynyt seitsenvuotiskaudella 23 miljoonalla ja on nyt 232 miljoonaa. Työläisten ja toimihenkilöiden luku on noussut 56:sta 77 miljoonaan. Spesialistien määrä teollisuudessa, maataloudessa, kulkulaitoksissa ja rakennustoiminnassa on huomattavasti suurentunut, samoin meillä on nyt enemmän tieteen, kulttuurin, opetustoiminnan, terveydenhuollon ym. henkisen työn tekijöitä. Tämä käy ilmi seuraavasta asetelmasta:

	V. 1926 väestönlaskennan mukaan, so. vähän ennen ensimmä. viisivuotiskauden alkua	Tammikuussa 1959 so. seitsenvuotiskauden alussa	Vuoden 1965 lopussa
Kaikkiaan henkisen työn tekijöitä (milj. henkeä)	2,6	20,5	25,3
heistä opistojen ja korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita (milj. henkeä)	0,5	7,5	12,1

Ruumiillisen työn tekijäin yleinen sivistystaso on kasvanut mittaamattomasti. Kymmenluokkaisen koulun käyneiden henkilöiden luku on kasvanut seitsemän viime vuoden aikana teollisuustyöläisten keskuudessa 45:stä 58:aan prosenttiin ja kollektiivitalonpoikaiston

keskuudessa 23:sta 31:een prosenttiin. Naiset ja nuoriso esittävät erittäin suurta osaa yhteiskunnallisessa tuotannossa.

Seitsenvuotiskaudella, etenkin v. 1965, on toteutettu joukko tärkeitä työtätekevien elinehtojen parannuksia.

Työläisten ja toimihenkilöiden keskimääräinen kuu-kausipalkka on koko maan mitassa noussut vuoden 1958 aikaisista 78:sta ruplasta 95:een ruplaan v. 1965. Jos taas otetaan huomioon yhteiskunnallisista varannoista saatavat maksut sekä etuudet, niin nämä mukaan lukien työläisten ja toimihenkilöiden tulot ovat nousseet 104:stä ruplasta 128 ruplaan. Vuodesta 1965 on saatettu voimaan kollektiivitalonpoikien valtioneläkejärjestelmä. Valtion eläkkeitä nauttivien henkilöiden kokonaisluku on seitsenvuotiskaudella lisääntynyt 20:stä miljoonasta 32 miljoonaan henkeen.

Viime vuosina on kiinnitetty paljon huomiota asuntorakennustoiminnalle. Kaupunkeihin ja maaseudulle on rakennettu seitsemässä vuodessa lähes 17 miljoonaa asuntoa ja omakotitaloa. Tämä on noin 40 % siitä asuntojen määrästä, joka maassamme oli seitsenvuotiskauden alussa.

Kulutus on kasvanut huomattavasti. Tavaroiden myynti väestölle valtion kauppojen ja osuusliikkeiden välityksellä on kasvanut seitsenvuotiskaudella 60 prosenttia.

Suunnitelma on siten ylitetty useiden erittäin tärkeiden tavoitelukujen, sellaisten kuin teollisuustuotannon kokonaisuuden, tavarankuljetusten jne. osalta.

Samaan aikaan ei ole täytetty suunnitelmaa maatalouden osalta, maataloustuotanto kasvoi seitsenvuotiskaudella vain 14 prosenttia. NKP:n keskuskomitean maaliskuun täysistunnossa selvitettiin yksityiskohtaisesti syyt maatalouden jälkeenyjäämiseen, suunniteltiin konkreettiset toimenpiteet epäkohtien poistamiseksi ja maataloustuotannon kaikkien alojen kehityksen jouduttamiseksi. Maatalouden jälkeenyjäämisen seurauksena ei kevyen ja ravintoaineteollisuuden kehitystehtäviä täytetty

kokonaisuudessaan, mikä ei voinut olla hidastamatta kansantulon kasvua ja väestön elintason nousua — työ-
tätekevien reaalitytulot (henkeä kohti) ovat kasvaneet
33 %, sen sijaan, että seitsenvuotissuunnitelma edellytti
niiden kasvavan 40 %.

Väestön reaalitytulojen kasvun hidastuminen aiheutuu
myös siitä, että työn tuottavuuden kasvuvauhti on viime
vuosina hidastunut jonkin verran. Vuosina 1956—1960
työn tuottavuuden vuosittainen nousu teollisuudessa oli
keskimäärin 6,5 %, mutta vuosina 1961—1965 se oli
4,6 %. Meidän on tehtävä kaikki mahdollinen voittaak-
semme tämän jälkeensä jääneisyyden.

Tietty merkitys on myös sillä seikalla, että kansain-
välinen tilanne on viime aikoina vakavasti mutkistunut
USA:n takia sen ryhdyttyä ja paneutuessa yhä tehok-
kaammin Vietnamissa hyökkäyssotaan, joka voi millä
hetkellä tahansa laajeta ja uhkaa maailmanrauhaa.
Ottaen huomioon imperialistien nämä sekä myös muut
hyökkäyshenkiset toimet, NKP:n keskuskomitean ja
neuvostohallituksen on ollut pakko lisätä puolustus-
menoja.

Oli vielä muitakin syitä siihen, että muutamat seitsen-
vuotissuunnitelman tehtävät ovat jääneet täyttämättä.
Kysymys on eräistä seitsenvuotissuunnitelmaan pääs-
seistä erehdyksistä ja virhelaskelmista. Tämä koskee
varsinkin maataloutta ja muutamia teollisuuden aloja.
Näitä virhelaskelmia pahensi monien mutkallisten talou-
dellisten ongelmien ratkaisussa ilmennyt harkitsematon,
voluntaristinen käsittelytapa, mikä johti välttämättö-
män sopusuhtaisuuden rikkoutumiseen kansantalouden
eri alojen välillä sekä myös alojen sisäiseen epäsuhtai-
suuteen. Monissa tapauksissa asetettiin taloudellisesti
perustelemattomia tehtäviä, joita ei voitu täyttää. Sen
johdosta on uudessa viisivuotissuunnitelmassa muuta-
mien alojen tavoiteluvut vuodeksi 1970 suunniteltu jon-
kin verran pienemmiksi kuin aikaisemmin oli edelly-
tetty.

Puolue tuomitsi taloudellisten kysymysten ratkaisemi-

sessä esiintyvän subjektivismiin pitäen sitä leninismille vieraana, diletanttisena tieteen tutkimustulosten ja käytännön kokemuksen halveksuntana. Vuoden 1964 loka-kuun ja sitä seuranneet keskuskomitean täysistunnot ovat panneet sulun senlaatuksille ”johtamismenetelmille”, ne palauttavat kunniaan Leninin määrittelemät sosialistisen rakennustyön tieteellisen johtamisen periaatteet ja kehittävät näitä periaatteita nykyoloihin soveltaen. Näillä päätöksillä pyritään saattamaan johto ja suunnittelu sopusointuun sosialismin objektiivisten taloudellisten lakien kanssa, mobilisoimaan ja asettamaan kommunistisen rakennustyön palvelukseen suunnitelmallisen kansantalouden kaikki reservit ja etevämyys, kehittämään entistä laajemmin joukkojen luovaa aloitteellisuutta.

Tehdessämme yhteenvetoja seitsenvuotissuunnitelman täyttämistä voimme täysin perustellusti sanoa, että olemme päässeet erittäin suuriin saavutuksiin talouden kehittämisessä. Sosialistinen kansantalous on kasvanut mittaamattomasti, käynyt monipuolisemmaksi ja monihaaraisemmaksi. Tieteellisen ja teknisen edistyksen ja tieteen sekä tekniikan uusimpien saavutusten käytäntöön soveltamisen vauhti on nopeutunut. Neuvostoliiton kansainvälinen asema ja arvovalta ovat entisestään vahvistuneet.

Oivallinen työväenluokkamme on osoittanut laajaa työuljuutta ja korkeaa tietoisuutta ratkaistessaan sosialistiselle teollisuudelle asetettuja suuria ja mutkallisia tehtäviä.

Kolhoositalonpojat ja neuvostotilojen työntekijät ovat suorittaneet erittäin suuren ja tuloksellisen työn. He ponnistelevat sitkeästi vaikeuksien voittamiseksi, lujittavat kollektiivitalouksien sekä neuvostotilojen taloudellista asemaa.

Tiedemiehet, konstruktöörit, insinöörit ja teknikot, maatalouden specialistit, koululaitoksen ja terveydenhuollon työntekijät, neuvostosivistyneistön kaikki osastot ovat antaneet erinomaisen panoksen koko kansan

yhteiseen asiaan, kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomiseen, maan tuotantovoimien kehittämiseen, sen talouden ja kulttuurin kohottamiseen.

Miljoonien ihmisten antaumuksellinen työ on taloudellisen rakennustyön ja kulttuurielämän kehittämisen tärkein ehto. Ei ole epäilystäkään sen suhteen, että neuvostokansa saavuttaa tälläkin viisivuotiskaudella uusia suuria menestyksiä talouden ja kulttuurin kehittämisessä.

II. Uuden viisivuotissuunnitelman perustehtävät

Toverit! Viisivuotissuunnitelmaa koskeva direktiiviluonnos edellyttää suurten kansantaloudellisten tehtävien täyttämistä. Viisivuotiskaudella maamme aineellinen ja tekninen perusta kehittyy edelleen voimakkaasti. Neuvostoliiton taloudellinen mahti ja puolustuskunto vahvistuvat. Neuvostoyhteiskunta kulkee merkittävän taipaleen eteenpäin kommunistisen rakennustyön tiellä.

Uuden viisivuotissuunnitelman samoin kuin neuvostovaltion koko talouspolitiikan teoreettisena perustana on marxilais-leniniläinen tiede. Määritellessään viisivuotiskauden tärkeimpiä kehityssuuntia puolue pitää ohjearvona V. I. Leninin oppia kommunismin rakentamisesta, sosialistisesta taloudesta, sosialistisesta valtiolaitoksesta sekä taloudellisten ja sosiaalisten prosessien tieteellisestä johtamisesta. Tällöin puolue ottaa varteen Neuvostoliitossa sosialismin ja kommunismin rakentamisessa saadun kokemuksen sekä muiden sosialististen maiden kokemuksen.

Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen perussuuntaviivoissa tälle viisivuotiskaudelle heijastuvat nykyajan tieteellis-teknisen vallankumouksen tärkeimmät tendenssit, fysiikan, kemian, matematiikan, kybernetiikan, biologian ja muiden tieteiden alalla tehdyt erinomaiset keksinnöt.

Kuten direktiiviluonnoksessa on sanottu, puolue pitää viisivuotiskauden **taloudellisena perustehtävänä** sitä, että käyttämällä kaikin tavoin hyväksi tieteen ja tekniikan saavutuksia, kehittämällä koko yhteiskunnallista teollista tuotantoa ja kohottamalla sen tuloksellisuutta ja työn

tuottavuutta on turvattava teollisuustuotannon huomattava kasvu sekä maatalouden korkea ja jatkuva kehitysvauhti, ja näin saatava aikaan kansan elintason merkittävä nousu ja tyydytettävä yhä täydellisemmin kaikkien neuvostoihmisten aineelliset ja kulttuuritarpeet.

Tämän tehtävän täyttämiseksi on suunniteltu kansantuotoksen, kansantulon ja väestön reaalityulojen nopeampi kasvu kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Kansantuotoksen kokonaisvolyymi kasvaa 1,4-kertaiseksi, perustuotantovarannot yli 1,5-kertaiseksi, siihen lukien teollisuudessa 1,6-kertaiseksi ja maataloudessa 1,9-kertaiseksi. Kansantulo lisääntyy 38—41 prosenttia ja työtätekevien reaalityulot (henkeä kohti) kasvavat 1,3-kertaiseksi.

Viisivuotissuunnitelma pohjautuu vankkaan taloudelliseen ja tieteelliseen perustaan. Suunnitelman tavoitteiden lähtökohtana ovat neuvostoyhteiskunnan kasvavat tarpeet, taloutemme tosiasiallinen taso ja yhteiskunnallisen tuotannon reaaliset laajentamismahdollisuudet.

Meidän on ratkaistava sekä kasaantumisen että kuluksen samanaikaiseen kasvuun liittyviä suurisuuntaisia tehtäviä. Ne taas voidaan ratkaista vain kohottamalla yhteiskunnallisen tuotannon taloudellista tuloksellisuutta, mikä liittyy erottamattomasti tieteellis-teknisen edistyksen nopeutumiseen. Sen vuoksi uuden viisivuotissuunnitelman erikoisuutena on suuntaus koko kansantalouden teknisen kaluston nopeaan uusimiseen, tuotannon rakenteen edistykselliseen muuttamiseen ja vanhentuneiden tuotantoartikkelien korvaamiseen hyvissä ajoin uusilla, nykyaikaisemmilla. On suunniteltu jatkettavaksi yhteiskunnallisen tuotannon kaikkien haarojen teollista kehitystä.

Tieteen ja tekniikan saavutusten nopea soveltaminen tuotantoon on yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kohottamisen ratkaiseva ehto. Ilman sitä ei kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomistehtävää voida ratkaista menestyksellisesti. Tiede esittää tavattoman tärkeää osaa tuotannon kehityksessä ja tehokkuuden

lisäämisessä, se antaa suuren panoksen ihmisten jokapäiväisten tarpeiden tyydyttämiseen, auttaa parantamaan työ- ja elämänoloja. Kahden maailmanjärjestelmän taloudellisen kilpailun kulku riippuu ratkaisevalla tavalla tieteen kehitystasosta ja siitä, missä laajuudessa tieteellisen tutkimustyön tuloksia sovelletaan tuotantoon.

Tämän johdosta viisivuotissuunnitelman tulee edellyttää sekä perustavanlaatuisen, teoreettisten että myös sovellettujen tieteellisten tutkimusten nopeaa laajentamista, voimien ja varojen keskittämistä tieteen ja tekniikan kehityksen tärkeimmille, lupaavimmille suunnille.

Tieteellisen ja teknisen tutkimuksen tulee määritellä hyvissä ajoin selvät kehitysnäköalat tuotantoa varten ja antaa edistyksellisiä ratkaisuja. Jo aivan lähiaikoina on luotava hyvin toimiva järjestelmä, jonka tehtävänä on organisoida ja kannustaa suunnitelmallisesti tieteellisten tutkimustulosten mahdollisimman nopeaa ja taloudellista tuotantoon soveltamista. Itsekannattavuuteen perustuvien suorien yhteyksien kehittäminen tieteellisten tutkimuslaitosten ja tehtaiden välille tulee epäilemättä myötävaikuttamaan siihen, että tieteellisiä tutkimustuloksia sovelletaan nopeammin tuotantoon. Elimellisen yhteyden aikaansaaminen tieteen ja tuotannon välille on tieteellisten laitosten ja ministeriöiden suoranaisten velvollisuus.

Mitä tärkeimpänä tehtävänä on luoda tieteelliset perusteet voimatalouden edelleen kehittämiseksi, uusien konstrukti-, rakennus- ym. materiaalien sekä tehokaimman teknologian kehittämiseksi automaation ja tuotannonjohdon kysymykset mukaan luettuna.

Keksijät, järkiperaistajat sekä tieteelliset ja tekniset seurukset esittävät tärkeää osaa teknisen edistyksen toteuttamisessa sekä tieteen ja tekniikan saavutusten soveltamisessa tuotantoon; ne auttavat merkittäväällä tavalla tuotantotekniikan kehittämistä ja täydellistämistä. Taloudellisten ja yhteiskunnallisten järjestöjen on luotava

mahdollisimman suotuisa luovan työn ilmapiiri keksijöiden, järkiperaistajien ja tieteellisteknisten seurojen jäsenten hedelmällistä toimintaa varten.

Suunnitelma edellyttää työn tuottavuuden kasvun jouduttamista soveltamalla laajasti tuotantoon tieteen ja tekniikan saavutuksia, kehittämällä tuotannon specialisointia ja tieteellistä työn organisaatiota, kohottamalla ammattitaitoa ja voimistamalla taloudellisia kannustimia. Työn tuottavuuden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti (työntekijää kohti) tulee olemaan teollisuudessa 6 % sen oltua 4,6 % vuosina 1961–1965, rakennustoiminnassa 6,6 % (edellisellä viisivuotiskaudella 5,3 %) ja maatalouden yhteiskunnallisessa sektorissa noin 7 % (edellisellä viisivuotiskaudella 3,7 %).

Työläisten työolojen tervehdyttämiseksi ja helpottamiseksi sekä raskaan ihmistyön korvaamiseksi koneilla suunnitellaan tärkeitä toimenpiteitä. Nykyaikainen kone helpottaa suuresti paitsi ihmisen ruumiillista, myös henkistä työtä, tekee sen tehokkaammaksi.

Nykyaikaisilla teknisillä välineillä tulee olemaan yhä suurempi osa kansantalouden johtamisessa. Elektroniset tietokoneet yhdessä teollisuuslaitoksista tietoja välittävien viestituslaitteiden kanssa auttavat parantamaan huomattavasti teollisuuden, rakennustoiminnan ja liikenteen operatiivista johtoa, auttavat suunnitelmatehtävien optimaalisten varianttien määrittelyssä. Nuo koneet suorittavat erilaisia teknisiä, taloudellisia ja finanssilaskelmia ja automatisoivat merkittävässä määrin kirjanpitoa, tekevät ihmisen työn tuottavammaksi. Näiden teknisten välineiden soveltaminen johtosysteemiin on tärkeä kansantaloudellinen tehtävä.

Tekninen edistys kansantaloudessa ja tieteen menestykset riippuvat suuresti siitä, kuinka hyvin on järjestetty kotimaassa sekä ulkomailla suoritettujen tieteellisten tutkimusten tuloksia, tuotannon saavutuksia ja uusia tuotantomenetelmiä, keksintöjä ja järkiperaistämisehdotuksia koskevien tietojen välitys.

Meidän on perustettava maahamme erittäin tehokkaasti toimiva yleisvaltakunnallinen tieteellisten tietojen välitysjärjestelmä.

Se auttaa suunnittelu- ja talouselimiä sekä tieteellisiä tutkimuslaitoksia jouduttamaan tieteen ja tekniikan saavutusten soveltamista kansantalouteen. Meidän tutkijamme ja suunnittelijamme voivat välttyä turhalta samojen töiden toistamiselta, tarpeettomalta ajan ja varojen hukalta. Tieteen ja tekniikan komitean on suunniteltava yhteisvoimin tiedemiesten kanssa toimenpiteet joustavan ja varman tieteellisten tietojen välitysjärjestelmän luomiseksi.

Tieteellis-tekninen edistys liittyy erottamattomasti tuotteiden laadun parantamiseen. Laadun parantaminen merkitsee, että on päättävästi lopetettava vanhentuneiden valmistenimikkeiden tuotanto ja korvattava ne uusilla nykyajan vaatimuksia vastaavilla nimikkeillä. Tämän suunnan täytyy ilmetä selvästi tuotantoalojen ja teollisuuslaitosten viisivuotissuunnitelmista. Teollisuuden täytyy tällä viisivuotiskaudella luoda yhä laajeneva valikoima uusia valmisteita, jotka eivät ainoastaan vastaa laadullisesti nykyistä kansainvälistä tuotantotasoa, vaan myös ylittävät tuon tason.

Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamisen kannalta on erittäin suuri merkitys tärkeimpien varantojen — raaka- ja polttoaineiden, materiaalien, rahaja työvoimaresurssien tarkoituksenmukaisella käytöllä sekä kaikkien tuotantokustannusten supistamisella tuoteyksikköä kohden. Direktiiviluonnoksessa edellytetään, että teräsvalssituotteiden kulutus tuoteyksikköä kohti koneenrakennuksessa ja metalliteollisuudessa vähenee 20—25 prosenttia, polttoaineiden kulutusnormatiivit teollisuudessa vähintään 8—10 prosenttia. Tämän tehtävän ratkaiseminen on viisivuotissuunnitelman täyttämisen tärkeä ehto, sillä jokainen aineellisten kulujen supistumisprosentti teollisuudessa näet lisää kansantuloa yli puolentoista miljardin ruplan verran. Meidän tulee yksin v. 1970 säästää yli 8 miljoonaa tonnia valssiterästä, mikä

on yhtä paljon kuin Magnitogorskin metallurgista kombinaattia vastaavan tehdasjättiläisen valssilaitosten vuosituotanto; meidän tulee säästää 85 miljoonaa tonnia tavallista polttoainetta, 40–50 miljardia kWt sähköenergiaa ja paljon muita aineellisia arvoja, jotka tullaan käyttämään maamme hyödyksi ja kansan hyväksi.

Suurimman mahdollisen hyötytuloksen saannin tuotantovarannoista (markkinoitavien tuotteiden määrän ja laadun sekä voiton puolesta) täytyy muodostua erääksi tärkeimmäksi perusteeksi arvioitaessa kunkin tuotantolaitoksen toimintaa. On välttämätöntä, että kannattavuustaso, so. voiton suhde perusvarantojen ja käyttövarojen summaan, määritellään oikein teollisuuslaitosten viisivuotissuunnitelmia laadittaessa. Ponnistukset tuotantovarantojen tehokkaan käytön puolesta saavat ensiarvoisen tärkeän talouspoliittisen merkityksen ja niiden täytyy muodostua todella koko kansan asiaksi.

Suunnitelman tärkeitä tehtäviä ovat myös keskeneräisen tuotannon ja rakennustoiminnan osuuden vähentäminen, asentamattoman teollisuuskaluston ja markkinointimattomien tavaroiden määrän alentaminen, rakennusaikojen lyhentäminen, uusien tuotantokapasiteettien käyttöönoton nopeuttaminen ja perusrakennustöiden kustannusten pienentäminen.

Kansantalouden suuria sisäisiä reservejä ovat aputöiden koneellistaminen, tuotannon rytmillisyyden turvaaminen, työkurin parantaminen ja työseisokkien poistaminen.

Direktiiviluonnos edellyttää tuotteiden omakustannushinnan huomattavaa laskua ja koko tuotannon kannattavuuden lisääntymistä, mm. kokonaisvoiton lisääntymistä teollisuudessa yli kaksinkertaiseksi, mikä on oleva kansan elintason nousun peruslähde.

Direktiiviluonnoksessa suunniteltu tuotannon kehitys ja tehokkuuden kasvu ovat perustana sille laajalle sosiaaliselle ja taloudelliselle ohjelmalle, joka meidän tulee toteuttaa tällä viisivuotiskaudella.

Viisivuotiskauden tärkeimpänä sosiaalisena tehtävänä

on kansan elintason nousuvauhdin jouduttaminen. Kansantulon kasvua vastaavasti tulevat väestön reaalitytulot kasvamaan. Me voimme uudella viisivuotiskaudella suurentaa huomattavasti kulutusvarantoa edelliseen viisivuotiskauteen verraten: 36—39 prosenttia. Se merkitsee, että kulutusvarannon keskimääräinen vuosikasvu on 11 miljardia ruplaa, kun se kuluneiden viiden vuoden aikana oli 6,5 miljardia.

Kansan elintason kohottamiseen käytettävien varantojen on vuonna 1970 määrä kasvaa noin 59 mrd. ruplaa vuoteen 1965 verrattuna.

Kulutustavaroiden tuotantovauhti on ollut monien vuosien ajan huomattavasti jäljessä tuotantovälineiden tuotannosta. Saavutettu kansantalouden kehitystaso sallii suunnitella uudeksi viisivuotiskaudeksi maatalouden kasvuvauhdin huomattavaa nousua ja sen sekä teollisuuden kehitysvauhdin välisen eron tasoittamista ja teollisuuden sisällä kulutushyödykkeiden tuotantovauhdin ja tuotantovälineiden tuotannon kasvuvauhdin eron tasoittamista. Koko teollisuuden bruttotuotannon kasvaessa 47—50 prosenttia tulee A-ryhmän tuotanto kasvaamaan 49—52 prosenttia ja B-ryhmän tuotanto 43—46 prosenttia. Edellisellä viisivuotiskaudella sitä vastoin teollisuustuotannon lisäys oli A-ryhmässä 58 prosenttia mutta B-ryhmässä vain 36 prosenttia. Tällä viisivuotiskaudella tapahtuu siten oleellinen muutos kansantalouden suhdeluvuissa, varojen uudelleenjakaantuminen kulutushyödykkeiden tuotannon hyväksi samalla kun tuotantovälineiden tuotannon kehittymisen ensivuoroisuus säilytetään.

On itsestään selvää, että keskuskomitea ja hallitus ottaen huomioon nykyisen kansainvälisen tilanteen tulevat tälläkin viisivuotiskaudella jatkamaan maan puolustusmahdin lujittamista ja pitämään aseelliset voimamme sellaisella tasolla, että ne voisivat antaa musertavan vastaiskun hyökkääjälle, jos tämä rohkenisi häiritä neuvostokansan rauhallista elämää ja työtä.

Kulutushyödykkeiden tuotannon kasvun nopeutumi-

nen taataan: kaksinkertaistamalla tuotantovälineiden tuotanto niitä teollisuusaloja varten, joista yleisen kulutuksen kasvu välittömästi riippuu, toisin sanoen maataloutta, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta, kauppaa, asuntorakennustoimintaa ja väestöpalvelualoja varten; luomalla maatalouteen vankka tuotantoperusta turvaamaan jatkuva raaka-aineiden saanti kevyen ravintoaineteollisuuden tarpeiksi; suurentamalla kulutushyödykkeiden tuotannon osuutta raskaan teollisuuden, eritoten koneenrakennuksen ja kemian teollisuuden kokonaisuutena.

Tuotantovälineiden hyväksikäytön merkittävä parantaminen on mitä tärkein A-ryhmän ja B-ryhmän tuotteiden tuotannon kasvutempojen välisen eron tasoittamisen ehto. Mitä paremmin me käytämme tuotantovälineitä, sitä vähemmällä A-ryhmän tuotemäärän kasvulla voimme turvata koko yhteiskunnallisen tuotannon, siis samalla myös kulutushyödykkeiden tuotannon nopean kasvuvauhdin.

Samaan aikaan kulutushyödykkeiden tuotannon nopeutuva kasvu on välttämätön edellytys talouden jatkuvalle menestykselliselle kehitykselle. Vain sillä ehdolla voidaan kaikki tuotannon kohottamisen aineelliset kannustimet panna liikkeelle.

Viisivuotiskauden toinen tärkeä sosiaalinen tehtävä on jatkuva eteneminen kohti kaupungin ja maaseudun oleellisten eroavuuksien poistamista, maalaisväestön aineellisen elämäntason ja kulttuuritason johdonmukainen kohottaminen ja lähentäminen kaupunkilaisväestön elämän tasolle.

Maatalous nousee tuotannollis-teknisen tasonsa puolesta vielä lähemmäs teollisuutta. Maatalouden perustuotantovaroja tullaan viisivuotiskauden kuluessa lisäämään melkein kaksinkertaisesti ja oleellisesti uudistamaan; työn tuottavuuden kasvuvauhti suunnitellaan suhteellisesti suuremmaksi kuin teollisuudessa.

Viisivuotissuunnitelman täyttämisen ratkaisevana ehtona on siirtyminen NKP:n keskuskomitean maaliskuun

ja syyskuun täysistuntojen kehittämiin uusiin suunnittelu- ja taloudenjohtomenetelmiin. Tehtävänä on juurruttaa johdonmukaisesti näitä menetelmiä, lujittaa ja täydellistää keskitettyä suunnitelmallista johtoa ja samanaikaisesti kehittää taloudenjohdon demokraattisia perusteita, edistää kaikin tavoin joukkojen luovan aktiivisuuden kasvua. On huolehdittava siitä, että kansantalouden kaikilla aloilla ja kaikissa renkaissa siirrytään täydelliseen taloudelliseen itsekannattavuuteen.

Nykyoloissa asetetaan taloustieteilijöillemme uusia korkeampia vaatimuksia. Tiedemiesten on ratkottava monia ajankohtaisia ongelmia, jotka liittyvät tieteelliseen suunnitteluun ja talouden johtoon uusissa olosuhteissa. Sitä varten on tutkittava syvällisesti ja kaikinpuolisesti taloudellisia prosesseja sekä valmistettava tieteellisesti perusteltuja suosituksia, jotka parantavat taloudellisen rakennustyön käytäntöä.

Direktiiviluonnos edellyttää kaikkien liittotasavaltojen talouden ja kulttuurin jatkuvaa voimakasta nousua. Se ottaa lähtökohdakseen puolueen leniniläisen kansallisuuspolitiikan, joka tähtää Neuvostoliiton kansojen ystävyyden ja veljeyden kaikinpuoliseen lujittamiseen. Teollisuustuotannon volyyymi kasvaa viisivuotiskaudella: Venäjän Federaatiossa, Ukrainan, Latvian ja Eestin SNT:ssä noin 1,5-kertaiseksi, Gruusian, Azerbaidzhanin, Uzbekian, Kirgisian ja Turkmenian SNT:ssä 1,6-kertaiseksi, Valko-Venäjän, Kasakhian, Liettuan ja Moldavian SNT:ssä 1,7-kertaiseksi sekä Tadzhiikian ja Armenian SNT:ssä 1,8-kertaiseksi. Täten turvataan teollisuustuotannon nopeampi kasvu tasavalloissa, joiden teollisuus on aikaisemmin ollut vähemmän kehittynyt.

Liittotasavaltojen viisivuotissuunnitelmien lähtökohdaksi on otettava kunkin tasavallan taloudelliset erikoisuudet ja mahdollisuudet, niissä on otettava huomioon liittotasavaltojen välisten taloudellisten yhteyksien lujittaminen ja parantaminen sekä Neuvostoliiton kaikkien veljeskansojen edut. Kehittämällä talouttaan ja kulttuuriaan kunkin tasavallan tulee siten antaa mahdollisim-

man suuri panos yleisvaltakunnallisten tehtävien ratkaisemiseen. Juuri siinä leniniläiset kommunistit näkevät sosialistisen internationalismin olemuksen, maamme kaikkien kansojen murtumattoman ystävyuden edelleen lujittamisen perustan.

Ensiarvoisen tärkeä merkitys on tuotantovoimien järkipäisellä, tehokkaimmalla sijoituksella eri liittotasavaltoihin ja maan eri talousalueille. Meidän on viisivuotiskaudella lisättävä teollisuus- ja maataloustuotantoa Uralista itään sijaitsevilla alueilla, minne on keskittynyt suunnattomia teollisuusraaka-aine-, polttoaine- ja sähkövoimaresursseja.

Maan itäosissa on edessä taloudellisen rakennustyön alullepaneminen laajalla rintamalla. Sinne perustetaan jo käytössä olevien ja vasta löydettyjen halvan hiilen, öljy-, kaasu-, rautamalmin- ja ei-rautametalliesiintymien sekä muiden resurssien pohjalta joukko suuria monihaaraisia talouskohteita, joihin kuuluu sekä raaka-aineita että jalostavia teollisuuslaitoksia, rakennetaan uusia rauta- ja autoteitä sekä öljy- ja kaasujohtoja.

Viisivuotiskaudella on huomattavasti kartutettava taloudellista potentiaalia Kaukoidässä, missä on runsaasti rautamalmin- ja ei-rautametalliesiintymiä, polttoaine- ja voimatalousresursseja, metsiä, kalaa sekä muita luonnonvaroja.

Me kehitämme talouttamme läheisessä yhteistyössä toisten sosialististen maiden kanssa. Viisivuotissuunnitelman perustehtävien ratkaiseminen edellyttää taloudellisten suhteiden jatkuvaa kehittämistä sosialistisen maailmanjärjestelmän maihin.

Puoluetta ja koko neuvostokansaa, puolue-, neuvosto-, ja talous-, ammattiliitto- ja muita yhteiskunnallisia järjestöjä odottavat uuden viisivuotissuunnitelman täyttämiseen liittyvät suuret ja monimutkaiset tehtävät.

Ensiarvoisen tärkeä merkitys viisivuotissuunnitelman tehtävien menestyksellisen täyttämisen kannalta on jatkuvasti laajentuvalla sosialistisella kilpailulla, joka on muodostunut joukkojen vallankumouksellisen luomis-

työn eläväksi ilmaukseksi ja on joukkojen tärkeimpiä kommunistiseen rakennustyöhön osallistumismuotoja. Kilpailun miljoonien osanottajien tarmo ja ponnistukset on suunnattava viisivuotiskauden perustehtävien ratkaisemiseen, on annettava esimerkin järjestävän voiman ja eturivin kokemuksen vaikuttaa mahdollisimman laajasti.

Samassa yhteydessä on sanottava myös kansanvalvontaelimistä, jotka auttavat puoluetta kasvattamaan joukoissa suurta vastuuntuntoa annetusta tehtävästä, kehittämään neuvostoihmisissä tietoisuutta siitä, että he ovat maan isäntiä. Kansanvalvontaelinten tulee osallistua vielä aktiivisemmin koko kansan taisteluun tuotannon ja perussijoitusten tehokkuuden lisäämisen, uusien teknisten välineiden käyttöönottamisen, tuotteiden laadun parantamisen, valtiokurin lujittamisen puolesta.

On hoidettava asia niin, että sosialistinen kilpailu, kansanvalvonta, tuotannolliset neuvottelut, kaikki joukkojen luovan omatoimisuuden muodot auttaisivat mahdollisimman suuressa määrin vetämään työtätekeviä mukaan tuotannon johtamiseen, kansantalouden sisäisten reservien selvittämiseen ja hyväksikäyttöön.

III. Teollisuus

Toverit! Maan teollisuustuotanto lisääntyy uudella viisivuotiskaudella suunnilleen 1,5-kertaiseksi.

Teollisuuden kehityksen tunnusomaisena piirteenä uudella viisivuotiskaudella tulevat olemaan: teollisuusalojen rakenteen täydellistyminen ja alojen sisäisten osasuhteiden paraneminen; edistyksellisempien ja taloudellisempien teollisuushaarojen ja tuotantoalojen ensivuoroinen kehitys; niiden alojen osuuden suureneminen, jotka turvaavat koko kansantalouden varustamisen uudella teknisellä välineistöllä sekä uusien, täydellisempien tuotteiden valmistuksen; sellaisten uusimpien teollisuusalojen kuin elektroniikan, radioelektroniteknikan, atomienergetiikan, puhtaiden ja ylipuhtaiden materiaalien, elektronisten tietokoneiden ja synteettisten aineiden tuotannon huomattava laajentuminen; teollisuuden käänne kohti maatalouden tarpeiden täydellisempää tyydyttämistä ja kulutustavaroiden tuotannon kaikinpuolista laajentamista. Nämä periaatteelliset rakenteelliset muutokset vastaavat kansantalouden kiireellisiä vaatimuksia.

Tuotannon kasvavat mitat vaativat teollisuuden toiminnan kaikkien laatutavoitteiden korottamista, tuotantovälineiden käytön huomattavaa parantamista sekä raaka-aineiden, materiaalien ja polttoaineiden kulutuksen vähentämistä tuoteyksikköä kohti. Tämä tehtävä ratkaistaan ennen kaikkea tuotantolaitoksissa ja työpaikoilla. Sen ohessa tämä tehtävä on otettava lähtökohdaksi myös teknisen politiikan perussuuntia määriteltäessä.

Teknisen edistyksen vauhti riippuu monessa suhteessa tuotannon erikoistumisen kehityksestä. Meillä on maasamme monia erikoistuneita teollisuudenhaaroja, varsinkin koneenrakennuksessa ja metalliteollisuudessa. Eri teollisuudenhaaroille yhteisten erikoistuneiden tuotantoalojen kehitys on sen sijaan vielä takapajulla. Ei voida pitää normaalina sellaista tilannetta, että monet koneenrakennustehtaat valmistavat omin voimin alusta loppuun kaikki alihankitavalmisteet, valanteet, takeet ja koko teknologisen apuvälineistön. Valanteiden tuotanto on meillä hajoitettu yli kolmeen tuhanteen tehdasosastoon, joista suurin osa on teknisesti alhaisella tasolla ja joiden tuotteiden omakustannushinta on sen johdosta korkea.

Meidän on päättävästi muutettava vakiintunutta käytäntöä. Valtion suunnittelukomitean tulee viisivuotissuunnitelmaa laatiessaan ottaa huomioon toimivien tuotantoalojen erikoistaminen ja eri teollisuudenhaaroille yhteisten erikoistuneiden tehtaiden ja tehdasosastojen rakentaminen. Entistä enemmän on kiinnitettävä huomiota myös niiden tuotantoalojen laajentamiseen, jotka ovat erikoistuneet koneiden ja teollisuuskaluston varaosien tuotantoon. Varaosien ja osayhdistelmien tuotannon kehittäminen suo mahdollisuuden järjestää järjestyksellään tavalla myös kaluston korjauksen, joka tulee nykyisin äärimmäisen kalliiksi, näihin tarkoituksiin kulutetaan vuosittain jopa 10 miljardia ruplaa.

Voimatalouden ja polttoaineiden tuotannon jatkuva kohottaminen on viisivuotissuunnitelman tärkeitä tehtäviä. Leninin muotoilema koko maan sähköistämisen ajatus on määrävänä myös uudessa viisivuotissuunnitelmassa. Sähkövoiman tuotanto lisääntyy viidessä vuodessa noin 70 prosenttia. Perussuuntana voimatalouden kehityksessä tulee olemaan suurten höyryvoimalaitosten ja taloudellisten vesivoimalaitosten rakentaminen. Toimivien joukkoon liittyy useita kymmeniä suuria höyryvoimalaitoksia. Niiden joukossa on sellaisia jättiläisiä kuin Reftan voimala Uralilla ja Uglegorskin voimala

Ukrainassa, joiden ensimmäiset aggregaatit käynnistetään tällä viisivuotiskaudella. Voimalaitoskaskadien rakentaminen Volgalla, Kamalla ja Dneprillä saatetaan päätökseen. Siperiassa valmistuu maailman suurin Krasnojarskin vesivoimalaitos. Atomivoimalaitosten rakentaminen tulee edelleen laajenemaan.

Neuvostoliiton voimataloudessa tapahtuu perinpohjaisia teknisiä uudistuksia. Uusia höyryvoimalaitoksia rakennettaessa tullaan asentamaan pääasiallisesti suuria, 300 000 kilowatin tehoisia voimakoneistoyksiköjä. Lisäksi tullaan asentamaan ja käynnistämään myös 500 000 ja 800 000 kilowatin voimakoneistoyksiköjä.

Suunnitelmissa on rakentaa valmiiksi Neuvostoliiton euroopanpuoleisen osan yhtenäinen voimaverkko, aloittaa 1 500 kilovoltin tasavirtavoimalinjojen rakentaminen sähköenergian siirtämiseksi Siperiasta ja Kazahstanista keskusalueille ja Uralille sekä kehittää jakeluverkkoja maaseudun asutuskeskusten, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen suurimman osan liittämiseksi valtion voimaverkkoihin. Sähköenergian käyttö kaikilla aineellisen tuotannon aloilla kasvaa huomattavasti. Sähkön jakelu kaupunkilaisväestön kotitarvekulutukseen lisääntyy 60 prosenttia ja maalaisväestön kulutukseen noin kolminkertaiseksi.

Uuden viisivuotiskauden aikana joudutetaan huomattavasti polttoaineteollisuuden kehitystä ja parannetaan edelleen polttoainetalouden rakennetta: kaasun ja maailman öljyn osuus polttoaineen tuotannossa kohoaa 60 prosenttiin, kun se vuonna 1965 oli 52 prosenttia.

Vuoteen 1970 mennessä öljyn tuotanto aiotaan kohottaa 345–355 miljoonaan tonniin ja kaasun tuotanto 225–240 miljardiin kuutiometriin. Öljyn tuotanto lisääntyy vuosittain yli 20 miljoonaa tonnia ja kaasun tuotanto noin 20 miljardia kuutiometriä. Öljyn ja kaasun tuotantoprosesseja tehostetaan edelleen. Laajassa mittassa tullaan soveltamaan menetelmiä, joilla vaikutetaan keinoitekoisesti öljykerrostumiin, käyttämään yhtä porausreikää öljyn nostamiseen samanaikaisesti useam-

malta tasolta ja soveltamaan muita tehokkaita menetelmiä. Käyttämällä yhtä porausreikää öljyn nostoon useammalta tasolta saadaan porausten määrän vähentämisen tuloksena viidessä vuodessa noin 400 miljoonan ruplan säästö perussijoituksissa.

Öljyn tuotannon lisäys lankeaa pääasiassa jo käytössä olevien öljykenttien osalle. Samalla ryhdytään käyttämään, kuten edustajat jo ovat maininneet puheissaan, uusia laajoja Tjumenin ja Mangyshlakin öljy- ja kaasualueita. Länsi-Siperiasta löydetyille uusille öljy- ja kaasualueille rakennetaan suuria tuotantolaitoksia; viisivuotiskauden loppuun mennessä siellä tullaan tuottamaan öljyä yhtä paljon kuin nykyään Azerbaidzhanin tasavallassa. Kaasujohtojen valtaputkisto laajenee 1,5-kertaiseksi ja läpimitaltaan suurten putkien käyttö lisää tuntuvasti uusien kaasujohtojen kuljetuskykyä.

Uzbekian SNT:sta (Buharasta) Uralille johtavilla kahdella kaasujohdolla ja Igrim-Serovin kaasujohdolla, jotka rakennettiin ja otettiin käyttöön viime vuonna, on suuri merkitys Uralin voimatalouden lujittamisen kannalta samoin kuin siltä kannalta että Uralin tärkeimmät kaupungit Sverdlovsk, Tsheljabinsk, Magnitogorsk, Nizhnyi Tagil, Orsk, Serov ja muut saavat huokeaa polttoainetta. Kaasun saannin ansiosta monien kaupunkien väestön elinolot ovat parantuneet ja teknologinen prosessi monilla tuotannonaloilla on muuttunut.

Kuluvana viisivuotiskautena rakennetaan kaasujohdotoja Uzbekistanista, Turkmeniasta ja Tjumenin alueelta maan keskisille alueille; teollisuuden ja jokapäiväisen elämän tarpeet tyydytetään siellä kaasun osalta pysyvästi.

Öljynjalostuslaitosten kapasiteetti suurenee noin 1,5-kertaiseksi. Öljytuotteiden laatua parannetaan. Käyttöön suunnitellaan otettavaksi isompia teknologisia laitteita. Niinpä rakennettavaksi suunniteltujen öljynjalostuslaitteiden kapasiteetti yksikköä kohti tulee olemaan 1,5–2 kertaa suurempi. Tämä tekee mahdolliseksi vä-

hentää suhteellisesti perusrakennussijoituksia, supistaa metallinkulutusta ja kohottaa työn tuottavuutta.

Ölly- ja kaasuteollisuuden intensiivisen laajenemisen ohella uudella viisivuotiskaudella laajenee myös hiiliteollisuus. Hiilen tuotanto lisääntyy miltei 100 miljoonaa tonnia ja kohoaa 665—675 miljoonaan tonniin vuonna 1970. Nopeimmin tullaan kehittämään koksishiilen tuotantoa. Hiiliteollisuuden tulee tyydyttää hyvälaatuisella hiilellä niin kansantalouden tuotannolliset tarpeet kuin myös väestön kulutustarpeet. Kaikkien tärkeimpien hiilialueiden käyttöä laajennetaan entisestään. Laajamittaisia töitä tullaan suorittamaan hiilen tuotantoprosessien koneellistamiseksi. Hiilen lastaus louhintapaikoilla tulee pääasiallisesti koneellistetuksi lopullisesti ja laajassa mitassa ryhdytään käyttämään koneyhdistelmiä, jotka lisäävät tuotantotehoa ja parantavat samalla huomattavasti kaivosmiesten työoloja. On käytettävä täydellisemmin hyväksi hiilen avolouhinnan laajentamiseen olevia mahdollisuuksia. Direktiiviluonnoksen edellyttämät toimenpiteet tekevät mahdolliseksi lisätä suunnitellussa mitassa hiilen tuotantoa lisäämättä työläisten lukumäärää.

Neuvostoliiton **rauta- ja terästeollisuuden** saavutukset ovat huomattavia. Rauta- ja terästeollisuutemme on useiden teknisten ja taloudellisten osoittimien osalta edellä kehittyneimmistä kapitalistimaista. Neuvostoliitossa on rakennettu maailman suurimmat masuunit ja martinuunit, laitteet teräksen jatkuvaa valua varten, metallin sulatuksen teknologisia prosesseja on parannettu huomattavasti.

Meidän tulee vastedeskin kohottaa rauta- ja terästeollisuutemme teknistä tasoa. Viisivuotiskaudella on suunniteltu rakennettavaksi metallurgisia aggregaatteja, joiden suorituskyky on suurempi kuin nykyisten, masuuneja tilavuudeltaan 2 700 kuutiometriä kukin, suuria sähkökäyttöisiä teräksen sulatusuuneja ja happikonverttereita sekä tehokkaita mekanisoituja valssilaitoksia. Laajassa mitassa tullaan soveltamaan metallin sulatuk-

sessä tehokkaampia tuotantomenetelmiä ja teknologisia prosesseja käyttämällä happea, luonnonkaasua, sulateagglomeraatteja ja rautamalmikakkuja. Niinpä vuonna 1970 enemmän kuin viidesosa kaikesta teräksestä tuotetaan happikonvertterimenetelmää käyttämällä. Viisivuotiskauden loppuun mennessä sulatetaan happipuhallusta käyttäen 60 miljoonaa tonnia raakarautaa ja 90 miljoonaa tonnia terästä.

Metallin laadun parantamiseksi on suunniteltu huomattavia toimenpiteitä. Laatuteräksen tuotanto lisääntyy monenkertaiseksi. Valssituotteiden, putkien ja metallivalmisteiden lajitelma monipuolistuu. Tarkkuusprofiilien, kylmävalssattujen levyjen ja kylmävedettyjen valmisteiden, ohutseinämäisten teräsputkien ja metallilangan tuotantoa lisätään. Korkealaatuista kylmävalssattua muuntajaterästä valmistavien tuotantolaitosten tuotantokapasiteetti lisääntyy kolminkertaiseksi. Valssituotteiden karkaisevaa lämpökäsittelyä ryhdytään soveltamaan huomattavasti laajemmin.

Rauta- ja terästeollisuuden ministeriön on nopeutettava Magnitogorskin metallurgisessa kombinaatissa, Tsheljabinskin, Zaporozhstalin, Verh-Isetskin tehtaissa ja Zhdanovin Iljitsh-tehtaassa sellaisten työosastojen rakennustöitä, joissa valmistetaan leveitä levyjä kuuma- ja kylmävalssauksella ja levyjä ruostumattomasta ja muuntajateräksestä, joudutettava valkopeltiä, leveitä ja ohuita levyjä, leveälappaisia palkkeja ja 1 420 mm paksuisia putkia valmistavien koneiden rakentamista sekä varustettava valssiosastot kalustolla tarkkuusprofiilien tuottamista varten. Näiden toimenpiteiden toteuttamisella on suuri kansantaloudellinen merkitys: riittää kun sanoo, että direktiiviluonnoksessa suunnitellun metallien laadun ja lajitelman parantaminen merkitsee samaa kuin yli 5 miljoonan tonnin lisäystä vuonna 1970 valssituotteiden valmistuksessa.

Tämän viisivuotiskauden aikana tulee kehittymään nopeasti myös ei-rautametallien tuotanto. On suunniteltu lisättäväksi alumiinin tuotantoa 1,9–2,1-kertaiseksi,

kuparin ja sinkin tuotantoa 1,6–1,7-kertaiseksi ja laajennettavaksi huomattavassa määrin lyijyn, magnesiumin, tinan, nikkelin, titaanin, volframi- ja molybdeeni-rikasteiden sekä jalometallien ja timanttien tuotantoa. Erityinen merkitys tulee olemaan malmin mahdollisimman täydellisellä hyväksikäytöllä.

On suunniteltu kehitettäväksi nopeasti **kemiallista teollisuutta**. Nopeimmin tullaan kehittämään kivennäislannoitteiden, tekokuidun, muoviaineiden ja synteettisten hartsien, synteettisen kautsun ja muiden orgaanisen synteetin tuotteiden sekä kotitaloudessa käytettävien kemiallisten aineiden ja erilaisten valmistaiden tuotantoa. Viisivuotiskauden loppuun mennessä kivennäislannoitteiden vuosituotanto kohoaa 62–65 miljoonaan tonniin, muoviaineiden ja synteettisten hartsien tuotanto 2,1–2,3 miljoonaan tonniin, tekokuidun tuotanto 780–830 tuhanteen tonniin. Huomattavasti enemmän tuotetaan kankaiden, trikootuotteiden ja keino- ja keinoeläinten valmistamiseen käytettäviä synteettisiä aineita. Autonrenkaiden kudosaines tullaan valmistamaan miltei yksinomaisesti tekokuiduista ja näistä samoista kuiduista valmistetaan lähes kaikki kalaverkot ja kalastusvälineet sekä suodatin- ynnä muut tekniset kankaat.

Mogilevin kaupunkiin suunnitellaan rakennettavaksi suuri tekokuitutehdas, joka tuottaa 50 000 tonnia lavsankuitua.

Polotskin kemiantehtaassa otetaan käyttöön kapasiteetit, joiden ansiosta voidaan tuottaa 48 000 tonnia polyetyyleeniä ja 50 000 tonnia nitronkuitua vuodessa.

Nizhne-Kamskissa käynnistetään kemiallinen kombinaatti, yksi maailman suurimmista laitoksista, joka tuottaa luonnonkautsun korvaavia korkealaatuisia kautsuaineita.

Tsheboksaryssa on valmistumassa kemiallinen kombinaatti, jossa ruvetaan tuottamaan uudenlaisia väriaineita ja tehokkaita kemiallisia kasvinsuojeluaineita.

Kemiallisten tuotteiden tuotannon määrä kohoaa viisivuotiskaudella huomattavasti, mutta eräiden tuotteiden

osalta se on kuitenkin oleva pienempi kuin mitä aikaisemmin hyväksytyissä päätöksissä suunniteltiin. Tämä ei tietenkään merkitse, että huomiomme kemiaan herpaantuisi, vaan se on realistista suhtautumista asiaan. Aikaisempia kemianteollisuutta koskevia suunnitelmia ei varmistettu vastaavilla projekteilla, teknologian kehittelyllä, kalustolla eikä asian vaatimilla rakennusmahdollisuuksilla. Monissa vuonna 1965 käyntiin pannuissa kemianteollisuuden tuotantolaitoksissa niiden kapasiteetin käyttö oli perin alhaista, mikä johtuu suunnitelmissa esiintyneistä virheistä, kalustossa olevista vioista, rakennustöiden kehnoudesta sekä siitä, ettei tuotantolaitoksissa ole ollut riittämiin ammattitaitoisia työntekijöitä.

Kemiallisten tuotteiden laadun parantamiseen ja lajittelman monipuolistamiseen sekä uusien kemiallisten tuotteiden tuotannon järjestelyyn tullaan kiinnittämään suurta huomiota.

Kansantalouden teknisessä uudistamisessa ja työn tuottavuuden kohottamisessa esittää ratkaisevaa osaa **koneenrakennusteollisuus.**

Neuvostoliiton koneenrakennusteollisuus kykenee mahdollisuuksiensa puolesta tyydyttämään kansantalouden tarpeet suuritehoisten koneiden ja laitteiden osalta. Monet koneenrakennusteollisuuden tehtaat valmistavat runsaasti erilaista kalustoa, joka teknisiltä ominaisuuksiltaan on korkeinta kansainvälistä tasoa tai parempaa. Esimerkiksi vuonna 1964 käyntiin pannut Krivoi Rogin ja Tsheljabinskin metallurgisten tehtaiden valannevalssilaitokset ovat tuotantoteholtaan huomattavasti voimakkaammat kuin vastaavat suurimmat aggregaatit ulkomailla. Bratskin ja Krasnojarskin vesivoimalaitoksia varten on valmistettu maailman tehokkaimmat vesiturbiinit ja generaattorit, meillä on ryhdytty valmistamaan uusinta kalustoa masuuneja ja sementtiteollisuutta varten sekä suuria kaivinkoneita. Viime vuosina on rakennettu yli 1300 nykyaikaista automaatti- ja puoliautomaattikonesarjaa metallin muokkausta varten.

Monet tehtaat tuottavat silti edelleenkin koneita ja laitteita, jotka tekniseltä tasoltaan eivät vastaa ajan vaatimuksia. Yksi esimerkki tästä. Vuonna 1958 valmistettiin TE-10-merkkisten moottorivetureiden koekappaleita. Kohta sen jälkeen konstruointiin vieläkin parempia moottorivetureita, jotka olivat 1,5–2 kertaa tehokkaampia kuin TE-3, jonka sarjatuotanto on nykyään käynnissä. On kulunut 7 vuotta, TE-10-merkkisiä valmistetaan pieninä sarjoina eikä tehokkaampien moottorivetureiden tuotantoa ole tähän mennessä järjestetty ollenkaan. Vuonna 1965 TE-10 moottorivetureita valmistettiin miltei 4 kertaa vähemmän kuin vanhanmallisia TE-3-merkkisiä. Luganskin, Harkovin ja Kolomnan tehtaiden johto on tavattoman kauan viivyttänyt tehokkaampien uusien moottorivetureiden viimeistelyä ja Harkovin Elektrotjzhmash-tehtaan johtomiehet eivät ole toimittaneet ajoissa sähkölaitteita. Likipitäen samanlainen on tilanne sähköveturien valmistamisen suhteen Novo-Tsherkasskin ja Tbilisin tehtaissa.

Tehtaidemme valmistaman kaluston tulee olla teknisiltä ominaisuuksiltaan ja taloudellisuuden kannalta maamme ja koko maailman tieteen ja tekniikan uusimpien saavutusten tasalla. On muun muassa järjestettävä korkeasti mekanisoitujen ja automatisoitujen kalustokompleksien sarjatuotanto. Valmistettavien laitteiden, ennen muuta rauta- ja terässulattimojen voimalaitteistojen ja aggregaattien sekä kemian- ja öljynjalostustehtaiden koneiden suorituskykyä yksikköä kohti on suurennettava optimiarvoihin.

On kohotettava jyrkästi suunnittelutoimistojen merkitystä, yhdistettävä ne läheisemmin tuotantolaitoksiin, luotava paremmat edellytykset suunnittelijoiden luovalle työlle ja heidän yksilöllisten kykyjensä ilmenemiselle, kohotettava suunnittelijoiden vastuuta siitä, että työnlaisina olevissa suunnitelmissa konstruktiiiviset ratkaisut ovat teknisesti korkeatasoisia. On innostettava pyrkimään parempiin saavutuksiin suunnittelutyössä. Suunnittelutyössä on oltava jatkuvasti etumatkaa, jotta

voitaisiin ryhtyä ajoissa uudenmallisten koneiden, kaluston ja laitteiden sarjatuotantoon.

Valtion suunnittelukomitean ja työkone- ja työkaluteollisuuden ministeriön tulee turvata takoma- ja puristinkoneiden ja parhaimpien, varsinkin erittäin tarkkojen metallinleikkuukoneiden, erikoiskoneiden ja aggregaattien, hioma- ja viimeistelykoneiden, automaattien ja puoliautomaattien samoin kuin automaattikonesarjojen ensivuoroinen kehitys. On ryhdyttävä toimenpiteisiin ohjelmaohjauksella toimivien koneiden huomattavaa lisäämistä varten.

Standardisointikomitean tulee yhdessä koneenrakennusministeriöiden kanssa järjestää koneiden osayhdistelmien ja osien sekä kojeiden yhdenmukaistaminen ja normalisointi.

Mittareita ja kojeita valmistavat tehtaat on kalustettava teknisesti uudestaan ja lisättävä nykyaikaisten kojeiden, ennen kaikkea automaatiovälineistön, teknologisten prosessien valvonta- ja säätölaitteiden ja tarkkuusmittarien valmistusta. Kansantalouden teknisen tason kohottamiseksi on laajennettava elektronisten laskukoneiden tuotantoa, parannettava matematiikkakoneiden laatua ja saatava aikaan, että tietokoneita käytetään laajalti tutkimus-, lasku- ja suunnittelutöissä sekä tuotannon ohjauksessa.

Pitäen lähtökohtana kansantalouden tarpeita direktiiviluonnoksessa on osoitettu koneenrakennusteollisuuden kunkin alan ratkaisevimmat kehitysongelmat. Suunnitellaan laajennettavaksi huomattavasti voimataloutta, metallurgista, kemiallista ja öljynjalostusteollisuutta varten tarvittavien koneiden tuotantoa, elektronista ja radioteknistä teollisuutta. Suuria tehtäviä asetetaan traktori- ja maatalusteollisuudelle. On kehitettävä nopeasti autoteollisuutta. Kuorma-autojen tuotantoa suunnitellaan lisättäväksi 1,6–1,7-kertaiseksi ja henkilöautojen tuotantoa miltei 4-kertaiseksi. Tämä vaatii laajentamaan toimivia tehtaita ja rakentamaan uuden autotehtaan. Koneenrakennusteollisuutemme on tekni-

sen tasonsa ja spesialistiensa kannalta velvollinen valmistamaan sellaisia tuotteita, jotka voisivat kilpailla menestyksellisesti kansainvälisillä kone- ja teollisuuskalustomarkkinoilla.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä niihin koneenrakennusteollisuuden haaroihin, jotka valmistavat kalustoa kevyttä ja ravintoaineteollisuutta varten. Näillä aloilla on lisättävä huomattavasti tuotantokapasiteettia, ryhdyttävä valmistamaan sarjatuotteina noin kolmea tuhatta eri tyyppiä olevia suuritehoisia uudenmallisia koneita kehruu- ja kutomoteollisuutta sekä viimeistelymuokkausta varten, trikoo-, lyhyttavara- ja jalkinetehaita sekä ravintoaine-, lihanjalostus- ja meijeriteollisuutta varten.

Viisivuotissuunnitelmassa tulee ottaa huomioon raskaiden ja työvoimaa vaativien töiden koneellistamiseen tarvittavien koneiden ja laitteiden tuotannon lisääminen.

Koneenrakennusteollisuudessa on runsaasti mahdollisuuksia lisätä tuotantoa toiminnassa olevissa tehtaissa parantamalla tuotantolaitosten kaluston käyttöä, vähentämällä muun muassa sen seisokkiaikaa. Lisätyövoiman hankkimista helpottaa se, että tuotantolaitokset voivat käyttää osan voitosta asunovarantonsa laajentamiseen.

Uuden viisivuotiskauden aikana tulee tapahtumaan huomattavia muutoksia metsä-, paperi- ja puunjalostusteollisuudessa. Tähän asti metsä- ja puunjalostusteollisuuden valmistamien tuotteiden lajiluettelo on ollut veräsen suppea ja puuta joutuu paljon jäteaineeksi. Useimmissa tapauksissa meillä valmistetaan yhdestä puukuitu- ja paperiteollisuudesta 3–5 kertaa vähemmän tuotteita kuin nyky-aikaista teknologiaa soveltavissa puunjalostuslaitoksissa. Perussijoitusten suuntana tulee olla sellaisten tuotantolaitosten rakentaminen, joissa raaka-aine jalostetaan kokonaisuudessaan. Raaka-aineen paremman käytön ansiosta lisääntyy suuresti paperin, selluloosan, pahvin, lastu- ja kuitulevyjen, puusepän tuotteiden, sprin, hii-van ja muunlaisten valmistajien tuotanto.

Viisivuotiskaudella rakennetaan suuria puunjalostustehtaita varsinkin maan itäosaan. Niiden joukossa on Bratskin metsäteollisuuskombinaatti, Krasnojarskin selluloosa- ja paperikombinaatti ja Amurin Komsomolskin selluloosa- ja kartonkikombinaatin ensimmäinen osa. Siperiaan ja Kauko-Itään rakennetaan tuotantolaitoksia, joiden kapasiteetti on lähes 2,5 miljoonaa tonnia selluloosaa ja noin 1,3 miljoonaa tonnia kartonkia.

Kartongin, puulevyjen ja vaneerin tuotannon lisäämistä koskevien tehtävien täyttö antaa vuonna 1970 mahdollisuuden säästää yli 60 miljoonaa kuutiometriä arvopuuta.

Neuvostokansan elintason kohottaminen asettaa suuria tehtäviä kulutustarvikkeita valmistavalle teollisuudelle.

Kevyen teollisuuden alalla suunnitellaan rakennettavaksi noin 300 uutta suurta tuotantolaitosta ja uudistettavaksi yli 100 toimivaa tuotantolaitosta. Kevyen teollisuuden tuotantovauhdin kasvu nopeutuu keskimäärin vuodessa 2,1-kertaisesti. Vuonna 1970 valmistetaan 9,5–9,8 miljardia neliometriä kankaita, 1,65–1,75 miljardia trikoovalmistetta, 610–630 miljoonaa paria nahkajalkinetta. Erityistä huomiota kiinnitetään trikooteollisuuden kehittämiseen. Viiden vuoden aikana suunnitellaan rakennettavaksi 75 trikootehdasta. Pannaan käyntiin alun toistasataa vaatetustehdasta, otetaan käyttöön kapasiteetteja, jotka lisäävät jalkineiden tuotantoa 120 miljoonalla parilla vuodessa, uudistetaan monia toimivia kenkätehtaita.

Kevyen teollisuuden työntekijöiden tehtäväksi asetetaan tuotteiden lajivalikoiman uusiminen suurimmalta osaltaan. Teollisuuden on kehitettävä järjestelmällisesti uusia tavaralajikkeita, tarjottava niitä väestölle ja aiheutettava siten näiden tavaroiden kysyntää.

Maatalouden työntekijöiden tulee yhdessä teollisuuden työntekijöiden kanssa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotka takaavat puuvillan, villan, pellavan, nahkan ja muiden raaka-aineiden laadun paranemisen, osoittaa

selvästi, kuka on vastuussa näiden raaka-aineiden laadusta, kun niitä tuotetaan maataloudessa, niiden kuljetuksesta hankintakeskuksiin ja teollisuuslaitoksiin. Tämän vuoksi suunnitelmassa tulee ottaa huomioon, että vastaaville järjestöille annetaan kuljetusvälineitä, pakkaustarvikkeita ja kaikkea, mitä tarvitaan näiden raaka-aineiden pilaantumisen tai niiden laadun huononemisen estämiseksi.

Kemianteollisuuden työntekijöiden tulee kohottaa tuntuvasti tekokuidun ja väriaineiden laatua sekä tekonaikan ja kelmuaineiden valmistamiseen käytettävän raaka-aineen ja muiden kemiallisten aineiden laatua ja olla ehdottomasti vastuussa siitä, jos kevyen ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksille toimitetaan huononlaatuista raaka-ainetta. Näiden toimenpiteiden toteuttaminen antaa teollisuudelle mahdollisuuden laajentaa yleisten kulutustarvikkeiden lajivalikoimaa, kohottaa työn tuottavuutta, alentaa tuotteiden omahintaa ja parantaa tavaroiden laatua.

Ratkaistavanamme on myös väestön huoltaminen keskeytyksettömästi ja kaikkialla mitä moninaisimmilla korkealaatuuisilla ravintotarvikkeilla. **Ravintoaineteollisuuden** tuotantovolyymi kasvaa näinä vuosina 1,4-kertaiseksi.

Viisivuotiskauden loppuun mennessä lihan tuotanto valtion raaka-ainevaroista aiotaan kohottaa 5,9–6,2 miljoonaan tonniin, kun se vuonna 1965 oli 4,8 miljoonaa tonnia, juuston ja maitotuotteiden tuotanto lisääntyy huomattavasti.

Kalasaalis aiotaan suurentaa 1,5–1,6-kertaiseksi. Tässä tarkoituksessa suunnitellaan täydennettäväksi kalastuslaivastoa nykyaikaisilla suurilla kalastusaluksilla, joista useat ovat korkealaatuisia kalatuotteita valmistavia uivia tehtaita. Kalastusteollisuuden työntekijäin tulee käyttää paremmin laivastoaan ja pyrkiä järjestelmällisesti alentamaan kalatuotteiden omahintaa.

Viisivuotissuunnitelmassa tulee ottaa huomioon kalanviljelyn laajentaminen. On järjestettävä paremmin

jokien ja muiden vesistöjen kalavarojen suojele. Ne, jotka syyllistyvät jokien, järvien ja muiden vesistöjen likaamiseen teollisuuslaitosten ja kaupunkien kunnallislaitosten jätevesillä, on vedettävä ankaraan edesvas- tuuseen. Ravintoaineteollisuus toimii nykyään uusissa olosuhteissa. Tavaroiden kysyntä monipuolistuu jatku- vasti ja niille asetetut vaatimukset suurenevät. On laa- jennettava huomattavasti kaikenlaisten puolivalmistei- den, kulinaaristen valmisteiden ja ruokapakkausten tuo- tantoa sekä parannettava tuntuvasti säilyketeollisuuden työtä.

Yleisten kulutustarvikkeiden tuotanto on tärkeä ja kunniallinen tehtävä. Puolue-, neuvosto-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöjen, kaikkien kansalaispiirien tu- lee vakituisesti valvoa sen täyttöä.

Toverit! Hahmottelemamme teollisuuden kehitystä koskevan suunnitelman täytön tärkeimpänä edellytyk- senä on syyskuun täysistunnon hyväksymän uuden ta- lousreformin suorittaminen teollisuuslaitoksissa. Monet suuret tuotantolaitokset, joiden työläisten ja toimihen- kilöiden yhteinen lukumäärä on yli 300 000 henkilöä, ovat jo siirtyneet uuteen järjestelmään. Toisen vuosi- neljänneksen kuluessa siihen siirtyy vielä suuri ryhmä tuotantolaitoksia, joissa työskentelee yhteensä noin 700 000 henkilöä. Sen jälkeen alkavat siirtyä uuteen järjestelmään eräät koneenrakennusteollisuuden, ravin- toaineteollisuuden ja tekstiiliteollisuuden alat. Vuoden 1967 alkuun mennessä uuteen järjestelmään siirtyneiden tuotantolaitosten työläisten ja toimihenkilöiden yhtei- nen lukumäärä muodostaa noin kolmanneksen teolli- suustyöväen koko lukumäärästä.

Uuteen järjestelmään siirryttäessä kaksi teollisuus- laitosten ryhmää sitoutuu valmistamaan teollisuustuot- teita 150 miljoonan ruplan arvosta enemmän kuin suun- nitelma edellytti ja saamaan 56 miljoonaa ruplaa voit- toa yli suunnitelman. Useimmat ensimmäisen vuosinel- jänneksen aikana siirtyneistä tuotantolaitoksista ovat ylittäneet suurennetun tuotteiden realisointi- ja liike-

voittosuunnitelman. Valtion budjettitulot ovat lisääntyneet. Tuotantolaitoksissa on muodostettu vastaavasti varannot tuotannon laajentamista, aineellista kannustamista ja sosiaalisia ja kulttuurisia toimenpiteitä sekä asunnonrakennustoimintaa varten. Työläisten ja toimihenkilöiden palkka on kohonnut.

Uuteen malliin tapahtuva työnteko vaatii hyvin järjestettyä aineellista ja teknistä huoltoa. Neuvostoliiton ministerineuvoston aineellisen ja teknisen huollon valtionkomitea ja ministeriöt ovat velvollisia parantamaan huoltoelinten toimintaa alhaalta ylös asti.

Siirtyminen uuteen järjestelmään parantaa oleellisesti tuotantolaitosten taloudellista tilaa, lisää työntekijäin kiinnostusta työn tuottavuuden kohottamiseen, materiaalien säästämiseen, omahinnan alentamiseen ja tuotteiden laadun parantamiseen.

Jos käytämme oikealla tavalla hyväksi mahdollisuuksiamme, jotka muuten ovat valtavia, niin voimme varmasti sanoa, että teollisuus ei ainoastaan täytä vaan vieläpä ylittääkin viisivuotissuunnitelman tehtävät. Se on oleva työväenluokan, insinöörien ja teknikkojen, suunnittelijoiden, teollisuuden kaikkien työntekijöiden suuri voitto.

Maamme taloudessa esittää erityisen tärkeää osaa maatalous. Se määrää monessa suhteessa kansantalouden muiden alojen kasvun ja työtätekevien aineellisen elintason kohoamisen.

Maataloutta koskevissa viisivuotissuunnitelmasta annettavissa ohjeissa ovat lähtökohtana NKP:n keskuskomitean maaliskuun täysistunnon päätökset. Maatalouden päätehtäväksi viisivuotiskaudeksi asetetaan maanviljelys- ja karjataloustuotteiden tuotannon huomattava lisääminen ja sen kehityksen nopean ja pysyvän kasvuvauhdin turvaaminen. Maataloustuotteiden kokonaismäärän tulee näinä vuosina kasvaa keskimäärin vuodessa vähintään 25 prosenttia verrattuna edellisen viisivuotiskauden keskimääräiseen vuosituotantoon.

Ennen kaikkea tulee lisätä viljan tuotantoa. Vuotuista viljasatoa aiotaan kohottaa 30 prosenttia ja nostaa se 167 miljoonaan tonniin.

Muiden maataloustuotteiden keskimääräistä vuosituotantoa aiotaan vuosien 1961–1965 keskimääräiseen vuosituotantoon verrattuna kohoaa seuraavasti:

- sokerijuurikkaan 59 milj. tonnista 80 milj. tonniin,
- puuvillan 5 milj. tonnista 5,6–6 milj. tonniin,
- perunan 81 milj. tonnista 100 milj. tonniin,
- lihan 9,3 milj. tonnista 11 milj. tonniin,
- maidon 65 milj. tonnista 78 milj. tonniin,
- munien 29 mrd kapaleesta 34 mrd kappaleeseen.

Paras keino kohottaa viljataloutta on satoisuuden lisääminen. Sitä varten on ennen muuta parannettava maanviljelyskulttuuria, viljeltävä maata tieteen pohjal-

ta. Luonnonsuhteiltaan moninaisen maamme valtavalla alueella ei tietenkään voida käyttää samaa viljelysjärjestelmää joka seudulla. Tässä kaavamaisuus on kerrossaan sallimatonta ja viimeisen sanan tulee kuulua maataloustieteelle, neuvostotiloilla ja kolhoositalouksissa työskenteleville spesialisteille ja käytännön miehille.

Viljatuotantoa tulee laajentaa huomattavasti Ukrainassa, Pohjois-Kaukasiassa, keskisillä mustanmullan-alueilla, Volgan varrella, Kazahstanissa, Siperiassa. Siellä on olemassa runsaasti mahdollisuuksia kohottaa viljakasvien satoisuutta.

Neuvostoliiton maatalousministeriön, Venäjän SFNT:n ja Kazahian SNT:n ministerineuvostojen on kiinnitettävä erityistä huomiota uudismailla vallitsevaan asian tilaan, koska siellä pellot ovat suuresti rikkaruohottuneet ja huomattavat alueet kärsivät eroosiosta. Siellä on mahdollisimman lyhyessä ajassa pantava järjestykseen maanviljelys ja saatava pysyvästi korkeita viljasatoja.

Eräänä uutena tehtävänä, joka tullaan ratkaisemaan viisivuotiskaudella, on maataloustuotannon kohottaminen Venäjän Federaation ei-mustanmullan alueella, Valkovenäjällä, Itämeren tasavalloissa, Polesjessa ja Ukrainan länsialueilla. Siellä on suunniteltu suoritettavaksi laajassa mitassa maankuivaustöitä, happamien maiden kalkitsemista, käytettäväksi tehokkaasti kivennäis- ja eläinlannoitteita, kehitettäväksi heinäviljelyä ja suoritettavaksi muita maanviljelysteknisiä toimenpiteitä. Nämä alueet antavat huomattavan määrän lisää maitoa, lihaa, viljaa ja muita tuotteita. Vakavaa huomiota kiinnitetään myös muihin riittävän kosteisiin vyöhykkeisiin. Käyttämällä lannoitteita näillä vyöhykkeillä voidaan saada paljon huokeita maataloustuotteita, varsinkin myyntiviljaa. Näinmuodoin kaikkia vyöhykkeitä, jotka eivät kärsi kuivuudesta, voidaan käyttää verrattomasti laajemmassa mitassa kuin tähän asti.

Maaperältään hedelmällisillä kuivuudesta kärsivillä alueilla — Keski-Aasiassa, paikoitellen Pohjois-Kauka-

siassa, Volgan varrella ja Ukrainan eteläosissa — tullaan suorittamaan laajamittaisia vesitystöitä.

Liian kosteiden alueiden kuivaaminen ja kuivuudesta kärsivien seutujen vesitys tekevät mahdolliseksi voimaeräistää maataloutta ja laajentaa viljakasvien viljelyn ohella puuvillan, sokerijuurikkaan, pellavan, auringonkukan, vihannesten, hedelmien, viinin ja monivuotisten heinäkasvien viljelyä.

Karjataloustuotteiden määrän lisääminen ja niiden laadun parantaminen on tärkeä tehtävä. Tärkeimpänä keinona sen ratkaisemiseksi on varman rehuperustan luominen ja siihen perustuva karjan tuottoisuuden: eläinten elopainon lisääminen ja ravitsemustilan parantaminen, lypsymäärän, villansaannin sekä karjan pääluvun ja siipikarjakannan lisääminen.

Sitä varten on kiinnitettävä vakavaa huomiota luonnonniittyjen käyttöön, samalla kun laajennetaan rehuviljan, yksi- ja monivuotisten heinäkasvien viljelyä. Suunnitelmassa edellytetään myönnettäväksi määrärahoja laajamittaisia maanparannustöitä varten näillä mailla. Nämä varat tulee käyttää taloudellisesti mahdollisimman tehokkaasti. Samalla on käytettävä paremmin hyväksi rehuviljelmiä.

Tällainen on pääpiirteissään maatalouden tuotanto-ohjelma. Tämän ohjelman täytön turvaamiseksi direktiiviluonnoksessa on suunniteltu toimitettavaksi runsaasti erilaista teknistä kalustoa maataloudelle.

Traktori- ja maatalouskoneiteollisuutemme valmistaa nykyään miltei kaikkia koneita, jotka tekevät mahdolliseksi viljan, sokerijuurikkaan, perunan, puuvillan, maisin tuotannon täyskoneellistamisen. Valmisteilla on koneita, jotka sopivat pellavan, vihannesten ja muiden viljelyskasvien viljelyyn ja sadonkorjuuseen, ja koneita, joita tarvitaan karjataloustöiden koneistamiseen.

Suunnitellaan suoritettavaksi uudistuksia toimivissa tehtaissa ja rakennettavaksi uusia tehtaita, muun muassa uusia erikoistehtaita, jotka valmistavat voimakoneita, aggregaatteja, varaosia. Lähivuosina rakennetaan uusi

suuri traktoritehdas Pavlodariin (Kazahian SNT). Koneenrakentajien tulee kiinnittää huomiota erityisesti traktorien ja leikkuupuimurien laatuun, traktorien työnopeuksien ja tehon kohottamiseen, sekä polttoainekulutuksen huomattavaan supistamiseen. Samaan suuntaan on toimittava muitakin maatalouskoneita tuottaessa ottaen huomioon niiden käytön edellytykset eri vyöhykkeissä.

Traktori- ja maatalouskoneteollisuuden työntekijöiden tehtävänä on järjestää parempien koneyhdistelmien tuotanto taloutta ja karjataloutta varten ja lisätä niiden tuotantoa sekä turvata maatalous täydellisesti traktorien ja maatalouskoneiden varaosilla.

Viidessä vuodessa kollektiivitaloudet ja neuvostotilat saavat 1 790 000 traktoria eli 1,6 kertaa enemmän kuin edellisellä viisivuotiskaudella, 1 100 000 kuorma-autoa, 550 000 leikkuupuimuria ja paljon muita koneita ja laitteita. Energian käyttömäärä maataloustöissä kollektiivitalouksissa ja neuvostotiloilla lisääntyy viisivuotiskaudella vuoteen 1965 verrattuna kaksinkertaiseksi. Niin ikään on laajennettava maatalouskoneiden korjausmahdollisuuksia, suunniteltava toimenpiteitä, jotka tekevät mahdolliseksi käyttää oikealla tavalla tätä maataloudelle toimitettavien koneiden ja kaluston valtavaa määrää sekä säilyttää sen.

Kemianteollisuus tulee lisäämään joka vuosi kivennäislannoitteiden tuotantoa. Niitä tullaan toimittamaan kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille kaksi kertaa enemmän. Tämä antaa mahdollisuuden turvata kivennäislannoitteilla raaka-ainekasviviljelmät ja lisätä tuntuvasti lannoitteiden käyttöä jyvä- ja rehuksien viljelyksessä. Lannoitteiden tuotannon lisäämisen ohella on lykkäystä sietämättömänä tehtävänä niiden laadun parantaminen, kuljetus-, säilytys- ja käyttöhäviöiden poistaminen.

Väkirehuja tuottava teollisuus kohottaa rehun tuotannon vähintäänkin 2-kertaiseksi. Samalla ryhdytään valmistamaan laajassa mitassa valkuaisaineista runsaiden

rehujen, vitamiinien, antibioottisten aineiden ja muiden rehujen efektiivisyyttä suurentavia lisäaineita.

Vuoteen 1970 mennessä sähkön kulutus maaseudulla lisääntyy 60–65 miljardiin kilowattituntiin, mikä ylittää kolminkertaisesti vuoden 1965 tason ja on 30 prosenttia suurempi kuin koko maan sähkövoiman kulutus vuonna 1940. Maaseudulla aiotaan lajentaa sähköjohtoverkoston kaksinkertaiseksi ja kohottaa valtion voimaverkoston ja voimalaitosten osuutta kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen sähköhuollossa. Sähkövoiman tulee muodostua siksi perustaksi, jonka pohjalta koneellistetaan paljon työtä vaativat prosessit varsinkin karjataloudessa ja parannetaan samalla maatalousväestön elinoloja. Maaseutuväestön käyttäessä laajalti kaikenlaisia sähkökäyttöisiä kotitalouslaitteita ja kojeita, televisio- ja radiovastaanottimia, jääkaappeja ja pesukoneita maaseudun työntekijöiden kulttuuritaso kohoaa oleellisesti ja heidän elinolonsa paranevat.

Maaseudulla tullaan laajentamaan huomattavasti asuntorakennustoimintaa, johtamaan asuntoihin kaasu, rakentamaan kouluja, sairaaloita, kaupunkilaistyyppejä elokuvateattereita.

Kollektiivitalonpoikien yhteistaloudesta saamia tuloja suunnitellaan lisättäväksi viidessä vuodessa 35–40 prosenttia. Heidän lisätulojensa lähteenä on oleva sitä paitsi oma aputalous. Töiden normitus, järjestely ja työstä suoritettavat palkkiot kollektiivitalouksissa tulevat lähemmään entistä enemmän sitä tasoa ja niitä muotoja, jotka ovat vakiintuneet neuvostotiloilla. Aikomuksena on saattaa vähitellen kollektiivitalonpoikiin nähden kaikkialla voimaan taattu kuukausimaksu. Kollektiivitalonpoikien eläkehuoltoa tullaan yhdenmukaistamaan työläisten ja toimihenkilöiden eläkehuoltoehtojen mukaiseksi.

Työ- ja elinolojen paraneminen maaseudulla ja kolhoositalonpoikien yhteistaloudesta saamien tulojen huomattava kasvu merkitsevät historiallisen tehtävän johdonmukaista toteuttamista – maaseututyöväestön elin-

tason saattamista lähemmäksi kaupunkiväestön elintasoa.

Laaditussa maatalouden kehitysohjelmassa pidetään näin ollen silmällä maataloustuotteiden tuotannon nopeaa varmaa kasvua. Tämä ohjelma on täysin realistinen. Sen täyttö varmistetaan toimittamalla kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille valtavissa määrin koneita, kivennäislannoitteita, sähkövoimaa. Sen menestyksellistä täyttöä tulevat edistämään ne huomattavat toimenpiteet, joihin puolue ja hallitus ovat ryhtyneet kohottaakseen maatalouden työtätekevien elintasoa, parantaakseen heidän kulttuuri- ja elinolojaan ja innostaakseen aineellisesti kollektiivitalonpoikia ja neuvostotilojen työntekijöitä pyrkimään korkeaan työn tuottavuuteen. Kaikki tämä luo kyllin suotuisat edellytykset sellaisen viisivuotissuunnitelmassa asetetun suuren tehtävän ratkaisemiselle, jollainen on työn tuottavuuden kohottaminen neuvostotiloilla ja kollektiivitalouksissa 40–45 prosenttia.

Suunniteltujen toimenpiteiden toteuttaminen maataloudessa vaatii suuria menoja. Sen vuoksi suunnitelmasa on otettu huomioon vastaavat rahavarat. Yksistään tuotannolliseen rakennustoimintaan (maankuivaus- ja vesitysmenot mukaanluettuina) ja koneiden lunastukseen valtio myöntää maataloudelle määrärahoja 41 miljardia ruplaa, noin 2 kertaa enemmän kuin edellisen viisivuotiskauden aikana.

On otettava huomioon, että maatalouden kohottamisohjelma vaatii valtiota sijoittamaan runsaasti varoja esimerkiksi traktori- ja maatalouskoneteollisuuteen, kemianteollisuuden lannoitteiden tuotannon laajentamiseksi, voimatalouteen ja muille maataloutta palveleville aloille.

Valtion perussijoitusten lisäksi kollektiivitaloudet itse tulevat alustavien laskelmien mukaan käyttämään taloutensa laajentamiseen noin 30 miljardia ruplaa.

Kuluvan viisivuotiskauden aikana kollektiivitalouksien keskimääräiset vuositulot kohoavat enemmän kuin 40 prosenttia verrattuna vuosien 1961–1965 keskimää-

räisiin vuosituloihin. Tällaisen tulojen kasvun tekevät mahdolliseksi suunniteltu kollektiivitalouksien kokonais-
tuotannon ja myytäväksi tarkoitettujen tuotteiden määrän lisääminen sekä maaliskuun täysistunnon säätämät uudet kolhoosituotteiden hankintaehdot ja korkeammat hankintahinnat samoin kuin kollektiivitalouksille toimitettavien tuotantovälineiden hintojen aleneminen ja kollektiivitalouksilta perittävän tuloveron miltei 2-ker-
tainen pieneneminen.

Kollektiivitalouksien tulojen kasvu luo reaalisen mahdollisuuden kohottaa kunkin kollektiivitalonpojan tuloja riippuen kollektiivitalouden taloudellisen toiminnan yleisistä tuloksista. Tämä on omiaan kannustamaan laajoja kollektiivitalonpoikien joukkoja kohottamaan yhteiskunnallisen tuotannon, sen kaikkien alojen kannattavuutta ja lujittaa sosialistisen maatalouden kolhoosimuodon taloudellista perustaa.

Neuvostotilojen tuotteilla on huomattava osa maataloustuotteiden koko tuotannossa. Neuvostotilojen toiminnan tuloksellisuuden kohottaminen on tämän hetken tärkein tehtävä. Tässä tarkoituksessa suunnitellaan siirryttäväksi neuvostotiloilla uuteen järjestykseen suunnittelussa, taloudelliseen itsekannattavuuteen niiden kaikessa toiminnassa. Nämä toimenpiteet ovat omiaan vakauttamaan neuvostotilojen taloudellista tilaa, syventämään niiden erikoistumista, alentamaan tuotteiden omaahintaa, muuttamaan neuvostotilat esimerkillisiksi maatalousyrityksiksi.

Uuden viisivuotiskauden aikana aiotaan lujittaa hankinta- ja kauppajärjestöjen aineellista ja teknistä perustaa, toimittaa kollektiivitalouksille, neuvostotiloille ja hankkijoille enemmän kuljetusvälineitä ja laajentaa sellaista käytäntöä, että kollektiivitaloudet ja neuvostotilat ovat välittömässä yhteydessä teollisuuslaitoksiin ja kauppoihin. Tämä tekee mahdolliseksi toimittaa ilman kuljetustappioita vihanneksia, hedelmiä, meloneja ja muita tuotteita kulutuspaikkoihin, parantaa väestön varustelua hyvälaatuisten ja vereksien maataloustuottei-

den osalta, supistaa hankintakuluja ja lisätä melkoisesti neuvostotilojen ja kollektiivitalouksien tuloja.

Maataloustuotannon kausittaisuuden vuoksi neuvostotiloilla ja kollektiivitalouksissa olevia työvoimavaroja ei käytetä täydellisesti hyväksi koko vuoden ajan. Siitä syystä olisi taloudellisesti edullista perustaa maaseudulle tuotantolaitoksia maataloustuotteiden alustavaa muokkausta ja jalostamista varten sekä muunlaisten tuotteiden valmistamista varten samoin kuin erilaisia elinkeinoyrityksiä konkreettisten paikallisten edellytysten mukaisesti. Kollektiivitaloudet ja neuvostotilat saavat siitäkin tuloa ja maaseutuväestö lisäansioita. Tällaisten tuotantolaitosten perustamista varten valtio tulee antamaan tarvittavaa apua kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille.

Ravintoaineteollisuuden monilla aloilla tulee rakentaa uusia tuotantolaitoksia maaseudulle, missä on raaka-aineita ja vapaata työvoimaa. Olisi tarkoituksenmukaista, että kevyen ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitokset perustaisivat kollektiivitalouksiin ja neuvostotiloille välikausittain toimivia haaraosastojaan.

Maataloutta varten ei ainoastaan ole hahmoteltu suurta tuotannollista ohjelmaa, vaan on myös luotu välttämättömät edellytykset sen menestykselliselle täytölle. Nyt on vain käytettävä taitavasti näitä mahdollisuuksia, jotta jokainen maatalouteen sijoitettu rupla tuottaisi hyviä taloudellisia tuloksia.

Puolue kehottaa kaikkia kollektiivitalonpoikia, neuvostotilojen työläisiä, koneenkäyttäjiä ja kaikkia maatalousspesialisteja tekemään jo viisivuotissuunnitelman ensimmäisen vuoden sellaiseksi, että viljatalous ja maataloustuotannon muut alat kohoavat jyrkästi. Siten luodaan luja perusta koko maatalouden kehityksen viisivuotissuunnitelman täytölle.

V. Kulkulaitos ja tietoliikenne

Toverit! Teollisuus- ja maataloustoiminnan menestys, maan puolustuskunnon tehostaminen riippuu monessa suhteessa kulkulaitoksesta. Miljoonat työtätekevät ovat kiinnostuneita hyvin järjestetystä juna-, laiva-, auto- ja lentoliikenteestä.

Enemmän kuin 70 prosenttia kaikista tavaroista kuljetetaan rautateitse. Rautatiet suoriutuvat menestyksellisesti vuosi vuodelta lisääntyvistä kuljetuksista lisäämättä työntekijäin lukumäärää. Tähän on päästy soveltamalla uutta tekniikkaa ja kohottamalla siltä pohjalta työn tuottavuutta. Nykyään 85 prosenttia kaikista rahdinkuljetuksista tapahtuu käyttämällä sähkö- ja moottorivetureita. Uudentyyppisten veturien käyttäminen on muuttanut perusteellisesti rautateiden toimintaa, niiden taloutta, rautatieläisten työoloja.

Direktiiviluonnoksessa on edellytetty suoritettavaksi huomattavia perussijoituksia rautatielaitokseen. Vuoteen 1970 mennessä rautateillä on siirryttävä pääpiirteissään sähkö- ja moottorivetureiden käyttöön. Liikkuvaa kalustoa täydennetään nykyaikaisilla suuritehoisilla vetureilla ja kantokyvyltään suurilla vaunuilla. Ryhdytään toimenpiteisiin monien rautateiden kuljetuskyvyn lisäämiseksi – rakennetaan rinnakkaisraiteita, laajennetaan asemia, soveltamaan automaatiota.

Uusia ratoja suunnitellaan rakennettavaksi suuntiin Kungrad–Makat ja Gurjev–Astrakan yhteiseltä pituudeltaan yli 1 600 kilometriä. Uuden radan rakentaminen Keski-Aasiasta maan euroopanpuoleiseen osaan suo mahdollisuuden ottaa nopeasti käyttöön Mangyshlakin niemimaalla sijaitsevan rikkaan öljyalueen.

Tjumenista Tobolskin kautta Surgutan alueelle rakennetaan rautatielinja pituudeltaan 650 kilometriä. Tällä radalla on oleva suuri merkitys Tjumenin alueen öljyteollisuuden ja yleensä koko seudun kehityksen kannalta.

Barnaulista Kustanaihin ulottuvan Keski-Siperian pääradan rakennustyöt suoritetaan loppuun. Tämä parantaa Kuzbassin ja Uralin välisiä kulkuyhteyksiä ja vähentää suuren paineen alla toimivaa Siperian pääradan kuormitusta.

On kiinnitettävä vakavaa huomiota rautatieliikenteen sisäisten mahdollisuuksien käyttöön, ja niitä on melkoisesti. Ottakaamme esimerkiksi sellainen huomattava mahdollisuus kuin vaunujen seisokkiajan lyhentäminen tuotantolaitoksissa sekä meri- ja jokisatamissa. Tässä suhteessa voivat saada paljon aikaan lastaus- ja purkaustöiden koneellistaminen, itsepurkavan liikkuvan kaluston käyttöönotto, kuljetussäilöjen rakenteen parantaminen sekä tuotantolaitoksiin johtavien pistoraiteiden tilan parantaminen. Tämän taloudellisen kysymyksen merkitys ei ole suinkaan vähäinen, jos otetaan huomioon, että lastaus- ja purkausmenot muodostavat noin kolmanneksen kaikista liikennekuluista.

Huomattavana voimavara- lähteenä on epärationaalisten kuljetusten kaikkalainen supistaminen. Suunnittelu- ja talouselinten on säädettävä optimaaliset liikenneyhteydet hankkijoiden ja kuluttajien välille, jaoteltava tasapuolisemmin kuljetukset koko vuodelle ja yhdistettävä oikealla tavalla rautateiden-, vesi-, auto- ja muiden liikennealojen toiminta.

On tarkistettava kuljetustariffit siten, että ne kannustaisivat jaottelemaan kuljetukset taloudellisesti perustellusti eri liikennelajien kesken ja käyttämään paremmin kaikkia kulkuvälineitä.

Viime vuosina Neuvostoliiton merilavasto on saanut lisää suuren määrän nykyaikaisia suuritehoisia aluksia. Sen tonnisto on seitsemässä vuodessa lisääntynyt 2,5-kertaiseksi. Merikauppalaivasto turvaa sen, että ulko-

maankaupamme on riippumaton kapitalistisesta rahti-liikenteestä.

Ulkomaankaupan kehitys, rannikkokuljetusten kasvu vaatii edelleenkin lisäämään merilaivaston tonnistoa. Direktiiviluonnoksessa edellytetään rakennettavaksi kantavuudeltaan suuria mekanisoituja nopeakulkuisia aluksia, suoritettavaksi huomattavia satamien laajentamis- ja koneellistamistöitä, rakennettavaksi korjaustelakoita.

Myös jokiliikenteessä aiotaan täydentää laivastoa ja laajentaa satamia. Tällä on suuri merkitys siltä kannalta, että Siperian ja Kauko-Idän uudet teollisuusalueet saadaan nopeammin käyttöön. Kuljetusten lisääntyminen Volgalla, Kamalla ja Dnjeprillä, suoranainen yhteys Itämeren, Kaspian meren ja Mustan meren välillä tekee mahdolliseksi helpottaa rautateiden kuormitusta maan Euroopan-puoleisessa osassa ja huojistaa monien massatavaroiden kuljetuksia. Tällöin on hyvin tärkeää saada rautatieläisten ja jokiliikenteen työntekijöiden toiminta säännölliseksi ja yhdenmukaiseksi, laajentaa yhteisiä sekakuljetuksia ja nopeuttaa lastin siirtoa satamissa.

Viime vuosina on ryhdytty laajalti käyttämään putki-kuljetusta, jonka määrä on seitsemän vuoden aikana kasvanut enemmän kuin nelinkertaiseksi. Maaöljyn putkikuljetus on 2–3 kertaa huokeampaa kuin rautatie-kuljetus. Maassamme on rakennettu hyvin suuria putki-johtoja, esimerkiksi Tuimazyn–Omskin–Krasnojarskin–Irkutskin putkijohto, jonka yhteinen pituus on 3,6 tuhatta kilometriä, "Druzhba"-öljyjohto, joka ulottuu Tatarian ASNT:stä Puolaan, Saksan Demokraattiseen Tasavaltaan, Tshekkoslovakiaan ja Unkariin ja jonka pituus on yhteensä 4,5 tuhatta kilometriä, Almetjevskin–Gorkin, Rjazanin, Ljubertsin öljyjohto, jonka yhteinen pituus on noin 1 150 kilometriä.

Tänä viisivuotiskautena aiotaan rakentaa öljy- ja kaa-sujohtoja noin 37 tuhatta kilometriä. Tämä tekee mahdolliseksi suorittaa vuonna 1970 enemmän kuin puolet pitempimatkaisista öljynkuljetuksista putkijohtoja pitkin

ja lisätä samalla huomattavasti kaasun käyttöä hiilen ja muiden polttoaineiden asemesta.

Meillä on muodostettu suuria rakennusjärjestöjä, jotka ovat erikoistuneet rakentamaan rautateitä, siltoja ja putkijohtoja. Nämä ovat teknisessä suhteessa hyvin varustettuja järjestöjä, joiden henkilökunnassa on hyvin päteviä ammattimiehiä ja jotka suorittavat vaativia rakennustöitä vaikeissa olosuhteissa maamme vielä asu-mattomilla seuduilla. Kansamme on arvostanut korkealle tämän rakennusmiesten todella urhoollisuutta merkitsevän työn. Me olemme varmoja siitä, että he tulevat yhtä menestyksellisesti suorittamaan myös uudet suuret tehtävät, joita nykyinen viisivuotissuunnitelma heille asettaa.

Direktiiviluonnos edellyttää lisättäväksi jyrkästi auto-kantaa. Yleiskäyttöisten autojen ohella sitä täydenne-tään suurella määrällä erikoisautoja. Autojen keskimää-räistä kantokykyä lisätään. Väestön kasvavien tarpeiden tyydyttämiseksi lisätään huomattavasti nykyaikaisten linja- ja henkilöautojen tuotantoa.

Viimeksi kuluneiden 7 vuoden aikana on laajennettu huomattavasti autokuljetuslaitoksia, luotu autoliiken-teelle teknistä pohjaa ja laajennettu sentralisoituja rahdin kuljetuksia. Tämän-suuntaista työtä on jatkettava. Nykyään noin puolet koko ajomatkasta kuorma-autot ajavat tyhjillään, seisovat kauan lastattavina ja puretta-vina. Uuteen suunnittelujärjestykseen siirtyneiden auto-kuljetusosastojen kokemus osoittaa selvästi, että on ole-massa reaalin mahdollisuus seisokkien ja tyhjillään ajon jyrkkään supistamiseen.

Huomattava osa autokannasta viipyy pitkän aikaa korjattavana. Näiden seisokkiaikojen supistamiseksi mahdollisimman vähiin on parannettava autojen kor-jaustöiden järjestelyä ja teknologiaa, korjaamojen ja autokuljetuslaitosten varaosahuoltoa, varaosien laatua ja tuotettava riittävästi renkaita. Neuvostoliiton valtion suunnittelukomitean ja autoteollisuusministeriön ja liit-

totasavaltojen ministerineuvostojen velvollisuus on huolehtia siitä.

Kuluvan viisivuotiskauden aikana aiotaan rakentaa kestopäälysteisiä autoteitä 63 000 kilometriä. Lisäksi voidaan tehdä melko paljon käyttämällä paikallisia tulolähteitä, tuotantolaitosten, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen varoja.

Lentoliikenteen konekanta on seitsenvuotiskaudella uusittu kokonaan. Lentoliikenteen käytettävissä on runsaasti nykyaikaisia nopeakulkuisia lentokoneita. Siviililentokoneet suorittavat nykyään huomattavan osan kotimaisista pitkämatkaisista matkustajakuljetuksista. Meillä on säännöllinen lentoyhteys maailman 38 maahan. Tänä viisivuotiskautena lentokuljetusten määrä kasvaa noin 1,8-kertaisesti. Sen vuoksi lentokonekantaan aiotaan täydentää edelleenkin nykyaikaisilla lentokoneilla ja rakentaa uusia lentosatamia. Siviililentoliikenteen työntekijöiden on tehtävä vielä paljon yleisöpalvelukulttuurin kohottamiseksi ja lentoteitse tapahtuvien rahdinkuljetusten lisäämiseksi.

Kulkulaitoksen työntekijöille on asetettu suuria tehtäviä. Viisivuotissuunnitelman täyttö riippuu huomattavissa määrin kulkulaitoksen kaikkien renkaiden säännöllisestä ja järjestyneestä työstä. Kulkuvälineiden käytön parantaminen ja kuljetuskustannusten alentaminen ovat omiaan kohottamaan yhteiskunnallisen tuotannon efektiivisyyttä. Kulkulaitoksen työntekijät antavat epäilemättä oman panoksensa, jotta taloutemme edelleenkehittymisohjelma tulisi täytetyksi.

Direktiiviluonnoksessa on osoitettu toimenpiteet väestön kaikkinaisen tietoliikennepalvelun parantamiseksi. Suunnitellaan rakennettavaksi tehokkaita monikanavaisia kaapeli- ja radiolinkkiyhteyksiä sekä yhtenäinen automaattinen verkosto, joka takaa varman ja katkeamattoman puhelinyhteyden ja moninaisten tietojen välityksen. Väestön käytössä olevien puhelinten lukumäärä kasvaa noin 2-kertaiseksi. Rakennetaan voimakkaita radioasemia palvelemaan Siperian, Kauko-Idän ja Keski-

Aasian kaukaisia seutuja. Televisioasemien verkko laajenee huomattavasti, mikä tekee mahdolliseksi lähettää televisio-ohjelmaa miltei maamme joka seudulle. Maan satelliittien välityksellä televisiokeskuksen lähetyksiä voidaan ottaa vastaan Magadanin alueella, Kamtshatkalla, Sahalinilla, Jakutiassa ja muilla kaukaisilla seuduilla.

Kansantalouden ja kulttuurin nopea kehitys ja väestön kasvavat tarpeet vaativat parantamaan tuntuvasti kaikkea tietoliikennettä. Tietoliikenteen palveluksessa olevien työntekijäin tulee käyttää siinä tarkoituksessa kaikkia mahdollisuuksia, joita tieteen ja tekniikan edistys luo.

VI. Perusrakennustyöt

Toverit! Kun otetaan huomioon uudeksi viisivuotiskaudeksi suunniteltujen perussijoitusten määrä, kysymys varojen tehokkaimmasta käytöstä rakennustöissä käy merkitykseltään ensiarvoiseksi.

Kuluneiden 7 vuoden aikana on tehty melkoisesti perusrakennustöiden parantamiseksi. Rakentajien ja asentajien saavutukset ovat yleisesti tunnetut. Nyt on keskitettävä huomio ratkaisua odottaviin tehtäviin, puutteellisuuksiin yleisessä suunnittelussa, rakennussuunnitelmien valmistelussa ja töiden järjestelyssä, siihen kuinka nämä puutteellisuudet olisi poistettava.

Vakavimpana puutteena on ollut ja on edelleenkin perussijoitusten sirottelu lukuisiin kohteisiin. Tämä johtaa siihen, että monilla valmistusvaiheessa olevilla rakennustyömailla ei riitä raha- ja materiaalivaroja. Useissa tapauksissa rakennustyöt ovat viivästyneet teknisten piirustusten ja laskelmien puuttumisen tahi niiden alhaisen laadun takia. Rakennustyömaiden varustaminen komplettikalustolla on ollut epätydyttävästi järjestettyä.

Rakennussuunnittelujärjestöt ovat toisinaan valmista neet kelvottomia rakennussuunnitelmia ja tehneet kärkeitä virheitä kustannusarvioissa. Monien kohteiden, varsinkin sähkölaitosten alkuperäiset kustannusarviot on tehty ilman syvällistä perustelua ja tarkkoja laskelmia. Sen tuloksena tosiasialliset kustannukset ovat osoittautuneet huomattavasti korkeammaksi, ja sellaisten rakennustöiden saattamiseksi päätökseen on tarvittu suuria lisäsijoituksia. Useissa tapauksissa rakennettavien

tuotantolaitosten, varsinkin kemian- sekä paperi- ja seluloosateollisuuden tuotantolaitosten rakennussuunnitelmien perustaksi on otettu riittämättömästi kehitetyt teknologiset prosessit ja vanhentunut teollisuuskalusto. Tämä on vaikuttanut kielteisesti rakennustöiden valmistumiseen määräajassa, kapasiteettien käyntiinpanoon täydellä teholla sekä alentanut uusiin tuotantolaitoksiin sijoitettujen varojen palautumista.

Rakennustöiden järjestelyssä on myöskin ollut vakavia puutteita: työn tuottavuus on vielä alhaista, koneiden ja koneistojen käyttö on epätyytyttävää, työajan hukka on suurta.

Sanottakoon, että järjestöt, joiden tehtävänä on ollut perusrakennustöiden suunnittelu ja säännöstely, eivät ole olleet tehtäviensä tasalla.

Tehtävät perusrakennuksen alalla kasvavat alkaneena viisivuotiskautena tuntuvasti. Perussijoitusten kokonaismäärä vuosiksi 1966–1970 Neuvostoliiton kansantaloudessa on määritelty 310 miljardin ruplan suuruiseksi, mikä on 47 prosenttia enemmän kuin viimeksi kuluneina viitenä vuotena. Käyttöön otettavien perusvarantojen määrä kasvaa edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna noin 1,5-kertaiseksi.

Perussijoitukset lisääntyvät huomattavasti niillä teollisuusaloilla, joilla on ratkaiseva vaikutus tekniseen edistykseen kansantaloudessa sekä työtätekevien elintason kohoamiseen. Kemianteollisuuteen sijoitetaan lähes puolet enemmän varoja kuin edellisenä viisivuotiskautena, rauta- ja terästeollisuuteen 70 prosenttia enemmän, voimatalouteen, konerakennus- ja polttoaineteollisuuteen 50 prosenttia enemmän sekä kevyeseen, elintarvike- ja kalastusteollisuuteen 84 prosenttia enemmän.

Sitä paitsi toimivien tuotantolaitosten tekniseen uusiin lisätään perussijoituksia muodostettavasta uudesta tuotannon kehittämisen varannosta samoin kuin pankin myöntämistä luotoista.

Perusrakennussuunnitelmien täyttämisen sekä kapasiteettien käyttöönoton määräaikojen täsmällinen ja eh-

doton noudattaminen on eräs tärkeimpiä tuotantosuunnitelmien täyttämisen sekä kansantalouden kaikkien alojen keskeisten oikeiden, tarkoituksenmukaisten määräsuhteiden aikaansaamisen ehtoja.

Erääksi päätehtäväksi perusrakennustöiden alalla on katsottava perussijoitusten suunnittelussa sekä niiden teknisessä ja taloudellisessa perustelussa vallitsevan käytännön parantaminen.

Kokemus ja taloudelliset tutkimukset osoittavat, että perussijoitukset on suunnattava ennen muuta toimivien tuotantolaitosten tekniseen uusimiseen, aloitettujen rakennustöiden nopeaan lopettamiseen, jotta mahdollisimman pian ja pienimmin kustannuksin saataisiin käyttöön uusia tuotantokapasiteetteja. Kunkin kohteen rakentaminen on perusteltava huolellisin taloudellisin laskelmin.

Ennen perussijoitussuunnitelmien laadintaa on laadittava perusrakennustöiden tarpeisiin käytettävien tärkeimpien laitteiden ja tarvikkeiden sekä rakennus- ja asennusjärjestöjen kapasiteettien taseet.

Nyt viisivuotissuunnitelma tullaan laatimaan kaikkien rakennettavien tuotantolaitosten kohdalta siten, että suunnitelma jaotellaan eri vuosille. Täten rakennusjärjestöillä tulee olemaan selvä näköala kunkin kohteen koko rakennusajaksi; tuotantolaitokset voivat valmistautua etukäteen tulevien vuosien töihin ja tilata kaluston hyvissä ajoin. Rakennustyömaita, joiden suunnitelmat täytetään menestyksellisesti, tullaan rahoittamaan viisivuotiskaudeksi myönnettyjen varojen koko määräästä, mikä suo mahdollisuuden ottaa kohteet käyttöön lyhyemmässä ajassa.

Rakennussuunnittelujärjestöjen työntekijöitä odottavat suuret tehtävät. Teollisuutemme on kehityttävä uusimpien teknologisten prosessien ja edistyneimpien materiaalien sekä korkeatuottoisten koneiden ja automaation laajan käytön pohjalla. Rakennussuunnittelujärjestöt ovat velvolliset ottamaan suunnitelmissa huomioon kaiken sen uuden ja edistyneen, mitä

maailmassa on luotu, edellyttämään nykyaikaisimpien teknisten välineiden käyttöä, jotta tuotantolaitokset rakennettaisiin tieteen ja tekniikan viimeisimpien saavutusten tasolla. Rakennussuunnitelmissa on edellytettävä käytettäväksi sellaista teknologiaa, että jokaisessa uudessa tuotantolaitoksessa valmistettaisiin enemmän ja parempilaatuisia tuotteita kuin toimivilla tehtailla tuotetaan tällä hetkellä. Uusien rakennussuunnitelmien on turvattava perussijoitusten tehokas käyttö.

Kuten kokemus on vahvistanut, teollisuudessa on tarkoituksenmukaisinta käyttää suurempitehoisia koneita ja laitteita. Se tuottaa huomattavan taloudellisen hyödyn. Esimerkiksi synteettistä ammoniakkia tuottavan tehtaan rakentaminen tulee vuosikapasiteetin ollessa 800 000 tonnia 25 prosenttia halvemmaksi 200 000 tonnin laiteyksikköjä käytettäessä kuin käytettäessä 100 000 tonnin yksikköjä. Öljynjalostusteollisuudessa kunkin tuotantolaitosyksikön kapasiteetin lisääminen puolella suo mahdollisuuden alentaa rakennustöiden ominaisperussijoituksia 20–25 prosenttia ja kohottaa työn tuotavuutta puolella.

Jotta parannettaisiin ratkaisevasti rakennussuunnitelmien ja kustannusarvioiden valmistelua, on kohotettava rakennussuunnittelujärjestöjen vastuuta rakennussuunnitelmien laadusta sekä rakennuskustannusten oikeasta arvioinnista.

Kuluvana viisivuotiskautena aiotaan suunnata huomattavia perussijoituksia asuinrakennustoimintaan. Jotta ne tulisivat käytettyä suurimmalla hyödyllä, on poistettava vakavat puutteellisuudet asuintalojen suunnittelussa ja rakentamisessa.

Arkkitehtien on kiinnitettävä enemmän huomiota väestön mukavuuksiin, parannettava asuintilojen suunnittelua sekä asuintalojen ja julkisten rakennusten ulkoasua, kuitenkin ilman turhaa koristelua.

On edelleenkin kohotettava rakennustöiden suorituksen teollistamis- ja koneellistamistasoa ja käytettävä rakennus- ja asennustöiden suorittamisessa pääasialli-

sesti urakkamenetelmää. On tarmokkaasti ja suunnitelmallisesti otettava käyttöön edistyksellisimpiä menetelmiä ja tehokasta teknologiaa, parannettava rakennustyömaiden materiaaleilla ja koneilla huoltamisen organisaatiota.

Rakennustöiden laatua on parannettava jyrkästi sekä kohotettava rakennustöihin ja varsinkin sisustus- ja viimeistelytöihin osallistuvien työläisten ammattitaitoa.

Rakennustarviketeollisuuden on tuotettava enemmän keveitä ja taloudellisia seinätarvikkeita, kauniita ja kestäviä sisustusmateriaaleja, koristesementtiä, näyteikkunalasia, keraamisia tuotteita ja saniteettiesineitä. Viisivuotiskautena aiotaan lisätä sementin tuotantoa 72 miljoonasta 100–105 miljoonaan tonniin, teräsbetonielementtien tuotantoa 1,4-kertaiseksi, kattotiilen 1,6-kertaiseksi ja ikkunalasin tuotantoa 1,4-kertaiseksi.

Kemianteollisuuden on toimitettava rakennustyömaille hyviä kestäviä maaleja ja muita tarvikkeita. On kaikin tavoin kehitettävä paikallisten rakennustarvikkeiden tuotantoa.

Toverit! Rakentajamme ovat kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomisen puolesta käytävän taistelun eturintamassa. Rakentajamme odottavat uutena viisivuotiskautena suuret ja vastuulliset tehtävät, joiden ratkaisemisesta tulee riippumaan talouselämämme kehityksen ja neuvostoihmisten elintason kohoamisen nopea vauhti. Olemme varmat, että monimiljoonainen rakentajien kollektiivi suoriutuu näistä tehtävistä kunnialla.

VII. Neuvostokansan aineellisen ja sivistyksellisen elintason kohoaminen uutena viisivuotiskautena

Toverit! Kommunistinen rakennustyö ja kansan hyvinvoinnin lisääminen ovat erottamattomat. Määritellesään talouselämän kehityksen pääsuuntia uudeksi viisivuotiskaudeksi NKP:n keskuskomitea ja Neuvostoliiton ministerineuvosto ovat kiinnittäneet erityistä huomiota kansan elintason kohottamiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Tämä on ollut eräs keskeisimpiä kysymyksiä viisivuotissuunnitelmaa koskevien direktiivien luonnosta käsiteltäessä.

Neuvostokansan hyvinvoinnin lisääntymisvauhdin nopeuttaminen on se linja, jota puolue tulee noudattamaan horjumatta alkaneena viisivuotiskautena. NKP:n keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun täysistuntojen päätösten määrätietoisien toteuttamisen sekä kansantalouden tärkeimpien määräsuhteiden olennaisen parantamisen ansiosta voidaan käyttää aineellisen tuotannon kehittämisessä saavutettuja tuloksia entistä täydellisemmin neuvostoihmisten kasvavien aineellisten ja henkisten tarpeiden tyydyttämiseen.

Direktiiviluonnoksen mukaan kulutusvarannon, toisin sanoen kansan kulutukseen käytettävien aineellisten hyödykkeiden yleisemmän absoluuttinen kasvu tulee olemaan uutena viisivuotiskautena 1,7 kertaa suurempi kuin edellisenä viitenä vuotena. Väestön reaalityulojen, vähittäistavaravaihdon, yleisten ruokailulaitosten liikevaihdon ja yleisöpalvelusten volyymin kasvun vauhti on määritelty korkeammaksi kuin vuosina 1961–1965.

Mainitsen vastaavat luvut:

Tekijä	Lisäys v. 1961–1965 (⁰ / ₀)	Lisäys v. 1966–1970
Reaalitulot (asukasta kohti)	20	n. 30 ⁰ / ₀
Vähittäistavaravaihto	34	43,5 ⁰ / ₀
Yleisten ruokailulaitosten liikevaihto	35	melkein 1,5 kertaa
Yleisönpalvelusten volyyymi	90	n. 2,5 kertaa

Kuten havaitsemme, kansan elintason kohoamisen suunniteltu vauhti on tärkeimpien tekijöiden kohdalta huomattavasti suurempi kuin edellisenä viisivuotiskautena.

Työntekijöiden palkkojen korottaminen sekä työ- ja elinolojen parantaminen tullaan kuluvana viisivuotiskautena rahoittamaan kahdesta lähteestä: valtion hoitoon keskitettävistä resursseista sekä siitä osasta tuloa (voittoa), joka tulee yhä lisääntyvässä määrin jäämään tuotantolaitoksille aineellisen kannustamisen varantoon sekä sosiaalisten kulttuuristen toimenpiteiden ja asuntojen rakentamisen varantoon. Työläisten ja toimihenkilöiden palkan kasvu tulee nyt riippumaan huomattavassa määrin kyseisen laitoksen tuotannollisista tuloksista – realisoitujen tuotteiden volyymin kasvusta, tuotteiden laadun paranemisesta, työn tuottavuuden ja kannattavuustason kohoamisesta sekä voittojen lisääntymisestä. Jokaiselle työntekijäkunnalle tarjoutuvat tässä laajat mahdollisuudet.

Laaditussa kansan elintason kohottamisen suunnitelmassa on ratkaisevana renkaana työstä saatavan maksun – **työläisten ja toimihenkilöiden saaman palkan ja kolhoositalonpoikien yhteistaloudesta saamien tulojen kasvu.** Se on mitä tärkein tuotannon kannustin ja väestön tulojen kasvun päälähde.

Työläisten ja toimihenkilöiden keskikuukausipalkat kohoavat viisivuotiskautena keskimäärin vähintään 20

prosenttia ja uuden viisivuotiskauden loppuun mennessä nousevat noin 115 ruplaan. Kun otetaan huomioon yhteiskunnallisista kulutusvarannoista saatavat summat ja etuudet, niin yhdessä niiden kanssa ne nousevat yhtä työssä käyvää kohti laskettuna noin 155 ruplaan. Kolhoositalonpoikien yhteistaloudesta saamat tulot lisääntyvät keskimäärin 35—40 prosenttia. Työläisten, toimihenkilöiden ja kolhoositalonpoikien palkkarahasto kasvaa viisivuotiskautena yhteensä noin 40 prosenttia.

Tärkeintä palkkapolitiikassamme on palkan kannustavan merkityksen jatkuva lisääminen viisivuotissuunnitelman tärkeimpien tuotantotehtävien ratkaisemisessa. Palkkojen järjestelmälliseen kohottamiseen on liitettävä sopusuhtaisesti niiden työntekijöiden ensisijainen kannustaminen, jotka antavat suurimman panoksen aineellisen tuotannon kehittämisen ja täydellistämisen hyväksi. Asiat on järjestettävä niin, että jokainen työläinen, insinööri ja teknikko tietäisi, kuinka paljon hänen palkkansa kasvaa tuotantolukujen parantuessa ja mikä on oleva hänen osuutensa tuotantolaitoksen saamista lisätuloista.

Uutena viisivuotiskautena tullaan korottamaan vähimmäispalkkaa. Samalla tullaan korottamaan kaksinkertaisesti palkattujen työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja, minkä tuloksena voidaan aikaansaada oikeat keskinäiset määräsuhteet yksityisten työntekijäryhmien palkkauksessa. Tällöin on lisättävä niiden etuisuuksia, jotka työskentelevät raskaissa ja terveydelle vahingollisissa työoloissa, maanalaisissa töissä sekä töissä, joiden intensiteetti on tavallista korkeampi.

Meille jää kuitenkin vielä alemmpipalkkaisten työläisten ryhmiä. Puhuessamme heistä tarkoitamme ammattitaidottomia työläisiä ja toimihenkilöitä sekä nuorinta palvelushenkilökuntaa. Näiden työntekijäryhmien vähentämiseksi määrällisesti on laajemmin koneellistettava apuaitia ja kaikenlaisia laskutoimituksia, automatisoitava tuotantoa. Kohottamalla ammattitaitoaan monet noista työntekijöistä voivat siirtyä muihin töihin. Tämä

on luonnollinen prosessi niin tuotannon tehokkuuden lisäämisen kuin sen päätehtävän kannalta, jonka puolueemme on asettanut suoritettavakseen, nimittäin kansan elintason kohottamisen kannalta.

Rinnan palkkojen korottamisen kanssa aiotaan jatkaa **palkasta perittävien verojen lakkauttamista ja alentamista** eräiden työläis- ja toimihenkilöryhmien kohdalla.

Aineelliseen kannustamiseen tarkoitettujen varantojen muodostaminen tuotantolaitoksiin suo mahdollisuuden lisätä kaikkien työntekijöiden yhteistä kiinnostuneisuutta koko tuotantolaitoksen tulosten parantamisesta. Tässä yhteydessä aiotaan uutena viisivuotiskautena **kohottaa palkkioiden osuutta työläisten ja toimihenkilöiden palkoissa**. Siten voidaan entistä paremmin sovittaa yhteen kunkin yksityisen työntekijän sekä koko työntekijäkunnan ja yhteiskunnan edut. Palkkiojärjestelmät, joissa otetaan huomioon työn tuottavuus, työn laatu sekä yksityisten työntekijöiden ja työntekijäkuntien yhteiset tuotannolliset saavutukset, on sitä mukaa kuin otetaan käytäntöön uusi kannustamisjärjestelmä ulotettava vähitellen käsittämään kaikki työntekijäryhmät.

Palkkapolitiikassa on otettava huomioon maan eri alueiden taloudellisen käytön taso sekä siellä vallitsevat vähittäiskauppahinnat. Nykyään Siperiassa, Kauko-idässä ja Euroopan Pohjolassa ei ole palkkalisäkertoimia ulotettu käsittämään kaikkia työläisiä ja toimihenkilöitä. Tämä epäkohta on uutena viisivuotiskautena korjattava. Samalla laajennetaan Peräpohjolassa ja siihen rinnastettavilla seuduilla työskentelevien etuuksia.

Kuten tunnettua, kapitalististen maiden työväenluokka on viime vuosina sitkeässä luokkataistelussa saanut eräitä palkankorotuksia. Mutta nämä korotukset menettävät suurelta osalta reaalisen merkityksensä elinvälttämättömien tavaroiden, vuokrien, kunnallis- ym. palvelusten hintojen järjestelmällisen nousun sekä lääkärinhoidon kalleuden takia.

Kehittyneimmissäkin kapitalistisissa maissa ovat huomattavat työtätekevät väestökerrokset tuomitut köyhyyteen ja kurjuuteen — eikä suinkaan tuotantovoimien riittämättömän kehityksen, vaan kapitalistiselle tuotantotavalle ominaisten mätäpaiseiden, sellaisten kuin pulttien, työttömyyden, pientuottajien vararikkoutumisen, rotu- ja kansallisuussyrjinnän, naisten palkkasorron sekä yksityisten taloudellisten alueiden rappeutumisen takia.

Sosialistinen järjestelmä on raivannut nämä esteet kansan hyvinvoinnin lisääntymisen tieltä ja ensi kerran historiassa liittänyt kansan elintason välittömästi aineellisen tuotannon kehitysasteeseen ja työn tuottavuuteen ja avannut siten jokaiselle työtätekevälle tien aineellisten ja sivistyksellisten tarpeittensa entistä täydellisempään tyydyttämiseen.

Työtätekevien työstään saamien tulojen lisääntymisen rinnalla on kansan hyvinvoinnin lisäämisessä tärkeä merkitys yhteiskunnan kulutusvarannoilla, jotka meidän oloissamme mahdollistavat suurten perheiden elintason nopeamman kohottamisen sekä väestön sosiaalisten ja sivistyksellisten tarpeiden paremman tyydyttämisen.

Direktiiviluonnoksessa on edellytetty väestön yhteiskunnallisista kulutusvarannoista saamien erinäisten summien ja etuuksien lisäämistä vähintään 40 prosentilla. Näiden varantojen kasvu tullaan suuntamaan ensi kädessä eläkehuollon parantamiseen, lasten kasvattamiseen ja ylläpitämiseen yhteiskunnan toimesta lastenhoitolaitoksissa, terveydenhoidon sekä väestön kulttuurien, yleisöpalvelun parantamiseen niin kaupungeissa kuin maaseuduillakin. Vuonna 1970 käytetään näihin tarkoituksiin noin 60 miljardia ruplaa.

Työläisten ja toimihenkilöiden **eläkehuollon** alalla aiotaan:

korottaa työläisten, toimihenkilöiden ja kolhoositalonpoikien vanhuudeneläkkeiden vähimmäismäärää ainakin 30 prosenttia;

säätää vanhuudeneläkkeen ikärajaksi 50 vuotta eräiden teollisuuslaitosten naistyöntekijäryhmille, jotka erinäisillä aloilla työskentelevät tavallista voimaperäisemmissä töissä;

rinnastaa kolhoositalonpojat työläisiin ja toimihenkilöihin vanhuudeneläkkeen ikärajan sekä eläkkeiden määrittelyjärjestyksen suhteen;

korottaa I ryhmän kolhoosilaisinvalidien eläkkeiden vähimmäissuuruutta sekä ottaa käytäntöön eläkehuolto III ryhmän kolhoosilaisinvalidille, joiden invaliditeetti on johtunut työtapaturmasta tahi ammattisairaudesta.

Toinen tärkeä yhteiskunnan kulutusvarantojen käytön suunta on lasten **ylläpito sekä kasvatus yhteiskunnan toimesta**. Valtion esikoululaitoksissa hoidettavien lasten määrää aiotaan lisätä vuoteen 1970 mennessä 12,2 miljoonaan. Tämä on 1,6 kertaa enemmän kuin vuonna 1965. Siten voidaan pääpiirteissään tyydyttää kaupunkiväestön tarpeet lastenhoitolaitosten suhteen sekä parantaa tilannetta huomattavasti maaseudulla. Lasten määrää päiväkotikouluissa ja -ryhmissä lisätään runsaasti puolella.

Huomattavana sosiaalisena ja taloudellisena toimenpiteenä uutena viisivuotiskautena tulee olemaan työläisten ja toimihenkilöiden siirtyminen **viiden päivän työviikkoon** (viisi työpäivää ja kaksi lepopäivää) jättämällä ennalleen nykyisin käytännössä oleva viikon työajan yhteinen pituus. Tämän ansiosta työssäkäyvät voivat järjestää paremmin leponsa, opinnot ja ammattitaidon kohottamisen. Samalla siirtyminen viiden päivän viikkoon edistää työn tuottavuuden kohoamista sekä tuotannon taloudellisten tulosten paranemista. Kahden lepopäivän ansiosta voidaan järjestää paremmin tuotantokaluston korjaukset, supistaa hukka-aikaa, vähentää polttoaineen ja sähkön kulutusta jne. Tätä osoittavat muun muassa useiden tekstiili-, koneenrakennus- sekä kemian- ja metallurgisten tehtaiden kokemus, joka on saatu niiden toimiessa jo pitkähkön ajan viiden päivän

viikolla: työn tuottavuus on niissä kohonnut ja tuotantokustannukset ovat alentuneet.

Viime vuosina on tehty paljon kaupan parantamiseksi. Tärkeimpien ruokatarpeiden ja teollisuustavaroiden myynti on lisääntynyt huomattavasti. Viime viisivuotiskaudella käytettiin myymälöiden ja muiden kauppalaistosten sekä varastojen ja vihanneskellareiden rakentamiseen yli neljä miljardia ruplaa. Avattiin noin 65 000 myymälää, 42 000 ruokalaa ja muuta yleistä ruokailulaitosta, varastojen ja jäähdytyslaitosten verkostoa on laajennettu huomattavasti.

Mutta valtion ja osuuskuntien kauppaverkoston kehitys jää elämän vaatimuksesta vielä jälkeen. Yksityisten tavaroiden kohdalta ei tyydytetä täydellisesti kysyntää. Eräin paikoin sattuu epäsäännöllisyyksiä sellaistenkin tavaroiden kaupassa, joita meillä on riittävästi. Kotiinmyyntiä, varsinkin maaseutupaikkakunnilla on kehitetty aivan riittämättömästi, käytetään liian vähän automyyvälöitä, jotka tulevat halvaksi ja parantavat huomattavasti kolhoositalonpoikien ja neuvostotilojen työläisten palvelua.

Neuvostokaupan parantaminen on eräs tämän viisivuotiskauden tärkeimpiä tehtäviä. Valtion ja osuuskuntien kauppaverkoston vähittäismyyntiä aiotaan lisätä 45 miljardilla ruplalla eli noin 43,5 prosenttia.

Aiotaan lisätä huomattavasti elintarvikkeiden ja kevyen teollisuuden tuotteiden myyntiä, muun muassa lihan ja lihajalosteiden 21 $\%$, maidon ja meijerituotteiden 37 $\%$, kalan ja kalajalosteiden 71 $\%$, sokerin 22 $\%$, kasvisöljyn 65 $\%$, margariinin 95 $\%$, vihannesten ja meloonikasvien 44 $\%$, hedelmien ja viinirypäleiden 30 $\%$, kankaiden, pukimien ja trikoovalmisteiden 38 $\%$, jalkineiden 26 $\%$.

Kestokulutustavaroiden ja sähkökäyttöisten kotitalousvälineiden myynti kasvaa vielä nopeammin.

Seuraavassa vertailevia tietoja:

	Myytiin 1961—1965	Aiotaan myydä 1966—1970
Jääkaappeja (milj. kpl)	4,7	18,5
Pesukoneita (milj. kpl)	10,9	19,0
Vastaanottimia ja radio- gramofoneja (milj. kpl)	21,5	30,0
Televisioita (milj. kpl)	12,0	27,0
Huonekaluja (mrd rpl)	8,0	11,6

Meidän tehtävämme on tasapainottaa täydellisesti tavaresurssit ja väestön ostokyky. Sanottakoon, että kauppatyöntekijät eivät ole pystyneet järjestämään asianmukaisesti väestön kysynnän tutkimista. Se aiheuttaa virheitä kauppajärjestöjen toiminnassa, huonontaa väestön huoltoa yksityisillä tavaroilla sekä joissakin tapauksissa johtaa tavaroiden kasaantumiseen ja huomattaviin aineellisiin tappioihin. Viime aikoina on otettu käytäntöön menettely, jolloin kauppajärjestöt tilaavat itse tavarat teollisuudelta. Se on jo tuottanut myönteisiä tuloksia. Tämä käytäntö on ulotettava kaikkialle, koska se voimistaa kauppaverkoston vaikutusta kulutustavaroiden tuotantoon, niiden valikoimaan ja laatuun.

Jotta väestön palvelu parantuisi ja kauppatyöntekijäin kiinnostus tavaravaihdon laajentamisesta lisääntyisi, kaupan alalla otetaan käytäntöön uusi suunnittelu- ja kannustamisjärjestelmä samalla tavalla kuin teollisuudessa.

Yleisen ruokailun alalla on paljon vakavia puutteita. Ruokaloiden ja ravintoloiden työntekijät eivät voi nykyään moittia elintarvikkeiden riittämättömyyttä. Siitä huolimatta ruoka on usein mautonta, ja asiakkaiden palvelun kulttuuri on edelleenkin alhaisella tasolla.

Yleisen ruokailun parantamiseen on kuluvana viisivuotiskautena kiinnitettävä suurta huomiota. Yleisten ruokailulaitosten liikevaihto lisääntyy noin 1,5-kertaiseksi. Avataan uusia ruokaloita, kahviloita ja ravintoloita. Kaikissa tuotantolaitoksissa, rakennustyömailla,

neuvostotiloilla ja oppilaitoksissa on turvattava mahdollisuus lämpimän ruoan saamiseen.

Kulutusosuuskuntien verkostoa tullaan kehittämään edelleenkin. Se on velvollinen järjestämään maaseutuväestön keskeytymättömän huollon pukimilla, jalkineilla, polttoaineella, rakennustarvikkeilla, kulttuuri- ja kotitaloustavaroilla, laajentamaan leivän tuotantoa, parantamaan yleistä ruokailua ja muuta palvelua.

Nyt kun hinnat maaseudun ja kaupunkien kauppaverkostossa ovat samat, on maaseudulla oltava sellaiset olosuhteet, että asiakas voisi ostaa kaiken tarvitsemansa myös omista maaseutumyymälöistä. Se on kulutusosuuskuntien tehtävä.

Eräänä työtätekevien elintason kohottamisen lähteenä tulee olemaan yksityisten kulutushyödykkeiden ja ennen kaikkea lapsille tarkoitettujen tavaroiden valtion vähittäishintojen alentaminen. Hintoja tullaan alentamaan sitä mukaa kuin kulutushyödykkeiden tuotanto kasvaa sekä kasaantuvat tarvittavat tavara- ja rahavarat.

Kauppaa kolhoositoreilla on parannettava. Se vaikuttaa kohottavasti työtätekevien elintasaan sekä kollektiivitalouksien ja kolhoositalonpoikien tulojen lisäämiseen.

Neuvostoihmisten elintason kohoaminen riippuu huomattavalta osalta yleisönpalvelun parantamisesta. Meidän on tehtävä yleisönpalvelusta eräs kansantalouden huomattavia, teknisesti varustautuneita aloja. Sille luodaan suotuisia edellytyksiä: lisätään huomattavasti yleisönpalveluun tarkoitettujen laitteiden, koneiden ja koneistojen, mm. pesulakaluston, kemialliseen pesuun, jalkineiden korjaukseen sekä parturiliikkeitä ja kampaamoja varten tarkoitettujen koneiden ja välineiden tuotantoa. Parannetaan huomattavasti yleisönpalvelulaitosten huoltamista tarvikkeilla ja kemikaaleilla. Näiden laitosten rakentamiseen ja tekniseen varustamiseen suunnitellaan huomattavia perussijoituksia. Sitä paitsi tähän tarkoitukseen on käytettävä pankkiluottoa laajemmin.

Yleisönpalvelun kehittämiseen tarkoitettujen töiden

määrää lisätään viisivuotiskautena noin 2,5-kertaiseksi ja maaseutupaikkakunnilla yli 3-kertaiseksi. Maaseudulle järjestetään lähimmissä kaupungeissa ja piiriköksissä sijaitsevien yleisöpalvelulaitosten sivuosastoja.

Kokemus osoittaa, että kaikki yleisöpalvelun kehittämiseen käytetyt menot korvautuvat nopeasti. On tarkoituksenmukaista siirtää yleisöpalvelulaitokset toimimaan uusilla suunnittelunehdoilla, jotta yleisöpalvelun parantaminen vaikuttaisi välittömästi näiden laitosten työntekijöiden palkkaan.

Tärkeintä on kuitenkin saada yleisöpalvelun järjestämiseen mukaan aloitteellisia henkilöitä, joilla on selvä käsitys siitä, mitä ihmisen mukavuus edellyttää. Esimerkiksi että asunto korjattaisiin nopeasti ja hyvin, autettaisiin uuden asunnon saanutta muuttamaan ja järjestämään olonsa uudessa asunnossa, asiakkaan ostosten toimittamisessa kotiin, jalkineiden, pukimien ja kotitalousvälineiden korjaamisessa hyvin, nopeasti ja halvalla.

Eräs huomattavimpia sosiaalisia ongelmia on edelleenkin **asuntopulma**.

Se missä määrin kansa on turvattu asunnoilla, kuuluu niihin elintason tekijöihin, jotka eivät riipu vain nykyisestä tuotannosta ja kansantulosta, vaan myös kasaantuneen rikkauden tasosta, koska asuntovarantoahan luodaan vuosikymmeniä.

Vuosina 1966—1970 aiotaan rakentaa kaupunkiin, työläisasutuksiin ja neuvostotiloille yhteensä yli 480 milj. neliometriä asuntoja. Sitä paitsi maaseudulle suunnitellaan rakennettavaksi väestön ja kollektiivitalouksien voimin 2—2,5 milj. asuintalaa.

Samalla kun keskitetyt valtion perussijoitukset kasvavat on asuntojen rakentamiseen käytettävä laajemmin sitä tuotantolaitosten varantoa, joka on tarkoitettu sosiaalisiin ja kulttuurisiin toimenpiteisiin sekä asuntojen rakentamiseen. On kaikin tavoin tuettava asuntojen osuustoiminnallista rakentamista, jota aiotaan lisätä 3—4-kertaiseksi, annettava työläisille, toimihenkilöille ja kolhoositalonpojille enemmän apua omakoti-

talojen rakentamisessa heidän omilla varoillaan sekä luoton turvin.

Vuosiksi 1966–1970 laadittu asuinrakennusohjelma suo 65 miljoonalle hengelle mahdollisuuden parantaa asunto-olojaan tai muuttaa uusiin taloihin kun vastaava luku oli edellisenä viisivuotiskautena 54 miljoonaa. Ohjelma on suuri. Mutta sittenkään asuntokysymystä ei ratkaista vielä kokonaan. Sen vuoksi on hellittämättömällä tarmolla jatkettava varojen etsimistä yhä uusien asuntojen rakentamiseen. Vuosina 1966–1970 suunnitellaan perussijoitusten lisäämistä kaupunkien ja kylien yleisten laitosten kehittämiseen. Monet kaupungit ja asutukset saavat keskusvesihuollon, moniin johdetaan kaasu. Aloitetaan työ kaasun johtamiseksi asuntoihin myös maaseutupaikkakunnilla. Kotitaloustarpeisiin käytetään laajalti sähköä.

Kommunistinen puolue ja neuvostohallitus kiinnittävät suurta huomiota **kansan terveydenhoitoon**. Neuvostoliitossa on viime vuosina ollut maailman alhaisin kuolevaisuus. Lääkärimme ovat saavuttaneet huomattavaa menestystä monien tautien, varsinkin tarttuvien tautien torjunnassa. Se on heidän suuri ansionsa. Väestön terveydestä huolehtii meillä yli 4 miljoonaa työntekijää, muun muassa 555 000 lääkäriä. Terveydenhoidon aineellista perustaa on tuettu huomattavasti. Terveydenhoitojärjestelmässä on kuitenkin vielä paljon puutteellisuksia. On kohotettava väestölle annettavan lääkintäpalvelun kulttuurua, sairaista on pidettävä parempaa huolta, on laajennettava poliklinikkojen verkostoa ja parannettava niiden toimintaa sekä terveydensuojelupalvelua, kotiinannettavaa lääkärinapua ja ensiapuasemien toimintaa.

Uutena viisivuotiskautena aiotaan laajentaa eri tautien erikoishoitoa sekä tukea vielä enemmän terveydenhoidon aineellista ja teknistä perustaa, rakennetaan paljon uusia kaupunki- ja maaseutupiirien sairaaloita ja poliklinikkoja, lisätään lääkkeiden tuotantoa.

Viisivuotiskaudeksi on suunniteltu toimenpiteitä tautien ehkäisyhoidon voimistamiseksi, lasten terveyden lujittamiseksi, liikuntakasvatuksen ja urheilun kehittämiseksi sekä ympäristön, ilman ja veden terveellistämiseksi samoin kuin väestön työ- ja elinolojen parantamiseksi. Terveydensuojelu- ja epidemiologisten elinten on kiristettävä ensi kädessä tuotantolaitosten ja talousjärjestöjen johtajille esitettäviä terveydensuojeluvaihtoehtoja. Erityistä huomiota on kiinnitettävä virussairauksien ja ennen kaikkea influenssan samoin kuin verenkiertosairauksien ja pahanlaatuisten kasvainten torjuntaan. Tulee suorittaa laajakantoista työtä uusien lääkeaineiden, antibioottien ja tehokkaiden rokotteiden löytämiseksi samoin kuin uusien hoitovälineiden, kokeiden ja laitteiden valmistamiseksi.

Emme epäile, etteivätkö tiedemiehemme, lääkärimme ja kaikki lääkintätyöntekijät, jotka nauttivat kansamme suurta arvontoa, täyttäisi kunnialla heille asetettuja tehtäviä ja saavuttaisi uutta menestystä terveydenhoidossa.

Tämän viisivuotiskauden tulee muodostua uudeksi vaiheeksi kulttuurirakennustyössä. Aineellisen tuotannon voimakas nousu ja työtätekevien elintason kohominen luovat kaikki sosialistisen neuvostokulttuurin kukoistuksen edellytykset. Lisäämällä herkeämättä aineellisten hyödykkeiden tuotantoa ja turvaamalla niillä koko väestö sosialistinen rakennustyö luo siten välttämättömät mahdollisuudet sekä kulttuurin kehitykselle että työtätekevien laajojen kerrosten pääsulle siitä osallisiksi. Yhdessäkään kapitalistisessa maassa ei ole eikä voi olla sellaista pyrkimystä kulttuuriin eikä niin nopeaa kansanjoukkojen kulttuurikehitystä kuin meidän maassamme, missä koko valta ja kaikki yhteiskunnan rikkaudet ovat työtätekevän kansan hallussa. V. I. Lenin tarkoitti juuri tätä kun hän jo neuvostovallan alkuvuosina lausui: "Kansanjoukot eivät ole missään niin kiinnostuneita todellisesta kulttuurista kuin meillä; missään tuon kulttuurin kysymyksiä ei aseteta niin syvällisesti

eikä niin johdonmukaisesti kuin meillä” (Teokset, 33. osa, sivu 451). Nämä Leninin sanat ovat nykyään käyneet entistä ajankohtaisemmiksi. Uuden viisivuotiskauden tulee muodostua sosialistisen kulttuurin voimallisen kukoistuksen kaudeksi.

Kahdeksan vuotta sitten otettiin Neuvostoliitossa käytäntöön kaikkien kouluikäisten lasten pakollinen 8-vuotinen oppivelvollisuus. Se on sosialismin suurenmoinen saavutus. Nykyään tuo saavutus, josta ovat kaukana jäljessä maailman kehittyneimmät kapitalistiset maat, ei voi enää tyydyttää synnyinmaamme laajoja joukkoja. Nyt on kohotettava kansanvalistus uudelle entistä korkeammalle tasolle: on saatettava pääpiirteissään päätökseen yleiseen 10-vuotiseen koulupakkoon siirtyminen.

Huomattavia määrärahoja tullaan myöntämään uusien koulujen rakentamiseen, koska ensi viisivuotiskautena saa täyden keskisivistyksen neljä kertaa enemmän nuoria kuin edellisen viiden vuoden aikana. Puolue-, neuvosto- ja ammattiliittojärjestöjen tulee valvoa kiinteästi uusien koulujen rakentamista ja niiden työskentelyn järjestämistä. Tuotantolaitokset, neuvostotilat ja kollektiivitaloudet tulevat epäilemättä antamaan huomattavaa apua uusien koulujen rakentamisessa ja kalustamisessa. Mutta päävastuu yleisen keskikoulusivistyksen turvaamisen todella historiallisen tehtävän ratkaisemisesta lankeaa luonnollisesti Neuvostoliiton koululaitoksen työntekijöiden omille harteille. Keskikoululaitoksellamme on paljon kiistattomia saavutuksia. Mutta sen työssä on myös vakavia puutteita, jotka voidaan ja jotka täytyy voittaa lähivuosien aikana. Koululaisten opetus liittyy vielä heikosti nykyaikaisen korkeasti koneellistetun tuotannon moninasiin tarpeisiin. Opetusohjelmia muutetaan vuodesta vuoteen, ohjelmat ovat ylikuormitettuja asioilla, jotka voitaisiin jättää pois tahi korvata nykytieteen kannalta tärkeämmillä. Useissa aineissa ei ole pysyviä oppikirjoja. Vielä on paljon tehtävää jokaisen koululaisen kasvattamiseksi itseksi, järjestyneisyyteen ja ahkeruuteen. Koululaisten fyysiseen ja esteetti-

seen valmennukseen kiinnitetään yhä vielä liian vähän huomiota.

Keskikoululaitoksen toimintaa on uutena viisivuotiskautena parannettava huomattavasti. Tässä ei pidä sääliä voimia: koulu muovaa ihmisen persoonallisuuden. Meidän on päästävä siihen, että koulumme antaisivat vankat tiedot, totuttaisivat nousevan polven työteliääksi, korkeasti tietoiseksi yhteiskunnallisesta velvollisuudesta, kasvattaisivat nuorisossa kommunismin rakentajan moraalisia säännöksiä vastaavat ominaisuudet.

Koululaitoksen opetus- ja kasvatustyön parantaminen ei ole tietenkään mikään kamppailu tai tavanmukaista uudelleenjärjestelyä, vaan se on jokapäiväistä luovaa työtä, joka on tehtävä kiirehtimättä todella tieteellisellä pohjalla.

Kansanopettajamme tekevät tavattoman tärkeää, todella jaloa työtä. Meidän on kohotettava entistä korkeammalle kansanopettajien merkitys ja arvovalta. Puolue-, neuvosto- ja ammattiliittojärjestöt, tuotantolaitosten, virastojen, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen työntekijäkunnat ovat velvolliset luomaan kaikki välttämättömät edellytykset opettajien hedelmälliselle työskentelylle ja auttamaan heitä vaikeassa, mutta samalla jalossa työssä, nousevan polven kasvattamisessa.

Keskikouluista ja teknikumeista tulee tänä viisivuotiskautena valmistumaan vuosittain 4—5 miljoonaa henkeä. Ymmärrettävästi vain osa heistä voidaan ottaa korkeakouluihin. Enemmistö menee työhön kansantalouden palvelukseen, ja viisivuotissuunnitelmassa on otettava huomioon toimenpiteet, jotka suovat jokaiselle heistä mahdollisuuden löytää paikkansa elämästä.

Teknisen ammattiopetuslaitoksen merkitys kasvaa. Viisivuotiskauden loppuun mennessä aiotaan vastaanottoa teknisiin ammattiopistoihin lisätä, ja se tulee olemaan 1,7—1,8 milj. henkeä vuodessa. Se vaatii opistoverkoston laajentamista sekä opistojen aineellisen opetusperustan tukemista.

Neuvostoliiton kansantalous potee suurta puutetta eri-

koissivistyksen saaneista työntekijöistä. Sen vuoksi aiotaan lisätä opiskelijoiden vastaanottoa teknikumeihin noin 1,5-kertaisesti ja kohottaa se 1970 mennessä 1,6 miljoonaan. On harkitusti parannettava teknikumien kaiken opetustoiminnan järjestämistä ajan vaatimuksia vastaavasti.

Lukuvuonna 1965/1966 Neuvostoliiton korkeakouluissa on 3 830 000 opiskelijaa. Viisivuotiskauden loppuun mennessä vuotuinen vastaanotto korkeakoulujen ensimmäiselle vuosikurssille aiotaan kohottaa 940 000:een. Yhteensä maan korkeakouluissa tulee olemaan noin 5 miljoonaa opiskelijaa.

On kohotettava specialistien koulutuksen tasoa. Sitä vaatii tiukasti elämä, tuotannon kehitys sekä tieteellinen ja tekninen edistys. Korkeakoulujen ja teknikumien on aseistettava kasvattinsa tieteellisellä marxilais-leniniläisellä maailmankatsomuksella, syvällisillä teoreettisilla ja käytännön tiedoilla. Maa odottaa korkeakoululaitokselta hyviä spesialisteja ja taitavia tuotannon järjestäjiä, jotka tuntevat perusteellisesti talouselämän, johtomenetelmät sekä työn tieteellisen järjestelyn periaatteet.

Täytyy tieteellisesti tutkia korkeakoulujen opetussuunnitelmia, opiskelijoiden ja opettajien työajan käyttö, jakaa järkiperaisesti aika luentojen, keskustelujen ja harjoittelun, opiskelijoiden itsenäisen kirjasto-, laboratorio- ym. työskentelyn kesken ja luoda kaikki välttämättömät edellytykset opettajien ja opiskelijoiden luovalle työskentelylle.

Meillä on erinomaisia korkeakouluja ja tieteellisiä tutkimuslaitoksia. Maamme on ylpeä ansiokkaista tiedemiehistään, jotka ovat kirjoittaneet nimensä maailman tieteen historiaan samoin kuin lahjakkaasta tiedemiesnuorisosta. Ja silti meidän on todettava, että tieteellisten tutkimuslaitosten toiminnan organisaatio, työntekijävöimien valinta ja sijoittelu samoin kuin taloudellisen ja moraalisen kannustamisen muodot eivät useinkaan edistä riittävässä määrin tieteellistä tutkimustyötä. uusien tutkimusten asettelua, rohkeaa tieteellistä etsis-

kelyä, kiinteää yhteyttä tuotantoon eikä tieteellisten ja teknisten saavutusten soveltamista käytäntöön, Asiat on järjestettävä niin, että tieteellinen tutkimustoiminta, ensi kädessä luonnontieteiden ja tekniikan alalla, muodostuisi yhteiskunnallisen työn tuottavimmaksi alaksi. Tämä ei ole pelkkä toivomus, se on täysin toteutettavissa oleva vaatimus, joka meidän on täytettävä.

Porvarilliset vastustajat ovat viime aikoina ruvenneet väitämään, että puoluettamme ja neuvostohallitusta kiinnostavat vain tekniset tieteet ja niihin liittyvät luonnontieteen alat. Tuossa väitteessä ei ole vähintäkään perää, koska koko toimintamme nojaa vankkaan tieteelliseen perustaan, yhteiskuntakehityksen edistyksellisimpään teoriaan. Marxismi-leninismi on tiede, jonka pohjalta johdetaan yhteiskuntakehitystä ja tapahtuu yksilön muovaaminen. Marxilais-leniniläisestä filosofiasta on jo kauan sitten tullut tieteellisten tutkimusten metodologia tiedon kaikilla aloilla. Materialistiseen historiankäsitteeseen perustuvat sosiologiset tutkimukset, jotka yleistävät sosialistisen yhteiskunnan elämän konkreettiset tosiasiat, esittävät päivä päivältä yhä suurempaa osaa käytännöllisten poliittisten, tuotannollisten ja kasvatuksellisten kysymysten ratkaisemisessa.

Maallamme on valtavat sosialistisen kulttuurin kehittämisen mahdollisuudet. Meillä on yli 25-miljoonainen työläisten ja talonpoikien keskuudesta lähtenyt kansansivistyneistön armeija. Kaikkiin liittotasavaltoihin ja autonomisiin tasavaltoihin on luotu laaja kulttuuri- ja taidelaitosten verkosto. Aikamme merkittävänä piirteenä on se, että taiteelliseen luomistyöhön on vedetty mukaan työtätekevään laajat joukot. Kansankulttuuriyliopistojen, kansanteattereiden, -filharmonioiden, -yhitysten ja muiden taideyhteisöjen toimintaan osallistuu noin 10 miljoonaa kaupunkien ja maaseudun työtätekevää. Kustannus-, elokuva-, radio- ja televisiotoiminta ovat saavuttaneet laajat mittasuhteet. Nämä kaikki ovat kansan aatteellisen ja sivistyksen mahtavia vipusimia, ja meidän on käytettävä niitä täydessä määrin hyväksi.

Talouselämän ja kulttuurin nykyinen taso ja niiden jatkuva kehitys luovat suotuisat edellytykset kommunistisen rakennustyön erään tärkeän tehtävän ratkaisemiselle — ruumiillisen ja henkisen työn eroavuuden samoin kuin kaupunkien ja maaseudun välisten eroavuuksien voittamiselle. Nykyisen viisivuotiskauden tulee muodostua pitkäksi askeleeksi näiden suurten sosiaalisten tehtävien ratkaisemisessa.

Direktiiviluonnoksessa on määritelty neuvostokulttuurin ja -taiteen jatkuvaan kehitykseen liittyvien tehtävien menestyksellisen ratkaisemisen aineellinen perusta. Teattereiden, kerhotalojen, kulttuuripalatsien ja -talojen, kirjastojen, museoiden sekä muiden kulttuuri- ja valituslaitosten koko laajan verkoston kaupungeissa ja maaseudulla on palveltava tehokkaasti työtätekevän väestön kommunistisen kasvatuksen asiaa, sen kulttuuritason kohottamista, niiden kykyjen ja lahjakkuuksien kehittämistä, joita kansallamme on niin runsaasti. Luovan sivistyneistön, kaikkien kulttuurin alalla työskentelevien henkilöiden tulee käyttää entistä paremmin hyväksi sosialistisen järjestelmän luovia suotuisia olosuhteita ja mahdollisuuksia, jotta tyydytettäisiin täydellisemmin neuvostokansan kasvavat henkiset tarpeet.

Direktiiviluonnoksessa viitotetut toimenpiteet kansan aineellisen hyvinvoinnin lisäämiseksi ja kulttuuritason kohottamiseksi vaativat, kuten jo mainittiin, valtavia aineellisia menoja. Puolueen keskuskomitea pitää näitä toimenpiteitä kuitenkin vasta miniminä. Meistä itsesämme, työmme ja taloudenpitomme tuloksista riippuu missä määrin me menemme jo tämän viisivuotiskauden aikana pitemmälle, ja mitä pystymme tekemään ylimääräisesti kansan elintason kohottamiseksi. Jos me pystymme ylittämään tuotannon lisäämisen, omakustannusten alentamisen ja kannattavuuden kohottamisen suunnitelmatehtävät, niin valtio saa aineellisia mahdollisuuksia ylimääräisten toimenpiteiden suorittamiseen kansan elintason kohottamiseksi.

VIII. Neuvostoliiton taloudellisten yhteyksien kehittäminen ulkomaihin

Toverit! Kuluneella seitsenvuotiskaudella Neuvostoliitto kehitti edelleenkin aktiivisesti taloudellisia yhteyksiään muihin maihin. Valtiomme toiminta tällä alalla ei ainoastaan edistänyt Neuvostoliiton taloudellista nousua, vaan myös lujitti sosialistisen maailmanjärjestelmän maiden yhtenäisyyttä, voimisti tämän järjestelmän mahtia, lujitti itsenäisen kehityksen tielle astuneiden Aasian ja Afrikan nuorten kansallisten valtioiden asemia. Neuvostoliiton taloudelliset yhteydet ulkomaihin ovat muodostuneet suuren kansainvälisen merkityksen omaavaksi tekijäksi, joka vastaa rauhantaistelun ja yhteiskunnallisen edistyksen puolesta käytävän taistelun etuja.

Tärkein sija taloudellisissa yhteyksissämme ulkomaihin on sosialistisilla mailla. Niiden osuus Neuvostoliiton ulkomaisessa kauppavaihdossa on lähes 70 prosenttia. Sosialististen maiden välinen työnjako näyttelee yhä huomattavampaa osaa kansantalouden turvaamisessa välttämättömällä kalustolla ja raaka-aineilla ja väestön entistä paremmassa varustamisessa erilaisilla kulutus-tarvikkeilla. Se nopeuttaa teknistä edistystä ja tehostaa yhteiskunnallista tuotantoa. Vapaaehtoisuuden ja täydellisen tasa-arvoisuuden pohjalle perustuva kansainvälinen sosialistinen työnjako auttaa meitä ja ystäviämme, sosialistisia veljesmaita, kulkemaan nopeampaa vauhtia kohti yhteistä päämääräämme — rakentamaan kommunismin.

Tällä viisivuotiskaudella Neuvostoliiton ja sosialististen maiden taloudelliset yhteydet lujittuvat entisestään.

Yhteistoimintamme tieteen ja tekniikan alalla laajenee ja tavaravaihto kasvaa. Valtioidenvälisten taloudellisten yhteyksien käytännössä koko joukko maita on ensi kerran sopinut niin suurista keskinäisistä tavaratoimituksista viisivuotiskaudeksi eteenpäin. Uutta suunnitelmaa koskevissa direktiiveissä edellytetään, että Neuvostoliitto täyttää sitoumuksensa, jotka se on ottanut veljesmaiden kanssa solmimiensa pitkäaikaisten kauppasopimusten mukaisesti.

Yhteistoiminta sosialistisen järjestelmän valtioiden kanssa tulee myötävaikuttamaan uuden viisivuotissuunnitelman tehtävien täyttämiseen. Neuvostoliitto ostaa kalustoa enempää kuin tuhatta kemianteollisuuden, kevyen-, elintarvike- ym. teollisuuden alojen tuotantolaitosta ja työosastoa varten. Veljesmaiden tavaratoimitukset tyydyttävät 48 prosenttia tarpeistamme kuljetusalan osalta, 40 prosenttia pääradoilla ja tehdasradoilla käytettävien sähkövetureiden osalta, 36 prosenttia matkustajavaunujen osalta jne. Me ostamme niin ikään suuren määrän sellaisia kulutustarvikkeita kuin valmiita vaatteita, trikootuotteita, jalkineita, kankaita, elintarvike- ja kemianteollisuuden tuotteita. Se antaa mahdollisuuden tyydyttää täydellisemmin väestömme tarpeet. Sosialististen maiden suurimmat tarpeet monenlaisen kaluston ja koneiden osalta, kiinteän ja nestemäisen polttoaineen, metalliteollisuuden raaka-aineen ja metallien, puuvillan, puutavaran, selluloosa- ja paperiteollisuuden tuotteiden ja eräiden muiden tarpeellisten tavarain osalta tullaan tyydyttämään Neuvostoliiton tavaratoimituksilla.

Taloudellisen yhteistoiminnan kehittäminen nostaa tietenkin esiin uusiakin ongelmia. Nykyään sosialistiset maat saavat 95 prosenttia tarvitsemistaan koneista ja kalustosta oman tuotantonsa ja keskinäisen tavaravaihtonsa turvin. Tällaisen asiointilan vallitessa teollisuus ja ulkomaankaupan järjestöt ovat suuressa vastuussa siitä, että keskinäisten sopimusten mukaan toimitettava tavara olisi parasta laatua ja se toimitettaisiin sitoumusten

edellyttämänä aikana. Olemme varmoja siitä, että meidän maamme samoin kuin ystäväm maidenkin teollisuuden ja ulkomaankaupan työntekijät suuntaavat ponnistuksensa tämän tehtävän ratkaisuun.

Direktiiviluonnoksessa on otettu huomioon myös sosialististen maiden kiinnostuneisuus teollisuuden erikoistamisen ja yhteistoiminnallistamisen kehityksestä. Sosialistisen tuotannon yhteistoiminnallistamisen kehityksen perustana on luonnollisesti sen jokaisen osallisen etujen tiukka noudattaminen.

Uudella viisivuotiskaudella meidän on tehtävä paljon myös tieteellis-teknisen yhteistoiminnan laajentamiseksi. Sosialististen maiden ponnistusten koordinointi teoreettisten ja sovellettujen tutkimusten sekä konstruointi- ja suunnittelutöiden alalla muuttuu erääksi tärkeäksi suunnaksi sosialistisen maailmanjärjestelmän mahdollisuuksien järkiperaisessä hyväksikäytössä.

Sosialististen maiden keskinäisten taloudellisten yhteyksien kaikinpuolinen kehitys on ensiarvoisen tärkeä tehtävämme, sillä se vastaa sekä jokaisen maan että koko sosialistisen maailmanjärjestelmän perusetuja. Puolueemme keskuskomitea ja neuvostohallitus pitää ohjeenaan proletarisen internationalismin leniniläisiä periaatteita tulevat vastedeskin tekemään kaikkensa veljesmaiden yhteistyön laajentamiseksi, sosialistisen ystävyysliiton taloudellisen mahdin suurentamiseksi, sen yhtenäisyyden lujittamiseksi.

Annamme suuren merkityksen Neuvostoliiton taloudellisten yhteyksien laajentamiselle Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan riippumattomiin valtioihin. Nykyisissä olosuhteissa nämä maat, joiden väestö käsittää noin puolet koko ihmiskunnasta, ovat muuttuneet imperiaalisuutta vastaan käytävän ankaran taistelun areenaksi. Neuvostoliiton taloudellinen yhteistoiminta nuorten kansallisten valtioiden kanssa lujittaa näiden valtioiden taloutta ja samalla sillä on tärkeä merkitys taistelussa, jonka tarkoituksena on turvata rauha ja kansojen oikeus vapauteen ja itsenäiseen kehitykseen.

Taloudellisessa suhteessa Neuvostoliiton ja kehitysmaiden yhteistoiminta on suunnattu sellaisten perusongelmien ratkaisemiseen kuten kansallisen teollisuuden tärkeiden alojen luomiseen, teknisten ja tieteellisten kaaderien valmennukseen, kehitysmaiden asemien varmentamiseen maailmanmarkkinoilla. Neuvostoliitolle tämä yhteistoiminta avaa niin ikään lisämahdollisuudet käyttää laajemmin kansainvälisen työnjaon etuisuuksia. Me voimme ostaa kehitysmaista yhä suuremmassa määrin niiden perinteellisiä tavaroita — puuvillaa, villaa, vuotia, ei-rautametallien malmirikasteita, kasvisrasvoja, hedelmiä, kahvia, kaakaopapuja, teetä ja muita raaka-ainelajeja sekä valmiita tuotteita.

Viisivuotiskaudella Neuvostoliiton ja kehitysmaiden tavaravaihto lisääntyy huomattavasti. Tällöin tulevat kysymykseen paitsi tavaravaihdon lisäämistä myös sen rakenteelliset muutokset, jotka vastaisivat kehitysmaiden taloudessa tapahtuvia muutoksia. Viisivuotissuunnitelmaa koskeva direktiiviluonnos edellyttää koneiden ja teknisen kaluston viennin huomattavaa laajentamista itsenäistä kansallista taloutta pystyttäviin maihin. On tärkeää, että vastaavasti lisääntyisi myös varaosien, apukaluston sekä materiaalien ja eräiden raaka-ainelajien vienti.

Kansallisten kaaderien kouluttamisella on suuri merkitys kehitykselle. Sellaisten kaaderien luominen on yhtä tärkeä asia kuin kansallisten teollisuuslaitosten rakentaminen. Direktiivien luonnos edellyttää yhteistoimintamme kehitystä kansallisten asiantuntijakaaderien valmennuksen alalla.

Me uskomme imperialismia vastaan taistelevien kansojen luoviin kykyihin, uskomme niiden oikeudenmukaisen asian voittoon ja tulemme tekemään kaikkemme laajentaaksemme jatkuvasti taloudellista yhteistoimintaamme niiden kanssa.

Kuluneella viisivuotiskaudella Neuvostoliiton ja kapitalististen maiden — ensisijaisesti Suomen, Ranskan, Italian, Japanin, Englannin ja Ruotsin — välinen kau-

pankkynti laajeni yli puolitoista kertaa. Lännen kauppasuhteet Neuvostoliittoon eivät kuitenkaan ole vapaat keinotekoisista rajoituksista. Useissa maissa ovat vielä korotetut tullimaksut Neuvostoliiton tavaroille. USA koettaa estää Neuvostoliiton ulkomaankaupan kehitystä. Noilla yrityksillä ei kuitenkaan ole menestystä. Moisilla toimenpiteillä USA voi ainoastaan hankkia sellaisen maan alhaisen maineen, joka 20. vuosisadalla yrittää asettaa sulkuja laajoille kansainvälisille kauppayhteyksille.

Kansainvälisen työnjaon objektiiviset tarpeet johtavat epäilemättä siihen, että Neuvostoliiton viennin rakenne tulee yhä enemmän vastaamaan taloutemme nykyistä rakennetta ja sen mahdollisuuksia. Ja jos kauppakumppanimme ottavat huomioon muutokset, jotka ovat tapahtuneet ja tapahtuvat Neuvostoliiton kansantaloudessa, niin sen ansiosta voimme suurentaa oleellisesti kapitalistimaista ostamiemme tavaroiden määrää. Viisivuotissuunnitelmaa koskevien direktiivien luonnoksessa edellytetään kapitalististen maiden kanssa tapahtuvan tavaravaihdon kasvua. Pitkäaikaiset kauppa- ja luottosopimukset, jotka heijastavat kiinnostusta molempipuolisten hyödyllisten kauppayhteyksien kehitykseen Neuvostoliiton kanssa, tulevat mielestämme edistämään tuota kasvua vielä suuremmassa määrin kuin edellisinä vuosina.

Meidän aikanamme käy yhä ilmeisemmäksi, että nykymaailmassa tapahtuva tieteellis-tekninen vallankumous vaatii vapaampaa kansainvälistä taloudellista kanssakäymistä, luo edellytykset laajemmalle sosialististen maiden ja kapitalistisen järjestelmän maiden väliselle taloudelliselle kanssakäymiselle. Tämä prosessi vuorostaan voi vaikuttaa myönteisesti kansainväliseen tilanteeseen.

Kuluneella viisivuotiskaudella ulkomaankauppa auttoi meitä ratkaisemaan useita tärkeitä kansantalouden tehtäviä. Emme silti käytä riittävästi hyväksemme ulkomaisten taloudellisten yhteyksien kehitysmahdollisuuksia.

On tullut aika arvostaa hieman toisin ulkomaankaupan merkitystä. Ulkomaankaupan järjestöjen työntekijät sulkeutuvat usein omaan toimintapiiriinsä eivätkä ota riittävästi huomioon sitä, että heidän on alistettava toimintansa palvelemaan koko kansantalouden tuloksellisuuden korottamisen tehtäviä. On itsestään selvää, että ulkomaankaupan perspektiivisuunnitelmassa ei voida ennakoida kaikkia mahdollisuuksia ja muutoksia, joita tapahtuu kansainvälisillä markkinoilla, mutta juuri siksi on erityisen tärkeää, että ulkomaankaupan työntekijät tuntisivat hyvin taloutemme tarpeet ja osoittaisivat aloitteellisuutta edullisimpia osto- ja myyntioperaatioita koskevien kysymysten asettelussa. Toisaalta taas teollisuuden työntekijät pitävät usein vielä ulkomaankauppaa jonain toistarvoisena. On luovuttava tästä kerrassaan väärästä kannasta ja lujitettava teollisuuden ja ulkomaankaupan välisiä yhteyksiä.

Uudessa viisivuotissuunnitelmassa meidän täytyy määrittellä toimenpiteet viennin ja tuonnin tavararakenteen parantamiseksi oleellisesti, niiden tehokkuuden suurentamiseksi, vientitavaroiden laadun parantamiseksi, kaupankäyntimenetelmien täydellistämiseksi ja tuontitavaroiden käyttämiseksi tarkoituksenmukaisemmin. Vientimme volyymin suunnitellaan laajenevan huomattavasti ja sen tuloksellisuuden kasvavan. Siinä tarkoituksessa on taattava ensisijainen koneiden, teknisen kaluston ja muiden valmiiden tuotteiden viennin kasvu sekä sellaisten raaka-aineiden, puolivalmisteiden ja materiaalien viennin laajeneminen, jotka takaavat korkean myyntitulon valuuttana. Tämä kansantalouden tärkeä tehtävä voidaan ratkaista suunnitteluelinten, teollisuuslaitosten, ulkomaankaupan järjestöjen ja kulkulaitosten yhteisen määrätietoisen toiminnan tietä.

Teollisuutemme kehitys tulevilla viisivuotiskaudella avaa lisämahdollisuuksia ulkomaankaupan alalla. On sannaava, että monet kotimaiset konetehtaat tuottavat jo nyt teknisesti viimeisteltyä ja rakenteeltaan omaperäistä kalustoa. Siksi varsinkaan ei voida sietää, että nuo

ensiluokkaiset tuotteet — erinomaisten insinööriemme ja työläistemme luovan ajattelun ja mestarillisuuden tulokset — eivät useinkaan vielä pääse ulkomaanmarkkinoille ainoastaan siitä syystä, ettei kiinnitetä riittävästi huomiota niiden viimeistelyyn, piirustusten ja teknisten laskelmien laadintaan, huollon takaamiseen ja mainostukseen.

Aina viime aikoihin asti olemme väheksyneet patenttien ja lisenssien myynnin ja oston merkitystä. Maailmanmarkkinoilla taas niiden myynti ja ostot näyttävät yhä huomattavampaa osaa ja kehittyvät nopeammin kuin teollisuustavarain kauppa. Meidän tiedemies- ja teknikkokaaderimme kykenevät — kuten käytäntö on osoittanut — luomaan viimeistelyjä koneita ja kalustoa. Siksi me voimme ja meidän on saatava ansaittu sija maailman lisenssimarkkinoilla. Usein meidänkin on vuorostamme edullisempaa ostaa lisenssi kuin kehittää jotakin ongelmaa. Patenttioikeuksien ostot ulkomailta sallii uudella viisivuotiskaudella säästää satoja miljoonia ruplia tieteellistä tutkimustyötä varten.

Edullisimpien vientitavaroiden tuotannon laajentaminen on yksi suurimpia uuden viisivuotiskauden tehtäviä. Ministeriöiden ja suunnitteluelinten on ryhdyttävä tarmokkaasti ratkaisemaan tätä tehtävää.

Teollisuuden työntekijäin on tutkittava tuotteidensa menekkiä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, ja Ulkomaankaupan ministeriö on velvollinen hankkimaan heille tarvittavia tietoja.

Taloudelliset yhteydet ulkomaihin on tärkeä toimintamme ala. Tällä alalla toimivat ihmiset tekevät suurta valtiollista työtä. Heidä on autettava, heidän aloitettaan on kannatettava. Neuvostoliiton ja ulkomaisten taloudellisten yhteyksien menestyksellinen kehittäminen ja niiden tuloksellisuuden kohottaminen tulevat edistämään kansantaloutemme jatkuvaa nousua, Neuvostoliiton ulkopolitiikan leniniläisen kurssin horjumatonta noudattamista.

IX. Viisivuotissuunnitelman kansainvälisestä merkityksestä

Toverit! Puolueemme edustajakokoukset ovat aina herättäneet suurta kiinnostusta ulkomailla. Neuvostoliitto on sosialistinen suurvalta, jolla on mahtavat taloudelliset ja sotilaalliset voimavarat ja suuri kansainvälinen arvovalta. Ulkomaiset ystävämme — ja ystäviä meillä on maailman kaikilla kolkilla — näkevät neuvostomaan uudessa viisivuotissuunnitelmassa kansamme uusien menestysten takeen, kansamme, joka on historiassa ensimmäisenä rakentanut sosialismin ja ryhtynyt luomaan kommunistista yhteiskuntaa. Luokkavihollistemme on pakko ottaa huomioon laskuissaan yhä enemmän neuvostovaltion saavutukset.

Voiton saavuttaneen ja sosialismia ja kommunismia rakentavan työväenluokan esimerkin voima on yksi tärkeimmistä maailman vallankumousliikettä edistävästä tekijöistä. Voimme täydellä syyllä sanoa, että kansantaloussuunnitelmamme ja saavutuksemme ovat parasta valistustyötä sosialismin ja kommunismin puolesta miljoonaisten työväenjoukkojen keskuudessa maailman kaikissa maissa. Nykyään käsitämme paremmin kuin milloinkaan, kuinka syvällinen merkitys sisältyy V. I. Leninin sanoihin, että sosialistinen valtiomme vaikuttaa kansainväliseen vallankumoukseen pääasiallisesti talouspolitiikallaan. Hän osoitti, että sosialismi luo entistä korkeamman työn tuottavuuden, ja piti kahden järjestelmän taloudellista kilpailua historiallisesti lakimääräisenä prosessina.

Maamme ryhtyi käymään tätä kilpailua tosiasiallisesti

sisäisen vastavallankumouksen ja ulkomaisen interven-
tion nujertamisen jälkeen, jolloin neuvostokansa alkoi
puolueensa johdolla toteuttaa käytännössä Leninin joh-
toajatuksia sosialismin rakentamisesta yhdessä maassa.
Me emme tietenkään voineet asettaa alkuaikoina kon-
kreettiseksi tehtäväksi kapitalistisen maailman rikkaim-
pien valtioiden ohittamista. Mutta sitä mukaa kuin ta-
loudelliset asemamme lujittuivat tämä tehtävä sai yhä
reaalisemmat muodot.

Neuvostoliiton teollisen mahdin järkkymätöntä kas-
vua todistavat esim. teräksen tuotantoa koskevat nume-
rotiedot. Kun meillä tuotettiin v. 1928 vain 3,9 prosent-
tia maailman terästuotosta, niin nykyään me tuotamme
siitä miltei 20 prosenttia. Neuvostoliiton terästuotanto
oli v. 1928 vain 8 prosenttia Yhdysvaltojen terästuotan-
nosta ja me olimme tällä alalla suuresti jäljessä Englan-
nista, Ranskasta ja Saksasta, kustakin erikseen. Vuonna
1965 Neuvostoliiton terästuotanto nousi jo 75 prosent-
tiin USA:n terästuotantoon verraten ja oli tuntuvasti
edellä Englannin, Ranskan ja Saksan Liittotasavallan
yhteisestä terästuotannosta.

Kapitalistisessa järjestelmässä on elimellisiä vikoja,
joita ei voida poistaa. Ei mikään, eivät valtion tekemät
talouselämän säännöstely-yritykset eivätkä muutkaan
tekijät, joihin porvarilliset taloustieteilijät ovat panneet
toiveitaan, auta muuttamaan talouselämän kehityksen
spontaanisuutta. turvaamaan vakaata taloudellista kas-
vua, poistamaan epätasaisuutta taloudellisessa kehityk-
sessä ja kapitalismille luontaisia antagonistisia luokka-
ristiriitoja. USA:ssa oli vuosien 1948 ja 1961 välisellä
kaudella neljä liikatuotannosta johtuvaa taloudellista
laskukautta. Teollisuustuotannon kasvussa, joka Länsi-
Euroopan maissa on noussut joinakin vuosina 8—10 pro-
senttiin ja Japanissa jopa 15 prosenttiin ja siitä yli, on
ajoittaisesti tapahtunut jyrkkää laskua. Parin viimeksi
kuluneen vuoden aikana Länsi-Euroopassa ja Japanissa
on ollut havaittavissa tuntuvaa talouden kehitysvauhdin
hidastumista.

Yleensä voidaan sanoa sodanjälkeisen kauden todistavan, että kapitalistisen maailman taloudellinen ja siis myös poliittinen asema on epävakaa.

Mitä Neuvostoliiton talouteen tulee, niin voimme täydellä syyllä sanoa kansantaloutemme kehittyneen herkeämättä. Uuden viisivuotissuunnitelman toteuttaminen merkitsee maamme taloudellisen mahdin jatkuvaa lujittumista ja tilanteen muuttumista kansainvälisellä areenalla entistä edullisemmaksi rauhan ja sosialismin asialle.

Valtion talouden tilasta riippuu myös sen puolustuskunto, kuten me kaikki hyvin tiedämme. Tämä pätee erityisesti meidän aikanamme, jolloin aseet käyvät rakenteeltaan entistä mutkikkaammiksi ja kalliimmiksi ja niiden tuotanto vaatii tieteen ja tekniikan korkeaa kehitystasoa. Talouttamme kehittämällä me näin ollen tehostamme samalla Neuvostoliiton puolustuskuntoa ja koko sosialistisen leirin mahtia. Kansamme ja muiden kansojen vallankumoukselliset aikaansaannokset joutuisivat uhatuiksi, ellei niitä suojaisi suoranaisesti tai välillisesti sosialistisen ystävyysliiton maiden ja ennen kaikkea Neuvostoliiton jättimäinen aseellinen mahti. Ja kun imperialistit eivät aina rohkene toimia haluamallaan tavalla, niin se johtuu yksinomaan siitä, että he tietävät hyvin kuinka vaarallista se on heille.

Edustajakokoukselle esittämässään keskuskomitean toimintaselostuksessa toveri L. I. Brezhnev eritteli kaikinpuolisesti nykytilannetta. Tämänpäiväiselle maailmantilanteelle on kuvaavaa paitsi sosialismin ja edistyksen voimien jatkuvaa kasvua myös maailman taantumusvoimien pyrkimys lujittaa asemiaan ja siirtyä vastahyökkäykseen siellä missä se on mahdollista saadaakseen menettämänsä takaisin. Imperialistien ja ensi kädessä Amerikan imperialistien ja heidän länsisaksalaisten liittolaistensa noudattama hyökkäyshenkinen linja estää ratkaisemasta monia ajankohtaisiksi käyneitä ongelmia. Aasian kaakkoisosassa USA on lähtenyt avoimeen hyökkäykseen, mikä synkentää uhkaavasti koko

kansainvälistä tilannetta. Neuvostoliitto antaa Vietnamin vapaudentahtoiselle kansalle laajaa tukea. Tulemme edelleenkin antamaan tätä tukea niin paljon kuin tarvitaan aina siihen asti, kunnes Vietnamin kansa vie voitokkaasti päätökseen sankarillisen taistelunsa maahanhyökkääjiä vastaan.

Vietnamin sodan varjolla USA:ssa on pantu alulle uusi vaihe asetuotannon lisäämisessä. Washingtonissa laaditaan aseellisten voimien lisäämisen suunnitelmia. USA:n kongressi on myöntänyt Vietnamin sodan käymiseen vielä yli 13 miljardia dollaria, ja seuraavalla varainhoitokaudella suoranaiset sotilasmenot tulevat kuulemma käsittämään enemmän kuin 60 miljardia dollaria.

Tällaisessa tilanteessa emme luonnollisestikaan voi heikentää toimintaamme maan puolustuskunnan tehostamisen alalla. Me pidämme mielessämme V. I. Leninin sanat: "Koska kerran olemme ryhtyneet rauhalliseen rakennustyöhömme, teemme kaikkemme voidaksemme sitä jatkaa keskeytymättömästi. Ja samanaikaisesti, toverit, olkaa varuillanne, varjelkaa maamme ja Punaisen Armeijamme puolustuskuntoa kuin silmäteräänne ja muistakaa, ettei meillä ole oikeutta antaa periksi hetkeksikään kun kysymyksessä ovat maamme työläisten ja talonpoikien edut ja heidän aikaansaannoksensa."

Siksi puolueemme keskuskomitea ja neuvostohallitus tulevat edelleenkin katsomaan äärimmäisen tärkeäksi tehtäväksi aseellisten voimiemme lujittamisen, joiden olemassaolon tarkoituksena on sosialismin puolustaminen ja neuvostokansan rauhanomaisen työn suojeleminen.

Tosiasiat osoittavat, että samaan aikaan kun kansantaloutemme kehitys vaikuttaa yhä voimakkaammin Neuvostoliiton kansainväliseen asemaan ja yleiseen maailmantilanteeseen, maailmantilanne taasen vaikuttaa tietyllä tavalla meidän suunnitelmiiimme sekä talouselämäme kehityskulkuun, vauhtiin ja näköaloihin. Jos kaikki riippuisi yksinomaan meistä, supistaisimme epäilemättä tuntuvasti sotilasmenoja ja sijoittaisimme vastaavasti enemmän varoja rauhan tarkoituksia palvele-

ville kansantalouden aloille ja suurentaisimme kulutukseen tarkoitettua kansantulon osaa. Olemme sanoneet jo monesti ja toistamme jälleen, että pidämme vahingollisena ja vaarallisena kilpavarustelua, johon imperialistivaltiot ja ennen kaikkea USA ovat ihmiskunnan pakottaneet. Neuvostoliitto on tehnyt ja tekee kaiken voitavansa tämän inhimillisen työn, energian ja varojen järjestämisen haaskauksen lopettamiseksi.

Ilmoitamme taas samoin kuin aikaisemminkin, että Neuvostoliiton politiikka on rauhan puolustamisen politiikkaa, jonka tarkoituksena on taistelu kaikkia niitä voimia vastaan, jotka tahtoisivat sysätä ihmiskunnan sodan tielle. Tärkeimpänä tehtävänä on estää uuden maailmansodan puhkeaminen. Kaikkinaiset todella rauhan säilyttämiseen ja lujittamiseen tähtäävät aloitteet saavat osakseen hyväksymisemme ja kannatuksemme. Neuvostohallitus on valmis yhteistoimintaan kaikkien hallitusten kanssa, jotka ovat tai tulevat olemaan kansainvälisen jännityksen laukaisemisen ja kansojen turvallisuuden lujittamisen kannalla.

Me tulemme vastaisuudessaakin pyrkimään siihen, että rauhallisen rinnakkainolon periaatteet olisivat määräävinä yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden keskinäisissä suhteissa. NKP:n keskuskomitean toimintaselostuksessa esitetyn kansainvälisen tilanteen tervehdyttämisohjelman käytännöllinen toteuttaminen palvelisi parhaimmalla mahdollisella tavalla tätä tarkoitusta.

Niin monimutkainen kuin kansainvälinen tilanne onkin, meillä kommunisteilla on täysi syy katsoa tulevaisuuteen optimistisesti. Tänään kun maamme on voimiansa kukoistuksessa, kun sosialismi on voittanut monissa maissa, kun meillä on paljon liittolaisia ja ystäviä, jotka ovat lähettäneet edustajistonsa tähän kokoukseen, ja kun kommunistinen liike on laajentunut maapallon kaikille mantereille me sanomme: hyökkääjät voidaan ja pitää taltuttaa, uusi maailmansota voidaan ja pitää ehkäistä.

Muuttaakseen tämän mahdollisuuden todellisuudeksi

NKP:n keskuskomitea ja neuvostohallitus kannattavat uuden maailmansodan vastustajain vankan ja varman rintaman luomista. Me lähdemme siitä, että mitä laajempi tämä rintama tulee olemaan, sitä vaikeampi rauhan vihollisten on toteuttaa hankkeitaan. Kaikki vilpittömät rauhan ystävät — ja he muodostavat enemmistön kaikissa maissa — voivat luottaa siihen, että Neuvostoliitto puolustaa loppuun saakka yleisen rauhan ja kansojen turvallisuuden intressejä.

Me Neuvostoliiton kommunistit olemme aina olleet ja tulemme olemaan internationalisteja. Sisäisiä kysymyksiä ratkaistaessa me lähdemme sen vuoksi siitä, että suunnitelmiamme ja tekojemme on autettava sosialistisen ystävyysliiton maita, kansainvälistä työväenluokkaa sekä kansojen kansallista vapausliikettä saavuttamaan uusia voittoja. Puolueen edustajakokouksen käsiteltävänä olevan Neuvostoliiton talouden jatkuvaa kohottamista ja tehostamista edellyttävän suuren ohjelman menestyksellinen toteuttaminen vaikuttaa epäilemättä syvästi maailman tilanteeseen.

Meitä ilahduttaa, että lukuisat veljespuolueiden valtuuskunnat kiinnittävät puheissaan runsaasti huomiota Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen kysymyksiin. Voidaan täydellä syyllä sanoa niiden osallistuvan aktiivisesti viisivuotissuunnitelmamme käsittelyyn. Tämä puhuu siitä, että uusi kansantaloussuunnitelmamme ei ole yksinomaan Neuvostoliiton kansojen sydänasia. Kaikkien veljespuolueiden kommunistit, kaikki Neuvostoliiton ystävät ja edistysmieliset ihmiset kautta maailman pitävät sitä läheisenä asianaan. Puolueemme keskuskomitean ja neuvostohallituksen nimissä kiitämme lämpimästi täällä olevia kokousvieraita, veljespuolueiden edustajia siitä, että he ovat osoittaneet niin suurta mielenkiintoa kansantaloutemme kehittämishjelmaa kohtaan ja toivottavat meille menestystä sen täyttämässä.

Toverit! Uuden viisivuotissuunnitelman tehtävät ovat valtavat ja suurenmoiset. On tehtävä paljon enemmän

kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Näiden tehtävien toteuttaminen antaa uutta mittavuutta kommunismin rakentamiselle lähentäen työväenluokan ja koko neuvostokansan suurta päämäärää. Puolueemme, kommunismin rakentajain kärkijoukon, koko monitahoinen toiminta palvelee tätä asiaa.

Meille kommunismi ei ole mikään abstraktinen ihanne. Se on objektiivinen historiallinen välttämättömyys. Se on miljoonien työtätekevien jokapäiväistä elävää toimintaa ihmisen onnen, hyvinvoinnin ja kaikinpuolisen vapaan kehityksen nimessä.

Viisivuotiskauden tavoitteita ei ole määritelty mieltävaltaisesti, vaan ne juontuvat uuden yhteiskunnan rakentamisesta saadusta kokemuksesta, nykykauden yhteiskuntataloudellisen kehityksen objektiivisten tendenssien ja tarpeiden tieteellisestä erittelystä.

Näiden tehtävien toteuttamisteitä ja laajuutta määriteltäessä ei voida eikä anneta sijaa subjektivismille. Toivottua ei saa pitää todellisuutena. Tietenkin tekisi mieli ratkaista mahdollisimman pian kaikki kehityksemme kulussa kertyneet probleemit. Mutta jokainen niiden ratkaisuun johtava askel on perusteltava kaikinpuolisesti, sen on pohjauduttava jo saavutettuihin, reaaliin mahdollisuuksiin, jotka olemme luoneet yhteisellä työllämme.

Viisivuotiskaudella luodaan maataloustuotannon herkeämättömän kasvun sekä teollisuuden ja maatalouden — yhteiskunnallisen tuotannon kahden tärkeimmän alan — sopusuhtaisen kehityksen vankka perusta. Se auttaa tasoittamaan olennaisesti kaupunkilais- ja maaseutuväestön työ- ja elinoloja. Siinä on uuden viisivuotiskauden erikoinen merkitys.

Tieteen ja tekniikan kehitys johtaa siihen, että yhteiskunta tarvitsee yhä enemmän sivistyneitä, hyvin koulutettuja työntekijöitä, jotka suhtautuvat luovasti asioihin. Meidän yhteiskuntajärjestelmämme luo äärimmäisen suotuisat olosuhteet sen tyyppisten työntekijäin muovaamiselle. Talouselämän vaatimusten ja yhteiskunnal-

listen mahdollisuuksien sopusuhtainen yhdistyminen luo edellytykset henkisen ja ruumillisen työn välisten olenaisten eroavuuksien täydellisemmälle poistamiselle. Uusi viisivuotiskausi on suuri edistysaskel tämän historiallisen tehtävän ratkaisemisessa. Viisivuotisuunnitelma on tärkeämerkityksinen myös tämän vuoksi.

Näitä suuria tehtäviä ratkaistaessa lujittuu vielä enemmän yhteiskuntamme sosiaalinen yhdenlaatuisuus, mikä on menestyksellisen kommunismin etenemisen välttämätön ehto.

Mitään suunnitelmaa, olipa se perusteltu kuinka syvällisesti tahansa, ei voida täyttää menestyksellisesti, ellei sen toteuttamisesta tule koko kansan sydämenasia. Ensivuoroisena talouspoliittisena tehtävänä on saada liikkeelle kansan luovat voimat ja asettua niiden johtoon, kohottaa kansantalouden kaikissa renkaissa jokaisen kommunistin, jokaisen työntekijän aktiivisuutta, aloitteellisuutta, korkeaa vastuuntuntoa ja pyrkimystä uuteen.

Toverit!

On kulunut miltei puolivuosisataa siitä, kun synnyinmaamme lähti sosialistisen kehityksen tielle. Tämä oli vaikea ja ennen tutkimaton tie. Nykyään Neuvostoliitto on mahtava sosialistinen suurvalta, joka etenee yhdessä muiden sosialististen maiden kanssa kohti suurta yhteistä päämääräämme.

Maamme saa kiittää kaikista voitoistaan Leninin puoluetta, joka on johtanut maata viisaasti, ollut järkähtämättömän uskollinen marxismille-leninismille ja tukeutunut aina maailman ihmeellisimpään voimaan, kuten Lenin sanoi, työläisten ja talonpoikain voimaan.

Kansamme saavuttaa puolueen johdolla uusia voittoja kommunismin rakentamisessa pitäen ohjeenaan kuolematonta, rakentavaa, vallankumouksellista marxismin-leninismia oppia.

Eläköön maineikas leniniläinen puolueemme!

Eläköön suuri neuvostokansa, kommunismin rakentaja!

TOVERI A. N. KOSYGININ

LOPPUPUHEENVUORO

7. 4. 1966

Toverit edustajat! SNTL:n kansantalouden viisivuotissuunnitelman ohjeluonnoksen käsittely vuosiksi 1966–1970 osoitti, että viitoitettu maan taloudellisen kehityksen ohjelma on saanut osakseen kokousedustajain täyden hyväksymisen ja lämpimän vastakaiun kaikkien neuvostoihmisten sydämissä. Tämä ohjelma vastaa neuvostokansan intressejä ja elinetoja.

Kokouksen edustajain puheenvuorot ja ehdotukset, jotka nousivat esille ohjeluonnoksen koko kansan suorittamassa käsittelyssä, kuvastavat huolehtimista siitä, miten parhaiten voidaan ratkaista taloudellisen rakennustyön kysymykset sekä tyydyttää synnyinmaamme mahdin jatkuva lujittuminen ja neuvostoihmisten hyvinvoinnin kasvu.

Kokouksessa edustajain puheenvuoroissa esitetyt ehdotukset ovat hyvin merkityksellisiä ratkottaessa maamme taloudellisen elämän ongelmia. Ne tarkistettiin edustajakokouksen valiokunnissa. Komitea ehdottaa niistä osan liitettäväksi ohjelmaan, jonka luonnos tänään jaetaan teille vahvistettavaksi. Muut ehdotukset, jotka kaipaavat tutkimuksia, esitetään annettaviksi SNTL:n ministerineuvostolle, SNTL:n Gosplanille sekä ministeriöille huolellista tarkistusta varten viisivuotissuunnitelman laatimiseksi.

Ohjeluonnoksen yksimielinen hyväksyminen osoittaa selvästi puolueen ja kansan yhtenäisyyden kommunistisen rakennustyön päälinjan arvioinnissa, jonka puolueemme keskuskomitea on suorittanut. Nyt eteemme on noussut erityisen tärkeä tehtävä – laatia ohjelman

perusteella yhtenäinen valtion kansantalouden viisivuotissuunnitelma. Tämä on suuri ja vastuunalainen tehtävä.

SNTL:n Gosplanin, ministeriöiden, liittotasavaltojen ministerineuvostojen sekä talous- ja suunnitteluelimien täytyy valmistaa viisivuotissuunnitelma, jakaa se eri vuosille ja, mikä on erityisen tärkeää, saada se ulottumaan kaikkiin tuotantolaitoksiin. Uuden viisivuotissuunnitelman laatiminen on välttämättä saatava päätökseen 4—5 kuukaudessa. Sen jälkeen viisivuotissuunnitelma tullaan esittämään SNTL:n korkeimman neuvoston istunnon tarkistettavaksi.

Viisivuotissuunnitelmatyön täytyy olla täysin tieteellisellä pohjalla, siinä on otettava huomioon taloudellisen ohjauksen uudet olosuhteet, taloudellisia ongelmia ratkottaessa ei saa sallia subjektivismia.

Tämä työ vaatii luovaa suhtautumista, suunnittelutehtävien taloudellista perustelua ja tehokkaamman tien valitsemista tuotannon kehittämiseksi nojaamalla nykyajan tieteen ja tekniikan saavutuksiin. Viisivuotissuunnitelman käsittelyyn on vedettävä tieteelliset tutkimus- ja suunnitteluinstituutit, tiedemiehet ja kansantalouden kaikkien alojen asiantuntijat. Myös on käytettävä hyväksi laajasti keksijäin ja tuotannon uudistajien kokemusta. On muistettava, että kansantalouden kehitystä ja kansan aineellisen hyvinvoinnin nousua koskevien toimenpiteiden menestyksellinen toteuttaminen riippuu yhteiskunnallisen työn tuottavuisuuden kasvusta, tuotantovoimien tehokkaasta hyväksi käytöstä ja jokaisen tehtaan oman taloustoiminnan tuloksista. On välttämätöntä noudattaa ankaraa säästäväisyyttä kansantalouden kaikilla osilla, luoda tarvittavat resurssit ohjelman täydelliselle toteuttamiselle ja luotava tarkka kontrolli aineellisten ja finanssiresurssien käyttämisen suhteen.

Leniniläisten talousperiaatteiden lujittaminen antaa meille mahdollisuudet tiiviimmin yhdistää tehtaiden suunnitelmat niiden työkollektiivien etujen kanssa. Sillä tulee olemaan suuri merkitys voimistettaessa ponniste-

luja tuotannon kehityksen ja työn tuloksien parantamisen puolesta. Ainoastaan tällaisissa olosuhteissa me voimme menestyksellä toteuttaa viitoitetun ohjelman kansan aineellisen hyvinvoinnin kohottamiseksi ja luoda perustan neuvostoihmisten elintason edelleen kohottamiselle.

Uusi suunnitelma, sen päämäärät ja tehtävät tulee olla selviä jokaiselle työhmiselle. Puoluejärjestöjen on pehdytettävä jokainen neuvostoihminen viisivuotissuunnitelman valtaviin tehtäviin ja sen täyttämisen konkreettisiin keinoihin.

Neuvostokansa alkoi toteuttaa viisivuotissuunnitelman ensimmäisen vuoden tehtäviä suuren työnnon merkeissä. Lujittamalla yhtenäistä tahtoa ja laajojen työtekevien joukkojen valmiutta ohjelman toteuttamiseen puoluejärjestöt ovat velvolliset järjestämään koko kansan liikkeen viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi. Uusin voimin, entistä suuremmalla työllä ja puolueemme johdolla neuvostokansa lähtee toteuttamaan puolueemme XXIII edustajakokouksen viitoittamaa kansantalouden kehittämisohjelmaa, uusien saavutusten puolesta kommunismin rakennustyössä maassamme.

NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN XXIII PUOLUEKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA NKP:n KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUKSESTA

Kuultuaan ja käsiteltyään NKP:n keskuskomitean ensimmäisen sihteerin toveri L. I. Brezhnevin toimintaselostuksen NKP:n keskuskomitean työstä Neuvostoliiton kommunistinen puolue päättää:

kokonaisuudessaan ja täydellisesti hyväksyä NKP:n keskuskomitean poliittisen linjan ja käytännön toiminnan;

hyväksyä NKP:n keskuskomitean toimintaselostuksen sisältämät ehdotukset ja johtopäätökset.

Selostetun kauden aikana puolueen toimintaa toteutettiin XX—XXII puoluekokousten määrittelemän linjan pohjalla ja se oli tähdätty NKP:n ohjelman toteuttamiseen, kommunismin aineellis-teknisen pohjan luomiseen, sosialististen yhteiskunnallisten suhteiden jatkuvaan täydellistämiseen ja työtätekevien kommunistiseen kasvatukseen.

Tällä kaudella saavutettiin suuria menestyksiä talouden ja kulttuurin kehittämisessä ja kansan aineellisen elintason kohottamisessa. Neuvostoyhteiskunnan poliittinen perusta — työväenluokan ja kollektiivitalonpoikaiton liitto, monikansallisen Neuvostoliiton kansojen ystävyys ja kaikkien työtätekevien liittyminen NKP:n ympärille — on lujittunut. NKP:n rivit ovat laajentuneet, sen poliittinen ja organisatorinen osuus neuvostoyhteiskunnassa kasvanut. Puolueessa ovat lujasti vahvistuneet sisäisen puolue-elämän leniniläiset periaatteet.

Leninin oppeja noudattaen puolue on kehittänyt kansantalouden hallintomuotoja ja -menetelmiä hyläten kaiken, mikä ei ole kestänyt käytännön koetta, vaan muodostunut häiriöksi liikkeellemme eteenpäin. Puolueen toiminnalle, yhteiskuntamme jatkuvalla edistymiselle tiellä kohti kommunismia on ensiarvoinen merkitys NKP:n keskuskomitean lokakuun (1964) täysistunnolla.

Neuvostoliiton taloudellisen ja sotilaallis-poliittisen mahdin kasvu on entisestään lujittanut sen ulkopoliittisia asemia. NKP on tehnyt ja tekee kaikkensa turvatakseen neuvostokansan rauhallisen työn, se kamppailee aktiivisesti rauhan puolesta koko maailmassa ja käy päättäväistä taistelua imperialistista aggressiota vastaan. Neuvostoliitto antaa järkkymättä tukea kansojen vapautustalustelle imperialismia, kolonialismia ja neokolonialismia vastaan ja antaa lisääntyvän osuutensa kaikkien maiden työtätekevien taisteluun rauhan, kansallisen riippumattomuuden, demokratian ja sosialismin puolesta.

I

1. Maailman kehitys on vahvistanut puolueemme ja koko kommunistisen liikkeen tekemän johtopäätöksen, että nykyisellä aikakaudella historiallisen kehityksen pääsuunnan määrittelevät sosialistinen maailmanjärjestelmä ja voimat, jotka kamppailevat imperialismia vastaan, yhteiskunnan sosialistisen uudellenjärjestelyn puolesta.

Sosialistinen maailmanjärjestelmä on kuluneen kauden aikana merkittävästi lujittunut, sen kansainvälinen arvovalta ja vaikutus ihmiskunnan kohtaloon on lisääntynyt. Selostetulle toimintakaudelle on ominaista, että sosialististen maiden ja näiden maiden veljespuolueiden väliset suhteet ovat lujittuneet marxismin-leninismiin, sosialistisen internationalismin, tasavertaisuuden, sisäisiin asioihin puuttumattomuuden, toistensa kunnioitta-

misen, puolueitten ja valtioitten itsenäisyyden pohjalla. Neuvostoliiton suhteet sosialistisiin maihin ovat viime vuosina muodostuneet entistä rikkaammiksi, käyneet entistä kiinteämmiksi ja sydämellisemmiksi. Säännöllisesti järjestetään poliittisia neuvotteluja ja mielipiteiden vaihtoa sosialististen veljesmaiden johtajien välillä.

Sosialististen maiden taloudellinen yhteistyö on kohonnut uudelle asteelle. Tässä kohden kasvaa yhä enemmän keskinäisen talousavun neuvoston osuus.

Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden välisen sopimussuhteiden järjestelmä on lujittunut. Näissä sopimuksissa saa ilmaisunsa kansojemme veljellinen ystävyys. Sosialististen maiden sotilaallinen yhteistyö on laajentunut. Parhaillaan tapahtuu Varsovan sopimuksen mekanismin lujittamis- ja täydellistymisprosessi.

Puoluekokous antaa NKP:n keskuskomitean tehtäväksi edelleenkin kehittää ja lujittaa aatteellis-poliittisia yhteyksiä kaikkien sosialististen maiden kommunistisiin ja työväenpuolueisiin marxismin-leninismien periaatteiden pohjalla, kaikin tavoin myötävaikuttaa sosialistisen yhteisön tiivistymiseen, sen mahdin ja vaikutuksen lujittumiseen, laajentaa taloudellista ja tieteellis-teknistä yhteistyötä ja kulttuuriyhteyksiä, kasvattaa neuvostoihmisiä veljesmaiden kansoja kohtaan tuntemaan ystävyiden ja kansainvälisen solidaarisuuden hengessä.

Kapitalististen maiden työväenliike käy laajaa luokkataistelua monopoleja vastaan. Eräiden maiden proletariaatti on päässyt uusiin asemiin hyökätäkseen edelleen riistojärjestelmää vastaan. Viime vuosina eräissä maissa on ollut havaittavissa näkymiä työväenliikkeen eri piirien toiminnan yhtenäisyyden saavuttamiseksi. Työväenluokan ympärille kerääntyy yhä enemmän muita monopolien iestä vastustavia yhteiskuntakerroksia.

Puoluekokous pitää välttämättömänä edelleenkin laajentaa ja lujittaa neuvostokansan ja Neuvostoliiton kommunistien toveruuden ja veljeyden siteitä ja vallankumouksellista solidaarisuutta kapitalististen maiden työ-

väenluokkaa ja kaikkia työtätekevien joukkoja ja niiden demokraattisia järjestöjä kohtaan.

Kuluneina vuosina on kansallinen vapausliike jatkuvasti kehittynyt. 17 uutta valtiota on saavuttanut taistelussa imperialismia vastaan riippumattomuuden. Monet valtiollisen riippumattomuuden saavuttaneista maista ovat astuneet uuteen vaiheeseen — taisteluvaiheeseen taloudellisen itsenäisyyden puolesta, imperialismiin uuskolonialistisia pyrkimyksiä vastaan sen yrittäessä saada takaisin menetetyt asemat ja estää näiden maiden yhteiskunnallinen edistyminen.

Imperialismi pyrkii häikäilemättömästi, usein aseellisia keinoja käyttäen, sekaantumaan vapautuneiden maiden sisäisiin asioihin. Viime aikoina imperialistit ovat voimistaneet tihutöitään erityisesti niiden maiden hallituksia vastaan, joissa suoritetaan perusteellisia yhteiskunnallisia uudistuksia.

Uusi elämä syntyy kolonialismin ikeestä vapautuneissa maissa ankarassa kamppailussa kavalaa imperialistista vihollista vastaan. sisäisen taantumuksen voimia vastaan — taantumuksen, joka imperialismiin tukee nojaten pyrkii suuntaamaan nuoret valtiot kapitalistiselle tielle. Kansat liittävät kuitenkin entistä päättävämmiin näkyvät kansallisen vapausvallankumouksen, vuosisataisen jälkeensäjäneisyyden poistamisen ja elämän olosuhteiden parantamisen täydestä voitosta ei-kapitalistiseen kehitystiehen. Muutamat nuoret valtiot ovat jo astuneet tälle tielle ja Neuvostoliitto rakentaa suhteitaan niihin täyden tasavertaisuuden, ystävyyden ja keskinäisen tuen pohjalla.

Puoluekokous antaa NKP:n keskuskomitean tehtäväksi edelleenkin tukea siirtomaaiesta ja uuskolonialismia vastaan taistelevia kansoja; kehittää kaikinpuolista yhteistyötä kansallisen riippumattomuuden saavuttaneiden maiden kanssa; kaikin tavoin myötävaikuttaa kansojen imperialisminvastaisen rintaman lujittumiseen kaikissa maanosissa; laajentaa yhteyksiä kommunistisiin ja val-

lankumouksellis-demokraattisiin puolueisiin nuorissa kansallisissa valtioissa.

2. Vuosien 1957 ja 1960 neuvottelukokouksissa yhteisin ponnistuksin kehitettyä marxilais-leniniläistä päälinjaa noudattaen maailman kommunistinen liike on kuluneiden vuosien aikana lujittanut ja laajentanut asemiaan aikamme kaikkein vaikutusvaltaisimpana poliittisena voimana.

NKP:n keskuskomitean kansainvälistä toimintaa leimasi toimintakauden aikana horjumaton pyrkimys lujittaa veljellistä solidaarisuutta kommunistisia ja työväenpuolueita kohtaan ja yhdessä niiden kanssa taistella kansainvälisen kommunistisen liikkeen päälinjan toteuttamisen puolesta, lujittaa maailman kommunistien laajan armeijan yhtenäisyyttä.

Puoluekokous tunnustaa välttämättömäksi edelleenkin noudattaa linjaa, joka tähtää kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyteen, kaikkien veljespuolueiden toiminnan yhtenäisyyteen kamppailussa yhteistä vihollista – imperialismia vastaan, rauhan, demokratian, kansallisen vapautumisen ja sosialismin puolesta.

Puoluekokous on sitä mieltä, että veljespuolueiden monenkeskisten ja kaksipuolisten tapaamistilaisuuksien järjestäminen, jatkuva mielipiteiden vaihto ja ajankohtaisten tehtävien toverillinen käsittely on oikeaksi osoittautunutta, hyödyllistä käytäntöä ja samalla hyvä tie kommunistisen liikkeen tiivistämiseksi. NKP:n, samoin kun myös veljespuolueiden enemmistö, katsoo tarkoituksenmukaisesti kutsua kokoon uuden kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen, kun olosuhteet siihen ovat kypsyneet.

Puoluekokous hyväksyy NKP:n keskuskomitean linjan ja käytännön toimenpiteet, jotka tähtäävät kansainvälisen kommunistisen liikkeen piirissä esiintyvien erimielisyyksien selvittämiseen marxismin-leninismiin sekä vuoden 1957 Julistuksen ja vuoden 1960 Julkilausuman periaatepohjalla.

Puoluekokous hyväksyy NKP:n keskuskomitean toi-

minnan ja konkreettiset toimenpiteet, jotka tähtäävät erimielisyyksien selvittämiseen Kiinan kommunistisen puolueen kanssa marxismin-leninismien periaatepohjalla. Puoluekokous ilmaisee varmuutensa siitä, että loppujen lopuksi puolueemme ja maittemme kansat voittavat vaikeudet ja kulkevat yhtenä rivistönä taistelussa yhteisen suuren vallankumousasian puolesta.

Ehdottomana edellytyksenä kommunistien rivien tiivistymiselle on vuoden 1960 Julkilausumassa esitettyjen puolueiden välisiä suhteita koskevien normien, tasavertaisuuden, itsenäisyyden ja toinen toistensa sisäisiin asioihin sekaantumattomuuden periaatteiden tiukka noudattaminen. NKP vastustaa hegemonismia kommunistisessa liikkeessä ja kannattaa kaikkien puolueiden välistä todellista tasavertaisuutta ja veljellisiä suhteita proletaarisen internationalismin periaatteiden pohjalla.

Kommunistien rivien aatteellis-poliittinen tiivistyminen, johon NKP edelleenkin horjumatta pyrkii, edellyttää marxilais-leniniläisten leppymätöntä kamppailua oikeistolaisista ja "vasemmistolaisista" revisionismia vastaan. Poikkeamiset marxilais-leniniläisestä linjasta niin "vasemmalle" kuin oikeallekin ovat erityisen vaarallisia silloin, kun ne liittyvät nationalismiin ja hegemonismiin ilmenemiin.

Tärkeimpänä edellytyksenä maailman kommunismin jatkuvalla etenemisellä on maailmantapahtumien kulun ja vallankumousliikkeen käytännön esiinnostaminen uusien ongelmien luova käsittely marxilais-leniniläisen teorian pohjalla.

3. Maailmannäyttämöllä vallitsevat voimasuhteet ovat jatkuvasti muuttumassa sosialismin, työväen- ja kansallisen vapautusliikkeen hyväksi. Samalla selostetulle toimintakaudelle on ominaista imperialismin aggression voimistuminen ja taantumuksen aktivoituminen. Kapitalismin yleisen kriisin syveneminen ja sen ristiriitojen kärjistyminen voimistavat imperialismin seikkailuhenkisyttä, sen vaarallisuutta kansoille, rauhalle ja yhteiskunnalliselle edistykselle. Imperialismi yrittää yhä

useammin etsiä ulospääsyä sotilaallisten provokaatioiden, erilaisten salaliittojen ja suoranaisten sotilaallisten interventioiden avulla.

Selostettu toimintakausi vahvisti vuosien 1957 ja 1960 Moskovan neuvottelujen johtopäätöksen siitä, että imperialismin aggressiivinen luonne ei ole muuttunut. Viime aikojen tapahtumat osoittavat imperialistien tihutöiden voimistuneen sosiaalisen edistyksen tielle astuneita maita vastaan. Aikamme taantumuksellinen, maailman santarmin osaa esittävä päävoima on amerikkalainen imperialismi. Se sekaantuu karkeasti monien Afrikan, Aasian ja Latinalaisen Amerikan maiden ja kansojen sisäisiin asioihin, polkee niiden suvereniteettia, pyrkii asevoimin tukahduttamaan kansallisen vapausliikkeen ja palauttamaan siirtomaajärjestyksen eikä lopeta provokaatioitaan vallankumouksellista Kuubaa vastaan. Amerikkalaisen imperialismin aggressiivinen luonne käy havainnollisesti ilmi rikollisessa sodassa Vietnamin kansaa vastaan. Amerikkalaiset aggressorit saattavat Vietnamin demokraattisen tasavallan rauhalliset kaupungit ja kylät barbaaristen pommitusten kohteiksi, käyttävät napalmpommeja, myrkkyykaasuja ja muita epäinhimillisiä välineitä Etelä-Vietnamin väestön tuhoamiseen.

Vaaralliseksi kansainvälisen jännityksen pesäkkeeksi on käynyt Länsi-Saksa, missä kasvavat Yhdysvaltojen imperialistien kannustamat revanshistiset ja militaristiset voimat. Nämä voimat pyrkivät sitkeästi pääsemään käsiksi ydinohjuseisiin voidakseen käyttää niitä revanshistisiin, aggressiivisiin päämääriinsä.

Kansainvälinen tilanne vaatii tiukasti kaikkien sotaa vastustavien, anti-imperialististen voimien tiivistymistä, ennen kaikkia sosialistiseen maailmanjärjestelmään kuuluvien maiden, kaikkien kansainvälisen kommunistisen, työväen- ja kansallisen vapausliikkeen rivien, rauhan- tahtoisten kansojen ja valtioiden, kaikkien rauhanpuolustajien voimien tiivistymistä riippumatta heidän poliittisista käsityksistään ja maailmankatsomuksestaan. Jotta kansainvälinen jännitys ei enää pääsisi kärjisty-

mään, jotta voitaisiin taata luja rauha ja kansojen vapaa kehitys, tarvitaan rauhantahtoisten valtioiden laajojen kansanjoukkojen, poliittisten puolueiden ja yhteiskunnallisten liikkeiden jyrkkää vastarintaa aggressoreille.

4. Ulkopoliittisessa toiminnassaan Neuvostoliiton kommunistinen puolue pitää lähtökohtanaan neuvostokansan perusetuja ja kansainvälistä velvollisuuttaan sosialististen veljesmaiden, kaikkien maiden työtätekeviä kohtaan. Neuvostovaltion ulkopoliitiikalla on päämääränään taata yhdessä muiden sosialististen maiden kanssa suotuisat kansainväliset edellytykset sosialismin ja kommunismin rakennustyölle; lujittaa sosialististen maiden yhtenäisyyttä ja tiiviyyttä, niiden ystävyyttä ja veljeyttä; tukea kansallisia vapausliikkeitä ja toteuttaa kaikinpuolista yhteistyötä nuorten kehitysmaiden kanssa; johdonmukaisesti puolustaa yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden välisen rauhallisen rinnakkainolon periaatetta, tehdä päättäväistä vastarintaa imperialismin aggressiivisille voimille, pelastaa ihmiskunta uudelta maailmansodalta.

Rauhan lujittamista ja sen puolustamista varten on välttämätöntä jatkuvasti kartuttaa rauhantahtoisten voimien mahtia ja niiden aktiivisuutta, laajojen kansanjoukkojen osallistumista taisteluun rauhan puolesta. Erityinen osuus rauhan puolustamisessa kuuluu sosialistisille maille. Puolueemme on vakuuttunut siitä, että kansainvälisen kommunistisen liikkeen johtopäätös mahdollisuudesta hillitä hyökkäys ja ehkäistä uusi maailmansota, on oikea.

Neuvostoliitto on aina kannattanut ja kannattaa edelleen normaalien suhteiden ylläpitämistä kaikkiin maihin, kansainvälisten kiistakysymysten ratkaisemista neuvotteluteitse eikä sotimalla. Tämän ohella tulee jyrkästi korostaa, että rauhallisen rinnakkainolon periaate on pätemätön sortajien ja sorrettujen, kolonialistien ja kolonialismin ikeen uhrien välisissä suhteissa.

NKP tukee nyt ja edelleen täysin sankarillisen Viet-

namin kansan oikeutettua vapaustaistelua, antaa sille poliittista, aineellista ja moraalista tukea. On tehtävä loppu USA:n aggressiosta Vietnamissa, poistettava amerikkalaiset joukot Etelä-Vietnamista ja annettava Vietnamin kansalle mahdollisuus itse ratkaista sisäiset asiansa — tämä on NKP:n ja koko neuvostokansan luja ja johdonmukainen kanta.

Olosuhteissa, joissa imperialismiin aggressiiviset voimat kärjistävät kansainvälistä jännitystä ja luovat sodan pesäkkeitä, NKP edelleenkin kohottaa neuvostokansan valppautta, lujittaa synnyinmaamme puolustustehoa, jotta Neuvostoliiton asevoimat olisivat aina valmiina luotettavasti suojelemaan sosialismin saavutuksia ja antamaan musertavan iskun jokaiselle imperialistiselle aggressorille.

Puoluekokous hyväksyy täysin NKP:n keskuskomitean ja neuvostohallituksen ulkopoliittisen toiminnan, kannattaa keskuskomitean toimintaselostuksessa esitettyä ohjelmaa toimenpiteistä, jotka tähtäävät maailmanpolitiikan tärkeimpien kysymysten ratkaisemiseen kansojen etujen mukaisesti ja yleisen rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseen.

II

1. Puoluekokous toteaa tyytyväisenä, että työväenluokka, kollektiivitalonpoikaisto ja sivistyneistö ovat, suorittaessaan NKP:n ohjelmassa esitettyjä historiallisia tehtäviä, saavuttaneet selostetulla toimintakaudella suurta menestystä talouden ja kulttuurin kehittämisessä ja neuvostokansan elintason kohottamisessa. Seitsenvuotissuunnitelman täyttämisen tuloksena on otettu tärkeä askel tiellä kohti kommunismin aineellis-teknisen perustan luomista.

On saavutettu merkittävä teollisuustuotteiden määrän laajeneminen. On suoritettu kansantalouden tärkeimpien alojen varustaminen uusilla teknisillä laitteilla. Voima-

talouden, kemian, öljy- ja kaasuteollisuuden, koneenrakennuksen ja tarkkuuskojeiden rakennuksen nopeutuva kehitys on varmistettu. On laajennettu huomattavasti elintarvikkeiden, teollisten kulutustarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä tarvittavien kulttuurihyödykkeiden tuotantoa. Työtätekevien aktiivisuuden voimakas kehitys suhtautumisessa tuotantoon, uusien koneiden, kojeiden, mekanisointi- ja automatisointivälineiden käyttöönotto kaikilla teollisuustuotannon aloilla on antanut mahdollisuuden merkittävästi kohottaa työn tuottavuutta. Tieteen ja teollisuuden saavutukset ovat tehneet mahdolliseksi Neuvostoliiton asevoimien varustamisen uusimmalla sotakalustolla. On välttämätöntä edelleenkin täydellistää maanpuolustukseen tarvittavien teknisten välineiden tuotantoa, jotta neuvostoarmeija olisi varustettu kaikkein tehokkaimmalla ja nykyaikaisimmalla aseistuksella.

Neuvostoliiton teollisuustuotannon osuus maailmassa on kohonnut. Neuvostoliitto on lujittanut asemiaan taloudellisessa kilpailussa tärkeimpien kapitalististen maiden kanssa, saavuttanut uusia voittoja. Kuluneet vuodet ovat osoittaneet, että maassamme tapahtunut vauhdittaan voimakas ja vakaa uudistustoiminta on sosialistisen talouden säännönmukaisuutta.

Työtätekevien aineellinen elintaso on kohonnut. On suoritettu laajoja toimenpiteitä palkkauksen järjestämiseksi ja korottamiseksi kaikilla kansantalouden aloilla. Huomattavalta osalta työtätekeviä on verot poistettu tai niitä on alennettu, eräiden väestöryhmien kohdalla on laajennettu alennuksia ja korotettu eläkkeitä sekä säädetty eläke kollektiivitalonpojille. On otettu käyttöön 7-tuntinen ja eräiden ammattialojen kohdalla 6-tuntinen työpäivä. Seitsemän vuoden aikana on rakennettu miltei yhtä paljon asuntoja kuin kaikkina neuvostovallan vuosina vuoteen 1958 mennessä.

Huomattavaa menestystä on saavutettu kulttuurin, opetustoiminnan ja terveydenhoidon aloilla. Korkeakoulu- ja oppikoulusivistyksen saaneiden henkilöiden

määrä kasvoi seitsenvuotiskauden aikana miltei puoli-
toistakertaiseksi, tieteenharjoittajien määrä yli kaksin-
kertaiseksi.

Toimenpiteet, joita puolue on suorittanut varsinkin
NKP:n lokakuun (1964) ja sitä seuranneiden täysistun-
tojen jälkeen edistävät kaikkien liittotasavaltojen no-
peaa taloudellista ja kulttuurin nousua, niiden välisten
taloudellisten yhteyksien ja keskinäisen avun laajene-
mistä, Neuvostoliiton kansojen ystävyyden jatkuvaa
lujittumista. Kaikki tämä osoittaa jälleen kerran koko
maailmalle, että vain sosialismi avaa kansoille luotetta-
vat tiet kaikinpuoliseen kehitykseen.

Puoluekokous toteaa, että sosialistisen talouden kehi-
tyksessä saavutetun suuren menestyksen ohella seitsen-
vuotissuunnitelma jäi eräiden tavoitteiden kohdalta
täyttämättä. Täyttämättä jäivät tehtävät eräiden ke-
miallisten tuotteiden, koneiden ja polttoainetyyppien
kohdalla. Jälkeenjääneisyyttä on havaittavissa myös
maataloustuotannossa, mikä on vaikuttanut kielteisesti
kevyen- ja elintarviketeollisuuden kehitykseen, eikä ole
antanut mahdollisuutta täydessä laajuudessaan toteuttaa
suunniteltuja toimenpiteitä kansan elintason kohotta-
miseksi.

Viime vuosina hidastui jossain määrin tuotannon ja
työn tuottavuuden kasvuvauhti. Tuotantovarojen ja pää-
oman sijoituksen hyväksikäytön tehokkuus aleni. Eräillä
aloilla ei saatu ajoissa käyttöön uusia tuotantolaitoksia
ja monet rakennetuista eivät päässeet suunniteltuun te-
hoon. Tämän tuloksena kansantulon kasvuvauhti jäi pie-
nemmäksi kuin seitsenvuotissuunnitelma edellytti.

Syynä näihin kielteisiin tekijöihin olivat kansantalou-
den johdossa esiintyneet puutokset, taloudellisten johto-
menetelmien aliarviointi, aineellisten ja moraalisten
kannusteiden epätäydellinen hyväksikäyttö, eräät virhe-
laskelmat suunnittelussa ja subjektivistinen suhtautu-
minen eräisiin taloudellisiin ongelmiin. Kielteisesti vai-
kuttivat kansantalouden kehitykseen vuosien 1963 ja
1965 huonot sadot. On syytä todeta myös, että kansain-

välisen tilanteen kiristymisen seurauksena nousi esiin välttämättömyys myöntää lisävaroja maan puolustuksen lujittamiseen.

2. Puoluekokous hyväksyy täysin NKP:n keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun (1965) täysistuntojen päätökset. Näissä kokouksissa paljastettiin talouden kehityksessä esiintyneiden puutteellisuuksien syyt ja kehitettiin uusi suhtautumistapa kansantalouden johtamiseen. Uusi talousjärjestelmä luo entistä suotuisimmat olosuhteet maan jättiläismäisten tuotantovoimien rationaalista hyväksikäyttöä, kansan hyvinvoinnin nopeaa kasvua, sosialistisen järjestelmän etuisuuksien täydellistä esiintymistä varten.

Puoluekokous velvoittaa puolue-, neuvosto- ja talousjärjestöt noudattamaan johdonmukaisesti puolueen kehittämää talouspolitiikan periaatteita, jotka edellyttävät kunkin alan keskitetyn johtamisen yhdistämistä liittotasavaltojen oikeuksien laajentamiseen, taloudellisten menetelmien voimistamista talouselämän johtamisessa, suunnittelun perinpohjaista parantamista, taloudellisen itsenäisyyden ja tuotantolaitosten kollektiivien aloitteellisuuden laajentamista, niiden toimintansa tuloksiin tunteman aineellisen kiinnostuksen lisäämistä. Uuden suunnittelujärjestelmän ja taloudellisen kannustuksen toteuttaminen käytännössä on lähivuosien tärkeimpiä tehtäviä.

Uusissa olosuhteissa on välttämätöntä kohdistaa enenevää huomiota myös tuotannon moraalisiin kannustimiin, työkurin lujittamiseen, siihen, että työhön suhtautumisesta kasvaa patrioottinen velvollisuus, jokaisen työntekijän henkilökohtainen vastuu tuotantolaitoksessa, rakennuksella tai virastossa vallitsevasta asiain-tilasta, käytettävä mahdollisimman tarkasti hyväksi laajat mahdollisuudet, joita tähän antaa tuotannon taloudellisen kannustuksen järjestelmä.

Puoluekokous velvoittaa teollisuusministeriöt turvaamaan, että tieteen ja tekniikan saavutukset otetaan käyttöön entistä nopeammin tuotannossa, lujitetaan tuotantolaitosten yhteyksiä tieteellisiin tutkimuslaitoksiin

ja suunnittelujärjestöihin sekä kehitetään tuotannon spesialisoitumista ja kaikinpuolista yhteistoimintaa. Puolue- ja neuvostojärjestöjen sekä talouselinten tulee käydä päättäväistä kamppailua valtiollisen kurin lujittamiseksi, byrokraattisten johtomenetelmien, ahtaan viirastollisen suhtautumisen ja nurkkakuntalaisuuden juurimiseksi.

3. Tärkeänä vaiheena puolueen ja neuvostokansan kamppailussa kommunismin aineellis-teknisen pohjan luomisen ja maan taloudellisen ja puolustusmahdin edelleenlujittamisen puolesta on Neuvostoliiton kansantalouden vuosien 1966–1970 viisivuotinen kehityssuunnitelma. Viisivuotissuunnitelman taloudellisena päätehtävänä puoluekokous pitää sitä, että tieteen ja tekniikan saavutusten kaikinpuolisen hyväksikäytön, koko yhteiskunnallisen tuotannon teollisen kehityksen, sen tehokkuuden ja työn tuottavuuden kohoamisen pohjalla taataan teollisuuden jatkuva merkittävä kasvu, maatalouden voimakas ja vakaa kehitysvauhti ja pyritään tältä pohjalta kohottamaan tuntuvasti kansan elämän aineellista ja kulttuuritasoa.

Uudella viisivuotiskaudella on välttämätöntä käyttää paremmin hyväksi kaikki käytettävissä olevat mahdollisuudet maan talouden entistä korkeamman kasvuvauhdin varmistamista varten. Neuvostokansan sankarillisella työllä luodut tuotantovoimat antavat mahdollisuuden rinnan raskaan teollisuuden jatkuvan kehittämisen kanssa kehittää entistä nopeammin niitä yhteiskunnallisen tuotannon aloja, jotka välittömästi tyydyttävät työvätekevien aineelliset ja kulttuuritarpeet.

Puoluekokous toteaa välttämättömäksi taata uuden viisivuotiskauden aikana:

- edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna entistä korkeampi yhteiskunnallisen tuotannon, kansantulon sekä kaupunki- ja maaseutuväestön reaalityulojen kasvu;
- tuotantovälineiden tuotannon ja kulutustarviketuotannon kasvuvauhdin lähentyminen;
- teollisuuden nopea edelleenkehittyminen voimata-

louden, metallurgian, koneenrakennus- ja kemianteollisuuden sekä elektroniikan kasvun jatkuvasti voimistuessa;

– maataloustuotteiden tuotannon merkittävä lisääntyminen;

– tieteellis-teknisen edistyksen nopeutuminen ja yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohoaminen;

– liikenteen ja tietoliikenteen jatkuva tekninen uudistuminen;

– kansantalouteen käytettävien pääomasijoitusten laajentaminen edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna suunnilleen 1,5-kertaisiksi, mm. valtion maatalouteen menevien pääomasijoitusten – kaksinkertaisiksi; pääomasijoitusten tehokkuuden kohottaminen ja kansantaloudessa vallitsevien tärkeimpien määräsuhteiden olennainen parantaminen käyttämällä entistä oikeammin aineellisia ja finanssivaroja, jota myönnetään talouden kehittämiseen;

– rakennustoiminnan merkittävä kehitys, rakennusteollisuuden tehon lisääminen, rakennettavien kohteiden valmistumisajan supistuminen, rakennus- ja asennustöiden laadun parantaminen, rakennuskustannusten aleneminen;

– tuotantovoimien sijoituksen paraneminen, liittotasavaltojen ja talousalueiden kokonaiskehitys ja spesialisoituminen; maan itäisten alueiden talouden nopeutuva kehitys;

– taloudellisten yhteyksien jatkuva lujittuminen sosialististen veljesmaiden ja kehitysvaltioiden kanssa; molemmin puolin edullisen kaupankäynnin laajentaminen kapitalististen maiden kanssa.

4. Puoluekokous antaa ensisijaisen merkityksen maatalouden kehittämiseksi NKP:n keskuskomitean maaliskuun (1965) täysistunnon laatimien taloudellisten toimenpiteiden järjestelmän pohjalla. Tärkein tie maataloustuotteiden tuotannon laajenemiseen on maatalouden johdonmukainen tehostaminen tuotannon koneellistamisen, sähköistuksen ja kemiallistamisen lujalla pohjalla

sekä maaperän kuivaustoiminnan laaja kehitys luonnon-olosuhteiltaan epäsuotuisilla vyöhykkeillä.

Tärkeimpänä tehtävänä maataloudessa pysyy edelleenkin viljan tuotannon laajentaminen. Ratkaisevana edellytyksenä kehitysvauhdin nopeuttamiselle maataloudessa yleensä ja varsinkin viljan tuotannossa on jokaisen maahahtaanin satoisuuden kaikinpuolinen kohottaminen. Näiden päämäärien saavuttamiseksi on määrä suorittaa laajoja toimenpiteitä niin koko valtion mitassa kuin myös jokaisen kollektiivi- ja neuvostotilan kohdalla maaperän hedelmällisyyden ja maanviljelyskulttuurin kohottamiseksi.

Peltoviljelyn tuotannon laajentamisen ja rehuntuotantoon käytettävien luonnonniittyjen tuottavuuden kohottamisen pohjalla on välttämätöntä taata yhteiskunnallisen karjatalouden merkittävä kohoaminen.

Puoluekokous on sitä mieltä, että mainittujen maataloustuotannon kasvua koskevien suunnitelmien täyttämiseksi vaaditaan yhteiskunnallisen talouden niin kollektiivitulojen kuin neuvostotilojenkin organisaatiomuotojen jatkuvaa lujittamista ja kehittämistä. On syytä kohottaa neuvostotilojen merkitystä maaseudun esimerkillisinä sosialistisina talouksina. NKP:n keskuskomitean tehtäväksi annetaan käsitellä kysymystä kollektiivitulojen yhteiselinten muodostamisesta piireihin, alueille, aluepiireihin, tasavaltoihin ja maan keskusalueelle.

5. Puoluekokous katsoo välttämättömäksi turvata edessäolevalla viisivuotiskaudella kansan aineellisen hyvinvoinnin jatkuva kohoaminen korottamalla työläisten ja virkailijoiden palkkoja, kollektiivitalonpoikien yhteiskunnallisesta taloudesta tulevia tuloja, säätämällä kaikilla kollektiivituloilla taattu työpalkka, laajentamalla yhteiskunnallisista varannoista maksettavia rahallisia avustuksia ja alennuksia, parantamalla jatkuvasti työläisten, virkailijoiden ja kollektiivitalonpoikien eläketurvaa, parantamalla merkittävästi väestön kunnallista

ja kulttuuripalvelua niin kaupungissa kuin maaseudullakin.

Sitä mukaa kun kulutustarvikkeiden tuotanto ja tarva- ja finanssiresurssien kasautuminen kasvaa on välttämätöntä suorittaa toimenpiteitä valtion vähittäismyyntihintojen alentamiseksi erillisten elintarvike- ja teollisten kulutustarvikkeiden sekä ennen kaikkea lapsille tarkoitettujen valmisteiden kohdalla.

Puoluekokous asettaa erääksi tärkeimmäksi tehtäväksi asuntojen ja julkisten tilojen rakentamistoiminnan laajentamisen kaupungissa ja maaseudulla.

Jotta voitaisiin luoda työtätekeville parhaat mahdolliset olosuhteet työhön ja lepoon on asteittain, sitä mukaa kuin tuotantolaitokset ovat valmiita toimimaan uuden järjestelmän mukaan, otettava työläisten ja virkailijoiden kohdalla käyttöön työviikko, johon kuuluu kaksi vapaapäivää siten, että nykyinen viikottainen työtuntimäärä säilyy.

6. Puolue- ja talousjärjestöjen, kaikkien teollisuuden, liikenteen, maatalouden ja rakennustoiminnan piirissä työskentelevien tärkein tehtävä on kaikkien kansantalouden olojen teknisen uudistamisen, eturivin työntekijöiden ja tuotannon uudistajien kokemuksen laajan hyväksikäytön sekä olemassaolevien resurssien entistä täydellisemmän käytön pohjalla taata työn tuottavuuden nopea kasvuvauhti. Tuotannon tieteellinen organisointi, tieteen ja tekniikan uusimpien saavutusten kansantalouteen soveltamisen tulee luoda entistä suotuisimmat edellytykset kaikkien työntekijöiden työn voimakkaalle tuottavuudelle. Tuotantolaitosten talouselinten ja puoluejärjestöjen on välttämätöntä noudattaa suuntausta, jonka päämääränä on tuotantoprosessien kompleksinen mekanisointi, käsin suoritettavan työn osuuden johdonmukainen supistaminen, entistä rationaalisempi työvoiman käyttö ja työn tieteellisen organisoinnin laaja soveltaminen.

Puoluekokous on sitä mieltä, että puolue-, neuvosto-, taloudellisten, ammattiliitto- ja komsomol-elinten tulee

keskittää huomio tuotannon tehokkuuden kohottamiseen, erityisesti tuotantovarantojen käytön parantamiseen ja uudelleen käyttöön otettujen tuotantolaitosten ja tehdasosastojen entistä nopeampaan toimintaan saattamiseen täydellä teholla.

Puoluekokous asettaa erääksi tärkeimmäksi ajankoh- taiseksi tehtäväksi perin pohjin parantaa valmistettävien tuotteiden laatua, pidentää koneiden käyttöikä, turvata niiden entistä luotettavampi työ, koska teollisuutemme on jo saavuttanut sellaisen teknisen kypsyyden, jolloin se pystyy turvaamaan sellaisten koneiden, kojeiden, lait- teiden ja muiden tuotteiden tuotannon, jotka teknis- taloudellisten arvojen puolesta täysin vastaavat kansan- talouden ja maailmanmarkkinoiden kasvavia vaati- muksia.

7. Puoluekokous korostaa, että olosuhteissa, jolloin maamme suorittaa laajana rintamana kommunismin ra- kennustyötä, yhä suuremman merkityksen saa uuden ihmisen kaikinpuolinen kasvattaminen, kansansivistyk- sen ja kulttuurin kehittäminen.

On välttämätöntä vakavasti laajentaa kulttuurin aineellista pohjaa, turvata kaikkien kulttuuritoiminnan muotojen täydellistyminen, parantaa kerhotalojen, kult- tuuritalojen ja kirjastojen työn sisältöä. On ryhdyttävä toimenpiteisiin stadionien, urheilukeskusten ja muiden tilojen verkoston laajentamiseksi, varsinkin kollektiivi- ja neuvostotiloilla. Tämän tulee olla koko puolueen, kaikkien sen järjestöjen, neuvostojen, ammattiliittojen, komsomolin ja kaikkien kaupungin ja maaseudun työn- tekijäkollektiivien asiana.

Tällä viisivuotiskaudella on pääasiallisena tehtävänä saattaa päätökseen siirtyminen nuorten yleiseen yhte- näiskoulusivistykseen. Yleisen-, työ- ja polyteknisen opetuksen laadun ja sisällön tulee vastata nykyaikaisia vaatimuksia. Koulujen tehtävänä on juurruttaa lapsiin kommunistisen moraalien periaatteet, parantaa kasvavan sukupolven esteettistä ja fyysistä kasvatusta. On syytä kohottaa pedagogiikan tasoa. On välttämätöntä lujittaa

koulujen aineellista pohjaa, varustaa ne nykyaikaisin välinein, pyrkii kansansivistykseen käytettävien varojen rationaaliseen ja täydelliseen käyttöön.

Työätekevien yleissivistyksen ja tekniikan tuntemuksen kasvu liittyy kiinteästi korkeakoulujen ja erikoisammattikoulujen jatkuvaan kehitykseen. Niiden ensisijaisena tehtävänä on nykyvaiheessa kohottaa spesialistien koulutuksen laatua. Neuvostoliittolaisten spesialistien tulee olla perehtyneitä marxilais-leniniläiseen teoriaan, hallita tieteen ja tekniikan uusimpien saavutusten tasolla olevia tietoja, omata välttämätön taloudellinen koulutus ja pystyä ammattitaitoisesti ratkaisemaan tieteellis-tekniseen edistykseen, työn tieteelliseen organisointiin ja tuotannon johtamiseen liittyviä tehtäviä.

Kaikkien neuvostoihmisten marxilais-leniniläisen maailmankatsomuksen, poliittisen ja sivistyksellisen kehityksen muovaamiseen tulee entistä täydemmin käyttää hyväksi lehdistöä, radiota, televisiota ja elokuvaa. On pyrittävä keskus- ja paikallisten lehtien työn jatkuvaan täydellistämiseen ja parannettava maan kustannustöiden tilaa.

8. Puoluekokous antaa suuren merkityksen neuvostotieteen kehitykselle, tieteen, joka yhä enemmän esiintyy yhteiskunnan välittömänä tuottavana voimana. Tiedemiestemme toiminnan tulee suuntautua aikamme aktuaalisiin tieteellisiin ongelmiin, tieteellis-teknisen edistyksen kaikinpuoliseen nopeuttamiseen, tieteellisten tutkimustulosten mahdollisimman nopeaan soveltamiseen kansantalouteen, työn tuottavuuden voimakkaan kasvuvauhdin turvaamiseen.

Neuvostotiedemiesten tärkeimpänä tehtävänä yhteiskuntatieteiden alalla on talouden, filosofian ja sosiologian, historian ja oikeustieteen ongelmien käsittely kiinteässä yhteydessä kommunistisen rakennustyön käytäntöön.

9. Kommunismin rakennustyö Neuvostoliitossa, sosialistisen neuvostoyhteiskunnan entistä monipuolisempi täydellistäminen, — tämä on NKP:n ja koko neuvosto-

kansan peruspanos yleismaailmalliseen vallankumousprosessiin, kaikkien kansojen taisteluun imperialismia vastaan, rauhan, kansallisen riippumattomuuden, demokratian ja sosialismin puolesta.

Neuvostoliitossa suoritettavan kommunistisen rakennustyön kansainvälinen merkitys on siinä, että se voimistaa koko sosialistisen järjestelmän taloudellista, poliittista ja puolustusmahtia ja myötävaikuttaa sosialismin aatteiden leviämiseen ja vakiintumiseen koko maailmassa.

III

1. Neuvostoliiton kommunistinen puolue saapui XXIII edustajakokoukseen tiiviinä, aseistettuna kommunistisen rakennustyön sekä maan sisä- ja ulkopolitiikan johtamisessa saamallaan runsaalla kokemuksella. Neuvostoliiton kommunistinen puolue on neuvostoyhteiskunnan johtava ja suuntaava voima. Marxilais-leniniläisellä opilla aseistettuna se johtaa varmasti neuvostokansaa kommunismin rakentamisen tiellä ja täyttää menestyksellisesti osuutensa koko neuvostokansan järjestäjänä ja poliittisena johtajana. NKP on sidottu kiintein kansainvälisen solidaarisuuden sitein marxilais-leniniläisiin veljespuolueisiin ja vallankumouksellisiin demokraattisiin voimiin.

XXIII edustajakokous toteaa tyydytyksellä, että keskuskomitea on puolueen tahdon mukaisesti päättävästi noudattanut puolue-elämän leniniläisten normien ja kollektiivisen johdon periaatteiden linjaa. Keskuskomitean v. 1964 lokakuun ja marraskuun täysistunnoilla oli tässä suhteessa periaatteellinen merkitys. Puolue korjasi virheet, jotka liittyivät subjektiiviseen suhtautumiseen tärkeiden taloudellisten ja poliittisten ongelmien ratkaisemisessa, puolue-, neuvosto- ja talouskoneiston perusteettomiin uudelleenjärjestelyihin.

2. Edustajakokous hyväksyy keskuskomitean ehdottamat toimenpiteet puolueen järjestöllisen toiminnan edel-

leen parantamiseksi, aatteellisen työn voimistamiseksi kommunistien ja työtätekevien keskuudessa sekä puolueen sisäisen demokratian kehittämiseksi ja pitää niiden johdonmukaista käytäntöön soveltamista välttämättömänä. Arvostelua ja itsearvostelua on myös kehitettävä edelleen. Puolueen sisäisen demokratian kehittäminen edellyttää samanaikaisesti puoluekurin kaikinpuolista lujittamista, kommunistien vastuun lisäämistä asioiden tilasta omassa puoluejärjestössään ja koko puolueessa.

Edustajakokous on sitä mieltä, että tieteellisen suhtautumisen, kollektiivisuuden ja asiallisuuden kommunistisen rakennustyön johtamisessa ja neuvostovaltion sisä- ja ulkopoliittikan harjoittamisessa, jotka ovat vakiintuneet keskuskomitean työssä, täytyy edelleenkin olla sen kaiken toiminnan perustana.

3. Edustajakokous toteaa, että NKP:n kasvava arvovalta voimistaa neuvostoihmisten pyrkimystä sitoa elämänsä puolueeseen aatteellisesti ja järjestöllisesti, liittyä sen riveihin. Kuitenkin edustajakokous pitää vääränä sitä, että eräissä puoluejärjestöissä on rikottu yksilöllisen valinnan periaatetta, alennettu vaatimuksia NKP:een liittyville. Edustajakokous velvoittaa kaikkia puoluejärjestöjä suhtautumaan tarkkaavaisemmin jäsenten puolueeseen hyväksymiseen. On välttämätöntä, että puolueeseen hyväksyttäisiin tarkasti sääntöjä noudattaen etumaisia ja tietoisia työläisiä, kolhoosilaisia ja sivistyneistön edustajia, jotka aktiivisesti osallistuvat kommunistiseen rakennustyöhön. Tällöin puolueen sosiaalisessa kokoonpanossa työläisillä tulee edelleenkin olla johtava sija.

Huolenpito puoluerivien puhtaudesta, siitä, että jokainen kommunisti arvokkaasti kantaisi ja puolustaisi leniniläisen puolueen jäsenen nimeä, on puolue-elämän, kaikkien puoluejärjestöjen laki. Puolue tulee edelleenkin vapautumaan arvottomista, niistä, jotka rikkovat NKP:n ohjelmaa ja sääntöjä, käytöksellään saattavat kommunistin nimen huonoon valoon.

4. Edustajakokous on sitä mieltä, että kaikkien puoluejärjestöjen huomion keskipisteenä tulee olla taistelu kansantalouden kehityksen uuden viisivuotissuunnitelman menestykselliseksi toteuttamiseksi. Puoluejärjestöjen on turvattava NKP:n keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun täysistuntojen laatimien sosialistisen taloudenhoidon periaatteiden sekä suunnittelun ja tuotannon taloudellisen kannustamisen periaatteiden johdonmukainen toteuttaminen. Siinä puoluejärjestöjen tulee toimia niille ominaisin järjestämis- ja kasvatustyön menetelmin, sallimatta neuvosto- ja talouselinten korvaamista ja pikkumaista holhoamista.

Edustajakokous toteaa tyydytyksellä, että täysin oikeuksin toimivina poliittisina eliminä jälleen voimaansaatetut puolueen maaseutupiirikomiteat ovat lujasti ottaneet aseman NKP:n politiikan taistelevina ja arvovaltaisina harjoittajina maaseudulla.

Puolueen kaikkien perusjärjestöjen taistelukykyisyyden kohottaminen on erityisen merkityksellistä. Puoluekomiteoiden on lujasti nojattava niihin, autettava niitä puolueen sisäisen työn sekä poliittisen joukkotoiminnan järjestämisessä työtätekevien keskuudessa.

5. Edustajakokous korostaa, että kommunistisen rakennustyön kasvavat mittasuhteet ja monimutkaisuus asettavat yhä korkeampia vaatimuksia henkilöiden valinnalle, esiin nostamiselle ja kasvatukselle. Johtaviin tehtäviin tulee nostaa työntekijöitä, jotka ovat uskollisia kommunismin aatteille, tuntevat hyvin tehtävänsä, ovat jatkuvasti yhteydessä joukkoihin ja osaavat järjestää ne edessä olevien tehtävien täyttämiseen. On rohkeammin nostettava esiin nuoria, energisiä työntekijöitä ja oikein yhdistettävä heidän energiansa vanhojen kaa-dereiden kokemukseen. Siirtyminen sosialistisen taloudenhoidon uuteen järjestelmään velvoittaa johtavia kaa-dereita omaksumaan taloudellisen johdon menettelytavat.

6. Edustajakokous antaa suuren merkityksen valvonnan sekä puolueen ja hallituksen päätösten toimeenpa-

non oikealle järjestelylle. Puoluejärjestöjen tulee antaa suunta kansan valvonnan elinten toiminnalle ja antaa niille kaikkea tukea työssä. On nostettava NKP:n keskuskomitean puoluevalvontakomitean ja paikallisten puolue-elinten puoluetuimikuntien osuutta kommunistien vastuun kohottamisessa puolueen politiikan käytäntöön soveltamiseksi.

7. Edustajakokous korostaa neuvostovaltion edelleen lujittamisen ja sosialistisen demokratian kaikinpuolisen kehittämisen tärkeyttä. Erityisen merkityksen saa työtätekevien edustajien neuvostojen osuuden kohottaminen siten, että ne täysin määrin käyttäisivät valtuuksiaan taloudellisen ja kulttuurirakennustyön tehtävien toteuttamisessa ja toimeenpanon tarkistuksessa, osoittaisivat enemmän aloitteellisuutta suunnittelu-, finanssi- ja maakysymysten ratkaisussa sekä paikallisen teollisuuden ja väestön yleisö-, sosiaali- ja kulttuuripalvelun johtamisessa. Neuvostojen tulee kohottaa toimeenpanevien elinten, edustajien ja virkamiesten vastuuta kansaa kohtaan, aktivoida istuntokausien työtä, tuoda niiden käsiteltäväksi laajempi piiri kysymyksiä.

Edustajakokous on sitä mieltä, että ammattiliittojen osuutta on voimistettava kansantalouden kysymysten ratkaisuisissa, turvattava niiden entistä aktiivisempi osallistuminen valtiosuunnitelmien ja tuotannon hallinnon laadintaan. Ammattiliittojen on kehitettävä sosialistinen kilpailu vielä laajemmaksi, parannettava kasvatustyötä työtätekevien keskuudessa, huolehdittava enemmän työläisten ja toimihenkilöiden työn ja elinolojen järjestelystä.

Edustajakokous velvoittaa puoluejärjestöjä kiinnittämään erityistä huomiota nourisoliittolaisten ja koko neuvostonuorison kasvatukseen. Nuorisoliittolaisten ja koko nuorison kasvattaminen neuvostokansan ja kommunistisen puolueen vallankumouksellisten työ- ja taisteluperinteiden merkeissä on eräs tärkeimpiä tehtäviä. On välttämätöntä edelleenkin kasvattaa nuorissa korkeaa aatteellista vakaumusta ja uskollisuutta puolueen

asialle, rakkautta sosialistista synnyinmaata kohtaan, veljellisen ystävyuden tunnetta sosialismin maiden työtätekeviä kohtaan sekä internationaalista solidaarisuutta kaikkia riistettyjä ja sorrettuja kohtaan. Kommunistisen nuorisoliiton osallistumista taloudelliseen ja kulttuurirakennustyöhön sekä maan poliittiseen elämään on voimistettava. Kommunistista ydintä nuorisoliittojärjestöissä on lujitettava, käytettävä niiden työssä entistä laajemmin nuorisoliittolaisikäisiä kommunisteja, joille sen tulee olla tärkein puolue tehtävä.

8. NKP lähtee siitä, että kommunistisen rakennustyön menestyminen riippuu edelleen paljon puolueen joukkojen keskuudessa suorittaman aatteellis-poliittisen työn voimasta ja tasosta. Puolueen aatteellisen vaikutuksen teho on erottamattomassa yhteydessä sen kaikkeen toimintaan neuvostoyhteiskunnan johtavana voimana. Aatteellisen työn keskipisteenä tulee olla työtätekevien kasvattaminen korkean poliittisen tietoisuuden ja kommunistisen työhön suhtautumisen hengessä. Aatteellisen työn ensiarvoisena tehtävänä on työväenluokan, talonpoikaiston ja sivistyneistön ponnistusten mobilisoiminen aktiiviseen taisteluun kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi, kommunistisen yhteiskunnan rakentamiseksi maahamme.

Neuvostoliiton kansojen liittäminen yhtenäiseksi veljesperheeksi on kommunistisen puolueen ja neuvostovallan suuri saavutus. Edustajakokous velvoittaa kaikki puoluekomiteat harjoittamaan edelleen tinkimättä leniniläistä kansallisuuspolitiikkaa, kasvattamaan kaikkia neuvostoihmisiä neuvostopatriotismin ja Neuvostoliiton kansojen parhaiden edistyksellisten perinteiden kunnioittamisen hengessä, ystävyuden hengessä kaikkia sosialististen maiden kansoja, koko maailman työtätekeviä kohtaan, käymään sitkeää taistelua nationalismin ja shovinismin kaikkia ilmenemismuotoja vastaan.

9. Edustajakokous pitää puoluejärjestön jokapäiväisenä tehtävänä puolueen jäsenten marxilais-leniniläisen koulutuksen ja heidän aatteellisen karaistuneisuutensa

vakavaa parantamista, erityisesti nuorten kommunistien osalta. Johtavien kaadereiden aatteellis-poliittiselle valmennukselle on välttämätöntä asettaa suuret vaatimukset. Koko puoluevalistusjärjestelmä on kohotettava kommunistisen rakennustyön nykyvaiheen tehtävien tasolle. Edustajakokous velvoittaa puolueen aatteellisia elimiä ja vastaavia valtion laitoksia ratkaisevasti parantamaan marxismin-leninisin opetusta korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa, kohottamaan ylioppilaiden opetuksen aatteellis-teoreettista tasoa pyrkien kiinteästi yhdistämään sen yhteiskunnan kehityksen nykyisiin ongelmiin ja tieteen ja tekniikan uusimpiin saavutuksiin.

Puolueen koko aatteellisen työn perustana on marxismin-leninisin aatteiden propaganda. Tärkeä merkitys puolueen koko toiminnalle on marxilais-leniniläisen teorian luovalla kehittämällä kommunistisen rakennustyön kokemuksen ja maailman vallankumouksellisen liikkeen kehityksen pohjalla, taistelulla porvarillisen ideologian kaikkia ilmenemismuotoja vastaan.

10. Puolue antaa suuren merkityksen sosialistisen realismin kirjallisuuden ja taiteen kehitykselle. Puolue odottaa luovan työn tekijöiltä uusia merkittäviä tuotteita, jotka valloittaisivat elämän heijastamisen syvyydellä ja totuudellisuudella, aatteellisen päätöksen voimalla, korkealla taiteellisella mestaruudella, auttaisivat aktiivisesti kommunismin rakentajan henkisen kuvan muodostumisessa, kasvattaisivat neuvostoihmisissä korkean moraalisuuden ja uskollisuuden kommunistisille ihanteille, kansalaisvelvollisuuden tunnetta, neuvostopatriotismia ja sosialistista internationalismia.

On välttämätöntä kohottaa taiteilijaliittojen osuutta lujitettaessa taiteen yhteyksiä kansan elämään, kohotettaessa neuvostotaiteilijoiden vastuuta yhteiskuntaa kohtaan luomistyössään, kasvatettaessa heitä uskollisuuden hengessä leniniläisiä puoluekantaisuuden ja kansanomaisuuden periaatteita kohtaan.

11. Edustajakokous velvoittaa puoluejärjestöjä vakavasti parantamaan poliittista joukkotyötä. On välttämä-

töntä syvästi ja tajuttavasti selittää puolueen politiikkaa, olla väistämättä kärkeviä ongelmia, olla huomaavainen kansanjoukkojen toiveita ja henkisiä tarpeita kohtaan, ottaa huomioon neuvostoihmisten kohonnut kulttuuri- ja sivistystaso. Koko poliittisen agitaation tulee rakentua laajan ja järjestelmällisen tiedotustoiminnan pohjalle maan poliittisesta, taloudellisesta ja kulttuurielämästä sekä kansainvälisestä tilanteesta. On välttämätöntä turvata puolueen, valtion sekä talous- ja yhteiskuntaelämän toimihenkilöiden säännölliset esiintymiset valtion sisä- ja ulkopoliittikan kysymyksistä, puolue- ja valtioelinten sekä kansalaisjärjestöjen työstä, sekä myös paikallisten neuvostojen, kouluelinten, terveydenhoitoviranomaisten, kauppaelinten sekä kunnallis- ja yleisöpalvelulaitosten johtavien toimihenkilöiden esiintymiset väestölle.

On välttämätöntä käydä johdonmukaista taistelua epäpoliittisuutta, yksityisomistuksellisuuden jäänteitä ja pikkuporvarillisia mielialoja vastaan, sosialismin ihanteisiin ja saavutuksiin kohdistuvia nihilismin ilmauksia vastaan.

Puolue kiinnittää puoluejärjestöjen huomiota siihen, että puolueen aatteellista työtä suoritetaan maailman kahden vastakkaisen sosiaalis-poliittisen järjestelmän kärkevän luokkataistelun oloissa. Sosialismin ja kommunismin edut vaativat kommunistien ja kaikkien neuvostoihmisten vallankumouksellisen valppauden kohottamista, imperialismin aatteellisten Neuvostoliiton ja muiden sosialismin maiden vastaisten tihutöiden paljastamista.

NKP:n XXIII edustajakokous osoitti puolueen tiiviin yhtenäisyyden, korkean taisteluhengen, bolshevistisen periaatteellisuuden ja asiallisuuden, leppymättömyyden puutteita kohtaan ja valmiuden tehdä kaikkensa uusien jättiläistehtävien menestyksellistä ratkaisemista varten.

Puolue kehottaa kaikkia kommunisteja, työläisiä, kolhoosilaisia ja neuvostosivistyneistön edustajia kunnioittamaan suuria merkkipäiviä — Lokakuun suuren sosialistisen vallankumouksen 50-vuotispäivää ja Vladimir Iljitsh Leninin syntymän 100-vuotispäivää — sosialistisen kilpailun ja kommunistisen työn liikkeen laajalla kehittämisellä, uusin saavutuksin kommunistisessa rakennustyössä, meidän maamme arvokkaalla panoksella maailman sosialismin voiman lujittamiseen ja kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen asian voittoisaan kehittämiseen.

Edustajakokous ilmaisee varmuutensa siitä, että XXIII edustajakokouksen laatimat uudet suunnitelmat tulevat menestyksellisesti sovelletuiksi käytäntöön ja että maamme ottaa uuden jättiläisaskeleen kohti kommunismia.

Marxismin-leninisin voittamattoman lipun johdolla eteenpäin kommunismin voittoon!

NKP:n XXIII EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖS OSITTAISISTA MUUTOKSISTA NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN SÄÄNTÖIHIN

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous päättää tehdä NKP:n sääntöihin seuraavat muutokset:

1. Jotta parannettaisiin entisestään NKP:een hyväksyttävien laadullista tasoa ja lisättäisiin puoluejärjestöjen vastuuta uusien jäsenten puolueeseen hyväksymisessä, säädetään että:

a) alle 23-vuotiaat nuoret liittyvät puolueeseen vain Yleisliittolaisen leniniläisen kommunistisen nuorisoliiton kautta. NKP:een liittyvät nuorisoliiton jäsenet esittävät nuorisoliiton piiri- tai kaupunkikomitean suosituksen, joka on samanarvoinen yhden puoluejäsenen suosituksen kanssa;

b) puolueeseen suositteluilla on oltava vähintään viiden vuoden jäsenyysaika puolueessa;

c) puolueen perusjärjestön puoluejäsenen hyväksymistä koskeva päätös tulee voimaan, jos sen puolesta on äänestänyt vähintään 2/3 kokouksessa olleista puolueen jäsenistä.

2. Puoluekurin edelleen lujittamiseksi ja kommunistien sääntöjen velvoitteita kohtaan tuntemaan vastuun kohottamiseksi:

a) täydennetään sääntöjen johdanto-osaa määräyksellä, että puolue vapautuu henkilöistä, jotka rikkovat NKP:n ohjelmaa ja sääntöjä ja käyttäytymisellään saattavat kommunismin arvokkaan nimen huonoon valoon;

b) säädetään, että perusjärjestön päätös kommunistin puolueesta erottamisesta tulee voimaan, kun piirikomitea tai kaupunkikomitea on sen vahvistanut;

c) poistetaan puoluejäsenen kandidaattijäseneksi siirtäminen puoluerangaistuksen muotona.

3. Ottaen huomioon monien puolue-elinten ja kommunistien ehdotukset sekä sen, että puolueessa vaalien yhteydessä tapahtuu puoluekomiteoiden kokoonpanon säännöllinen uudistuminen konkreettiset paikalliset olot sekä työntekijöiden toiminnalliset ja poliittiset ominaisuudet huomioonottaen ja että säännökset näissä kysymyksissä eivät ole käytännössä osoittautuneet oikeiksi, pidetään epätarkoituksenmukaisena säilyttää NKP:n säännöissä edelleen säännöksiä, jotka määräävät puolue-elinten ja puoluejärjestöjen sihteereiden uudistamisen ja vaihtamisen normit. Tämän johdosta poistetaan 25 § säännöistä. 24 § täydennetään määräyksellä, että kaikkien puolue-elinten vaaleissa — perusjärjestöistä keskuskomiteaan saakka — noudatetaan niiden kokoonpanon järjestelmällisen uudistamisen ja johdon jatkuvuuden säilyttämisen periaatteita.

4. Lisätään sääntöjen puolueen perusjärjestöjä koskevaan osaan uusi pykälä, jossa määrätään, että yli 1.000 jäsenen perusjärjestön puoluekomitealle voidaan liitto-tasavallan kommunistisen puolueen keskuskomitean avulla antaa piirikomitean oikeudet NKP:een hyväksymistä, puolueen jäsenten ja kandidaattien kirjaamista ja kommunistien henkilökohtaisten asiain käsittelyä koskevissa kysymyksissä. Näiden järjestöjen sisällä voidaan välttämättömissä tapauksissa perustaa puoluekomiteoita työosastoilla ja tuotantoyksikköjen puoluejärjestöille voidaan myöntää perusjärjestön oikeudet. Puoluekomiteat, joille on myönnetty puolueen piirikomitean oikeudet, valitaan kahdeksi vuodeksi.

5. Täydennetään sääntöjen 57 § määräyksellä, että sovhoosiin voidaan perustaa puoluekomitea 50 jäsenen järjestöön.

6. Ottaen huomioon puoluejärjestöjen ehdotukset, että NKP:n säännöissä määriteltäisiin tarkemmin kokousten määrääjat perusjärjestöissä niiden työolosuhteista, rakenteesta ja suuruudesta riippuen, säädetään, että alle 300 jäsenen perusjärjestössä, jossa on työsastojärjestöjä, yleinen puoluekokous pidetään vähintään kerran kahdessa kuukaudessa.

7. Määrätään säännöissä, että kaikkien liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokoukset pidetään vähintään kerran neljässä vuodessa.

8. Edellytetään säännöissä, että edustajakokouksien välisenä aikana keskuskomitea voi tarpeen mukaan kutsua koolle yleisliittolaisen puoluekonferenssin käsittelemään puolueen politiikan ajankohtaisia kysymyksiä ja että liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat voivat kutsua koolle tasavallan puoluekonferensseja.

Yleisliittolaisen puoluekonferenssin pitämisyjärjestyksen määrää NKP:n keskuskomitea ja tasavaltojen puoluekonferenssien pitämisyjärjestyksen tasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat.

9. Edellytetään säännöissä, että Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitea valitsee: keskuskomitean istuntojen välillä tapahtuvaa puolueen työn johtamista varten poliittisen toimikunnan (politbyroon) sekä jokapäiväisen työn, pääasiassa kaadereiden valinnan ja toimeenpanon tarkastuksen johtamista varten sihteeristön. Keskuskomitea valitsee NKP:n keskuskomitean pääsihteerin.

Määräys, että keskuskomitea perustaa NKP:n keskuskomitean Venäjän federatiivisen sosialistisen liittotasavallan toimikunnan, poistetaan sääntöjen 39 pykälästä.

10. Poistetaan sääntöjen 59 pykälästä maininta kansantalousneuvostoista.

NKP:n XXIII EDUSTAJAKOKOUKSEN JULKILAUSUMA USA:n HYÖKKÄYKSESTÄ VIETNAMIIN

Neuvostoliiton kommunistien ja koko neuvostokansan tahdon ja tunteet ilmaisten Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous tuomitsee vihalla ja suuttumuksella Amerikan Yhdysvaltojen Vietnamin veljeskansaa vastaan suorittaman raakalaismaisen aggression.

Ryhdyttyään veriseen sotaan Vietnamin amerikkalaiset imperialistit yrittävät tukahduttaa Etelä-Vietnamin kansan ja muiden Kaakkois-Aasian kansojen kansallisen vapaustaistelun, loukkaavat avoimesti sosialistisen valtakunnan — Vietnamin demokraattisen tasavallan suvereenisuutta. Polkien kansainvälisen oikeuden alkeellisimpiäkin normeja amerikkalaiset militaristit käyttävät kaikkein raaimpia ja epäinhimillisimpiä keinoja. Amerikkalaiset lentokoneet suorittavat ilmahyökkäyksiä Pohjois-Vietnamin kaupunkeihin ja kyliin tuhoten teollisuuslaitoksia, asuintaloja ja sairaaloita, syytäen kuolemaa siviiliväestön keskuuteen.

Rikolliseen sotaan Etelä-Vietnamin isänmaanystäviä vastaan osallistuu noin neljännes miljoonaa amerikkalaista sotilasta. Vetäen aggressionsa mukaan sotaliittoihin kuuluvia liittolaisiaan USA:n imperialistit luovat välittömästi vakavan vaaran muiden maiden turvallisuudelle ja suvereenisuudelle, puuttuvat törkeästi Laosin asioihin, yrittävät painostaa sotilaallisesti ja poliittisesti Kambodzhaa sekä kärjistävät kansainvälistä jännitystä.

USA:n hallitsevat piirit yrittävät verhota toimiansa todellisen luonteen tekopyhin korulausein "vapauden" suojelemisesta, "kommunistisen ekspansion" torjumisesta jne. Mutta noita valheita ei voi uskoa kukaan. Vietnamin-aggressiolla USA on saattanut itsensä häpeään, josta se ei voi vapautua koskaan. Amerikan imperialismin Vietnamin-seikkailu saa osakseen maailman kaikkien edistysmielisten, demokraattisten voimien ankan tuomitsemisen. Maailman yhä laajemmat kansalaispiirit liittyvät aktiivisesti kamppailuun Vietnamin kansan oikean asian tukemiseksi. Amerikan Yhdysvalloissakin nousee yhä voimakkaampana vastalauseiden ääni Vietnamin käynnissä olevaa sotaa vastaan. Pällekkarkaa- jien moraalinen ja poliittinen eristyminen käy yhä ilmeisemmäksi.

Neuvostoliiton kommunistit ja koko kansamme ihaillevat Vietnamin isänmaanystävien urheutta ja kestävyyttä. He ovat varmat, että mitkään päällekkarkaa- jien ilkityöt eivät pysty murtamaan Vietnamin kansan tahtoa sen käydessä pyhää ja oikeudenmukaista taistelua vapauden, riippumattomuuden ja yhtenäisyyden puolesta, oikeudestaan päättää itse omasta kohtalostaan. Sen sankarillinen oikeudenmukainen taistelu on jäävä historiaan mainiona esimerkkinä murtumattomasta uljuudesta, kestävyydestä ja voitontahdosta.

Neuvostoliitto, muut sosialistiset maat sekä maailman työväen- ja kommunistien liike ovat jatkuvasti antaneet ja antavat Vietnamin kansalle laajaa ja monipuolista apua ja tukea. Koko puolueen ja kaikkien neuvostoihmisten nimissä Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous vaatii päättävästi USA:n Vietnamia vastaan käymän aggression lopettamista ja interventtien kaikkien joukkojen kuljettamista pois maasta. Tämän aggression jatkamisessa, jota amerikkalaiset militaristit yrittävät laajentaa muihinkin Kaakkois-Aasian maihin, piilee mitä vaarallisimpia seurauksia yleiselle rauhalle.

Edustajakokous lausuu päättävästi: harjoittaessaan

Vietnamin kansaa vastaan häpeällisen sodan "eskalaa-tiota" päällekkarkaaajat tulevat kohtaamaan Neuvostoliiton ja muiden sosialististen ystävien ja veljien Vietnamille antaman alati voimistuvan tuen. Vietnamin kansasta tulee isäntä koko maassaan. Eikä kukaan pysty koskaan sammuttamaan Vietnamin demokraattisen tasavallan korkealle kohottamaa sosialismin soihtua.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous katsoo, että Vietnamin kysymys voidaan ratkaista vain Vietnamin demokraattisen tasavallan hallituksen ja Etelä-Vietnamin kansallisen vapausrintaman oikeudenmukaisten vaatimusten tunnustamisen pohjalla.

— Amerikan Yhdysvaltojen on viipymättä lopetettava Vietnamin demokraattisen tasavallan pommitukset ja muut sitä vastaan suunnatut aggressiiviset teot.

— USA:n ja sen liittolaisten asevoimat on vietävä pois Etelä-Vietnamin alueelta.

— Etelä-Vietnamin kansallinen vapausrintama on tunnustettava Etelä-Vietnamin ainoaksi lailliseksi edustajaksi.

USA:n hallituksen on lopetettava kaikenlainen puutuminen Vietnamin sisäisiin asioihin ja noudatettava tinkimättä vuoden 1954 Geneven sopimuksia.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous tuo juhlallisesti julki veljellisen solidaarisuutensa sankarilliselle Vietnamin kansalle, Vietnamin työ-kansan puolueelle, Etelä-Vietnamin kansalliselle vapausrintamalle ja vetoaa kaikkiin kommunistisiin ja työväenpuolueisiin kehottaen pyrkimään entistä tarmokkaammin yhteistoimintaan taistelussa USA:n Vietnam-aggressiota vastaan, tehokkaan avun ja tuen antamisessa taistelevalle Vietnamin kansalle.

Neuvostoihmiset ilmaisevat myös solidaarisuutensa Laosin ja Kambodžhan kansoille, vaativat Amerikan Yhdysvaltojen noudattamaan tiukasti vuosien 1954 ja 1962 Geneven sopimuksia.

Nyt on tärkeämpää kuin koskaan, että sosialistiset maat, kaikki kommunistiset puolueet osoittaisivat inter-

nationalistista vastuuntuntoa, liittoutuisivat yhteistointaan ja keräisivät ympärilleen kaikki edistykselliset, demokraattiset ja rauhantahtoiset voimat imperialistisen aggression lopettamiseksi.

Kohottakoot kaikki maailman kommunistit, kaikki edistyksen ja demokratian kannattajat, kaikki rehelliset ihmiset, joille rauha, oikeudenmukaisuus sekä kansojen vapaus ja yhtenäisyys ovat kalliit, äänensä vastalauseeseen, toimikoot entistä aktiivisemmin USA:n imperialistien Vietnamissa suorittamia aggressiivisia toimia vastaan! Laajentukoon maapallon kaikilla äärillä entistä voimallisemmaksi liike USA:n aggressiota vastaan, Vietnamin kansan kotimaansa riippumattomuuden, vapauden ja pelastuksen puolesta käymän taistelun tukemiseksi!

Liittoutumalla yhteisrintamaksi rauhan ja edistyksen voimat voivat ja niiden täytyy tehdä loppu USA:n aggressiosta Vietnamissa.

Kädet irti Vietnamista!

Vietnamin kansan oikea asia on voittava!

TOVERI L. I. BREZHNEVIN PUHE NKP:n XXIII EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTTÄJÄISISSÄ 8. 4. 1966

Toverit! Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous on päätymässä. Epäilemättä edustajakokous saa sille kuuluvan arvokkaan paikan puolueemme ja maamme historiassa. Uskon esittäväni kaikkien edustajien ja edustajakokouksen osanottajien yhteisen mielipiteen kun sanon, että me kaikki olemme tyytyväisiä edustajakokouksen kulkuun ja työhön. Edustajakokous pohti asiallisesti ja kaikin puolin NKP:n keskuskomitean toimintaselostusta ja uuden viisivuotissuunnitelman ohjeita. Kollektiivisesti laadimme yhdessä puolueemme poliittisen linjan lähivuosina.

Huomiomme keskeisenä kohteena oli politiikan, talouden, ideologian ja puolueen toimintaa koskevat organisatoriset, elämän ja koko kommunismin rakennustyön sanelemat tärkeät kysymykset.

Edustajakokous määritteli sisäpolitiikkamme ja taloudellisen toiminnan perussuunnan viisivuotiskaudelle. Tämän politiikan ydin on siinä, että varmistettaisiin uudet tavoitteet kommunismin rakennustyössä maassamme, nostettaisiin tuntuvasti koko yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta, turvattaisiin työtätekevien aineellisen hyvinvoinnin järkkymätön kasvu ja synnyinmaamme puolustuskyvyn edelleen lujittaminen. Viisivuotiskaudella meidän tulee varmistaa maataloustuotannon pysyvä kasvu ja teollisuuden kehityksen ripeä nousu. Kaikki tämä nostaa suunnitelmataloutemme aivan uudelle portaalle.

Edustajakokouksen työn toinen tärkein tulos oli siinä,

että se määritteli puolueemme ja valtion ulkopoliittisen suuntauksen. Edustajakokous antoi keskuskomitean ja neuvostohallituksen tehtäväksi noudattaa edelleenkin ulkopoliittikkaa suotuisien olosuhteiden luomiseksi kommunismin rakennustyölle, sosialistisen järjestelmän mahdollin lujittamiseksi ja kaikinpuolisen avun varmistamiseksi kansoille taistelussa kansallisen ja sosiaalisen vapauden puolesta, rauhan lujittamiseksi ja uuden maailmansodan syttymisen estämiseksi, noudattamalla leniniläisiä periaatteita rauhallisesta rinnakkainolosta yhteiskunnalliselta järjestelmältään erilaisten valtioiden kesken.

Ja lopuksi kolmas tärkein tulos edustajakokouksen työssä oli siinä, että se hyväksyi päätökset, joiden tarkoituksena on lujittaa entisestään puoluetamme organisatorisesti ja aatteellis-poliittisesti. Nämä päätökset auttavat kommunisteja kohottamaan merkitystään etujoukkona, heidän vastuuntuntoaan annettujen tehtävien täyttämässä, kehittämään edelleen puolueen sisäistä demokratiaa, laajentamaan ja lujittamaan puoluejärjestöjen yhteyksiä kansanjoukkoihin. Ne auttavat puoluetta kasvattamaan uusia työntekijöitä sekä ratkaisemaan menestyksellisesti tehtäviä kommunismin rakennustyön kaikissa prosesseissa ja niiden johtamisessa.

NKP:n keskuskomitean vuoden 1964 lokakuun sekä vuoden 1965 maaliskuun ja syyskuun kokouksissa laaditut tärkeät asiakirjat ja niiden edelleen kehittäminen sai oman paikkansa edustajakokouksen päätöksissä. Kokousedustajat hyväksyivät yksimielisesti näissä kokouksissa tehdyt päätökset ja antoivat arvon niiden tärkeälle merkitykselle oikeassa, todella realistisessa ja asiallisessa työtyylissä, koko puolueemme elämässä.

Voimme tyytyväisinä todeta, että tämä työtyyli oli vallalla myös tässä edustajakokouksessamme. Edustajakokouksemme työ sujui asiallisuuden ja periaatteellisuuden ilmapiirissä ja edustajakokous pyrki tervejärkisesti arvioimaan niin saavutukset kuin puutteetkin suhtautumalla ajattelevasti ja luovalla tavalla tärkeiden kysymyksien ratkaisuun puolueemme ja maamme elämässä.

XXIII edustajakokous osoitti uudelleen puolueemme lujan yhtenäisyyden kaikissa sisä- ja ulkopolitiikan kysymyksissä. Tämä kuvastui paitsi lähes viiden tuhannen edustajan yksimielisyydessä myös siinä, että koko edustajakokouksen ajan tunsimme koko puolueemme, koko neuvostokansan syvän mielenkiinnon, täydellisen ja aktiivisen tuen työtämme kohtaan.

Todisteena tästä on valtava määrä edustajakokoukselle lähetettyä postia, tervehdyksiä ja hyvän onnen toivotuksia sekä vilkas edustajakokousaineiston käsittely tehtaissa, rakennustyömailla, kollektiivi- ja valtionioloilla, oppilaitoksissa ja virastoissa. Todisteena tästä on myös yleinen työinnostus maassamme. Edustajakokoukselle saapui työläisiltä, kolhoosilaisilta ja sivistyneistön edustajilta useita tuhansia selostuksia heidän työnsä saavutuksista. Tällainen raportti saapui myös maailman-kaikkeudesta. Ensimmäinen Kuun sputnik välitti maapallolle kaikkien kommunistien vallankumouksellisen puoluehymnin — Kansainvälisen melodian.

Toverit edustajat! Sallikaa minun teidän kaikkien nimissä kiittää lämpimästi kaikkia niitä kollektiiveja, jotka lähettivät tervehdyksiään edustajakokoukselle, ilahduttivat työsaavutuksillaan puoluettamme ja arvokkaalla tavalla aloittivat uuden viisivuotissuunnitelman. Sallikaa minun toivottaa heille uusia, suuria saavutuksia.

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on pitänyt ja pitää itseään kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen perusosana, eräänä sen osastona. Tästä johtuu-kin, että me olemme aina pitäneet tärkeänä selostaa työtämme paitsi omille kommunisteille ja oman maan kansalle myös veljespuolueille ja koko maailman työväenluokalle. NKP piti tästä perinteestä kiinni myös XXIII edustajakokouksessa.

Edustajakokoukseen osallistui 86 kommunististen ja työväenpuolueiden, kansallis-demokraattisten ja sosialis-

tisten puolueiden valtuuskuntaa kaikkialta maailmasta. Toivomme heidän saaneen täydellisen kuvan Neuvostoliiton kommunistisen puolueen asioista, suunnitelmistamme ja ongelmistamme.

Meillä puolestamme oli mahdollisuus kuulla taistelutovereittemme, ulkomaisten ystäviemme puheita edustajakokouksessamme. Kuunnellestamme näitä puheita me tunsimme erityisen havainnollisesti, miten maailman sosialismin saavutukset kasvavat ja moninkertaistuvat. Kuunnellestamme näitä puheita tulimme uudelleen vakuuttuneiksi siitä, että meidän luokkaveljemme kaikkialla maailmassa näkevät neuvostomaan kommunismin rakennustyön saavutuksissa tärkeimmän tuen omalle vallankumoukselliselle taistelulle, tärkeän panoksen tähän taisteluun. Koko meidän puolueemme on syvästi kiitollinen teille, rakkaat toverit, tästä arviosta. Se innoittaa neuvostoliittolaisia kommunisteja, kaikkia neuvostoihmisiä uusiin saavutuksiin.

Arvostamme suuresti sitä, että veljespuolueiden ja edustajakokoukseen osallistuneet valtuuskunnat yksimielisinä tukivat NKP:n periaatteellista marxilais-leninläistä linjaa maailman kommunistisessa liikkeessä. Puolueemme ponnistelut kommunistien rivien yhtenäisyyden lujittamiseksi saivat täällä osakseen ymmärtämystä ja kannatusta veljespuolueiden edustajilta, jotka esiintyivät edustajakokouksemme puhujakorokkeelta. Heidän puheenvuoroissaan ilmeni selvästi yhtenäinen pyrkimys lujittaa kansainvälistä kommunistista liikettä ja maailman kaikkia vallankumouksellisia voimia taistelussa luokkaviihollista vastaan.

Tämä lujittaa uskoa siihen, että yhtenäisyyden asia tulee voittamaan. Puolueemme omasta puolestaan vielä kerran vakuuttaa, että se tulee taipumattoman päättäväisenä edelleenkin käymään taistelua kommunistien rivien yhtenäisyyden puolesta marxismin-leninismien periaatteiden pohjalta.

Kaikkiin meihin juurtui syväälle koskaan katoamaton vallankumouksellisen solidaarisuuden tunne amerikka-

laista imperialismia vastaan taistelevaa sankarillista Vietnamin kansaa kohtaan, tunne, joka niin voimakkaasti tuli ilmi täällä edustajakokouksessamme.

Sallikaa minun toverit edustajat, teidän nimissänne kiittää ulkomaisia valtuuskuntia heidän suuresta panoksestaan edustajakokouksemme työhön. Rakkaiden ystävien läsnäolo antoi jälleen meille mahdollisuuden tuntea vallankumouksellisen proletaarisen solidaarisuuden voiman, se osoitti uudelleen, että veljessiteet, luottamus ja ystävyys, joka liittää toisiinsa kaikkien maiden kommunistit ja vallankumoukselliset, on murtumaton ja eroittamaton.

Sallikaa minun esittää meidän vilpiton kiitollisuutemme monilukuisille järjestöille, tehdaskollektiiveille, virastoille ja yksityisille henkilöille, jotka eri puolilta maailmaa lähettivät tervehdyksiään ja vilpittömiä menestyksen toivotuksiaan puolueemme XXIII edustajakokoukselle. Me välitämme heille toverillisen taistelutervehdyksemme ja toivotamme menestystä kaikille kommunisteille, kaikille jotka taistelevat sosialismin ja kommunismin suuren asian voiton puolesta.

Toverit edustajat! Teidän valitsemanne keskuskomitea valtuutti minut esittämään teille kiitoksen suuresta luottamuksesta. Tiedämme hyvin, että tämä luottamus asettaa meille valtavan vastuun, velvoittaa meitä voimiamme ja kykyjemme mukaan toteuttamaan käytännössä edustajakokouksen päätökset ja puolueemme ohjelman.

Edessämme on suuri eikä suinkaan helppo työ. Voidaksemme menestyksellisesti ratkaista edustajakokouksen asettamat tehtävät tarvitaan valtavia ponnistuksia, bolshevistista sitkeyttä ja rohkeutta, puolueemme ja koko kansan luovaa työtä.

Katsomme tulevaisuuteen varmoina ja optimistisinä. Tämä on perusteltua optimismia. Se perustuu valtaviin mahdollisuuksiemme realistiseen laskentaan, puolueemme ja koko kansan ehtymättömään voimaan.

Meillä on luotu korkeasti kehittyneet tuotannolliset voimat, joiden oikea käyttäminen turvaa jo lähivuosina nopean etenemisen kommunismia kohti.

Meillä on mahtava puolue, joka melkein puolen vuosisadan ajan neuvostovallan olemassaolon aikana on saavuttanut valtavan kokemuksen sosialistisessa ja kommunistisessa rakennustyössä, yhteiskunnan johtamisessa.

Tuotannon, tieteen ja kulttuurin kaikilla aloilla on kasvanut joukko erinomaisia työntekijöitä. Neuvostoliiton työväenluokka, kolhoositalonpoikaisto ja kansallinen sivistyneistö tukevat lämpimästi puolueemme politiikkaa ja näkevät sen suunnitelmat omina ja läheisinä asioina.

Meillä on paljon luotettavia ja uskollisia ystäviä ulkomailla. Me voimme ja meidän tulee käyttää hyväksi sosialistisissa veljesmaissa saavutettua arvokasta kokemusta uuden yhteiskunnan rakentamisessa. Meidän työmme ja taistelumme saa tukea koko maailman kommunistien, vallankumouksellisten ja edistyksellisten voimien keskuudessa.

Suuren vallankumouksellisen Vladimir Iljitsh Leninin luoma ja karaisema puolueemme on kulkenut kunniakkaan taistelutien. Lenin opetti meitä, että puolueen voiman peruslähde, sen voiton tae ovat erottamattomat siteet kansaan, puolueen taito innoittaa ja organisoida työtätekevät taisteluun kommunismin puolesta. Puolue tulee voittamaan, jos se täydellisesti tuntee yhteiskunnallisen kehityksen lait, luokkataistelun lait, uuden yhteiskunnan rakentamista koskevat lait, jos puolue vakaasti kulkee päämääräänsä kohti pitäen ohjeenaan kommunismin tieteellistä teoriaa.

Me kommunistit, Leninin asian uskolliset perijät ja jatkajat, tulemme ikuisesti säilyttämään hänen neuvonsa, puolueemme ja työväenluokan, koko kansainvälisen kommunistisen liikkeen taisteluperinteet.

Tulemme mobilisoimaan voimamme ja energiamme ja kulkemaan varmoina eteenpäin suuren kommunismin asian uusia voittoja kohti.

Kun edustajakokouksemme nyt on päättymässä voimme sanoa, että puolueemme yhdistämällä koko neuvostokansan ponnistukset tulee menestyksellisesti ratkaistaan XXIII edustajakokouksen asettamat tehtävät.

Eläköön Neuvostoliiton kommunistinen puolue — Leninin puolue!

Eläköön sankarillinen neuvostokansa — kommunismin rakentaja!

Eläköön sosialismin maailmanjärjestelmän, kansainvälisen kommunistisen liikkeen ja nykyajan kaikkien valtakumouksellisten voimien yhtenäisyys ja yhteenkuuluvuus!

Eläköön ja voittakoon rauhan, demokratian, kansallisen itsenäisyyden ja sosialismin suuri asia!

Marxismin-leninismen lipun alla eteenpäin, kommunismin uusiin voittoihin!

SISÄLTÖ

NKP:n KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUS — tov. L. I. Brezhnevin alustus	3
TOV. L. I. BREZHNEVIN LOPPUPUHEENVUORO	133
DIREKTIIVIT SNTL:n KANSANTALouden KEHITTÄMISEN VIISIVUOTISSUUNNITEL- MASTA VUOSIKSI 1966—1970 — tov. A. N. Kosyginin alustus	135
TOV. A. N. KOSYGININ LOPPUPUHEENVUORO	225
PÄÄTÖSLAUSELMA NKP:n KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUKSESTA	229
PÄÄTÖS OSITTAISISTA MUUTOKSISTA PUOLUEEN SÄÄNTÖIHIN	255
JULKILAUSUMA USA:n HYÖKKÄYKSESTÄ VIETNAMIIN	259
TOV. L. I. BREZHNEVIN PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTTÄJÄISISSÄ	263